

VI FÖR SVERIGE FRAMÅT!

Kommitté 8:

Lag och ordning, utrikes, försvar

Centerpartiets partistämma 26-29 september 2019

KOMMITTÉ 8 – LAG OCH ORDNING, UTRIKES, FÖRSVAR

8.1: Internationell politik för frihet

Värna den liberala demokratin

- 8.1.1 Centerpartiet ska verka för att det övergripande målet för svenskt bistånd är att utveckla och upprätthålla juridiska och byråkratiska institutioner och den fria marknaden, samt se till att mänskliga fri- och rättigheter upprätthålls i mottagarländerna.
- 8.1.2 Centerpartiet ska verka för att strängare sanktioner verkställs mot de medlemsstater inom EU som inte respekterar grundläggande demokratiska och rättsstatliga principer.
- 8.1.3 Centerpartiet ska verka för att införa ett demokrati- och jämställdhetskrav på medlemsländerna i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
- 8.1.4 Centerpartiet slopar det nuvarande enprocentsmålet för bistånd och ersätter det med en biståndsbudget som fastställs för fyraårsperioder på liknande sätt som forskningsbudgeten.
- 8.1.5 Centerpartiet ska verka för att avskaffa den ordning där en del av biståndsanslagen, och därmed myndighetsutövning, delegeras till svenska civilsamhällesorganisationer. I stället bör civilsamhällesorganisationer på lika villkor och i konkurrens söka anslag direkt från myndigheterna genom transparenta anslagsprocesser.
- 8.1.6 Centerpartiet ska verka för att biståndet inte bidrar till undanträngning av privata investeringar, eller att lokalt näringsliv tar onödig skada.
- 8.1.7 Centerpartiet utvecklar nya riktlinjer så att bistånd av akut karaktär, exempelvis klimat- och katastrofbistånd, prioriteras.
- 8.1.8 Centerpartiet ska verka för att negativa konsekvenser för civilsamhället minimeras i beslutsfattande genom att stärkandet av mötes- och föreningsfriheten prioriteras i all internationell politik, inte minst i ambassadernas arbete.
- 8.1.9 Centerpartiet ska verka för att Sida genomför en mer omfattande uppföljning av svenska biståndsmedel, samt att krav på kostnadseffektivitet inom FN-projekt införs.

Frihandel

- 8.1.10 Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på EU:s arbete med att reformera WTO genom att anpassa regelverk och avtal efter den globala och digitala ekonomin.
- 8.1.11 Centerpartiet ska vara pådrivande för att Sverige och EU tar initiativ till ett plurilateralt avtal om e-handel, som hålls öppet för att så småningom bli multilateralt.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

8.1.12 Centerpartiet ska verka för att EU-kommissionens förhandlingsmandat, för ett nytt frihandelsavtal med USA, antas och att förhandlingar påbörjas.

8.1.13 Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på för att fler skyddade yrken inom EU avregleras för att skapa en bättre fungerande inre marknad för tjänster.

8.1.14 Centerpartiet ska verka för att ursprungslandsprincipen, som innebär att man får verka i ett annat land så länge man följer lagstiftningen i sitt hemland, antas som grundregel för utförandet av tillfälliga tjänsteuppdrag inom EU.

8.1.15 Centerpartiet ska verka för att EU:s inre marknad fördjupas, med särskilt fokus på regelförenklingar som sänker trösklarna för små och medelstora företag.

8.1.16 Centerpartiet ska verka för att Sverige inför en mekanism för att granska utländska investeringar i samhällsviktiga sektorer, som ska vara förenlig med den koordineringsmekanism för investeringsgranskning som EU ska ta fram.

8.1.17 Centerpartiet ska verka för att EU:s sanktioner i större utsträckning än idag kan riktas mot enskilda individer och beslutsfattare, helst i form av en så kallad Magnitskij-lagstiftning på EU-nivå.

8.1.18 Centerpartiet ska verka för att EU inför bindande lagstiftning för att förhindra att företag med kopplingar till icke-demokratiska stater överför teknik med militära användningsområden till dessa stater.

Rusta för fred

8.1.19 Centerpartiet ska verka för att försvarsbudgeten uppgår till minst två procent av BNP år 2027.

8.1.20 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete inom ramen för Nordefco.

8.1.21 Centerpartiet ska verka för ett skarpt demokratikriterium, kravställande på mänskliga rättigheter och jämställdhet i länder dit svensk export av försvarsmateriel sker.

8.1.22 Centerpartiet ska verka för svenskt deltagande i fler Pesco-projekt.

8.1.23 Centerpartiet ska verka för stärkta nordiska och europeiska samarbeten vid anskaffning och utveckling av militärt materiel.

8.1.24 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete med Finland, med gemensam försvarsplanering och delning av militära förmågor.

8.1.25 Centerpartiet ska verka för höjda anslag för försvarsforskning och materielutveckling, såväl i Sverige och i Norden som inom EU.

8.1.26 Centerpartiet ska verka för att EDF-medel för forskning och utveckling av försvarsmateriel inte bara delas ut till projekt där två eller fler medlemsstater är inblandade, utan att projektets potential ska vara den avgörande faktorn.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 8.1.27 Centerpartiet ska verka för att uppköp av materiel inom ramen för Pesco sker genom en transparent process som även möjliggör för utomeuropeiska företag att konkurrera om kontrakt.
- 8.1.28 Centerpartiet ska verka för en förenkling av upphandlingsprocessen av försvarsmateriel, så att pålitliga partners premieras och inte behöver upprepad säkerhetsgranskning i detalj inför varje enskild upphandling.
- 8.1.29 Centerpartiet ska verka för att berörda expertmyndigheter som Försvarets materielverk får större ansvar i frågor som rör försvar och säkerhet, i synnerhet för upphandlingen av materiel.
- 8.1.30 Centerpartiet ska verka för att leverantörskedjor för europeiska försvarstekniska företag granskas noga för att förhindra läckage av militär teknik till främmande makter.
- 8.1.31 Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten ska öka användningen av biobränsle som drivmedel för militära fordon.
- Stärk EU både inåt och utåt***
- 8.1.32 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och möjliggör starkare partnerskap för kringliggande länder.
- 8.1.33 Centerpartiet ska verka för att Köpenhamnskriterierna uppdateras och skärps.
- 8.1.34 Centerpartiet ska verka för att ett nytt avtal inom det östliga partnerskapet, som inte tillåter militära samarbeten med Ryssland, verkställs.
- 8.1.35 Centerpartiet ska verka för att kvalificerad majoritetsröstning (QMV) istället för konsensus används i fler beslut inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, framför allt i frågor som rör mänskliga rättigheter och beslut om sanktioner.
- 8.1.36 Centerpartiet ska verka för att Europeiska försvarsbyrån (EDA) ska få ett större ansvar för samordning av medlemsstaternas försvarsresurser.
- 8.1.37 Centerpartiet ska verka för att EU:s bedrägeribekämpningsbyrå Olaf får en starkare tillsynsroll och därmed kan få fler som misstänkts för bedrägerier med EU-medel att åtalas.
- 8.1.38 Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.
- 8.1.39 Centerpartiet ska verka för att Sverige ska ansluta sig till den europeiska åklagarmyndigheten EPPO.
- 8.1.40 Centerpartiet ska verka för att stärka Europol's arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis- och rättsvårdande myndigheter.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 141 8.1.41 Centerpartiet ska verka för att Sverige ska delta fullt ut i alla delar av den Europeiska
142 bankunionen.
143
- 144 8.1.42 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en skuldfördelningsmekanism för
145 europeiska banker.
146
- 147 8.1.43 Centerpartiet ska ställa sig positivt till att Sverige i framtiden går med i Eurozonen och
148 i EMU:s tredje steg.
149
- 150 8.1.44 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en mekanism för att hantera
151 externa ekonomiska chocker i enskilda medlemsstater.
152
- 153 8.1.45 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av Euroobligationer.
154
- 155 8.1.46 Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en gemensam europeisk
156 insättningsgaranti.
157
- 158 8.1.47 Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas
159 och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i
160 Europaparlamentets utskott.
161
- 162 8.1.48 Centerpartiet ska verka för att parlamentets verksamhet förläggs stadigvarande till
163 Bryssel.
164

Partistyrelsens yttrande:

Värna den liberala demokratin

168 Utgångspunkten för Centerpartiets utrikespolitik är den liberala demokratin, mänskliga
169 rättigheter, individens frihet, frihandel och varje lands rätt att välja sin egen väg utan hot om
170 våld från andra länder. Centerpartiet står upp för den liberala demokratin och den
171 världsordning vi lever i. Det är en självklarhet för Centerpartiet både i utrikes- och
172 biståndspolitik. Vår syn är att i arbetet med att stå upp för mänskliga rättigheter ingår att
173 verka för att minimera negativa konsekvenser för civilsamhället. Det är Centerpartiets
174 uttalade politik att både prioritera och uppmärksamma civilsamhällesorganisationers situation,
175 det betyder också att hänsyn ska tas till deras behov. Av tradition har svenska ambassader ofta
176 utgjort mötesplats för olika civilsamhällesorganisationer, men det kan också vara så att olika
177 ambassader har olika utmaningar i den miljö de befinner sig. Partistyrelsen instämmer i
178 intentionerna med motionen men menar att det kan bli kontraproduktivt eller icke-effektivt att
179 ge alla ambassader ett uttalat uppdrag att prioritera just stärkandet av mötes- och
180 föreningsfriheten, beroende på landets de befinner sig i utmaningar. Exempelvis kan
181 ambassaderna bli föremål för bevakning som gör att civilsamhällesorganisationerna inte vågar
182 sig dit. Då har uppdraget inte lett till målet. Kontextuell hänsyn måste alltid tas när bäst väg
183 framåt avgörs.
184

185 FN är en global mötesplats för dialog för världens länder. Många länder med olika
186 styrelseskick deltar i FN:s arbete, varav flera länder är icke-demokratier och flera står Sverige
187 långt ifrån värderingsmässigt. Men vi ska kunna tala med alla länder inom ramen för FN. Det
188 är det som gör FN unikt. Det kan te sig märkligt att FN råd för mänskliga rättigheter kan bestå

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

av länder som själva inte respekterar mänskliga rättigheter eller kvinnors rättigheter och ställning. Men att införa ytterligare krav på respekt för mänskliga rättigheter och jämställdhet, utöver det som redan framkommer i FN-stadgan som FN:s länder har skrivit under på, skulle troligtvis inte leda till någon reell förändring. Det är partistyrelsens uppfattning att om FN ska fortsätta vara en global mötesplats där också oliktankande har plats vid bordet måste FN olika kommittéer och nätverk också vara öppna för alla dess medlemmar. Det kan också vara ett sätt för ett land som Sverige att framföra kritik till dessa länder som vi annars kanske inte hade haft en naturligt mötesfora att diskutera vissa frågor, exempelvis jämställdhet, med.

När det gäller frågan om att EU ska införa strängare sanktioner mot de medlemsländer som inte respekterar grundläggande demokratiska principer, inkl. rättsstatens principer så instämmer partistyrelsen i att det är något som ska straffas, även om det är något oklart vad motionären avser med strängare sanktioner. Redan idag finns möjlighet att inleda ett s.k Artikel 7 förfarande mot medlemsländer som åsidosätter unionens grundläggande värden. Ytterst kan ett land förlora rösträtten i rådet. I EP-valet gick Centerpartiet dessutom till val på att sätta demokratilås i EU-budgeten, dvs. att de länder som inte lever upp till de s.k. Köpenhamnskriterierna inte ska få ta del av EU:s pengar. Det är att ta ytterligare steg i den riktning som partistyrelsen tolkar att motionären vill.

Centerpartiets utvecklingspolitik tar sig an de stora globala utmaningarna med lokala och gröna lösningar. Det är vår övertygelse att det är de lokala aktörernas kraft som bygger styrka i utvecklingspolitiken. Lokalt ägandeskap, lokalt och enskilt ägande och deltagande i samhällslivet samt mänskliga rättigheter är alla avgörande faktorer för att åstadkomma förändring och utveckling. Civilsamhällets aktörer i länder som får bistånd har en avgörande betydelse här. Men förändring och utveckling förutsätter naturligtvis också fungerande institutioner som till exempel ett rättsväsende, en fungerande offentlig sektor, ett aktivt civilsamhälle både på lokal och nationell nivå och en fungerande marknadsekonomi. För det krävs också välfungerande flerpartisystem, välfungerande demokratiska partier men också starkt fokus på mänskliga rättigheter som skyddar individen och möjliggör öppen och fri åsiktsbildning och dialog. Partistyrelsen menar fortsatt att biståndspolitikerna måste utgå från båda perspektiven för att vara framgångsrik, den kan inte endast bygga på ett ovanifrånperspektiv eller rättsstats- och institutionsuppbyggnad, eller för den delen prioritera akuta åtgärder framför långsiktigt utvecklingsbistånd. Långsiktighet måste också finnas. För att biståndet ska göra skillnad långsiktigt så måste det komma in tidigt efter en katastrof eller konflikt för att inte viktiga utvecklingssteg går förlorade. Det är en viktig anledning till att det inte är lämpligt att bistånd av akut karaktär såsom katastrofbistånd prioriteras framför utvecklingsbistånd. Det måste förvisso alltid finnas utrymme för katastrofbistånd som kan hantera akuta katastrofer såsom svält, sjukdomar och naturkatastrofer. En av Centerpartiets viktigaste prioriteringar i biståndspolitikerna är dock redan klimatbiståndet något som Centerstudenter också föreslår att det ska vara.

Centerpartiet står upp för enprocent-målet i biståndet och att biståndet ska uppgå till en procent av BNI under hela mandatperioden finns också med i Januariavtalet mellan Centerpartiet, Liberalerna och regeringen. Privata investeringar och privata näringslivet är en nyckel till utveckling i många länder tillsammans med öppenhet och ökad handel. Det är någonting som Centerpartiet driver. Partistyrelsen ställer sig därmed positiv till att biståndet

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

235 inte ska tränga undan privata investeringar och att lokalt näringsliv inte tar onödig skada av
236 bistånd.

237
238 Centerpartiet driver sedan länge att biståndet måste vara transparent, däri ligger att biståndet
239 måste kunna följas upp. Det gäller både det bilaterala och multilaterala biståndet. Det är
240 viktigt, inte minst för trovärdigheten i biståndet att den följs upp och går att följa hur pengarna
241 används. Men också att biståndet används på rätt saker, och att de går till organisationer som
242 kan visa resultat i sin verksamhet. Sida har redan idag ett uppdrag att redovisa resultat av
243 biståndet utifrån olika resultatstrategier. Det finns också andra aktörer såsom Expertgruppen
244 för biståndsanalys som analyserar och följer upp effekter av biståndet. Inte minst måste
245 civilsamhällesorganisationerna själva kunna följa upp och redovisa var pengarna går.
246 Partistyrelsen instämmer därför i intentionerna i Centerstudenters motion kring behovet av
247 uppföljning av biståndet men menar att det inte är säkert att Sida är bäst lämpade aktören att
248 utföra ytterligare omfattande uppföljning av svenska biståndsmedel, inte minst pg.a. risken för
249 olika möjliga jävssituationer. Partistyrelsen ser snarare att den fristående uppföljningen
250 behöver stärkas.

251
252 Partistyrelsen är i grunden positiv till att anslag ska kunna sökas på lika villkor och i
253 konkurrens men menar samtidigt att den ordning som nu finns där några större
254 civilsamhällesorganisationer, som exempelvis Forum Syd, får i ansvar att i sin tur involvera
255 flera mindre biståndsaktörer utgör en bra balanspunkt mellan möjligheten att många
256 civilsamhälles- och biståndsorganisationer ska kunna vara verksamma inom biståndet och
257 ökade krav på byråkrati och myndighetsadministration, som ett helt öppet förfarande skulle
258 leda till. Det är en ordning som råder så att inte SIDA ska behöva hantera alla små påsar
259 pengar utan har delegerat det och istället kan ägna sig åt andra mer övergripande frågor kring
260 biståndets utveckling, bl.a. Viktigt i sammanhanget är naturligtvis fortsatt att det finns en
261 transparens i hur biståndet används och var det går.

Frihandel

264 WTO står för närvarande inför många utmaningar och det finns en reell risk att WTO roll i
265 tvisteförfaranden, precis som motionären skriver, upphör till hösten eftersom det saknas
266 domare. Det skulle vara ett stort slag för den internationella handeln. För Centerpartiet är
267 frihandel en grundläggande princip i en marknadsekonomi, och en förutsättning för en liten
268 och öppen ekonomi att upprätthålla välstånd. Centerpartiet ser att det finns ett behov av
269 WTO-reform för att WTO ska fortsätta vara den normerande internationella
270 handelsorganisationen, där också tvister kan lösas. I arbetet med översynen och reformen
271 ställer sig partistyrelsen positiv till att WTO också anpassas till den globala och digitala
272 ekonomins förutsättningar.

274 Centerpartiet vill se fler frihandelsavtal och driver redan att ett nytt frihandelsavtal med USA
275 ska förhandlas fram. Det förutsätter dock att båda parter är intresserade av det. I det fall
276 Kommissionen behöver ytterligare förhandlingsmandat är det partistyrelsens mening att
277 Sverige behöver arbeta för att Kommissionen ska få det mandat det behöver för att
278 förhandlingarna ska kunna återupptas i alla dess delar.

280 Det finns enorma möjligheter med att öppna marknaden mer för tjänster. Sverige är ett litet
281 land och beroende av att kunna sälja varor och tjänster utomlands. Samtidigt är det viktigt att

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

våra höga europeiska standarder för till exempel miljö, livsmedel och djurvälstånd inte sänks. Istället bör EU aktivt arbeta för att de standarder vi tar fram på europeisk nivå så småningom får global spridning. För handelsföretagens del skulle fler frihandelsavtal innebära att det blir enklare för e-handlare att nå enorma mängder konsumenter. Det kräver också fortsatt internationellt samarbete kring internationella standarder och globala riktlinjer. Inte sällan är just standards idag rena icke-tariffära tullar.

Partistyrelsen instämmer med motionären om att det finns behov av att avreglera fler skyddade yrken inom EU. Samtidigt fyller reglerade yrken en funktion inom eftersom det underlättar för EU-medborgaren att arbeta inom ett reglerat yrke. Om en person är EU-medborgare hanterar de behöriga myndigheterna en ansökan om legitimation eller annan behörighet. Skalan vilka yrken som är reglerade är då bred och partistyrelsen anser att det i första hand, på EU-nivå, behöver öppnas upp för en översyn kring vilka yrken som skulle kunna avregleras och dessutom om det finns andra yrken som skulle behöva regleras. Exempelvis är hovslagare, bergsguide advokat och sjuksköterska reglerade yrken i Sverige. Yrkesbredden är sålunda väldigt bred. En översyn bör ske med öppet mandat utan ett specifikt fokus på att avreglera ett visst antal yrken.

Sverige har ett starkt intresse av goda förutsättningar för tjänstehandel inom EU. Detta skulle gynna svensk tillväxt, svenska företag och svenska konsumenter. Ursprungslandsprincipen är den princip som bäst tillgodoser behovet av ökad fri rörlighet för tjänster inom EU. Den kan snabbt förverkliga en bättre fungerande inre marknad för tjänster och den gör att förutsättningarna för tillfällig tjänsteutövning blir goda. Partistyrelsen instämmer i intentionen att ursprungslandsprincipen på sikt bör vara en grundregel. Partistyrelsen anser dock att eventuella oönskade effekter av ursprungslandsprincipen på t.ex. konsumentskyddet, miljöskyddet, djurskyddet, hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster först behöver ses över inom ramen för tjänstedirektivet, innan ursprungslandsprincipen kan bli grundregel.

Partistyrelsen instämmer med motionären i att den inre marknaden behöver fördjupas. Bättre fungerande inre marknad, inte minst på tjänsteområdet och regelförenklingar för småföretagen, som stärker vår gemensamma konkurrenskraft är en avgörande ödesfråga för EU:s och de enskilda medlemsstaternas framtida tillväxt.

Det finns nu regelverk på EU-nivå som möjliggör nationell investeringsgranskning för utländska investeringar. Flera utredningar i Sverige har föreslagit att Sverige ansluter sig till denna. Partistyrelsen delar motionärens syn om att Sverige ska införa en sådan investeringsmekanism som är förenlig med EU-regelverket., Samtidigt vill partistyrelsen också påpeka vikten av att utländska investeringar per se inte får ses som ett hot eller en fara som behöver begränsas, utan varje investeringen ska beaktas utifrån sina egna förutsättningar.

Partistyrelsen anser i likhet med motionären att det kan vara angeläget att förhindra spridning av teknik som kan användas militärt av icke-demokratiska stater. Det finns nationell exportkontrollagstiftning som reglerar detta i Sverige. Med den teknologiska utvecklingen finns det ett kontinuerligt behov av att se över lagstiftningen på detta område också på EU-nivå. Partistyrelsen är dock negativ till att i nuläget införa ett generellt förbud mot att överföra teknik med militära användningsområden med ytterligare lagstiftning för alla företag som har

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

någon koppling till en icke-demokratisk stat. Koppling är alldeles för brett och riskerar att drabba en stor mängd företag.

Magnitskijlagstiftning syftar till att rikta sanktioner mot enskilda individer och beslutsfattare i större utsträckning. Partistyrelsen delar motionärens syn på att Magnitskijlagstiftning ska införas och helst på EU-nivå. Centerpartiet har vid flertalet tillfällen också motionerat om det men också om att i det fall samsyn inte kan nås på EU-nivå så ska Sverige tillsammans med likasinnade länder kunna genomföra sådan lagstiftning nationellt.

Rusta för fred

Centerpartiet ser ett behov av att ytterligare medel avsätts till försvarsbudgeten, givet det säkerhetspolitiska läget och givet alla de förslag som försvarsberedningen har lagt i sina båda rapporter Motståndskraft och Värnkraft. Försvarsberedningens förslag för det militära försvaret kommer kräva minst 1,5 procent under fram till och med år 2025, därtill kommer stärkningar på det civila försvaret om ca 0,1 procent av BNP. Därtill kommer mer behövas mellan åren 2026 och 2030 om försvarsberedningens förslag ska bli verklighet. Mot slutet av perioden är bedömningen att försvarsberedningens förslag kommer innebära en kostnadsnivå på ca 2 procent, och det är därför den ambitionen partistyrelsen ställer sig bakom. Det är en konkretisering av en tidigare uttalad ambition om att 2 procent på sikt ska gå till försvaret.

Centerpartiet vill se ett fördjupat nordiskt försvarssamarbete. Kring det finns sedan länge samsyn inom svensk politik. De nordiska ländernas olika säkerhetspolitiska val har ibland satt käppar i hjulet för hur långt det samarbetet de facto har kunnat gå. Den dag Sverige går med i Nato torde det nordiska försvarssamarbetet kunna utvecklas i sin fulla potential. Centerpartiet, och övriga partier i Sveriges riksdag är också positiva till ett fördjupat militärt samarbete med Finland som går bortom fredstid, vilket kräver gemensam försvarsplanering. Partistyrelsen ställer sig positiv att kunna dela försvarsförmågor med Finland, på det sätt som inte minst försvarsberedningen redogör för i sin rapport Värnkraft.

Centerpartiet vill se ett fördjupat försvarssamarbete inom EU. Partistyrelsen ser gärna, likt motionären, att Sverige deltar i fler Pesco-projekt och att Centerpartiet verkar för det så länge det ger ett mervärde för svensk försvarsförmåga att delta i projekten. Sverige ska inte bidra i några projekt som inte leder vår försvarsförmåga framåt. På samma sätt vill vi se ett stärkare nordiskt och europeiskt samarbete vid utveckling av militära försvarsförmågor, så länge vi inte förlorar beslutanderätten över vårt nationella försvar. Mervärdet för vår försvarsförmåga måste vara tydligt i varje anskaffning och utveckling som Sverige deltar i.

Det militära försvaret kommer behöva mer pengar kommande år, och ökningar kommer behöva göras på i princip alla områden, i enlighet med försvarsberedningens förslag. Forskning, investeringar, övningar, utbildning- det mesta kommer behöva tillföras pengar för att svensk försvarsförmåga och krigsduglighet ska bli bättre. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner och vi står bakom de förslag som försvarsberedningen lämnat och vill att de blir verklighet men vi har ingen möjlighet att uttala oss om hur övriga länder i Norden ska ställa sig till ökade försvarsanslag för forskning och materielutveckling.

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra, EU-länder och icke EU-länder. Ett av Sveriges viktigaste försvarssamarbeten är med USA. Centerpartiet vill därför att förmåge- och

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

utvecklingsprojekt- och samarbeten som ger ett mervärde och kan finansieras inom EU också ska kunna gå till tredje land, dvs. också utomeuropeiska företag ska kunna konkurrera om medlen. Partistyrelsen delar intentionen med att ett projekts potential bör vara en avgörande faktor för vilka projekt som får finansiering men har också förståelse för syftet med försvarsfonden är att främja att samarbeten mellan två eller fler medlemsländer i utvecklingen av försvarsförmågor.

Det är viktigt att leverantörskedjorna för försvarstekniska företag är så transparenta som möjligt, så exempelvis en säkerhetsprövning kan göras, men partistyrelsen anser att det är otydligt från motionen vem som ska göra en sådan granskning av leverantörskedjorna. Det är också oklart vad det skulle betyda för både europeiska försvarstekniska företag såväl som för den försvarsindustri som finns i Sverige, som ägs av företag i tredje land om förslaget genomfördes så som föreslagit.

Svensk krigsmaterielexport skärptes 2018 och kraven på demokrati och mänskliga rättigheter skärptes då. Partistyrelsen anser inte att det behöver införas ytterligare krav kring bl.a. jämställdhet i exportkontrollagstiftningen utan att fokus nu behöver vara på att de skärpta kraven istället får genomslag i exportkontrollen.

De senaste åren har ansvaret för upphandling av materiel till Försvarsmakten, stort som smått, legat hos Försvarets materielverk. Partistyrelsen menar till skillnad från motionären att processen behöver bli mer sammanhållen än idag, och att Försvarsmakten bör leda den processen eftersom det är dom som bäst känner till sina egna behov och som ska använda materielen i krigsorganisationen. Försvarsmaktens operativa förmåga och planeringen i krig ska vara styrande såväl som försvarsekonomin. När det gäller förenkling av upphandlingsprocessen för försvarsmateriel så menar partistyrelsen att det är viktigt att säkerhet är och ska vara en väsentlig del av de processer de behöver vara det. Förutsägbarhet i processen är en mycket viktig del av det. Partistyrelsen menar förvisso att upphandlingsprocessen ska vara så enkel som möjligt men att säkerhetsgranskningar ska göras där det behövs eftersom exempelvis ägarförhållanden kan ändras, något som i sin tur kan påverka en säkerhetsgranskning.

Centerpartiet driver sedan ett par år redan att Försvarsmakten ska bidra till den gröna omställningen, något som bl.a. kan innebära att användningen av biobränsle som drivmedel för militära fordon ökar.

Stärk EU både inåt och utåt

Östliga partnerskapet är en mycket viktig del av EU:s grannskapspolitik. Det har syftet att minska handelshinder, minska korruption, stärka incitament för reformer och för att verka för maximalt närmande till EU-länderna. Vi ser dock att Ryssland också verkar i dessa länder för att skapa instabilitet och instämmer med motionären att östliga partnerskapet behöver stärkas. Utöver det så måste synligheten för östliga partnerskapet öka i dessa länder. Partistyrelsen tror dock inte det är rätt väg att gå att förbjuda dessa länder att samarbeta med Ryssland, inte ens om det är militära samarbeten. Istället måste EU:s erbjudande till länderna i östliga partnerskapet vara så pass attraktivt att de själva väljer en annan väg. EU ska inte vara den aktör som uttryckligen förbjuder något annat land att ingå de avtal de själva önskar ingå.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

I östliga partnerskapet finns möjligheten till medlemskap med som den yttersta möjligheten för de länder som genomför de reformer som krävs och som lever upp till Köpenhamnskriterierna. Partistyrelsen menar att Köpenhamnskriterierna är högt satta och att det är viktigt att de uppfylls innan medlemskap kan bli verklighet. Partistyrelsen ser ingen anledning till att de behöver uppdateras och skärpas och Centerstudenter motiverar heller inte sitt förslag i motionen. Däremot är det verkligen viktigt att kriterierna är uppfyllda innan länderna tillåts bli medlemmar, såväl som att de upprätthålls när länderna väl är EU-medlemmar.

Idag fattas beslut med enhällighet inom den gemensamma utrikespolitiken inom EU. Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning till att på sikt bör man kunna övergå till kvalificerat beslutsfattande inom utrikespolitiken. Det är viktigt, bl.a. för att EU med större kraft kan stå upp för EU:s gemensamma intressen, så som formulerade i EU:s fördrag.

Centerpartiet vill att EU ska samarbeta mer på försvarsområdet. Det finns en stor potential i att samarbeta mer och samordna utvecklingen av olika försvarsförmågor inom EU. EDA har en viktig roll i utvecklingen av EU:s försvarssamarbete men det är otydligt vad i medlemsstaternas försvarsresurser motionären vill att EDA ska samordna och vad det större ansvaret skulle innebära. Därför kan partistyrelsen inte bifalla motionen. Ökad samordning inom försvarspolitik på EU-nivå får inte innebära att Sverige förlorar beslutsfattandet över vårt eget försvar och våra egna försvarsresurser.

Olaf är EU:s bedrägeribekämpningsbyrå och utreder bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet, upptäcker och utreder allvarliga tjänstefel av EU-anställda samt hjälper kommissionen att ta fram och genomföra åtgärder för att förebygga och upptäcka bedrägerier. I april 2017 kom 16 medlemsländer vidare överens om att samarbeta närmare för att bekämpa EU-bedrägerier bättre. De enades om att inrätta Europeiska åklagarmyndigheten (EPPO) genom s.k. fördjupat samarbete. Bedrägerier mot EU måste motverkas med kraft, men Partistyrelsen är inte övertygad om att detta bäst sker genom att lämna vare sig tillsyn eller åtalsmöjligheter till EU. Istället för att Sverige går med i EPPO, vill så anser partistyrelsen att Sverige istället bör arbeta för att stärka redan existerande och fungerande samarbeten och myndigheter såsom Europol och Eurojust. EU har redan ett mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet och Partistyrelsen instämmer i intentionen med denna del av motionen, men anser att mandatet för detta redan finns på plats och att det är ökad samverkan som behövs. Europolns arbete inom terrorismbekämpning är mycket viktigt för att skapa trygghet i hela Europa och samarbetet mellan medlemsstaternas polis- och rättsvårdande myndigheter måste stärkas för att upprätthålla och förbättra denna säkerhet.

När EU:s medlemsstater 2012 först kom överens om att inrätta ett gemensamt system inom EU för tillsyn över banker och hantering av banker i kris så Sverige sa nej till att delta. Bland annat med motiveringen att länder som inte har euro riskerade att missgynnas inom systemet, och att det skulle leda till för omfattande centralisering. En svensk utredning där för- och nackdelar analyseras ska bli klar i slutet av 2019. Bankunionen har utvecklats sedan den först sjösattes och fungerar idag relativt väl för dem som är med. Partistyrelsen ser att det behövs starka skäl för att inte Sverige ska vara med, men betänkligheter med ett mer centraliserat

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

beslutsfattande finns fortfarande kvar. Partistyrelsen anser dock att det inte är lämpligt att föregripa utredningen och förorda fullt ut medlemskap i bankunionen i dagsläget.

Sedan finanskrisen briserade 2008 har finansiella företag generellt och banker i synnerhet varit föremål för omfattande regleringar. Senast i raden av regleringar innebär att det är aktieägarna och inte staten som ska ta konsekvenserna av bankers finansiella problem. Grunden i det nya krisramverket vilar på att det är aktieägare och långivare som ska stå för kostnaderna om en bank går över styr. Det åstadkoms genom att aktiekapital skrivs ned till noll och bankobligationer konverteras till nytt aktiekapital. Att ställa ut en generell garanti, som Sverige tillämpade under 90-talskrisen är något som behöver undvikas vid framtida kriser. Det är också på den grunden som det nya krisramverket vilar: Partistyrelsen anser att enskilda privata företag, som banker, inte ska behöva fördela skulder sinsemellan. Det är aktieägarna i slutändan som har ansvar för verksamheten.

Vi respekterar svenska folkets nej till att införa euro som valuta i Sverige och Centerpartiet har länge påpekat riskerna med en gemensam valuta. Tanken med den gemensamma valutan var från början att knyta länderna närmare varandra och skapa tillväxt. När finanskrisen kom utvecklades ekonomin olika i varje euroland. Länderna hamnade i otakt med varandra. Flera euroländer drabbades hårt av krisen. Om man saknar en egen valuta måste varje stat sätta undan pengar för att klara av kriser. Flera av euroländerna har inte gjort det. Även om många viktiga steg tagits för att få till ett bättre fungerande valutasamarbete är det i grunden den svenska folkomröstningen som måste vara vägledande.

Partistyrelsen anser att det ska vara möjligt för EU att utvecklas djupare på vissa områden, utan att alla länder behöver vara med. Redan idag är Sverige med i Schengen-samarbetet, men inte i eurozonen. På samma sätt är det viktigt att några länder ska kunna gå vidare och fördjupa samarbetet inom olika områden, utan att alla behöver vara med. På så sätt kan vi se till att EU inte blir handlingsförlamat för att vissa länder säger nej till utveckling och reform. Motionärens yrkande tangerar frågan om skuldfördelningsmekanism. Redan vid eurons skapande var problematiken vid kommande så kallade asymmetriska chocker förväntad, och också något som Centerpartiet lyfte i den allmänna debatten. Denna problematik kvarstår men partistyrelsen anser att en på förhand definierad mekanism för att hjälpa enskilda länder riskerar att skapa ett problem där vissa länder inte fullt ut tar ansvar för sin ekonomi. I grunden är budgetdisciplin och goda offentliga finanser det främsta verktyget för att hantera ekonomiska chocker. I grunden är partistyrelsen skeptisk till gemensamma skuldåtaganden inom EU och det gäller även frågan om Euroobligationer. I slutändan är det alltid medborgarna, skattebetalarna, som står risken med obligationer. Detta anser partistyrelsen inte är befogat på EU-nivå. Även i detta fallet är det frågan om dels att regelverket kring banker redan har reformerats kraftigt samt att budgetdisciplin och offentliga finanser är nyckeln till att undvika omfattande ekonomiska chocker.

Eftersom frågan om en gemensam europeisk insättningsgaranti i första hand är en fråga för bankunionen behöver det först presenteras konkreta förslag på hur en insättningsgaranti skulle kunna utformas. Från början föreslog kommissionen att bankerna själva skulle bygga upp fonder och sedermera att nationella medel ska användas innan en europeisk insättningsgaranti träder in. Partistyrelsen anser att frågan om en insättningsgaranti är komplex och samverkar med flera andra regleringar inom ramen för bankunionen. Centerpartiet bör därför inte på ett

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

515 generellt plan uttala sig för en gemensam garanti. Även detta är en fråga som kan aktualiseras
516 först efter att den svenska utredningen om eventuellt inträde i bankunionen presenteras i
517 november 2019.

518
519 Centerpartiet har sedan flera år drivit att Europaparlamentet ska upphöra med flytten mellan
520 Bryssel och Strasbourg och kommer fortsätta detta arbete. När det gäller att, som motionären
521 föreslår, verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och ersätts av
522 ordföranden för varje arbetsgrupp är det något som partistyrelsen i dagsläget inte ser ett behov
523 av. Det finns redan idag en balans där ett permanent ordförandeskap i Europeiska rådet ger
524 kontinuitet men där roterande ordförandeskap i ministerrådet ger också mindre länder tillfälle
525 att periodvis vara med att styra rådets interna agenda. Dessutom samordnas redan i dag det
526 roterande ordförandeskapet mellan avgående och inkommande ordförandeländer.
527

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

8.1.2 Centerpartiet ska verka för att strängare sanktioner verkställs mot de medlemsstater inom EU som inte respekterar grundläggande demokratiska och rättsstatliga principer.

8.1.6 Centerpartiet ska verka för att biståndet inte bidrar till undanträngning av privata investeringar, eller att lokalt näringsliv tar onödig skada.

8.1.10 Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på EU:s arbete med att reformera WTO genom att anpassa regelverk och avtal efter den globala och digitala ekonomin.

8.1.12 Centerpartiet ska verka för att EU-kommissionens förhandlingsmandat, för ett nytt frihandelsavtal med USA, antas och att förhandlingar påbörjas.

8.1.15 Centerpartiet ska verka för att EU:s inre marknad fördjupas, med särskilt fokus på regelförenklingar som sänker trösklarna för små och medelstora företag.

8.1.16 Centerpartiet ska verka för att Sverige inför en mekanism för att granska utländska investeringar i samhällsviktiga sektorer, som ska vara förenlig med den koordineringsmekanism för investeringsgranskning som EU ska ta fram.

8.1.17 Centerpartiet ska verka för att EU:s sanktioner i större utsträckning än idag kan riktas mot enskilda individer och beslutsfattare, helst i form av en så kallad Magnitskijlagstiftning på EU-nivå.

8.1.20 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete inom ramen för Nordefco.

8.1.22 Centerpartiet ska verka för svenskt deltagande i fler Pesco-projekt.

8.1.23 Centerpartiet ska verka för stärkta nordiska och europeiska samarbeten vid anskaffning och utveckling av militärt materiel.

8.1.24 Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete med Finland, med gemensam försvarsplanering och delning av militära förmågor

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

8.1.27 Centerpartiet ska verka för att uppköp av materiel inom ramen för Pesco sker genom en transparent process som även möjliggör för utomeuropeiska företag att konkurrera om kontrakt.

8.1.31 Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten ska öka användningen av biobränsle som drivmedel för militära fordon.

8.1.32 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och möjliggör starkare partnerskap för kringliggande länder.

8.1.35 Centerpartiet ska verka för att kvalificerad majoritetsröstning (QMV) istället för konsensus används i fler beslut inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, framför allt i frågor som rör mänskliga rättigheter och beslut om sanktioner.

8.1.40 Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis- och rättsvårdande myndigheter.

8.1.48 Centerpartiet ska verka för att parlamentets verksamhet förläggs stadigvarande till Bryssel.

528

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

8.1.8

8.1.9

8.1.11

8.1.13

8.1.14

8.1.19

8.1.25

8.1.26

8.1.38

529

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.1.1

8.1.3

8.1.4

8.1.5

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

8.1.7

8.1.18

8.1.21

8.1.28

8.1.29

8.1.30

8.1.33

8.1.34

8.1.36

8.1.37

8.1.39

8.1.41

8.1.42

8.1.43

8.1.44

8.1.45

8.1.46

8.1.47

530

Centerstudenter reserverar sig till förmån för bifall till motion

8.1.1, 8.1.3-5, 8.1.7-9, 8.1.11, 8.1.13, 8.1.14, 8.1.18, 8.1.19, 8.1.21, 8.1.25, 8.1.26, 8.1.28-30, 8.1.33, 8.1.34, 8.1.36, 8.1.37, 8.1.39, 8.1.41-47

531

CUF reserverar sig till förmån för bifall till motion

8.1.3, 8.1.4, 8.1.18, 8.1.21

8.2, 8.3 Skogsbränder

8.2.1 att verka för att Sveriges riksdag skyndsamt beslutar om inköp av två stycken flygplan för brandsläckning med en kapacitet om minst sextusen liter vatten samt

8.2.2 att man monterar ett tiotal lyftkrokar på flygvapnets helikoptrar med tillhörande vattenbehållare.

8.3.1 att Beredskapen att från luften tidigt upptäcka skogsbränder måste höjas men även att snabbt kunna släcka dessa bränder med flygburna farkoster som kan bära stora vattenvolymer

8.3.2 att Det ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder, som kan rycka ut över hela landet när det behövs

8.3.3 att Få till en samordning mellan kommuner och mellan regioner för att vara bättre förberedd inför stora skogsbränder men även översvämningar

8.3.4 att Kommunerna tillförs ekonomiska resurser för investeringar för att bättre hantera både stora skogsbränder och översvämningar

Partistyrelsens yttrande:

Med anledning av klimatförändringar, ett mer extremt väder och erfarenheterna av de stora skogsbränderna både i Västmanland 2014 och runt om i landet sommaren 2018, behöver beredskapen för skogsbränder förbättras på flera olika sätt.

Partistyrelsen delar i stort problembeskrivningarna som motionärerna ger. Centerpartiet har redan tidigare föreslagit flera åtgärder för att förbättra beredskapen mot skogsbränder. Bl.a. har vi motionerat om att det behövs satsningar på nationell brandbekämpningsförmåga från luften. I samband med de stora skogsbränderna sommaren 2018 var Centerpartiet tidigt ute och föreslog att brandsläckningsflygplan skulle köpas in. Även om Partistyrelsen instämmer i att brandsläckningsplan behöver köpas in kan partistyrelsen inte uttala sig om vilken typ av flygplan som är bäst för ändamålet utan vill lämna det upp till experterna att avgöra. MSB stärker helikopterförmågan att släcka bränder redan sommaren 2019, det välkomnar vi. Det finns med i MSB långsiktiga plan att köpa in brandsläckningsplan, först av mindre karaktär, där efter större sådana. Naturligtvis är det bästa om alla helikoptrar i statens tjänst kunde utrustas med lyftkrokar och vattenbehållare för att vid behov bidra till att stärka brandsläckningsförmågan. Centerpartiet har tidigare motionerat om att det behöver utredas vilken uppgift Försvarsmakten ska ha vid civila kriser. Det kan också finnas andra myndigheter som kan bidra till förmågan såsom exempelvis Sjöfartsverket. Partistyrelsen instämmer därför även här i intentionerna men gör bedömningen att det är svårt för partistyrelsen att bedöma exakt hur många lyftkrokar som eventuellt måste köpas in. Det måste experterna bedöma i detalj.

Centerpartiet har också sedan tidigare föreslagit att möjligheten att återigen ge statligt stöd för skogsbrandsbevakning måste utredas, som ett sätt att tidigt kunna upptäcka skogsbränder.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

578 Vidare har Centerpartiet länge och på flera olika sätt lyft att det behöver utbildas flera
579 brandmän på fler ställen i landet. Det ser nu ut att bli verklighet, även om mer kan göras för
580 att öka kunskapen att släcka just skogsbränder. Partistyrelsen anser att förslaget om att det
581 ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder är intressant och bra,
582 och ställer sig positiv till det.
583

584 Partistyrelsen instämmer också i att det behövs en samordning mellan kommuner och regioner
585 för att vara bättre förberedd inför stora skogsbränder men även översvämningar. Erfarenheter
586 av olika typer av kriser visar att just samordning och samverkan behöver bli bättre. Den
587 organisation som skapas för att få till bättre samordning och samverkan måste kunna hantera
588 både fredstida kriser såsom skogsbränder och översvämningar men också exempelvis
589 pandemier eller terrorhändelser, såväl som händelser under höjd beredskap eller krig. Den
590 särskilde utredare som utrett bl.a. erfarenheterna av skogsbränderna 2018 har flera förslag
591 som syftar till att det ska bli lättare att samverka och kommunicera mellan olika aktörer vid en
592 större räddningsinsats, bl.a. föreslår han allt från att alla kommuner ska ingå i en
593 systemledning. Erfarenheterna från skogsbränderna 2018 visar att de räddningstjänster som
594 gjorde det lyckades bättre i släckningsarbetet än de som inte gjorde det.
595

596 Partistyrelsen delar synen att kommuner kan behöva tillföras ekonomiska resurser för
597 investeringar för att bättre kunna hantera skogsbränder och översvämningar. Kommunernas
598 möjligheter att förebygga klimatrelaterade naturolyckor behöver stärkas. Det är en av
599 anledningarna till att regeringen och Centerpartiet och Liberalerna i vårändringsbudgeten
600 2019 valde att höja anslaget för förebyggande av åtgärder mot jordskred och andra
601 naturolyckor med 55 miljoner kronor. Det kan användas som ersättning till kommuner för att
602 de ska kunna finansiera åtgärder för att förebygga naturolyckor och för vissa åtgärder att
603 kunna stärka förmågan att bedöma och hantera översvämningrisker. Det kommer dock
604 behövas även finansiering från kommunerna själva för att hantera och förebygga de risker
605 som finns inom kommunens gränser.
606

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

8.3.1 Att Beredskapen att från luften tidigt upptäcka skogsbränder måste höjas men även att snabbt kunna släcka dessa bränder med flygburna farkoster som kan bära stora vattenvolymer.

8.3.2 Att det ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder, som kan rycka ut över hela landet när det behövs.

8.3.3 Att få till en samordning mellan kommuner och mellan regioner för att vara bättre förberedd inför stora skogsbränder men även översvämningar.

8.3.4 Att kommunerna tillförs ekonomiska resurser för investeringar för att bättre hantera både stora skogsbränder och översvämningar.

607

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

8.2

608 8.4: Mönstring för 18-åringar

609

610 8.4.1 Att uppdra till partistyrelsen att driva frågan att samtliga svenska medborgare som fyllt
611 18 år ska genomgå mönstring.

612

613 8.4.2 Att uppdra till partistyrelsen att verka för att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska
614 införas direkt efter avslutade gymnasiestudier

615

616 **Partistyrelsens ytande:**

617

618 Det säkerhetspolitiskt försämrade omvärlden och försvarsmaktens stora personalbehov har
619 gjort det nödvändigt att återinföra värnplikten. Behovet av soldater och officerare kommer bli
620 än större kommande år. Motionärerna föreslår att samtliga svenska medborgare som fyllt 18
621 år ska genomgå mönstring samt att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska införas direkt
622 efter avslutade gymnasiestudier.

623

624 Redan idag omfattas alla i Sverige mellan 16 och 70 år av en totalförsvarsplikt som innebär
625 att de, om det behövs, är skyldiga att delta i verksamhet som krävs för att förbereda Sverige
626 för krig. Centerpartiet har redan tagit ställning för att plikten återaktiveras eftersom
627 omvärldsläget och Försvarsmaktens rekryteringsbehov gjort det nödvändigt.

628

629 Det är en person fyller 18 måste man lämna mönstringsunderlag på webben och utifrån dessa
630 bedöms om personen ska tas ut till mönstring och sedan ev. skrivas in till grundutbildning
631 med värnplikt. Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer
632 även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning
633 men Försvarsberedningen bedömer i sin rapport *Motståndskraft* att om behov av
634 grundutbildning finns för att säkra personalbehovet inom det civila försvaret så kan 600
635 civilpliktiga årligen genomgå en grundutbildning på 60 dagar vid någon av MSB skolor från
636 2023. Centerpartiet står bakom den bedömningen av Försvarsberedningen.

637

638 Centerpartiet menar att behoven måste vara styrande när staten kallar in svenska medborgare
639 till plikttjänstgöring. Viktiga ingångsvärden ska också vara den enskildas motivation och
640 intresse. Att kalla in personer med plikt, om än bara till mönstring, som går utöver det behov
641 som finns är svårt att motivera. Vår utgångspunkt är att det system som idag finns där alla de
642 år de fyller 18 får fylla i ett mönstringsunderlag och utifrån det ev. tas ut till mönstring och
643 eventuell värnplikt, kombinerat med rekryteringen av frivilliga som fortfarande finns, är
644 tillräcklig. Det kommer finnas många vägar in för den som i framtiden vill bidra till det civila

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

försvaret. Den som inte rekryteras till civil- eller militär plikttjänstgöring kan också hitta vägar via någon av de frivilliga försvarsorganisationerna.

Motionärerna lyfter att de vill att samtliga svenska medborgare som fyllt 18 ska genomgå mönstring och att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska införas direkt efter avslutade gymnasiestudier. Partistyrelsen anser att behoven inom det civila och militära försvaret ska vara styrande och att pliktinstrumentet inte ska användas mer än nödvändigt. Motionen å andra sidan tar inte hänsyn till det behov som idag finns inom totalförsvaret. Partistyrelsen menar att behovet måste vara styrande.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.4

8.5: Totalförsvarsplikt

8.5.1 att Centerpartiet ska verka för att en totalförsvarsplikt ska införas. Alla ungdomar ska efter förmåga lära sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och förhöjd beredskap. Totalförsvarsutbildning och övning enskilt och i grupp ska genomföras för att ta hand om olika scenarior enligt nationell risk och sårbarhetsanalys.

Partistyrelsens yttrande:

De senaste åren har värnplikten återaktiverats och det civila försvaret åter börjat byggas upp. Motionären föreslår att Centerpartiet ska verka för att en totalförsvarsplikt genomförs och att alla ungdomar efterförmåga ska läras sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och förhöjd beredskap. Totalförsvarsutbildning och övning enskilt och i grupp ska genomföras för att ta hand om olika scenarier enligt nationell risk-och sårbarhetsanalys.

Redan idag omfattas alla i Sverige mellan 16 och 70 år av en totalförsvarsplikt som innebär att de, om det behövs, är skyldiga att delta i verksamhet som krävs för att förbereda Sverige för krig. Centerpartiet har redan tagit ställning för att plikten återaktiveras eftersom omvärldsläget och Försvarsmaktens rekryteringsbehov gjort det nödvändigt. Det är en person fyller 18 måste den lämna mönstringsunderlag på webben och utifrån denna bedöms om personen ska tas ut till mönstring och sedan ev. skrivas in till grundutbildning med värnplikt.

Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning men Försvarsberedningen bedömer i sin rapport *Motståndskraft* att om behov av grundutbildning finns för att säkra personalbehovet inom det civila försvaret så kan 600 civilpliktiga årligen genomgå en grundutbildning på 60 dagar vid någon av MSB skolor från 2023. Centerpartiet står bakom den bedömningen av Försvarsberedningen.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

Centerpartiet menar att behoven måste vara styrande när staten kallar in svenska medborgare till plikttjänstgöring. Viktiga ingångsvärden ska också vara den enskildas motivation och intresse. Att kalla in personer med plikt, om än bara till mönstring, som går utöver det behov som finns är svårt att motivera. Vår utgångspunkt är att det system som idag finns där alla de år de fyller 18 får fylla i ett mönstringsunderlag och utifrån det ev. tas ut till mönstring och eventuell värnplikt, kombinerat med rekryteringen av frivilliga som fortfarande finns, är tillräcklig. Det kommer finnas många vägar in för den som i framtiden vill bidra till det civila försvaret utefter intresse och förmåga. Den som inte rekryteras till civil- eller militär plikttjänstgöring kan också hitta vägar via någon av de frivilliga försvarsorganisationerna.

Partistyrelsen anser att behoven inom det civila och militära försvaret ska vara styrande och att pliktinstrumentet inte ska användas mer än nödvändigt. Det är bra om många ungdomar får möjlighet att lära sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och höjd beredskap men menar att behoven inom Försvarsmakten och det civila försvaret måste vara styrande när plikten ska användas, likaså vilken kompetens som de behöver för att fylla olika poster.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.5

[8.6](#): Framtidens drivmedelsplan

8.6.1 Centerpartiet arbetar att ta fram en drivmedelsplan där försvarsberedskap inkluderas Centerpartiet betänker att använda etanol och biogas som möjliga framtida drivmedel i drivmedelreserven

Partistyrrelsens yttrande:

Motionären vill att det ska finnas en drivmedelsplan för svensk försvarsberedskap och att etanol och biogas kan vara möjliga framtida drivmedel i drivmedelsreserven.

Precis som motionären skriver kommer tillgången på drivmedel vara kritisk i det fall Sverige skulle hamna i krig. De beredskapslager som finns idag motsvarar minst 90 dagars genomsnittlig daglig nettoimport. Det är Energimyndigheten som årligen bestämmer vem som är lagringsskyldig samt hur omfattande lagringen ska vara. Dom har också upprättade beredskapsplaner för hur lagren ska användas vid allvarliga avbrott.

Försörjningstrygghet inom totalförsvaret är en mycket viktig fråga och något som Försvarsberedningen skrivit om i sin rapport *Motståndskraft* från december 2017. I den skriver beredningen att det bör ses över om de beredskapslager som finns för olja ska kunna nyttjas av staten i samband med allvarliga säkerhetspolitiska kriser. Man gör också bedömningen att de lager som finns torde vara tillräckliga för att försörja viktiga samhällsverksamheter också vid en allvarlig säkerhetspolitisk kris i vårt närområde. Försvarsberedningen konstaterar också att utvecklingen av alternativa drivmedel minskar

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

724 sårbarheter och lindrar konsekvenser av uppkomna störningar. Centerpartiet delar
725 försvarsberedningens beskrivning.

726
727 Det finns också andra svårigheter än drivmedelslagring som gör drivmedelsförsörjningen
728 sårbar. Det saknas bl.a. formella krav på aktörer med ansvar för samhällsviktig verksamhet att
729 förbereda sig för att säkra tillgången på drivmedel, inte heller finns krav på att de ska ha
730 drivmedels- och bränsleförsörjningsplaner trots att tillgången på drivmedel ofta är kritisk för
731 att kunna upprätthålla verksamheten. I de fall planer finns är de ofta inte dimensionerande för
732 krigsfara eller krig. Sådana planer måste tas fram av aktörerna själva. Rimligtvis bör de
733 samhällsviktiga verksamheter som använder sig och är beroende av etanol och biogas sin
734 verksamhet på samma sätt förbereda sig för att i förväg säkra tillgången på det i händelse av
735 krig.

736
737 Partistytelsen instämmer i intentionerna i motionen men menar samtidigt att användningen av
738 både biodrivmedel och etanol är idag är relativt låg sett ur ett samhällsperspektiv, och väldigt
739 liten när det kommer Försvarsmaktens fordon att det är svårt att uttala sig om ett framtida
740 lagringsbehov. Genom att föreslå en mer öppen formulering fångar partistytelsen in ett
741 bredare komplex av drivmedelsförsörjningen än den som motionären beskriver och
742 motionerar om.

743

Partistytelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet ska verka för att Sverige har en god försörjningsförmåga på drivmedel vid en säkerhetspolitisk kris eller krig.

Att verka för att ansvarig myndighet ges uppdrag att beakta ett eventuellt behov av att inkludera etanol och biogas i beredskapslagringen av drivmedel.

744

Partistytelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.6

745 [8.7](#), [8.8](#), [8.9](#): Livsmedelsförsörjning

746

747 8.7.1 att centerpartiet ger partistytelsen i uppdrag att driva fram dessa avtal i riksdag och
748 regering

749

750 8.7.2 att Centerpartiet ger partistytelsen i uppdrag att lyfta upp frågan på agendan vad gäller
751 lagerplatser till beredskapsförvaring av mat

752

753 8.7.3 att Centerpartiet ger i uppdrag till partistytelsen att verka för att de två övre att satserna
754 kommer till skott snarast möjligt innan totalförsvarsplanen ska vara klar

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

8.8.1 att Centerpartiet verkar för att åtgärder vidtas som tryggar viktiga samhällsfunktioner även vid bortfall av hela eller den svenska delen av internet

8.8.2 att Centerpartiet sätter upp ett konkret högt mål för Sveriges självförsörjningsgrad med åtgärder för att uppfylla målet

8.9.1 att, Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att öka självförsörjningsgraden av livsmedel från dagens runt 50% till minst 100% av vårt inhemska behov av ett antal utvalda baslivsmedel.

Partistyrelsens yttrande:

Frågan om svensk livsmedelsförsörjning har lyfts upp på agendan de senaste åren när beredskapen för krig återigen är uppe på agendan. Och svenskt jordbruk är viktigt för totalförsvaret. Livsmedelsförsörjningen är viktig i händelse av kriser såsom avspärningar. Men det som verkligen aktualiserat behovet av en god livsmedelsberedskap är att krigsplaneringen återupptagits.

En aspekt av Sveriges försörjningsförmåga är att öka andelen svenskproducerad mat. För att göra det krävs att svenskt jordbruk är konkurrenskraftigt. Goda förutsättningar att bedriva jordbruk i Sverige spelar roll. Att öka och bevara den odlingsbara marken är viktigt ur ett beredskapsperspektiv, inte minst för att kunna ställa om produktion och verksamhet om det skulle behövas. För att andelen svensktillverkade livsmedel ska öka, då måste de svenska bönderna få bättre möjligheter att konkurrera med matproducenter i utlandet. Det handlar om allt ifrån att det måste bli billigare att driva jordbruk till att Sverige måste sätta mer press i EU för att andra länder ska närma sig de hårda miljö- och djurskyddskrav som svenska bönder följer. Med det sagt så ser självförsörjningsgraden redan idag olika ut för olika typer av baslivsmedel. På socker, morötter och spannmål är självförsörjningsgraden redan idag mellan 100 och 120 procent. På ägg är den 95 %, mjölk 75 % och potatis 70 %. Dock är den bara 15 % på tomat och 20 % på äpplen. Så hur det ser ut varierar mycket, också över landet.

Och andelen svenska livsmedel är inte den enda aspekten av en god livsmedelsberedskap vid kris eller kris. Vi ser också att det finns brister i reservkapacitet och i bl.a. i logistik. Vi delar därför Förvarsberedningens slutsats att ytterligare åtgärder behövs för att bygga upp en livsmedelsberedskap i händelse av krig. Lagerhållning av inte minst nödvändiga livsmedel och strategiska insatsvaror i omsättningslager blir också viktigt när ordinarie försörjningssystem är sårbara. Snabbt behöver också ansvariga gemensamt planera för hur distributionen av livsmedel ska fungera i landet i en situation då det ev. råder brist på både lastbilar eller de elektroniska kommunikationerna är utslagna. Eftersom alla led i livsmedelsförsörjningskedjan ägs, drivs och organiseras av privata näringslivet kan vi inte nog understryka vikten av att detta görs av offentliga och privata näringslivsägare tillsammans.

I sin rapport Motståndskraft konstaterar Förvarsberedningen att det yttersta ansvaret för att tillgodose livsmedelsförsörjningen på lokal nivå åligger kommunerna. Kommunerna måste exempelvis kunna leverera mat till äldreboendet oavsett om det är vardag, kris eller krig.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

Staten kan och behöver göra sitt för en fungerande livsmedelsförsörjning och leda arbetet med att stärka livsmedelsberedskapen. Bl.a. måste man analysera vilka strategiska varor som måste säkras samt vilka beroenden av exempelvis transporter och el, it-stöd dessa har. Vi delar också Försvarsberedningens slutsats att ytterligare åtgärder behövs för att bygga upp en livsmedelsberedskap i händelse av krig. Lagerhållning av inte minst nödvändiga livsmedel och strategiska insatsvaror i omsättningslager blir också viktigt när ordinarie försörjningssystem är sårbara. Snabbt behöver också ansvariga gemensamt planera för hur distributionen av livsmedel ska fungera i landet i en situation då det ev. råder brist på både lastbilar eller de elektroniska kommunikationerna är utslagna.

När en ny försvarsproposition tas fram av regeringen och beslutas av riksdagen under 2020 kommer vi bevaka och driva att livsmedelsförsörjningen och försörjningen av andra viktiga varor till både Försvarsmakten och samhället i övrigt att utgöra en viktig del. I december 2019 kommer en särskild utredare lämna förslag på åtgärder för näringslivets roll inom totalförsvaret såväl som åtgärder för försörjningstrygghet i försvarsmaterielförsörjningen. Hur olika avtalsformer kan se ut mellan krigsviktiga företag och offentliga aktörer för leverans av olika varor ska då också redovisas.

Slutligen är det också viktigt att framför att individen har ett eget ansvar för sin försörjning i händelse av en omfattande och långvarig kris. Att kunna förvara och tillaga sin mat är något som varje individ måste kunna göra oavsett om det är strömavbrott eller inte. Fler än idag måste ha ett litet eget matförråd och reservvatten. Och vid ett eventuellt krig kommer det till sist och syvende också handla om att få i sig kalorier, där kosten troligtvis blir mindre varierad och lägre engeri-intag behöver accepteras. Att svenskt jordbruk finns kvar och vi kan distribuera det som finns inom landet är då av ännu större vikt.

Det är partistyrelsens mening att Centerpartiet i allra högsta grad har varit med och satt svensk livsmedelsförsörjning på agendan. Partistyrelsen menar att men att frågan måste belysas bredare än vad som föreslås i motionerna. Svensk livsmedelsberedskap är under utveckling och mer behöver göras, inte minst vad gäller att se på frågan i ett helhetsperspektiv som inkluderar helheten av ökad självförsörjningsgrad, svenska jordbrukets konkurrenskraft, förbättrade logistikflöden, reservrutiner osv.

Partistyrelsen är medveten om att avtal kommer behöva tas fram men menar samtidigt att det inte är i riksdag och regering som avtal med livsmedelsindustrin ska drivas fram utan att det är en fråga för ansvariga på lokal och regional nivå såväl samt för ansvariga sektorsmyndigheter, i enlighet med krisberedskapens rådande ansvarsprincip. Slutligen har riksdagen fattat beslut om en ny livsmedelsstrategi där det framkommer att andelen svenskproducerad mat ska öka. Partistyrelsen anser inte att det på förväg går att säga att man ska nå fram till 100% självförsörjningsgrad eller ännu mer för olika livsmedel för att svensk livsmedelsberedskap ska anses bra.

Det finns många samhällsföreteelser som kan öka samhällets sårbarhet, digitaliseringen och beroendet av internet men också beroendet mellan olika verksamheter där avbrott på ett ställe leder till avbrott i andra verksamheter. Partistyrelsen anser att motionären har lyckats fånga det moderna samhällets komplexitet och sårbarheter på ett illustrerande sätt. Det visar på

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

847 vikten av att samhället vidtar åtgärder för att både stärka redundansen i system och
848 verksamheter, men också att samhället vidtar åtgärder som gör att man lätt kan hantera
849 eventuella störningar i samhällsviktiga system och verksamheter, som gör att man snabbt kan
850 återgå till normalläge. Det är det som är en god beredskap. Att förebygga men också
851 förbereda sig på det värsta.

852
853 Det finns utrymme för förbättringar i svensk krisberedskap, inte minst vad gäller det
854 förebyggande arbetet men också i själva hanteringen av olika händelser. Sårbarheter måste
855 minska. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i motionen men menar att samhällets alla
856 sårbarheter inte kommer kunna tas bort. Därför behövs en förmåga att hantera händelser som
857 ändå inträffar, och att förbereda sig på olika sätt så att verksamheten åter kan återupptas, om
858 än i begränsad omfattning där den samhällsviktiga verksamheten prioriteras. Det gäller också
859 internet. Reservrutiner måste alltid finnas, papper och penna, vanlig brevkorrespondens kan
860 fortfarande användas i värsta fall.

861
862 Centerpartiet driver sedan länge en politik för att stärka svensk beredskap och minska de
863 sårbarheter som finns i samhället. Det är vår uppfattning att de förslag som finns i
864 Försvarsberedningens rapport Motståndskraft avsevärt kommer att stärka svensk beredskap
865 och vårt samhälles motståndskraft mot kris och krig i det fall de genomförs, inkl. det som
866 motionären nämner kring bortfall av internet men menar att alla sårbarheter svårigen kommer
867 kunna byggas bort. Istället måste reservlösningar till.

868

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att livsmedelsförsörjningen och livsmedelsberedskapen i Sverige förbättras i samverkan mellan näringslivets och det offentliga olika roller.

Att Centerpartiet verkar för att beredskapsarbetet bedrivs utifrån ett helhetsperspektiv där självförsörjningsgrad, jordbrukets konkurrenskraft, logistik, lagerhållning av nödvändiga livsmedel och strategiska insatsvaror samt individens egen beredskap utgör viktiga ingångsvärden.

869

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.8.1

870

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.7

8.8.2

8.10: Vaccintillverkning

8.10.1 att, Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att som förslagsvis en del av totaloch civilförsvaret bygga en inhemsk vaccinfabrik för att säkra tillgången av vaccin både för behovet av årlig influensavaccinering, barnvaccinering och i beredskap för pandemier.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att Sverige ska ha en egen vaccinfabrik för att säkra tillgången av vaccin både för behovet av årlig influensavaccinering, barnvaccinering och i beredskap för pandemier. Sverige är ett importberoende land när det gäller läkemedel och Sverige har ingen egen vaccinproduktion och vår inhemska produktion av läkemedel i övrigt är också liten. Samtidigt är lagerhållningen hos apotek och landsting liten vilket ibland leder till restnoteringar på läkemedel. Utöver det är sårbarheten i distributionskedjan stora i alla led med kritiskt känsliga delar och beroenden i hela läkemedelssystemet inkl. hos tillverkarna, partihandlare, slutförsäljare och konsument. Inga större beredskapslager finns heller längre kvar i statlig ägo. Socialstyrelsen har begränsade lager för vissa vacciner, antidoter, infusionsvätskor samt visst sjukvårdsmateriel. Kort sagt, svensk läkemedelsförsörjning är sårbar.

Vad gäller tillgången på vacciner vid en pandemi så finns avtal med två vaccintillverkare. Syftet är att öka beredskapen mot en pandemi och avtal har knutits med två leverantörer eftersom det bedöms kunna få allvarliga konsekvenser om en av leverantörerna av något skäl inte klarar av att producera det vaccin som behövs. Genom att knyta avtal med två tillverkar reduceras risken.

Med det sagt så noterar Partistyrelsen att Försvarsberedningen i sin rapport Motståndskraft föreslår flera olika åtgärder för en bättre beredskapssjukvård. Bland åtgärderna som föreslås finns ökade krav på landsting och regioner att lagerhålla läkemedel och sjukvårdsmaterial så att redundans finns för att hantera både stora skadeutfall och störningar i försörjningsflöden. Försvarsberedningen föreslår också bl.a. att den statliga lagerhållningen utökas samt att avtal behöver förhandlas med både importörer och återförsäljare. Därtill måste distributionen säkerställas vilket i sig kan vara en utmaning då beroendena är många, inte minst av elektroniska kommunikationer och av el men också drivmedel. Någon egen nationell vaccintillverkning nämner Försvarsberedningen i sin rapport inte behov av.

Centerpartiet har under flera års tid drivit att de nordiska länderna behöver samarbeta mer i frågor som rör krisberedskap och civilt försvar, och att läkemedelsförsörjningen bör vara ett sådant område där man kan samarbeta mer. Möjligheten att ge och ta emot stöd mellan de nordiska länderna behöver utvecklas och planeras för.

Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner om att tillgången på vaccin är viktigt i vardag, kris och krig är viktigt, men menar att ytterligare perspektiv än egen nationell

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

913 vaccinproduktion måste läggas på frågekomplexet för att Sveriges läkemedelsförsörjning ska
914 anses vara god även vid kris och krig.

915

Partistytelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet ska verka för att Sverige har en god försörjningsförmåga på läkemedel i vardag, kris och krig.

916

Partistytelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.10

917 [8.11](#), [8.12](#): Krisberedskap och civilt försvar

918

919 8.11.1 Att Centerpartiet verkar för att vårt försvar skyndsamt återuppbyggs både militärt och
920 civilt.

921

922 8.11.2 Att Centerpartiet verkar för att skyddsrum återigen börjar byggas och att bidrag
923 återinförs för att skyddsrum skall byggas.

924

925 8.11.3 Att kommunens krisberedskap förstärks med en beredskapshandläggare samt
926 uppdaterade krisberedskapsplaner.

927

928 8.11.4 Att lokala krishanteringscentraler förbereds där ansvariga och nödställda kan nå säkert
929 samband, vatten och reservkraft.

930

931 8.12.1 Centerpartiet initierar tydligare direktiv och kravställan på vad som ska gälla vid kriser
932 och att avtal tecknas mellan berörda parter.

933

934 **Partistytelsens yttrande:**

935

936 Samverkan mellan privata och offentliga är en viktig del i en fungerande krisberedskap och
937 utan de privata aktörerna stannar samhället i en kris.

938

939 Svensk krisberedskap utgår från en grundläggande princip och det är ansvarsprincipen. Den
940 säger att den verksamhetsansvariga som ansvarar för en verksamhet i vardagen också ska
941 ansvara för den i kris eller krig. Partistytelsen menar att vilka krav som ska finnas med i avtal
942 mellan en verksamhetsansvarig, exempelvis en kommun, och en privat aktör vid en kris måste
943 utgå från två perspektiv, dels från de risker och sårbarheter som varje verksamhetsansvarig
944 eller sektor har identifierat och analyserat för sin egen verksamhet, dels tydliga krav på
945 funktionalitet definierade av staten. Det saknas idag vilket är anledningen till att Centerpartiet
946 sedan tidigare har stämmobeslut på att funktionalitetskrav måste tas fram för samhällsviktig
947 verksamhet i händelse av kris eller krig. Det skulle lösa mycket av de problem som

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

948 motionären beskriver, och framför allt skulle det underlätta för de ansvariga att utföra sitt
949 arbete. Staten har en viktig roll att ta fram dessa funktionalitetskrav för samhällsviktig
950 verksamhet.

951
952 Partistytelsen instämmer i det motionären skriver om att avtal kommer behövas mellan
953 berörda parter, offentliga aktörer och privata näringslivet vid en kris. Sverige ska ha en god
954 försörjningsförmåga av samhällsviktiga varor och tjänster i händelse av kris och krig, där
955 offentliga aktörer och näringsliv samt enskilda individer tillsammans har en viktig roll. Vi
956 stämmer in i motionärens intentioner men anser att det är upp till varje aktör, varje kommun,
957 landsting, myndighet och så vidare att besluta om formerna för säkra sina verksamheter även
958 vid större kriser och avbrott. Avtal är något som kommer behövas i större utsträckning men
959 det kan också finnas andra sätt och det är inte lämpligt att partiet nationellt fattar beslut om en
960 form som alla ska vara bundna av.

961
962 Med det försämrade säkerhetspolitiska läget är det viktigt att satsa på en god krisberedskap
963 och att det militära och civila försvaret återuppbyggs skyndsamt.

964
965 Partistytelsen delar beskrivningen kring beroenden och sårbarheter som motionären lyfter i
966 sin motion. Det tillsammans med den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt
967 närområde är anledningen till att Centerpartiet varit med och förhandlat fram förstärkningar
968 av totalförsvaret, militärt och civilt försvar, i mångmiljardklassen den senaste
969 mandatperioden. Men mer pengar och ytterligare åtgärder behövs.

970
971 Centerpartiet står bakom de förslag som finns i Försvarsberedningens rapport *Motståndskraft*.
972 Där beskrivs bl.a. att det behövs en inventering av skyddsrumbeståndet och möjligheterna att
973 nyttja andra skyddade utrymmen som kan ge tillräckligt skydd. Det kan vara tunnelbanor eller
974 andra underjordiska anläggningar. Befintliga skyddsrum ska iordningställas. Men
975 Försvarsberedningen skriver också att det behövs en fungerande organisation i övrigt för att
976 kunna iordningställa skyddsrum och andra skyddade utrymmen såväl som information om hur
977 man som individ tar sig till sitt närmaste skyddsrum. Under perioden 2021-2025 bedömer
978 Försvarsberedningen att nybyggnation av skyddsrum begränsas och endast i huvudsak
979 genomförs i områden som bedöms vara särskilt utsatta i händelse av krig. Man bedömer att ca
980 2500 skyddsrum behöver nybyggas per/år från 2021. 325 miljoner kronor per år bedömer
981 Försvarsberedningen sammantaget att detta kommer kosta under fem år. Centerpartiet står
982 bakom dessa slutsatser och har aktivt deltagit i Försvarsberedningens arbete. Hur ersättningen
983 bäst utformas och hur detta ska betalas är dock inte klarlagt varför Partistytelsen inte vill peka
984 ut en särskild bidragslösning så som motionären föreslår, även om vi instämmer i dess
985 intentioner.

986
987 Det är partistytelsens uppfattning att Sveriges krisberedskap och det civila försvaret behöver
988 stärkas. Både staten och kommunerna (och övriga aktörer) har en viktig roll i detta arbete. Hur
989 varje aktör bäst gör det är dock upp till denne, dvs. vare sig staten eller Centerpartiet kan
990 bestämma om det är just ändamålsenligt för varje kommun att anställa en ytterligare
991 beredskapshandläggare eller om det är något annat som måste genomföras. Troligtvis är det
992 en kombination av många olika åtgärder som behövs. Det är ett beslut för varje kommun, och
993 inte något som bör beslutas av vare sig Centerpartiets stämma, riksdag eller regering. Generellt

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

994 sett har många kommuner dock ett arbete att göra för att minska risker och sårbarheter i
995 kommunen samt för att stärka beredskapen mot krig.

996
997 Detsamma gäller förslaget om lokala krishanteringscentraler som utformas på det sätt
998 motionären föreslår kan vara en bra lösning hos vissa, medan det inte passar andra. Grunden
999 för vilka lösningar som behövs måste utgå både från aktuell hotbild och funktionskrav som
1000 definieras av staten, såväl som lokala förutsättningar som identifieras bl.a. i den lokala risk-
1001 och sårbarhetsanalysen.

1002

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.11.1 Att Centerpartiet verkar för att vårt försvar skyndsamt återuppbyggs militärt och civilt.

1003

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.12.1

8.11.2

1004

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.11.3

8.11.4

1005 [8.13](#): Undanröjande av gränshinder

1006

1007 8.13.1 att verka för att minska gränshindren inom Norden

1008

1009 8.13.2 att verka för mer likartad implementering av EU-direktiv inom Norden med syfte att
1010 inte skapa nya gränshinder.

1011

1012 **Partistyrelsens yttrande:**

1013

1014 Motionären vill att gränshindren inom Norden ska minska och att implementeringen av EU-
1015 direktiv inom Norden ska vara likartad så att inte nya gränshinder skapas.

1016

1017 Det nordiska samarbetet är mycket viktigt för Centerpartiet och vi är en aktiv del av Nordiska
1018 rådets verksamhet.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1019

1020 Det är en viktig fråga för Centerpartiet att gränshinder inom Norden undanröjs och att
1021 implementeringen av olika EU-direktiv faktiskt genomförs på ett likartat sätt, precis som
1022 motionären föreslår. Centerpartiet deltar i gränshinderrådet inom Nordiska rådet som arbetar
1023 just med denna typ av frågeställningar. Vi vill att gränshinder inom Norden motverkas och
1024 avvecklas samt att inga nya tillkommer så att den fria rörligheten inom Norden kan
1025 upprätthållas.

1026

1027 Den fria rörligheten inom Norden har haft stor betydelse för såväl Sverige som våra nordiska
1028 grannländer. Målet om en gemensam arbetsmarknad och friheten för ungdomar och studenter
1029 att söka sig till utbildningar och jobb i ett annat nordiskt land är centralt för våra länders
1030 konkurrenskraft och kompetensförsörjning. Det är mer oro vi ser att nya gränshinder har
1031 tillkommit under senare år. Samtidigt är det viktigt att exempelvis ny EU-lagstiftning
1032 implementeras på ett sätt som inte leder till ytterligare gränshinder mellan Nordens länder.

1033

1034 Därför behöver Sverige för egen del, och i tät dialog med våra grannar i det Nordiska rådet,
1035 löpande sträva efter att motverka och avveckla gränshinder. Den fria rörligheten inom Norden
1036 och de starka banden mellan våra länder är grunden för att det nordiska samarbetet åtnjuter ett
1037 starkt folkligt stöd. Det gör också att Norden kan ha en stark röst på den internationella
1038 arenan. Det är ett viktigt ansvar att förvalta detta, och därför behöver de grundläggande
1039 principerna för det nordiska samarbetet upprätthållas, nu och i framtiden.

1040

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.13.1 att verka för att minska gränshindren inom Norden

8.13.2 att verka för mer likartad implementering av EU-direktiv inom Norden med syfte att inte skapa nya gränshinder.

1041

[8.14](#): Nordiska samarbetet

1042

1043 8.14.1 att regeringen utreder vad det betyder om Estland ingår i Nordiska Rådet

1044

1045 8.14.2 att frågan tas upp till diskussion i Nordiska Rådet

1046

1047 8.14.3 att om inga formella eller andra hinder föreligger, Estland då kommer att inbjudas in
1048 att bli sjätte medlemmen i Nordiska Rådet.

1049

Partistyrelsens yttrande:

1051

1052 Nordiskt samarbete åtnjuter sedan länge stort förtroende bland de nordiska befolkningarna.
1053 Motionären vill att Estland ska bli medlemmar i Nordiska rådet.

1054

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1055 Nordiska samarbetet är viktigt för Centerpartiet och Centerpartiet är en aktiv part i Nordiska
1056 rådet där vi ingår i Mittengruppen och i flera arbetsgrupper. De nordiska länderna samarbetar
1057 också inom ramen för olika internationella organisationer där gemensamma intressen finns.

1058
1059 Nordiska rådet har också ett utvecklat samarbete med de baltiska länderna och Centerpartiet
1060 ser gärna att det samarbetet utvecklas ytterligare. Det finns dessutom flera andra
1061 formaliserade östersjö- och nordisk-baltiska samarbeten och det finns potential i att utveckla
1062 det nordisk-baltiska samarbetet inom ramen för olika internationella organisationer. Ett
1063 samarbete som ska ske på lika villkor byggt på en gemensam vilja. Överlag så bör nordiska
1064 rådet vara berett att bilda vidare partnerskap för att kunna spela en större roll på både den
1065 europeiska och internationella arenan.

1066
1067 Centerpartiet ingår dock inte i regeringen och kan inte ta ställning till vilka frågor som
1068 regeringen ska driva på det sätt som motionären föreslår. Partistyrelsen känner heller inte till
1069 att det skulle finnas några önskemål från Estland om att ingå Nordiska rådet.

1070 Frågan om estniskt medlemskap i Nordiska Rådet måste komma från Estland själva. I det fall
1071 en ansökan inkommer ska Centerpartiet ta ställning till frågan med öppet sinne. Till dess är
1072 frågan inte aktuell.

1073

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.14

1074 [8.15](#), [8.16](#): Nato

1075

1076 8.15.1 Att Sverige skall förbli alliansfritt

1077

1078 8.15.2 Att Sverige inte skall bli en medlem i NATO

1079

1080 8.16.1 att centerpartiet ska jobba för att motverka ett svenskt medlemskap i Nato.

1081

1082 **Partistyrelsens yttrande:**

1083

1084 Sverige har ett stort behov av nära försvarssamarbete med andra länder och organisationer,
1085 vår säkerhet byggs bäst tillsammans med andra. Motionärerna vill inte att Sverige ska gå med
1086 i Nato.

1087

1088 Centerpartiets stämma fattade 2015 beslut om att Sverige ska starta en process för att söka
1089 medlemskap i Nato och att vi i detta bör eftersträva ett nära samarbete med Finland med målet
1090 att båda länderna kan bli medlemmar samtidigt. Ställningstagandet för medlemskap i Nato
1091 bekräftades och tydliggjordes sedan av stämman 2017 med motiveringen att svenskt
1092 Natomedlemskap stärker både vårt eget försvar och bidrar till säkerheten i vårt närområde.
1093 Centerpartiet vill att Sverige går med i Nato.

1094

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1095 Partistyrelsen menar att Sveriges nära samarbete med Nato betytt mycket för utvecklingen av
1096 svensk försvarsförmåga se senaste 25 åren. Svensk säkerhet byggs bäst tillsammans med
1097 andra.

1098
1099 Sverige är inte neutralt, och inte alliansfritt och har inte varit så sedan EU-medlemskapet
1100 1995. Den svenska solidaritetsförklaringen som fastställdes under Alliansregeringen innebär
1101 Sverige inte kommer förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett
1102 annat medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt
1103 om Sverige drabbas. Sverige bör därför kunna ge och ta emot civilt och militärt stöd.
1104 Liknande formuleringar finns med i EU:s Lissabonfördrag. Vi har redan valt sida och det är
1105 att stå tillsammans med andra demokratier i vår närhet.

1106
1107 Det finns ingen saklig anledning till att Ryssland skulle behöva känna sig hotade av ett
1108 svenskt Natomedlemskap på det sätt som motionärerna beskriver. Snarare använder sig
1109 Ryssland sin vana trogen av hög retorik för att försöka begränsa vår säkerhetspolitiska
1110 handlingsfrihet genom att tala om negativa konsekvenser för oss om vi går med.

1111
1112 Ryssland fortsätter på samma sätt att agera aggressivt mot sina grannländer men också mot
1113 andra europeiska länder, inkl. EU-länder. Dom eroderar därmed den europeiska
1114 säkerhetsordningen som bidragit till fred och säkerhet i Europa sedan 70-talet. Ryssland
1115 ignorerar, omtolkar och relativiserar gällande internationella spelregler. Exempel på det är de
1116 facto-ockupationen av delar av Georgien, den olovliga annekteringen av KRIM och kriget i
1117 Ukraina, giftmordsförsöket på en f.d. rysk underrättelseofficer i Salisbury 2018 och att dom
1118 blockerar fartygstrafik i Azovska sjön. Allvarligt är också att Ryssland under många år brutit
1119 mot INF-avtalet och tagit fram en kärnvapenbärande kryssningsrobot med räckvidd inom det
1120 spann som avtalet förbjuder. Under flera år har USA uppmanat Ryssland att följa avtalet.
1121 Ryssland har nu meddelat att de frånträder avtalet. Allt detta påverkar säkerheten i vårt
1122 närområde negativt.

1123
1124 Om Sverige går med i NATO så betyder det istället att vi är med och bidrar till säkerheten
1125 kring Östersjön och visar solidaritet med våra baltiska vänner som upplever ett faktiskt och
1126 direkt militärt hot från Ryssland. Med Sverige som medlem blir NATO mer trovärdigt i hela
1127 Östersjöregionen, men också i Arktis- och Barentsområdena. Flera utredningar de senaste
1128 åren bekräftar detta. Ryssland däremot gör allt de kan för att skapa osäkerhet kring vad ett
1129 svenskt Natomedlemskap, till och med samarbete med Nato, innebär. Allt för att begränsa
1130 svensk säkerhetspolitisk handlingsfrihet.

1131
1132 Sveriges försvar är beroende av att samarbeta med andra länder. Utan hjälp från andra står vi
1133 oss slätt. Svenskt försvar behöver stärkas kraftigt och ges ökade anslag, men det är inte
1134 tillräckligt. Svensk säkerhet behöver både ett starkare nationellt försvar och NATO-
1135 medlemskap. Det handlar om en trovärdig och tydlig solidarisk säkerhetspolitik som höjer
1136 trösklarna och därmed blir konfliktavhållande.

1137

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.15

8.16

8.17: Kärnvapen

8.17.1 Centerpartiet ska verka för att Sverige signerar och ratificerar FN:s kärnvapenförbud.

Partistyrelsens yttrande:

De senaste åren har fler och fler nedrustnings- och kärnvapenkontrollsamarbeten urholkats, struntats i eller till och med lämnats. Det är en oroande utveckling. Motionärerna vill att Sverige ska signera och ratificera FN kärnvapenförbud.

Partistyrelsen delar motionärernas syn på kärnvapen. Kärnvapen är fruktansvärda vapen och Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld. Vårt parti har en lång tradition av starkt engagemang i nedrustningsfrågor och har länge kämpat för en kärnvapenfri värld.

Partistyrelsen känner väl till FN kärnvapenförbudavtal och Centerpartiet tog ställning för att Sverige skulle vara med och försöka förhandla fram ett avtal. Många länder, däribland flera av våra grannländer, deltog inte ens i förhandlingarna. Men resultatet av förhandlingarna blev inte bra och partistyrelsen gör samma bedömning som många andra, nämligen att Sverige inte bör skriva under avtalets i dess nuvarande form, så som det nu är formulerat. Inget av våra grannländer har skrivit under, ingen av kärnvapenstaterna har skrivit under eller avser att skriva under konventionen. Förbudskonventionen blir därmed verkningslös.

För Centerpartiet är det mycket viktigt att hävda de nedrustningsavtal som finns. Det enda globala avtal som finns är icke-spridningsavtalet, NPT. Det erkänner fem kärnvapenstater och deltagarna förbinder sig att inte sprida kärnvapenförmåga och länder som inte har kärnvapen lovar genom avtalet att själva inte utveckla sådana vapen. NPT godtar fredlig användning av kärnkraft och har det tydliga målet att avskaffa kärnvapen. Det har en väl fungerande uppföljningsstruktur via IAEA. Vi kommer att fortsätta arbeta för det avtalet men också att söka få på plats ett antal mekanismer och steg som kan minska hotet från kärnvapen. Kärnvapen har förödande humanitära konsekvenser. Nästa översynskonferens om NPT-avtalet äger rum 2020 och fullt fokus ska nu riktas för att det ska bli en konferens som säkrar NPT och tillför nya krav för att höja trösklarna för användning av kärnvapen.

Regeringen har under drygt ett års tid låtit utreda konsekvenser av att Sverige skulle ansluta sig till den nu aktuella Kärnvapenförbudskonventionen och utredarens slutsats är entydig: *”Sverige varken bör tillträda eller underteckna konventionen i dess nuvarande form.”* Vidare skriver utredaren bl.a. att *”Tanken att Sverige kan underteckna och därefter försöka hantera svårigheter som uppkommer efter hand är riskabel. Sverige står inför långt mer omfattande potentiella konsekvenser, inklusive inom säkerhets- och försvarsområdet, än huvuddelen av de stater som så långt har undertecknat”*. Vidare skriver han *”En nedrustningsprocess måste*

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1178 *inkludera berörda kärnvapenstater, inklusive Ryssland, och ta hänsyn till risken för*
1179 *horisontell spridning, särskilt i Mellanöstern och Ostasien, för att Sveriges övergripande*
1180 *nationella intressen ska kunna tillgodoses. Sannolikheten att den normativa effekten i en nära*
1181 *framtid också kommer att märkas i länder med mindre utvecklade demokratiska styrelseskick*
1182 *är särskilt låg”.*

1183

1184 Partistyrelsen menar också att konsekvenserna för svensk försvars- och säkerhetspolitik skulle
1185 vara allt för omfattande för att Sverige ska kunna skriva under konventionen. Om
1186 konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik skriver utredaren bl.a. *”Ett svenskt*
1187 *tillträde till konventionen skulle förhindra ett framtida svenskt medlemskap i Nato så länge*
1188 *Nato förbli en kärnvapenallians, om inte konventionens text ändras”*. Dessutom menar
1189 utredaren att nuvarande samarbete med inte bara Nato utan också Natomedlemmar skulle
1190 stagnera om Sverige tillträdde konventionen. Dvs. i princip alla de länder som vi idag
1191 samarbetar försvars- och säkerhetspolitiskt med och som vi är beroende av eftersom Sverige
1192 bygger säkerhet med andra. Det finns också skriver utredaren motsättningar mellan
1193 kärnvapenförbudskonventionen och samarbete och fri rörlighet för varor inom EU.
1194 Också svenska regeringen, Socialdemokraterna och Miljöpartiet, tog ställning under
1195 sommaren 2019 mot att Sverige skulle skriva under förbudskonventionen i dess nuvarande
1196 lydelse.

1197

1198 Centerpartiet har tagit ställning för att Sverige ska gå med i Nato för att skapa en tydlighet och
1199 trovärdighet för vår solidariska säkerhetspolitik. Det handlar om att höja trösklarna och
1200 därmed verka konfliktavhållande. Det handlar om vår och våra grannars säkerhet i
1201 Östersjöregionen. Vi ska stärka vår nationella säkerhet och försvarsförmåga och är inte
1202 beredda att riskera detta genom att tillträda och ratificera den nu aktuella
1203 kärnvapenförbudskonventionen.

1204

1205 Att partistyrelsen landar i att Sverige inte ska skriva under FN kärnvapenförbud innebär inte
1206 att Centerpartiet tar ställning för kärnvapen. Tvärtom. Partistyrelsen vill än en gång framföra
1207 att Centerpartiet på sikt vill se en kärnvapenfri värld och vill att Sverige ska arbeta aktivt för
1208 att stärka de nedrustningssamarbeten som redan finns. Det är den mest framkomliga vägen.

1209

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.17

1210 8.18: Vapenexport

1211

1212 8.18.1 att förbjuda vapenexport till länder där mänskliga rättigheter kränks, till icke
1213 demokratier och till länder som är i eller riskerar att hamna i väpnad konflikt

1214

1215 Partistyrelsens yttrande:

1216

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1217 Svensk krigsmaterielexport har länge varit föremål för debatt och under lång tid har
1218 skärpningar av lagstiftningen diskuterats. Krigsmaterielexportlagstiftningen skärptes också
1219 2018 efter att ha utretts i flera år. Motionären föreslår nu att vapenexport helt förbjuds till
1220 länder där mänskliga rättigheter kränks, till icke demokratier och till länder som är i eller
1221 riskerar att hamna i väpnat konflikt.

1222
1223 Den skärpta lagstiftningen röstades igenom i riksdagen 2018 med bred majoritet och även
1224 Centerpartiet röstade för. Den innebär en tydlig skärpning av lagstiftningen vad gäller
1225 mänskliga rättigheter och landets demokratiska status som ett centralt villkor för
1226 tillståndsprövningen. Vi hade också gärna sett mer öppenhet och transparens vid
1227 krigsmaterielexport, samt att regeringens ansvar tydligare hade framkommit i lagstiftningen.

1228
1229 Grunden i lagstiftningen är att krigsmaterielexport är förbjudet och att tillstånd krävs för att få
1230 exportera produkter som omfattas av lagen. Om tillstånd ska ges ska det finnas klara försvars-
1231 eller säkerhetspolitiska skäl och inte strida mot vår utrikespolitik. Till det kommer att ju sämre
1232 den demokratiska statusen och respekten för mänskliga rättigheter är desto mindre utrymme
1233 för att tillstånd beviljas. Ett lands demokratiska status kan alltså redan idag innebära hinder
1234 för export på samma sätt som det kan innebära hinder för export om det i köparlandet
1235 förekommer allvarliga och omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. Nu måste
1236 skärpningen av lagstiftningen få genomslag i tillståndsbedömningen.

1237
1238 I Januariavtalet, JA, som slutits mellan regeringspartierna, Centerpartiet och Liberalerna finns
1239 en punkt om krigsmaterielexport med där det framkommer att partiernas principiella
1240 inställning är att inte godkänna vapenexportaffärer till ickedemokratiska länder som deltar
1241 militärt i Jemenkonflikten, så länge den pågår. Regeringen ska pröva ärendena utifrån
1242 gällande lagstiftning. Därmed synliggörs också den viktiga principen om regeringens ansvar
1243 som Centerpartiet hade velat se tydligt formulerad i själva lagstiftningen.

1244
1245 Samtidigt ska man komma ihåg att svensk försvarsindustri är viktigt för vårt lands säkerhet.
1246 Sveriges säkerhet kommer alltid sättas i första rummet. Den skärpta lagstiftningen som nu
1247 finns på plats ger långsiktiga förutsättningar för svensk försvarsindustri. Det är bra.

1248
1249 Motionärerna lyfter en viktig fråga som Centerpartiet varit engagerad i under flera år. Vi har
1250 drivit på för en skärpning av krigsmaterielexportlagstiftningen och mänskliga rättigheter och
1251 ett lands demokratiska status har nu större betydelse än tidigare. I ljuset av detta är
1252 Partistyrelsens sammanvägda uppfattning att den nya krigsmaterielexportlagstiftningen redan
1253 har skärpts och nu är väl avvägd samt att det nu blir viktigt att den får genomslag i
1254 tillståndsbedömningen snarare än att skärpa den i nuläget igen.

1255

Partistyrelsen föreslår partistämman att instämma i intentionerna i följande motioner:

8.18

8.19: Globalt samarbete

8.19.1 att initiera framtagande av en vision för mänsklighetens globala styre 2050 och framåt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen beskriver en emellanåt mörk bild av världen med stora globala utmaningar och växande nationalism och populism. Partistyrelsen ser också de globala utmaningarna men menar att det genom politiskt ledarskap går att visa att den liberala demokratin och liberala värderingar betyder något och är värda att försvara. Det går att välja en annan väg. Om det är Centerpartiet eniga med liberaler krafter runt om i Europa och globalt. Partistyrelsen ser FN:s Globala hållbarhetsmål, Agenda 2030, som ett svar på hur globala frågor kan hanteras på ett transparent och effektivt sätt. Partistyrelsen menar likt motionären att FN har många utmaningar och behöver reformeras, men att det ändå utgör den enda globala mötesplatsen där länder kan samtala med varandra om globala utmaningar. De 17 globala hållbarhetsmålen är en universell agenda för hur länderna ska jobba för en hållbar utveckling. De 17 globala målen innehåller alla tre dimensionerna av hållbarhet; social, ekonomisk och miljömässig. Varje mål har en rad delmål och en rad indikatorer som gör det möjligt att mäta framstegen. På ett sätt så erbjuder Agenda 2030 ett gemensamt globalt språk kring hållbar utveckling. Det är i det närmaste unikt. Precis som motionären skriver så kräver de mest aktuella utmaningarna kring hållbarhet vad gäller miljö, ekonomi och samhälle globala lösningar likaväl som regionala och lokala. Agenda 2030 erbjuder just det, ett globalt och gemensamt ramverk med mål som länder och regioner sedan bryter ner och genomför lokalt.

Det är ännu 11 år kvar till de globala målen ska vara uppfyllda. Det är en ambitiös målsättning och mer behöver göras, nu och på sikt. Tidsramen till 2030 manar till konkret handling och ansvarstagande. Partistyrelsen delar motionärens syn om att det behövs ett ansvarsfullt och framåtinriktat samtal men att det inte är rimligt att Centerpartiet initierar en vision för mänsklighetens globala styre år 2050 och framåt då en sådan riskerar att bli allt för abstrakt och icke-förpliktigande. Partistyrelsen ser inte mervärdet av en sådan vision i förhållande till andra globala mål såsom Agenda 2030, som de flesta av världens länder redan ställt sig positiva till och antagit.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.19

8.20, 8.21: Gängkriminalitet

8.20.1 att Centerpartiet arbetar för åtgärder med fokus på gängledarnas status

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1295 8.21.1 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så ska sjukhusen ha möjlighet
1296 legitimationskontroll vid entrerna. Om inte legitimation kan visas måste besökaren
1297 fotograferas och lämna fingeravtryck.

1298

1299 8.21.2 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så bör de också ha
1300 kameraövervakning på ett sätt så att patienternas och personalens integritet ändå värnas.

1301

Partistyrelsens yttrande:

1302

1303
1304 Enn motion lyfter frågan om att tackla gängkriminalitet och förslår att detta ska göras genom
1305 att se till att gängledare förlorar sin höga status.

1306 En motion tar upp problemet med grovt kriminella som tränger sig in på sjukhus och skapar
1307 otrygghet för patienter och personal. Som lösning nämns bland annat kontroll av legitimation
1308 eller liknande vid entréerna och ökad kameraövervakning.

1309

1310 Centerpartiet tar den grova organiserade brottsligheten på stort allvar och har bland annat
1311 förslagit att skärpa straffen för vissa brott, stärka polisen och rättskedjan så att de bättre kan
1312 motverka grov organiserad brottslighet, införa nolltolerans mot småbrott med start i vissa
1313 områden för att stoppa inflödet till gängen och satsa mer på vittnesskydd för att hjälpa den
1314 som vill hoppa av.

1315

1316 Trygghet i vården är grundläggande. Centerpartiet har bland annat föreslagit en ny
1317 brottsrubricering, våld mot alarmeringspersonal, som bland annat skulle omfatta angrepp mot
1318 sjukhuspersonal och som, till skillnad från bestämmelsen om våld och hot mot tjänsteman,
1319 inte uppställer något krav på att det ska röra sig om myndighetsutövning. Centerpartiet har
1320 också sedan tidigare varit tydligt med att vi ser kameraövervakning som ett sätt att öka
1321 tryggheten bland annat genom att möjligheterna att lösa brott ökar. Vi har i linje med det
1322 föreslagit att polisen ska få lättare att sätta upp övervakningskameror utan att söka tillstånd
1323 och har också stått bakom den nya Kamerabevakningslagen som kom 2018.

1324

1325 Att få stopp på gängledarna kan vara en viktig pusselbit i att motverka grov organiserad
1326 brottslighet, i synnerhet i vissa särskilt utsatta områden. Ny lagstiftning har kommit vid ett
1327 flertal tillfällen. Bland annat har vi nu bättre straffrättsliga verktyg mot organiserad
1328 brottslighet som särskilt tar sikte på gängledarna. Den som har ett "bestämmande inflytande" i
1329 en sammanslutning, till exempel "gängledare", och låter bli att förhindra vissa allvarliga brott,
1330 kan nu dömas för underlåtenhet och möjligheterna att förverka vinster från brottslig
1331 verksamhet har ökat. Detta är dock inte tillräckligt och partistyrelsen instämmer i motionens
1332 intentioner att mer behöver göras.

1333

1334 Ökad säkerhet på sjukhusen och vid andra vårdinrättningar är en prioritet. Dock ser
1335 Partistyrelsen en stor risk med motionärens förslag om att legitimation eller liknande ska
1336 krävas från människor vid entréerna. Den personal som arbetar vid sjukhuset ska främst
1337 arbeta med de patienter som behöver vård. Genom att införa legitimationstvång riskerar man
1338 inte bara att skapa konflikter där dessa inte behöver uppstå. Det är också viktigt att
1339 personalens uppmärksamhet kan ägnas på patienterna och deras närmast anhöriga och inte åt
1340 att kontrollera säkerheten. Partistyrelsen är dock positiv till tanken på ytterligare satsningar på

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1341 säkerhet, till exempel genom att utöka antalet väktare eller liknande vid sjukhusen, särskilt
1342 under tider på dygnet då risken för otrygghet ökar.

1343
1344 Enligt Kamerabevakningslagen måste tillstånd sökas av bland annat sjukhus om
1345 övervakningskameror ska sättas upp. Övervakningskameror kan vara ett bra verktyg för att
1346 kunna åtala människor som skapar otrygghet på sjukhusen, men samtidigt är integriteten
1347 synnerligen viktig just på vårdinrättningar. Partistyrelsen instämmer i förslaget att i högre
1348 grad använda kameraövervakning för att öka tryggheten på sjukhusen, men anser det
1349 nödvändigt att vi samtidigt kan trygga integriteten hos de som söker vård.

1350

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.21.2 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så bör de också ha
kameraövervakning på ett sätt så att patienternas och personalens integritet ändå värnas.

1351

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.20

1352

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.21.1

1353 [8.22: Vapenamnesti](#)

1354

1355 8.22.1 Att en amnesti för återlämnande av skjutvapen och handgranater införs och görs
1356 permanent.

1357

1358 **Partistyrelsens yttrande:**

1359

1360 Motionen föreslår att vapenamnestier inte ska vara tidsbegränsade utan att en permanent
1361 vapenamnesti ska införas för att tillse att fler på eget initiativ lämnar in skjutvapen och
1362 handgranater till polisen.

1363

1364 Centerpartiet har i regeringsställning flera gånger bidragit till tidsbegränsade vapenamnestier.
1365 Vi har även drivit på för att också handgranater ska inkluderas i sådana amnestier.

1366

1367 Vapenamnestier har visat sig effektiva och har under ett antal begränsade perioder inneburit
1368 att stora mängder vapen och ammunition lämnats in straffritt. Frågan om en permanent
1369 vapenamnesti har diskuterats i samband med dessa i tiden begränsade vapenamnestier. En
1370 permanent vapenamnesti skulle sannolikt leda till att inlämningen av skjutvapen fördröjs,

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1371 vilket inte är önskvärt. Vidare skulle det kunna uppstå flera situationer med bevissvårigheter.
1372 Till exempel skulle det kunna bli svårt att motbevisa ett falskt påstående från en person som
1373 grips med ett illegalt skjutvapen på sig om att hen är på väg till polisstationen för att lämna in
1374 vapnet. Ett tillkommande skäl för att tidsbegränsa en vapenamnesti är den särskilda åtalsregel
1375 som gäller vid frivilligt inlämnande av skjutvapen som innehas utan tillstånd, 9 kap. 7 §
1376 vapenlagen. Enligt denna får åtal mot någon som frivilligt lämnar in skjutvapen eller
1377 ammunition till en polismyndighet väckas endast om det är motiverat från allmän synpunkt.
1378

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.22

1379 [8.23](#): Blåljuspersonal

1380
1381 8.23.1 att angrepp på blåljuspersonal jämföras med att bära vapen och att häktningen direkt
1382 följs av rättegång och fängelsestraff utan mellanliggande frigivning
1383

1384 **Partistyrrelsens yttrande:**

1385
1386 Motionären lyfter frågan angrepp på blåljuspersonal i vissa områden. Motionen föreslår att
1387 man inför nya verktyg för att komma tillrätta med problemet, bland annat föreslås omedelbar
1388 häktning, rättegång och fängelse i likhet med den situation som nu gäller för vapenbrott.
1389

1390 Centerpartiet ser med stort allvar på attacker mot blåljuspersonal. Stenkastning mot polisen,
1391 hindrande av brandbilar, och attacker inne på sjukhusen är helt oacceptabelt. Våldet innebär
1392 inte bara en otrygghet för det som bor i utsatta områden. Det innebär också att dessa
1393 människor inte får samma möjlighet till räddning om det blir akut sjuka, om det börjar brinna
1394 eller om de utsätts för ett brott. Regeringen tillsatte 2016 en utredning med fokus på ökad
1395 trygghet för blåljuspersonal. Utredningen blev klar i januari 2018 och är nu under behandling
1396 på Justitiedepartementet. Centerpartiet ser vissa brister i utredningen och vill bland annat att
1397 man, för att fånga upp det allvar som ett våldsam angrepp mot en polisman faktiskt innebär,
1398 bryter ut bestämmelsen om våld mot tjänsteman – som i dag regleras i samma bestämmelse
1399 som hot mot tjänsteman – och göra det till ett särskilt brott med en straffskala som börjar på
1400 sex månaders fängelse. Vi vill också införa ett nytt brott – våld mot alarmeringspersonal –
1401 som bland annat omfattar angrepp mot sjukhuspersonal och som, till skillnad från
1402 bestämmelsen om våld och hot mot tjänsteman, inte uppställer något krav på att det ska röra
1403 sig om myndighetsutövning.
1404

1405 Angrepp på blåljuspersonal är helt oacceptabelt och bör straffas hårt. Lösningen är dock inte
1406 att, som när det gäller vapenbrott, höja minimistraffet för varje enskild handling till minst 2
1407 års fängelse, vilket är det som gör det möjligt att omedelbart frihetsberöva en person som
1408 begår ett grovt vapenbrott. Angrepp på blåljuspersonal kan nämligen röra sig om ett flertal
1409 olika handlingar som inbegriper allt från att kasta grus till att tända eld på bilar. Det är inte

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1410 görligt att sätta två års fängelsestraff som minimum för alla de brottstyper som kan tänkas
1411 begås mot blåljuspersonal.
1412

Partistytelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.23

1413 8.24: Mutor

1414
1415 8.24.1 Att Centerpartiet ska verka för att Sverige antar en nationell handlingsplan mot mutor
1416 och korruption.
1417

1418 8.24.2 Att Centerpartiet ska verka för bildandet av en organisation i Sverige med syfte att
1419 stödja visselblåsare och förändring av befintlig lagstiftning för att kunna upptäcka och lagföra
1420 samt förebygga korruption.
1421

1422 Partistytelsens yttrande:

1423
1424 Motionären lyfter frågan om mutor och korruption och menar att korruptionens
1425 skadeverkningar riskerar att slå mot förtroendet för myndigheter och företag hos människor.
1426 Motionären pekar på att de korruptionshärvor vi har haft i Sverige bland annat när det gäller
1427 Transportstyrelsen, Statens fastighetsverk och Swedbank är resultatet bland annat av en svag
1428 korruptionslagstiftning. Motionären stöder sig i detta på uttalanden av Erik Skoglund,
1429 korruptionsexpert på Ernst & Young. Motionären föreslår att Centerpartiet ska verka för en
1430 nationell handlingsplan mot korruption och bildandet av en organisation som kan stödja
1431 visselblåsare.
1432

1433 Centerpartiet menar att ett samhälle utan korruption är en förutsättning för såväl trygghet som
1434 rättssäkerhet. Partistytelsen ser med oro på de skandaler vi har sett de senaste åren. För något
1435 år sedan rapporterades att tre svenska företag: Telia, Volvo och Scania hade fått böter på
1436 sammanlagt drygt 22 miljarder kronor för karteller och korruption. Det är dock viktigt att
1437 skilja på mutor, korruption och penningtvätt. Inte minst eftersom det är olika lagstiftning.
1438 Sverige ligger fortfarande väldigt högt i ranking när det gäller korruption, men tendensen är
1439 oroande. Frågor om etik och transparens är grundläggande för Centerpartiet och partistytelsen
1440 ser att en nationell handlingsplan mot korruption är önskvärd för att se till att förtroendet för
1441 det offentliga och för företagen bibehålls och för att komma tillrätta med korruption och
1442 oegentligheter i den offentliga sektorn och mutor inom näringslivet.
1443

1444 Sedan 2017 finns en ny svensk lag som ska öka skyddet för visselblåsare. Lagen innebär att
1445 varje företag eller organisation ska ha ett system eller en process för egna arbetstagare samt
1446 inhyrda konsulter att rapportera in missförhållanden och oegentligheter. Partistytelsen ser inte
1447 att en separat organisation för att hjälpa visselblåsare bör bildas av ett politiskt parti, utan att
1448 detta i så fall ska ske på annans initiativ. Detta inte minst för att undvika misstankar om
1449 inblandning från politiskt håll.

1450

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.24.1 Att Centerpartiet ska verka för att Sverige antar en nationell handlingsplan mot mutor och korruption.

1451

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.24.2

1452 **8.25: Kommunal polis**

1453

1454 8.25.1 Att Centerpartiet vill utreda en kommunal polis med ansvar för exempelvis
1455 brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen

1456

1457 **Partistyrelsens yttrande:**

1458

1459 Motionen föreslår instiftande av en särskild kommunal polis. Motionären menar att partiets
1460 utgångspunkt ska vara den enskilde invånaren som vill att de lokalt förtroendevalda tar ansvar
1461 för situationen och vill ha fler poliser. Det föreslås att en ny kommunal polis bör ha som
1462 uppgift att jobba lokalt brottsförebyggande och för att upprätthålla den allmänna ordningen
1463 och att utgångspunkten bör vara att denna inte ansvarar för större polisutredningar utan
1464 fokuserar på att vara en lokalt förankrad polis, med samma befogenheter på gator och torg
1465 som dagens poliser har.

1466

1467 Centerpartiet har tidigare sagt nej till förslaget om en kommunal polis. Polisen ska dock vara
1468 närvarande, tillgänglig och synlig för dem som bor i området och tryggheten ska öka genom
1469 att polisen har ett långsiktigt mandat och de lokala poliserna i största möjliga mån jobbar med
1470 uppgifter kopplade till det lokala området.

1471

1472 Det finns idag kommunpoliser som är anställda vid polismyndigheten och som hanterar den
1473 viktiga samverkan mellan kommun och polisen. De är en förutsättning för ett effektivt och bra
1474 lokalt polisarbete, inte minst med avseende på prevention. Ett av målen med polisens
1475 omorganisation var att polisen skulle komma närmare människor och det är oacceptabelt att
1476 detta inte har blivit verklighet. Centerpartiet vill även fortsättningsvis arbeta för en ökad lokal
1477 polisnärvaro. Bland annat terrordådet på Drottninggatan visade att en väl samordnad polis är
1478 en förutsättning för att denna snabbt ska kunna vara på plats, gripa misstänkta och hindra nya
1479 brott och bidra till lugn och stabilitet.

1480

1481 Centerpartiet vill utbilda fler poliser, men även om poliserna blir fler finns det vid varje givet
1482 tillfälle ett visst antal poliser. Förslaget med en kommunal polis är inte svaret på polisens
1483 svårigheter. Polisen har nu efter omorganisationen äntligen börjat landa och det vore

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1484 olämpligt att återigen bryta upp denna. Att ta poliser ifrån polismyndigheten för att sedan
1485 anställa dem i kommunala organisationer riskerar inte bara att leda till att dränera den
1486 nationella polisorganisationen på poliser vilket skulle öka otryggheten. Polisorganisationen
1487 skulle också riskera att se sig tvingad att placera om poliser från kommuner som har inrättat
1488 en egen polis för att öka på resurserna på andra ställen, vilket i slutänden skulle leda till färre
1489 poliser lokalt.

1490
1491 För att kunna bekämpa grov organiserad brottslighet krävs emellanåt stora polisinsatser med
1492 många för ändamålet utbildade och utrustade poliser och det är redan idag svårt att bemanna
1493 upp de särskilda styrkor som ska arbeta med detta. Om polisstyrkan eroderas ytterligare får
1494 det till följd att de så viktiga polisoperationerna mot gängvåldet inte kan genomföras då för få
1495 personer i en sådan insats skulle innebära en fara för de inblandade poliserna. Genom att
1496 urvattna den nationella polisen och dra poliser ur denna för att placeras i kommunala
1497 strukturer omöjliggörs den långsiktighet som behövs för att bryta en etablerad kriminell
1498 struktur i ett visst område. Den moderna brottsligheten är på många sätt avancerad och det
1499 behövs en stor organisation för att utveckla bra metodstöd och ta fram IT-baserade och andra
1500 hjälpmedel för att kunna bekämpa brottsligheter mer effektivt. En stor organisation har större
1501 kraft att göra just detta, än många små.

1502
1503 Med en kommunal polis skulle man också stöta på praktiska kommunikationsproblem då
1504 kommunernas polis skulle vara avskurna från resten av verksamheten och därmed varken få
1505 tillgång till eller på ett enkelt sätt kunna dela med sig av lokal kunskap som kan utgöra en bild
1506 av brottsligheten nationellt. Informationsdelning är av väsentlig betydelse och kan vara viktig
1507 för att hindra att brottslingar begår brott i olika områden utan att brotten kopplas ihop. Även
1508 med 21 polismyndigheter, som vi hade tidigare, fungerade kommunikationen dåligt och med
1509 förslaget om kommunal polis riskerar vi i praktiken att ha närmare 300 polismyndigheter.
1510 Tillsammans med risken för att en ny omorganisation skulle förslaget göra att polisen återigen
1511 fick bygga upp sin verksamhet från grunden skulle ovanstående beskrivningar innebära att
1512 man skapar större problem än man löser. I Belgien där polisen är indelad i många olika
1513 polismyndigheter som konkurrerar med varandra har det lett till att information inte lämnas
1514 vidare och att viktiga uppgifter faller mellan stolarna. Det får inte ske i Sverige.

1515

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.25

1516

1517 [8.26](#) Deputerade poliser

1518

1519 8.26.1 att Centerpartiet verkar för att utreda ifall polisanställda ordningsvakter kan vara ett
1520 kostnadseffektivt förslag att snabbare komma tillrätta med resursbristerna hos
1521 polismyndigheten.

1522

1523 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1524
1525
1526
1527
1528
1529
1530
1531
1532
1533
1534
1535
1536
1537
1538
1539
1540
1541
1542
1543
1544

Motionen föreslår att utreda om ordningsvakter ska kunna anställas direkt av polisen för att på ett kostnadseffektivt sätt kunna utgöra en operativ del av polisens organisation.

Centerpartiet vill ha en effektiv polisorganisation. Ett tydligt ledarskap är grunden för ökad effektivitet och snabbare beslutsvägar, men också nödvändigt för ansvarsutkrävande. För ökad effektivitet vill vi också att polisen ska ha en tydligare resultatuppföljning. Centerpartiet vill också utöka antalet polisanställda med 10 000 personer till 2024.

Ordningsvakter patrullerar idag på torg, i köpcentrum, bostadsområden och kollektivtrafik över hela landet och redan idag arbetar polisen och ordningsvakter tätt tillsammans i många områden. I bland annat Södertälje har polis och ordningsvakter tillsammans med till exempel kommunens socialtjänst lyckats vända brottslighetens utveckling på ett effektivt sätt.

Polisens nationella operativa avdelning utreder hur hur ordningsvakterna ska kunna vara med och bidra till polisens mål om en framgångsrik brottsbekämpning och stark lokal närvaro. Parallellt med polisens egen utredning, som ska vara klar i december 2019, har regeringen flaggat för en översyn av lagstiftningen för ordningsvakter och väktare. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men vill invänta de utredningar som ska komma innan ett definitivt beslut kan tas.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.26

1545
1546
1547
1548
1549
1550
1551
1552
1553
1554
1555
1556
1557
1558
1559
1560
1561
1562
1563

[8.27](#), [8.28](#): Beredskapspolis

8.27.1 att utreda hur en modern beredskapspolis organisation kan organiseras. att aktivt arbeta för att återinföra beredskapspolisen för att stärka Sveriges poliser i fred såväl som i kris.

8.28.1 Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigare utbildning ses över och att beredskapspoliser börjar att utbildas.

8.28.2 Centerpartiet verkar för att beredskapspoliser utbildas under 2019.

8.28.3 Centerpartiet verkar för att det ska finnas minst 500 utbildade till 2020

Partistyrelsens yttrande:

En motionär föreslår att beredskapspolisen återskapas för att denna ska kunna användas för enklare bevakning eller som stöttning vid insatser under ledning av ordinarie polisman till exempel vid terrorattacker eller liknande.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1564 En motionär föreslår ett återinförande av beredskapspolisen. Motionären lyfter hur
1565 beredskapspolisen hade en viktig roll efter stormen Gudrun och under EU-toppmötet i
1566 Göteborg 2001 och anser att beredskapspolisen skulle kunna ha en roll i att hjälpa till vid
1567 extraordinära händelser.

1568
1569 Centerpartiet har tidigare föreslagit ett inrättande av en nationell polisreserv, så kallade
1570 beredskapspoliser, som ska kunna bistå polisen vid exempelvis terrordåd, vid en ökad risk för
1571 terrordåd eller vid naturkatastrofer.

1572
1573 Motionärens förslag går i linje med Centerpartiets tidigare linje rörande beredskapspolisen.
1574 Centerpartiet instämmer i motionens intentioner. Vi har ställt oss bakom
1575 Försvarsberedningens förslag kring en förstärkningsresurs till polisen, enligt vilken den
1576 närmare utformningen av en sådan förstärkningsresurs till polisen ska analyseras. Analysen
1577 ska utgå från totalförsvarets krav och föreslå hur en förstärkningsresurs bör utformas för
1578 beredskapshöjningar och krig. Försvarsberedningen föreslår att ett arbete bör påbörjas under
1579 innevarande försvarsbeslutsperiod för att ta fram strukturen för en ny förstärkningsresurs och
1580 för att påbörja rekrytering. Målet bör vara att förstärkningsresursen vid utgången av 2021
1581 omfattar cirka 1000 civilpliktiga och att polisens förstärkningsresurs vid utgången av 2025
1582 bör uppgå till cirka 3000 civilpliktiga.
1583

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.27

8.28

1584 [8.29](#): Polisens legitimation vid pensionering

1585
1586 8.29.1 att Centerpartiet ska arbeta för att poliser som pensioneras får behålla sina
1587 befogenheter fram till dess en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att
1588 befogenheterna återkallas.

1589 **Partistyrelsens yttrande:**

1590
1591
1592 Motionären anser att det nuvarande systemet där poliser som går i pension måste lämna in sin
1593 polisbricka och förlorar sina polisbefogenheter är förlegat och att detta borde förändras.
1594 Motionären lyfter att en polisman borde få behålla sina befogenheter fram till dess att en aktiv
1595 åtgärd vidtas att ta bort dessa, antingen efter eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

1596
1597 Denna fråga togs, vilket motionären även hänvisar till, upp på stämman 2017. Då fattades
1598 beslutet att Centerpartiet skulle driva frågan om en nationell polisreserv som ska ersätta den
1599 tidigare beredskapspolisen. Stämman var då tydlig med att en sådan skulle kunna inkludera
1600 bland annat polisutbildade som inte längre arbetar som poliser.
1601

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1602 Centerpartiet har inom ramen för Försvarsberedningen kommit överens med flera andra
1603 partier om att skapa en förstärkningsresurs till Polisen. Det har föreslagits att ett arbete med
1604 en sådan bör påbörjas under innevarande försvarsbeslutsperiod. Partistyrelsen ser att
1605 pensionerade poliser skulle kunna utgöra en viktig del i en sådan förstärkningsresurs.
1606 Partistyrelsen tror dock att det är viktigt att det personer som har så långtgående befogenheter
1607 som en polis är inordnade i någon sorts organisation. Det är inte säkert att tryggheten skulle
1608 öka om samtliga pensionerade eller före detta poliser hade fortsatt polisbefogenhet utan ett
1609 aktivt beslut att ta bort denna.
1610

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.29

1611 [8.30](#): Tryggare bostadsområden

1612
1613 8.30.1 Att Centerpartiet vill skapa en försökslagstiftning i syfte att kommuner och
1614 fastighetsägare kan skapa lokala partnerskap för trygghet
1615

1616 **Partistyrelsens yttrande:**

1617
1618 Motionären lyfter den brottsförebyggande effekten av olika typer av partnerskap mellan
1619 fastighetsägare och andra aktörer som går under den engelska beteckningen Business
1620 improvement districts (BID's) och menar att dessa partnerskap skulle främjas av ny
1621 lagstiftning. Motionären framhåller att sådana partnerskap med lagstiftning utvecklas
1622 snabbare.
1623

1624 Det brottsförebyggande arbetet är grundläggande för att öka tryggheten och sänka
1625 brottsligheten. Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att kommuners och andra
1626 offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar ska förtydligas och på stämman 2017 togs
1627 beslut om att Centerpartiet vill att kunskapen om och användningen av BID-samarbeten ska
1628 öka.
1629

1630 BID's är ett bra sätt att stärka områden genom samverkan och utveckling mellan företag,
1631 fastighetsägare, civilsamhälle med mera och kan vara mycket effektivt för att förebygga brott.
1632 Samarbetet mellan olika aktörer måste utvecklas och man bör se över både hur man kan
1633 undvika så kallade free-riders, som drar nytt av BID-samverkan men själva inte bidrar, och
1634 huruvida LOU gör det svårt att inordna offentliga aktörer i en lokal fastighetsägarsamverkan.
1635 Partistyrelsen instämmer i intentionen att utöka antalet BID's, men förordar en bredare
1636 utredning som ser över vilka lagändringar som behövs för att BID's ska kunna användas på
1637 fler ställen och fungera optimalt.
1638

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

Att Centerpartiet driver på för en utredning som tittar på hur lagstiftningen bör ändras för att möjliggöra fler och bättre fungerande BID-områden.

1639

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.30

1640 [8.31](#): Kameraövervakning

1641

1642 8.31.1 att det skall vara lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

1643

1644 **Partistyrelsens yttrande:**

1645

1646 Motionären lyfter vikten av att känna trygghet i kollektivtrafiken och föreslår att det ska vara
1647 lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

1648

1649 Centerpartiet har sedan tidigare varit tydligt med att vi ser kameraövervakning som ett sätt att
1650 öka tryggheten genom att möjligheterna att lösa brott ökar. Vi har i linje med det föreslagit att
1651 polisen ska få lättare att sätta upp övervakningskameror utan att söka tillstånd och har också
1652 stått bakom den nya Kamerabevakningslagen som kom 2018.

1653

1654 Enligt Kamerabevakningslagen från 2018 råder undantag från tillståndskravet till exempel för
1655 bevakning i en tunnelbanevagn eller av en tunnelbanestation, om bevakningen har till syfte att
1656 förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott eller
1657 förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor.
1658 Det är tydligt att ett sådant undantag även skulle kunna gälla för annan kollektivtrafik eller att
1659 endast en anmälningssplikt ska gälla. Efter terrorattentatet på Drottninggatan i Stockholm
1660 hjälpte övervakningskamerorna polisen att snabbt hitta gärningsmannen vilket visar att
1661 kameraövervakning inte är minst viktigt just vid terrordåd eller andra allvarliga händelser.

1662

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.31.1 att det skall vara lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

1663 [8.32](#), [8.33](#), [8.34](#), [8.35](#), [8.36](#), [8.37](#): Djurrättsrelaterad

1664 brottslighet

1665

1666 8.32.1 En översyn av lagstiftningen när det gäller brott kopplade till djurrättsterrorism,
1667 eventuellt med införandet av en ny brottsrubricering

1668

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1669 8.32.2 Införandet av brottskoder kopplade till djurrättsterrorism.

1670

1671 8.32.3 En skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av företagare och
1672 personer på privat mark.

1673

1674 8.33.1 att lagen om hemfridszon ändras så att en zon om 250 meter från yttervägg på
1675 ekonomibyggnad på fastighet gäller. 250-metersregeln ska gälla vid djurhållande gårdar så
1676 allmänheten ej får vistas och störa näringsverksamheten

1677

1678 8.34.1 Att fastigheter avseende livsmedelsproduktion eller djurhållning skyddsklassas för att
1679 skydda innehavaren av berörd fastighet mot intrång eller hot från olika grupperingar i
1680 samhället.

1681

1682 8.34.2 Att man utreder hur en skärpt lagstiftning skall utformas för att skydda djurhållare eller
1683 livsmedelsproducenter och deras familj mot trakasserier från grupperingar som inte accepterar
1684 djurhållning eller livsmedelsproduktion.

1685

1686 8.35.1 att Centerpartiet mycket skyndsamt arbetar för en ny brottskod för den här typen av
1687 brott

1688

1689 8.35.2 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för fängelsestraff och höga bötesbelopp för
1690 den här sortens brott

1691

1692 8.35.3 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för skadestånd för ekonomisk skada för de
1693 drabbade företagen

1694

1695 8.35.4 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för att polisens arbete ska samordnas på
1696 nationell nivå

1697

1698 8.36.1 att djuruppfödare inte ska behöva ha tillstånd för övervakningskameror i sina
1699 djuruppfödninganläggningar och infarter till anläggningarna samt ett område 50 meter från
1700 anläggningarna

1701

1702 8.37.1 att Centerpartiet arbetar för att det blir enklare att spåra upp och lagföra aktivister som
1703 begår brott.

1704

1705 8.37.2 att Centerpartiet arbetar för att tillstånd krävs för demonstrationer utanför städerna.

1706

Partistyrelsens yttrande:

1708

1709 En motionär lyfter frågan om djurrättsaktivisters brott mot svenska lantbrukare och deras
1710 familjer. Motionärerna menar att lagstiftningen inte är anpassad till den typen av hot och
1711 trakasserier, bland annat på så sätt att polisen har svårt att lagföra personerna som begår
1712 brotten och att det i dagsläget är svårt att föra statistik och få en helhetsbild av situationen.

1713

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 1714 En motionär menar att djurrättsaktivister såväl som allmänheten fritt kan uppehålla sig och
1715 hindra verksamhetsutövare att bedriva godkända verksamheter utan att kunna straffas för
1716 intrång.
1717
- 1718 En motionär tar upp frågan om hot och trakasserier mot personer som bedriver djurhållning
1719 eller livsmedelsproduktion. Motionären lyfter att djurhållare och livsmedelsproducenter idag
1720 tvingas avveckla sin verksamhet av hänsyn till sina familjers säkerhet. Motionären föreslår att
1721 fastigheter avseende livsmedelsproduktion eller djurhållning ska skyddsklassas och att det
1722 utreds hur en skärpt lagstiftning kan skydda djurhållare eller livsmedelsproducenter mot
1723 trakasserier.
1724
- 1725 En motionär lyfter de ökande problemen med brott mot landets djurhållande företagare som
1726 lantbrukare och ridskoleägare.
1727
- 1728 En motionär lyfter att djuruppfödare upplever fler hot och sabotage och att detta är en
1729 utveckling som måste stoppas. Motionen föreslår att djuruppfödare inte ska behöva ha
1730 tillstånd för övervakningskameror i sina djuruppfödningssanläggningar och i närheten av
1731 anläggningarna.
1732
- 1733 En motion lyfter frågan om ökade möjligheter till kameraövervakning för djurhållande
1734 företagare.
1735
- 1736 En motion tar upp frågan om att djurrättsaktivisters agerande leder till att många lantbrukare
1737 och uppfödare är oroliga för hot och våld. Motionären menar att det inte krävs tillstånd för att
1738 demonstrera utanför städerna och att det betyder att vem som helst kan ta sig in på enskilt
1739 område och använda sin demonstrationsrätt. Då gårdarna ofta ligger ensligt och lantbrukarna
1740 ofta jobbar ensamma blir de väldigt utsatta om det dyker upp aktivister.
1741
- 1742 Att människor, likt Centerpartiet, engagerar sig i frågor om djurskydd och att djur ska ha det
1743 bra är något väldigt positivt. Det är därför viktigt att påpeka att långt ifrån alla
1744 djurrättsaktivister begår denna typ av oförsvarliga handlingar. De som dock gör det utgör ett
1745 stort problem.
1746
- 1747 Centerpartiet vill att svenska bönders och andra djurhållares trygghet ska tas på stort allvar.
1748 Rapporterna om hot och trakasserier mot lantbrukare är oroande och är ett problem inte bara
1749 för svenska lantbrukare och svensk livsmedelsproduktion utan riskerar också i förlängningen
1750 att skada tilltron till rättsstaten och vår demokrati. Centerpartiet ser allvarligt på den
1751 utveckling vi ser och har därför bland annat sedan tidigare genom bland annat motioner och
1752 interpellationer varit tydliga med att vi vill se bättre statistik, till exempel genom införande av
1753 nya brottskoder, och en skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av
1754 företagare.
1755
- 1756 Det är tydligt att det behövs en översyn av lagstiftningen som berör frågan om trakasserier
1757 mot svenska bönder. De brott som begås mot lantbrukare av många olika arter, från
1758 skadegörelse till olaga hot och misshandel. Det som håller dem samman är motivet, och det är
1759 i det här sammanhanget inte görkligt att införa en ny brottsrubricering som tar sikte på just
1760 detta.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1761
1762 Problemet med brott som begås mot djurhållande företagare och deras anställda har de senaste
1763 åren eskalerat. Från att främst ha drabbat pälsdjursuppfödare omfattar trakasserierna idag alla
1764 djurproducerande verksamheter inom lantbruket, ridskolor, pälsnäringen,
1765 forskningsanläggningar, myndigheter, eftersöksjägare med flera. Enligt en undersökning från
1766 Landja Marknadsanalys känner var fjärde lantbruksföretagare oro över att utsättas för hot och
1767 trakasserier av militanta djurrättsaktivister. För att kunna bevaka utvecklingen när det gäller
1768 den här typen av brottslighet är det viktigt att få tillgång till pålitlig statistik. En ny brottskod
1769 är ett alternativ för att uppnå detta, men kriminologer och andra som arbetar med statistik
1770 kring brott och det är därför lämpligare att de beslutar hur detaljerna kring statistiken ska se ut
1771 för att denna ska vara översiktlig och fungera på lång sikt.
1772
1773 Lagen är idag otydlig när det gäller trakasserier som sker på privat mark, såsom till exempel
1774 en bondgård, något som i dagsläget utnyttjas av djurrättsaktivister. Att hota företagare som
1775 arbetar med laglig verksamhet är helt oacceptabelt. Ska de gröna näringarna kunna fortsätta
1776 att producera livsmedel av hög kvalitet behöver vi se till att öka tryggheten för dessa
1777 verksamheter. Ny lagstiftning behövs för att skydda djurhållare eller livsmedelsproducenter
1778 och deras familj mot trakasserier, och Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner med
1779 att öka tryggheten för företagare på landsbygden samtidigt som vi värnar allemansrätten.
1780 Partistyrelsen föreslår att utreda frågan om trakasserier som i huvudsak sker på privat mark.
1781
1782 Skyddsobjekt är den svenska benämningen på vissa byggnader, anläggningar, områden och
1783 andra objekt som enligt skyddslagen (2010:305) har beviljats förstärkt skydd mot till exempel
1784 sabotage och terroristbrott. Även om Partistyrelsen finner att de attacker och sabotage som
1785 djurhållande företagare utsätts för är allvarliga finns det inte möjlighet att klassa varje sådant
1786 objekt som skyddsobjekt and såväl finansiella som praktiska skäl.
1787
1788 Motionärerna lyfter vidare flera möjliga sätt att tackla problemen med brott som begås av
1789 människor med nära koppling till djurrättsorganisationer. Partistyrelsen instämmer med
1790 problembeskrivningen men ser ett behov av att tydliggöra förslagen till beslut. Brott som
1791 begås i syfte att framkalla rädsla hos djurhållande företagare och anställda med anledning av
1792 deras yrkesval skapar stor oro inom en hel bransch och riskerar dessutom i förlängningen
1793 bland annat vår framtida livsmedelsförsörjning, det fria företagandet och vår demokrati. Det
1794 är av största vikt att de som begår den typen av brott får ett kännbart straff och Centerpartiet
1795 driver frågan om hårdare straff.
1796
1797 De som utsätts för dessa brott vittnar om att det lever i konstant rädsla efter brottet. Inte sällan
1798 påverkas hela familjen då det ofta handlar om familjeföretag där brottet har begåtts i hemmets
1799 närhet. Centerpartiet har sedan partistämman 2015 beslut på att vi vill att brottsoffer som
1800 tilldelats skadestånd för brott där gärningsmannen har dömts till fängelse inte själva ska
1801 behöva kräva skadestånd från gärningsmännen utan att detta bör vara ett statligt ansvar. Detta
1802 ska givetvis även gälla det som utsatts för brott av den aktuella typen.
1803
1804 Sedan polisens omorganisation 2015 finns det ökade möjligheter att samordna arbetet mot
1805 brott som begås mot djurhållande företagare och deras anställda. Precis som att det är viktigt
1806 att få tydlig statistik när det gäller sådana brott är det viktigt att polisen i högre grad jobbar

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1807 nationellt för att utreda dem. Detta behöver ske i högre grad, till exempel genom att det införs
1808 grupper inom polisen som enbart arbetar med dessa brott.

1809
1810 Ökade möjligheter till kameraövervakning för djurhållande företagare är något som
1811 Centerpartiet står bakom. Dock trädde en ny Kamerabevakningslag i kraft 2018 vilken
1812 innebär att kravet på tillstånd begränsas till myndigheter och vissa andra som utför uppgifter
1813 av allmänt intresse. Möjligheterna för djurhållande företagare att installera
1814 övervakningskameror på egen mark har därmed underlättats markant. Partistyrelsen
1815 instämmer i den oro som motionen ger uttryck för, men vill samtidigt understryka att vi ännu
1816 inte vilka effekter den nya lagen fått för djurhållande företagares trygghetssituation. En
1817 konsekvensanalys av lagens effekter på djurhållande företagares trygghet vore önskvärt för att
1818 se om ytterligare lagstiftning behövs.

1819
1820 Demonstrationstillstånd krävs enligt Ordningslagen även utanför städerna om
1821 demonstrationen till exempel sker på en allmän väg. Oavsett om man har tillstånd eller inte är
1822 själva demonstrationen dock inte olaglig och polisen kan bara ingripa under vissa
1823 omständigheter. Det är inte tillåtet att demonstrera på privat mark, men däremot kan
1824 demonstranter nyttja till exempel vägen fram till gården och att gå runt utanför staketet. Detta
1825 kan skapa såväl rädsla som oro för den djurhållande företagaren som för dennes anställda och
1826 familj. Ordningslagen begränsar kravet på tillstånd för demonstration till sådan som sker på
1827 offentlig plats. I det sammanhang som är intressant för den aktuella frågan beskrivs sådan som
1828 allmänna vägar samt gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas
1829 som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål. Partistyrelsen anser att en översyn av
1830 Ordningslagen när det gäller demonstration utanför städerna är önskvärd. En översyn måste
1831 ske med hänsyn till att trygga landets djurhållande företagare samtidigt som vi värnar våra
1832 grundlagsskyddade rättigheter.

1833

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för bättre statistik kring brott som begås mot bönder och andra
djurhållande företagare, till exempel genom införande av nya brottskoder.

Att Centerpartiet, i syfte att öka tryggheten för djurhållande företagare, deras anställda och
familjer ska verka för att se över lagen om olaga intrång och hemfridsbrott.

Att Centerpartiet verkar för skärpta straff för brott som begås i syfte att framkalla rädsla hos
djurhållande företagare och anställda med anledning av deras yrkesval.

Att Centerpartiet verkar för att polisens arbete med brott som begås i syfte att framkalla
rädsla hos djurhållande företagare och anställda med anledning av deras yrkesval ska
samordnas på nationell nivå.

Att Centerpartiet ska arbeta för att en analys av den nya kamerabevakningslagens effekter
på djurhållande företagares trygghet genomförs.

1834

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.32.3 En skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av företagare och personer på privat mark.

1835

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i interntionerna i följande motioner:

8.32.2

8.33

8.34.1

8.35

8.36

8.37

1836

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.32.1

8.34.2

1837

1838 [8.38](#): Ordningslagen

1839

1840 8.38.1 Att som partiets inriktning verka för att den möjlighet som medges i Ordningslagen att
1841 med stöd av lokala ordningsföreskrifter av ordningsskäl förhindra passiv insamling utan
1842 tillstånd, inte missbrukas för andra syften.

1843

1844 **Partistyrrelsens yttrande:**

1845

1846 Motionen tar upp frågan om vissa kommuners införande av lokala ordningsföreskrifter mot
1847 passiv insamling av pengar. Motionären anser att lagens intentioner kring lokala
1848 ordningsföreskrifter bör förtydligas så att lagen inte missbrukas och i förlängningen innebär
1849 en inskränkning i möjligheten till insamling av pengar.

1850

1851 Tiggeriet har sin grund i fattigdom. Det behövs mer kraftfulla åtgärder för att förhindra de
1852 skadliga effekter som tiggeriet får, till exempel att göra det enklare att få bort de som slagit
1853 läger på någon annans mark och att utreda och lagföra de brott som ibland begås i samband

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1854 med tiggeriet, såsom människohandel eller nedskräpning. Framför allt handlar det dock om att
1855 få stopp på att människor känner sig tvungna att tigga genom att till exempel sätta press på det
1856 länder som tiggarna kommer ifrån och öka möjligheterna för människor med låg utbildning att
1857 få ett jobb.

1858
1859 I slutet av 2018 kom en dom från Högsta Förvaltningsdomstolen som slog fast att ett lokalt
1860 förbud mot tiggeri i en av landets kommuner inte strider mot Ordningslagen. Högsta
1861 Förvaltningsdomstolen konstaterade att kommunen har möjlighet ”att reglera även sådan
1862 insamling av pengar som kallas passiv (tiggeri) för att upprätthålla den allmänna ordningen på
1863 offentlig plats”. Högsta Förvaltningsdomstolen pekade på att kommunen har utformat
1864 förbudet så att det gällt ett ”snävt avgränsat geografiskt tillämpningsområde” och att
1865 ”föreskriften givits en sån utformning att den är möjlig att tillämpa”. I domen hänvisar Högsta
1866 Förvaltningsdomstolen även till det grundlagsskyddade kommunala självstyret och skriver att
1867 en kommun bedömning endast bör underkännas om den är klart för ingripande på den aktuella
1868 platsen. Partistyrelsen ser inte att det är möjligt, med hänvisning till det kommunala
1869 självstyret, att uttryckligen förhindra kommuner från att själva avgöra frågor om
1870 ordningsstörning i kommunen. Samtidigt tycker partiet att det är viktigt att motverka tiggeri
1871 på humana sätt genom att hjälpa människor att ta sig ur fattigdom snarare än att lägga fokus
1872 på att flytta deras lidande ur människors åsyn.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.38

1874 [8.39](#): Kontrollerande beteende

1875
1876 8.39.1 Att Centerpartiet verkar för en utredning av lag som skyddar en person från andra
1877 personers kontrollerande beteenden och tvångsbeteenden.

1879 **Partistyrelsens yttrande:**

1880
1881 Motionen föreslår att Centerpartiet verkar för att utreda en lag som skyddar en person från
1882 andra personens kontrollerande och tvingande beteenden. Motionären hänvisar till en ny lag
1883 som för några år sedan trädde i kraft i Storbritannien och som kriminaliserar kontrollerande
1884 beteenden och tvång i nära relationer. Motionären lyfter att det i nämnda lagstiftning ställs
1885 krav på att personerna ska ha en personlig koppling till exempel genom att vara gifta, sambor
1886 eller tidigare har haft en relation och att beteendet har en allvarlig effekt på den utsatte.

1887
1888 Centerpartiet vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer och vill att samhället
1889 ska bli bättre på att upptäcka våld i nära relationer, hjälpa till att anmäla gärningsmännen och
1890 att skydda offren. Centerpartiet vill öka kunskapen kring våld i nära relationer bland annat
1891 bland sjukvårdspersonal och vill även öka satsningarna på tjej- och kvinnojourer och förbättra
1892 vittnesskyddet för att fler ska våga lämna en skadlig relation.

1893

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1894 Våld i nära relation börjar sällan med våld utan med kontrollerande beteende och psykisk
1895 misshandel som både påverkar den utsatta genom en kraftigt försämrad självbild och beskär
1896 hens handlingsutrymme och möjlighet att ta sig ur relationen. Många lever ett liv under någon
1897 annans kontroll. Någon som isolerar en från familj och vänner, kontrollerar att man går direkt
1898 hem från jobbet, hindrar en att gå på viktiga möten som läkarbesök, upprepat talar nedlåtande
1899 till och får en att känna sig värdelös, går igenom telefonräkningen och frågar ut en om vem
1900 man har pratat med och som tar kontrollen över ens inkomst. Vissa av de handlingar som en
1901 kriminalisering av kontrollerande beteende skulle täcka är redan kriminaliserade men även
1902 handlingar som inte är det kan ha en stor effekt på självbild och självkänsla som lätt leder till
1903 självpåtagen isolering och en kraftigt begränsad frihet. Det våldskapital som gärningsmannen
1904 har, eller det hotfulla beteende gärningsmannen tidigare har påvisat, kan vidare vara
1905 tillräckligt för att en utsatt person ska foga sig i att bli kontrollerad.

1906
1907 Kontrollerande beteende är en stor del av problematiken kring våld i nära relation och en ny
1908 kriminalisering skulle innebära att man i praktiken tidigarelägger vad som är kriminaliserat.
1909 Idag riskerar ett brottsoffer att fastna i en våldsam relation utan att kunna få hjälp av
1910 rättssamhället innan hen är så nedtryckt att det är närapå omöjligt att ta sig ut. En
1911 kriminalisering i ett tidigare skede skulle också göra det lättare för gärningsmannen att få
1912 hjälp att hantera sitt beteende. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men vill se en
1913 skarpare formulering.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för en lag som skyddar en person från andra personers
kontrollerande beteenden och tvångsbeteenden.

1915

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.39

1916 [8.40](#): Sexköp

1917

1918 8.40.1 Att Centerpartiet ska verka för att straffet för sexköp skärps så att minimistraftet höjs
1919 från böter till fängelse i minst 14 dagar, vilket motsvarar straffsatsen för misshandel av
1920 normalgraden.

1921

1922 8.40.2 Att Centerpartiet ska verka för att straffskalan för brottet köp av sexuell handling av
1923 barn skärps dels genom att minimistraftet höjs från böter till fängelse och att
1924 brottsbeteckningen för köp av sexuell handling av barn ändras till utnyttjande av barn genom
1925 köp av sexuell handling för att bättre återspegla brottets allvar.

1926

1927 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

1928

1929 Motionärerna föreslår skärpta straff för sexköp och köp av sexuell handling av barn.

1930 Motionen pekar på att den straffskärpning som skett inte har medfört önskad effekt och att

1931 fängelsestraff i princip aldrig döms ut för sexköp och att detta även är ovanligt när det gäller

1932 köp av sexuell handling av barn. Motionärerna anser inte att nuvarande straffsats speglar

1933 allvaret i brottet att köpa någon annans kropp och anser att det är orimligt att brottet stöld (av

1934 normalgraden) ger ett strängare straff än att utnyttja någons kropp.

1935

1936 Centerpartiet tycker att det är bra att det är olagligt att köpa sex och den svenska sexköpslagen

1937 är något vi står bakom fullt ut. Att utnyttja en annan människa sexuellt ska alltid vara

1938 brottsligt. Vi vill att polisen ska bli bättre på att bekämpa prostitutionen, inte minst bland unga

1939 på internet. Centerpartiet vill se höjda straff för köp av sexuell handling av minderårig och ett

1940 tillkännagivande har i enlighet med det riktats till regeringen om att minimistraflet för detta

1941 brott borde skärpas till fängelse i sex månader och att maximistraflet för samma typ av brott

1942 borde höjas från två till fyra år. Sexköp göder människohandeln och måste motverkas med

1943 större kraft. För att göra detta är det viktigt att polisen arbetar mer med dessa brott, men vi

1944 kan också visa hur allvarligt vi ser på brottsligheten genom att höja straffen. Motionärerna

1945 föreslår att införa fängelse som minimistraf i straffskalan, men detta skulle innebära att ett

1946 strafföreläggande (då en den misstänkta personen kan erkänna brottet och acceptera straffet i

1947 förenklad ordning) inte kan användas då endast brott med böter i straffskalan kan bli aktuella

1948 för ett strafföreläggande. Utan böter i straffskalan måste samtliga brott bevisas utom allt

1949 rimligt tvivel i en rättegång. Det ställer helt andra krav på utredningar och skulle i

1950 förlängningen troligen leda det till färre fällande domar. Partistyrelsen anser att det är

1951 problematiskt att köp av sexuell tjänst i de flesta fall straffas alltför milt och tror att en

1952 generell översyn av hur domstolarna kan förmås att använda hela straffskalan är svaret på hur

1953 fler ska dömas till fängelse för detta brott.

1954

1955 En person som köper sex av en person som är under 18 år ska inte komma undan med böter.

1956 Därför driver Centerpartiet sedan tidigare höjda straff för köp av sexuell handling av

1957 minderårig. Partistyrelsen instämmer i intentionen att höja straffet, men vill mot bakgrund av

1958 det nämnda tillkännagivandet se en mer öppen skrivning. Partistyrelsen instämmer även i

1959 intentionen när det gäller att byta brottsrubriceringen till utnyttjande av barn genom köp av

1960 sexuell handling för att bättre spegla brottets allvar. Då motionen innehåller två delar lyfts

1961 delen om att ändra brottsbeteckning i en separat ny att-sats.

1962

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet ska fortsätta driva på för att straffet för köp av sexuell handling av barn ska skärpas

Att brottsbeteckningen köp av sexuell handling av barn ändras till utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling för att bättre återspegla brottets allvar.

1963

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.40

1964

Centerkvinnorna reserverar sig till förmån för bifall på motion 8.40.1.

Motivering:

Centerkvinnorna menar att straffet för sexköp är för lågt. Partistyrelsen menar att de verktyg och den straffskala som står till buds idag, kan med skärpta minimistraff få en önskad effekt, att färre personer döms. Då måste detta rättas till genom att man, som partistyrelsen påpekar, ser över hela systemet för hur domstolarna kan använda hela straffskalan på ett bättre sätt. I detta arbete bör motionens förslag om skärpta straff läggas in.

1965 [8.41](#): Spärrlista

1966

1967 8.41.1 att Rikspolisstyrelsen upphör att uppdatera och sprida spärrlistan.

1968

1969 **Partistyrrelsens yttrande:**

1970

1971 Motionen föreslår att rikspolisstyrelsen ska upphöra att uppdatera och sprida spärrlistan mot
1972 barnporr. Motionären menar att barnporrfiltret är ett ineffektivt sätt att gömma barnpornografi
1973 för den som inte vill se det.

1974

1975 Centerpartiet ser mycket allvarligt på barnpornografibrottet och vill använda tekniska
1976 lösningar för att stoppa tillgången till barnpornografi. Medel för detta finns redan i form av
1977 polisens spärrlista men även olika detekteringsverktyg. Centerpartiet vill att
1978 internetleverantörer i Sverige ska tillämpa blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller
1979 barnpornografi och att verktyg ska användas för att spåra användare som på datorer inom
1980 offentlig verksamhet laddar ned eller förvarar barnpornografi. Vi vill också att miniminivån
1981 på straffet för detta brott ska skärpas.

1982

1983 Rikspolisstyrelsen (RPS) var en svensk statlig förvaltningsmyndighet under
1984 Justitiedepartementet från 1964 till 31 december 2014. Det mesta av verksamheten vid RPS
1985 ingår nu i Polismyndigheten. Partistyrelsen vill att tekniska verktyg används för att stoppa
1986 tillgången till barnpornografi och anser att det är i sin ordning att Polismyndigheten inom
1987 lagens ramar använder de verktyg de anser lämpliga för att bedriva utredningar mot de som
1988 använder barnpornografi.

1989

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.41

--

1990 **8.42: Centrum mot hedersförtryck**

1991
1992 8.42.1 Att Centerpartiet verkar för ett permanent nationellt hederscentrum för människor som
1993 utsätts för hedersförtryck

1994
1995 8.42.2 Att Centerpartiet verkar för att alla kommuner ska åläggas att ta fram en handlingsplan
1996 mot hedersrelaterat våld och förtryck

1997
1998 **Partistyrelsens yttrande:**

1999
2000 Motionen tar upp frågan om hedersrelaterat våld och förtryck. Motionärerna anser att de
2001 erfarenheter vi nu har i frågan i Sverige måste tas tillvara och utvecklas för hela landet.
2002 Motionen föreslår att ett nationellt hederscentrum ska permanentas och att Centerpartiet ska
2003 verka för att alla kommuner ska åläggas att ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld
2004 och förtryck.

2005
2006 Centerpartiet har i Januariavtalet varit med och bidragit till att Kompetensteamet mot
2007 hedersbrott vid Länsstyrelsen i Östergötland permanentas. Centerpartiet vill att
2008 handlingsplaner mot hedersförtryck samt handlingsplaner mot kontroll av individer ska finnas
2009 i grund- och gymnasieskolor och att kunskaperna om dessa frågor ska höjas på såväl
2010 kommunal nivå som inom rättsväsendet och sjukvården.

2011
2012 Partistyrelsen instämmer i intentionen att ha ett permanent nationellt hederscentrum för
2013 människor som utsätts för hedersförtryck. Detta var en av de frågor man kom överens om i
2014 Januariavtalet och vi ser positivt på att den kunskap som nu finns vid länsstyrelsen i
2015 Östergötland kommer att finnas kvar.

2016
2017 Det finns idag inget krav på att kommuner ska ha en handlingsplan mot hedersrelaterat våld
2018 och förtryck. En undersökning som Ekot gjorde nyligen visar att många kommuner saknar en
2019 handlingsplan och rutiner för barn som utsätts för hedersvåld eller för att giftas bort.

2020 Partistyrelsen anser att kunskapen måste öka kring hedersrelaterad problematik. I Den
2021 nationella strategin för att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor, vilken även inkluderar
2022 hedersrelaterat våld och förtryck, framgår att länsstyrelserna ska utgöra navet i genomförandet
2023 av strategin på regional nivå. I detta ingår bland annat att göra den nationella strategin känd i
2024 länet och med utgångspunkt i denna ta fram regionala strategier och handlingsplaner.

2025 Partistyrelsen tror att det i grunden är bra om detta ansvar inte ligger på kommunerna bland
2026 annat eftersom kunskapsunderlaget i många kommuner kan visa sig bristfälligt. Partistyrelsen
2027 instämmer i intentionen med att kommuner bör ha en handlingsplan mot hedersrelaterat våld
2028 och förtryck, men anser att kommunerna själva bäst beslutar hur detta arbete ska fungera.

2029

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner

8.42

8.43: Slöja

8.43.1 Att flickor under 18 år inte tillåts bära slöja.

8.43.2 Att vi tar avstånd från att vuxna sexualiserar barn, i alla sammanhang.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att flickor under 18 år inte ska tillåtas att bära slöja och att vi i alla sammanhang ska ta avstånd från att vuxna sexualiserar barn. Motionären menar att Sverige under lång tid har arbetat för jämlikhet mellan könen. Motionären menar vidare att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Motionären anser inte att flickor under 18 år ska bära ett plagg som strider mot den målsättning som finns i samhället angående jämlikhet.

Centerpartiet har inte föreslagit något förbud när det gäller slöja för småbarn. Partiet har dock varit tydligt med att det är viktigt att barn ska få vara barn, att de ska kunna leka obehindrat och följa skolplanen. Centerpartiet tar skarpt avstånd från all typ av sexualisering av barn.

Centerpartiet vill att barn ska få vara barn, att de ska kunna leka obehindrat och följa skolplanen. Vi ser tendenser bland partier att vilja reglera kvinnors och flickors rätt att bära slöja, något vi tror är fel väg att gå, även om det görs med argumentet att det är ett sätt att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Slöjan är inte problemet i sig, utan förtrycket som eventuellt ligger bakom. Det är förfärligt att det finns flickor som blir tvingade eller känner sig pressade att ha slöja, men vi vill inte hindra flickor som vill ha slöja från att ha det. Historiskt sett har människor gärna velat kontrollera flickors och kvinnors klädsel, men Partistyrelsen tycker att flickor och kvinnor själva måste få bestämma hur de ska klä sig. Det är dock viktigt att en slöja inte hindrar flickor att fullfölja läroplanen och att den inte hindrar dem från att vara med på idrotten till exempel. Det är även viktigt att säkerställa kunskap och kompetens om hedersförtryck i t ex skola och socialtjänst vilket Centerpartiet sedan tidigare driver.

Sexualisering av barn är hemskt i alla sammanhang och vi instämmer i motionens intention i den delen. Dock ser partistyrelsen att denna fråga inte ska kopplas samman med att bära slöja, då många flickor och kvinnor gör det frivilligt.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.43.2

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.44: Hedersrelaterat våld och förtryck

8.44.1 Att lagstiftning mot hedersrelaterat våld införs

8.44.2 Att hedern utgör en försvårande omständighet, som leder till hårdare straff

8.44.3 Att utbildning i hedersförtryck blir en del i skolundervisningen

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter det hedersrelaterade förtryck som många barn och unga lever under i Sverige. Motionären föreslår att lagstiftning mot hedersrelaterat våld ska införas, att heder ska utgöra en försvårande omständighet som leder till hårdare straff och att skolpersonal behöver utbildas i att se signaler på hedersförtryck och att detta måste bli en del av skolundervisningen så att unga blir medvetna om sina rättigheter och att hjälp finns att få.

Centerpartiet har såväl vid tidigare stämmor som i andra sammanhang varit tydligt med att hedersrelaterad brottslighet är oacceptabel och har lagt fram ett antal förslag för att motverka all hedersrelaterad problematik.

Brott utförda i hederns namn drabbar alltför många människor i Sverige i dag. Unga människor som inte får träffa vänner, blir hotade, misshandlade, tvingade till äktenskap, könsstympade eller i värsta fall mördade. Centerpartiet driver sedan tidigare frågan om att införa en egen brottsrubricering för hedersbrott. Bestämmelsen ska ha grov fridskränkning som förebild men ska omfatta gärningar som begås av flera olika personer i samförstånd. Även när det gäller frågan om att hedersmotiv ska ses som en försvårande omständighet som ger hårdare straff har Centerpartiet varit tydliga och enligt Januariavtalet ska detta nu utredas. På stämman 2017 togs beslut om att Centerpartiet vill se ökad kunskapsspridning om hedersrelaterat våld, främst inom skola och socialtjänst och det konstaterades att skolan har en viktig uppgift att motverka hedersrelaterade normer och värderingar. Partistyrelsen tror dock inte att det skulle vara praktiskt möjligt att lägga in detta i skolundervisningen, men att den ökade kunskapsspridningen istället skulle kunna ske till exempel genom kurators eller skolsköterskas försorg.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.44.1 Att lagstiftning mot hedersrelaterat våld införs.

8.44.2 Att hedern utgör en försvårande omständighet, som leder till hårdare straff.

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.44.3

2101 **8.45: Sekretess för vittnen**

2102

2103 8.45.1 att Centerpartiet driver frågan om möjlighet till sekretess för vittnen

2104

2105 **Partistyrrelsens yttrande:**

2106

2107 Motionen föreslår att vittnen ska kunna sekretessklassas och därmed vara anonyma. Detta då
2108 vittnen ofta menas vara avgörande för att lösa brott och därmed upprätthålla trygghet och
2109 säkerhet i samhället. Motionen poängterar att vittnen inte ska kunna vara anonyma gentemot
2110 rättssystemet.

2111

2112 Centerpartiet har noggrant övervägt frågan om att införa möjlighet till anonyma vittnen i
2113 Sverige, men funnit att nackdelarna överväger fördelarna. Centerpartiet anser att det innebär
2114 en långtgående inskränkning av viktiga rättsstatliga principer att ha anonyma vittnen i
2115 domstolarna. Det gäller bland annat principen om att en tilltalad måste ha möjlighet att
2116 bemöta den bevisning som läggs fram mot honom eller henne och vittnen måste kunna
2117 korsförhöras.

2118

2119 Det finns en viss möjlighet för att fler hade kunnat tänka sig ställa upp att vittna om det fanns
2120 möjlighet att vittna anonymt. När vi tittar på de jämförbara länder som har den möjligheten (t
2121 ex Norge och Nederländerna) används det dock i liten utsträckning och det är väldigt
2122 specifika omständigheter som ska till för att det ska vara tillåtet. Partistyrelsen tror därmed
2123 inte att det skulle vara en bred lösning på problemet att människor inte vågar vittna. Ofta finns
2124 dessutom risken att det skulle gå att lista ut vem det är som vittnat ändå vilket skulle göra att
2125 metoden inte får avsedd effekt.

2126

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.45

2127 **8.46, 8.47, 8.48: Rättsstatliga frågor**

2128

2129 8.46.1 Att ordförande i skall ha en utslagsröst vid brottsmål, precis som vid civilrättsliga mål

2130 8.47.1 Att nämndemannasystemet avskaffas

2131 8.48.1 Att Centerpartiet ska verka för att möjliggöra skadeståndsanspråk baserat på
2132 rättighetsstadgan i Regeringsformen.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 2133 8.48.2 Att Centerpartiet ska verka för att staten bekostar egna rättegångskostnader även vid
2134 bifall om medborgaren haft skälig anledning att få sin sak prövad.
- 2135 8.48.3 Att Centerpartiet ska verka för att stärka äganderätten så att den omfattas av de
2136 särskilda begränsningsbestämmelserna i Regeringsformen.
- 2137 8.48.4 Att Centerpartiet ska verka för att stärka näringsfriheten så att den omfattas av de
2138 särskilda begränsningsbestämmelserna i Regeringsformen.
- 2139 8.48.5 Att Centerpartiet ska verka för att riksdagen tillsätter en polisberedning.
- 2140 8.48.6 Att Centerpartiet ska verka för att polisens metoder i högre grad ska vara empiriskt
2141 beprövade.
- 2142 8.48.7 Att Centerpartiet ska verka för en ökad tillgång till målsägandebiträden.
- 2143 8.48.8 Att Centerpartiet tydligt tar avstånd från att införa kronvittnen i svensk rätt.
- 2144 8.48.9 Att Centerpartiet förnyar sitt ställningstagande gällande att ta avstånd från anonyma
2145 vittnen.
- 2146 8.48.10 Att Centerpartiet ska verka för att användningen av överskottsinformation ska vara
2147 restriktivt med hänvisning till individens personliga integritet. Om
2148 överskottsinformation ska användas till andra syften än vad som föranlett
2149 frambringandet krävs att det är proportionerligt i relation till det brott där
2150 informationen är tänkt att användas.
- 2151 8.48.11 Att Centerpartiet ska verka för att överskottsinformation endast ska kunna användas
2152 som bevisning om brottet i sig hade kunnat föranleda användning av de hemliga
2153 tvångsmedel med vilken överskottsinformationen insamlades från början.
- 2154 8.48.12 Att Centerpartiet verkar för att nämndemän tillsätts genom en partipolitiskt oberoende
2155 process.
- 2156 8.48.13 Att Centerpartiet verkar för att antalet nämndemän i första instans minskas från tre till
2157 två.
- 2158 8.48.14 Att Centerpartiet verkar för att nämndemännens sammanvägda röst likställs med
2159 rösten av rättens ordförande.
- 2160 8.48.15 Att Centerpartiet ska verka för att domarnämnden blir fristående från
2161 Justitedepartementet.

Partistyrelsens yttrande:

2162
2163
2164 Det är centralt att säkra och stärka skyddet för våra medborgliga friheter. Därför driver
2165 Centerpartiet sedan tidigare förslaget att inrätta en författingsdomstol, där medborgare som
2166 känner sina grundläggande fri- och rättigheter kränkta skulle kunna få sina fall prövade. Det
2167 är ett sätt att stärka skyddet för individen i förhållande till staten. Det pågår en utredning kring
2168 frågan om skadestånd från det allmänna för skada som orsakats vid överträdelser av de
2169 grundläggande fri- och rättigheterna i 2 kap. regeringsformen. Den ska bland annat analysera
2170 vilken rätt till ersättning som gäller i dagens rätt och ifall denna rätt till ersättning bör
2171 utvidgas. Utredningen ska redovisas senast den 31 mars 2020. Partistyrelsen vill inte föregripa
2172 resultatet av den utredningen.
2173

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2174

2175 Centerpartiet vill stärka äganderätten och egendomsskyddet och vill att en utredning tillsätts
2176 som ser över egendomsskyddet och näringsfriheten. Äganderätten har bland annat stor
2177 betydelse för möjligheten för de gröna näringarna att kunna bedrivas på ett hållbart sätt.
2178 Frågan om skydd för näringsfriheten har under en tid varit mycket aktuell. Detta med
2179 anledning av diskussionen kring och utredningen av vinster i välfärden vars förslag skulle
2180 utgöra ett hot mot näringsfriheten. Partistyrelsen instämmer i att äganderätten och
2181 näringsfriheten behöver stärkas och vill att en bred utredning kring dessa frågor tillsätts.

2182

2183 En motion lyfter frågan om ordförandens röst i brottmål och föreslår att ordföranden i
2184 tingsrätten skall ha utslagsröst vid brottmål, precis som idag är fallet vid civilrättsliga mål,
2185 och noterar att det finns en risk för att nämndemän av okunskap eller av ideologiska skäl vill
2186 fria och att ett överklagande i detta fall innebär en ökad kostnad för staten.

2187

2188 En motion problematiserar kring nämndemannasystemet och lyfter en rad oroande händelser
2189 involverande enskilda nämndemän. Motionen pekar på vikten av rättssäkerhet och menar att
2190 denna grundar sig på att lagarna är tydliga och lättillgängliga och att dömandet sker på ett i
2191 förhållande till lagarna förutsägbart och konsekvent sätt.

2192

2193 En motion lyfter ett antal olika rättspolitiska frågor och föreslår skilda lösningar för dessa.
2194 Motionen behandlar bland annat polisorganisationen, kronvitnesssystem, anonyma vittnen och
2195 nämndemannasystemet. För att komma tillrätta med de problem som finns inom polisen
2196 föreslår motionärerna ett helhetsomfattande grepp och en övergripande parlamentarisk
2197 polisberedning där diskussion om den svenska polisens framtid kan föras. Motionärerna tar
2198 även upp den utsatta situation som brottsoffer kan uppleva och föreslår en ökad tillgång till
2199 målsägandebiträden och fler möjligheter att vara berättigad till ett sådant. Vidare föreslås att
2200 Centerpartiet ska ta tydlig ställning mot kronvitnesssystem då motionärerna anser att det
2201 skulle vara rättsosäkert och underminera en del av straffets funktion, nämligen att ge
2202 brottsoffer upprättelse, om man skulle ge misstänkta personer möjlighet att undslippa straff i
2203 utbyte mot vittnesmål. Motionärerna föreslår också förändringar av hur överskottsinformation
2204 som framkommit vid användningen av hemliga tvångsmedel ska få användas. Även frågan
2205 om nämndemän lyfts av motionärerna som bland annat föreslår en process med opolitiskt
2206 tillsättande av nämndemän och en förändring i antalet nämndemän liksom att domarnämnden
2207 blir fristående från Justitiedepartementet.

2208

2209 Centerpartiets rättspolitik genomsyras sedan länge av att väl underbyggda, beprövade och
2210 evidensbaserade metoder ska användas vid polisarbete, liksom vid annat arbete inom
2211 rättskedjan.

2212

2213 På stämman 2015 tog Centerpartiet beslut om att vi vill att tryggheten för brottsoffer ökar
2214 genom att dessa ges större möjlighet att byta målsägandebiträde och även att se över om
2215 kraven som ställs för att få ett målsägandebiträde bör sänkas.

2216

2217 Centerpartiet har sedan 2009 stämmobeslut på att utreda möjligheten att inom svensk rätt
2218 införa ett så kallat kronvitnesssystem. Även under senaste året har Centerpartiet varit tydligt
2219 med att vi tycker att saken bör utredas.

2220

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2221 När det gäller anonyma vittnen har Centerpartiet upprepat varit tydlig med ståndpunkten att
2222 detta skulle inkräkta på rättssäkerheten på ett sätt som går lång utanpå rättsstatens principer.
2223

2224 Centerpartiet har inte tidigare tagit ställning ifråga om överskottsinformation, men anser att
2225 integriteten är viktig att skydda samtidigt som de rättsvårdande myndigheterna ges verklig
2226 möjlighet att bekämpa brottsligheten i högre grad.
2227

2228 Frågan om nämndemannasystemet har behandlats på Centerpartiets partistämmor vid ett antal
2229 tillfällen och 2015 togs beslut om att driva på för en breddning av rekryteringen och att sträva
2230 efter att nämndemän ska sökas även utanför de politiska partierna. Fråga om antal
2231 nämndemän och hur dessas röst ska väga har dock inte varit föremål för beslut vare sig i dessa
2232 eller i andra sammanhang. Inte heller domarnämnden har varit föremål för beslut eller andra
2233 ställningstaganden.
2234

2235 Motionärerna föreslår en parlamentarisk polisberedning där diskussion om den svenska
2236 polisens framtid kan föras för att förbättra arbetsmiljön, minska den administrativa bördan,
2237 och öka yrkesattraktiviteten för poliser i yttre tjänst. Dessa är samtliga viktiga frågor. Polisen
2238 och hela rättsväsendet skulle behöva långsiktighet och klara spelregler så att de vet vad som
2239 gäller oavsett majoritet i riksdagen. Precis som det finns en försvarsberedning med uppdrag
2240 att planera inriktningen av totalförsvaret skulle blocköverskridande överenskommelser
2241 underlätta för polisen att arbeta på lång sikt. Sådana förslag har lyfts fram av bland annat
2242 Polisförbundet och stiftelsen Tryggare Sverige. Partistyrelsen instämmer i intentionerna med
2243 motionen, men anser att greppet behöver breddas för att inbegripa hela rättskedjan. I
2244 programmet Frihetsreformer för Sveriges landsbygder föreslås därför en Trygghetsberedning
2245 tillsättas. Den ska genom breda överenskommelser underlätta för Polisen och övriga
2246 rättsvårdande myndigheter. Genom en rättspolitik som bygger på välgrundade överväganden
2247 och långsiktighet i beslutsfattandet skulle hela rättskedjan, bland annat Polisen,
2248 Åklagarmyndigheten och Kriminalvården, ges långsiktighet och bättre förutsättningar att
2249 stärka tryggheten i hela landet.
2250

2251 Evidensbaserade metoder är grundläggande för att polisen och den övriga rättskedjan ska
2252 kunna arbeta så effektivt som möjligt. Det är viktigt att väl beprövade metoder, som till
2253 exempel New York-modellen, används för att vända utvecklingen i utanförskapsområden,
2254 men att empiriskt beprövade metoder används även inom andra delar av polisverksamheten.
2255

2256 Att ha ett målsägandebiträde man litar på är viktigt. För många, bland annat personer som
2257 utsatts för grova brott eller sexualbrott kan det vara en förutsättning för att orka med
2258 processen. Vi vill öka tryggheten för brottsoffer genom att ge större möjlighet att byta
2259 målsägandebiträde, precis som man kan byta försvarare och vill också se över om kraven som
2260 ställs för att få ett målsägandebiträde bör sänkas.
2261

2262 Det kan vara svårt att få människor att vittna och en ny utredning kring kronvittnen är viktig
2263 för att kunna se hur förutsättningarna skulle kunna se ut. Den grova brottsligheten är ett stort
2264 samhällsproblem och ett kronvitnesssystem skulle kunna leda till att fler grova brott klaras
2265 upp och att det blir fler fällande domar. Nackdelen med systemet är bland annat att det går
2266 emot den rättstradition vi har idag och att grova brottslingar inte skulle få ta konsekvenserna
2267 för sitt brott fullt ut. Centerpartiet vill se en utredning för att se vilka slutsatser en sådan

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2268 kommer fram till. Om ett kronvitnesssystem skulle införas är det dock viktigt att åklagaren
2269 inte ges möjlighet att ingå avtal med den anklagade om mildare straff såsom det amerikanska
2270 plea bargaining-systemet.

2271
2272 Det finns en viss möjlighet att fler hade velat ställa upp att vittna om det fanns möjlighet att
2273 vittna anonymt, men när vi tittar på de jämförbara länder som har den möjligheten (t ex Norge
2274 och Nederländerna) används det i väldigt liten utsträckning och det är väldigt specifika
2275 omständigheter som ska till för att det ska vara tillåtet. Det kan alltså aldrig vara fråga om en
2276 bred lösning på problemet att människor inte vågar vittna. Partistyrelsen instämmer i
2277 motionens intentioner då Centerpartiet sedan tidigare varit tydligt med att partiet anser att det
2278 innebär en långtgående inskränkning av viktiga rättsstatliga principer att ha anonyma vittnen i
2279 domstolarna. Det gäller bland annat principen om att en tilltalad måste ha möjlighet att
2280 bemöta den bevisning som läggs fram mot honom eller henne och vittnen måste kunna
2281 korsförhöras.

2282
2283 När det gäller frågan om överskottsinformation är det en fråga där inte enbart den enskildes
2284 rätt till integritet utan även de rättsvårdande myndigheternas möjlighet och skyldighet att
2285 utreda brott ska beaktas. Det är önskvärt att det blir tydligare när material från hemliga
2286 tvångsmedel ska bevaras och förstöras, vilket en utredning nyligen har tittat på. Det skulle
2287 också öka integritetsskyddet för den enskilde. Utredningen har gett exempel på brott där
2288 Säkerhetspolisen och Polismyndigheten med dagens reglering är förhindrade att ingripa, t.ex.
2289 vid misshandel, sexuellt övergrepp mot barn, köp av sexuell handling av barn eller sexuell
2290 tvång. Det är viktigt att de rättsvårdande myndigheterna inte förhindras att använda material
2291 så länge användandet sker på ett rättssäkert sätt med hänsyn till integritetsskyddet.
2292 Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men vill invänta ett eventuellt lagförslag för
2293 att få en tydlig bild av vilka förändringar av lagstiftningen som kan bli aktuella och hur
2294 lagrådet ställer sig till detta.

2295
2296 Huvudregeln är att de som dömer i ett brottmål i tingsrätten är en juristdomare och tre
2297 nämndemän. Om enighet om ett måls utgång inte kan uppnås inom rätten sker omröstning
2298 med den lagfarne domaren och nämndemännen. Deras röster är lika värda. Om exempelvis
2299 den lagfarne domaren och en nämndeman har en mening och två nämndemän en annan
2300 mening bestäms domens innehåll av den för den tilltalade mildaste meningen.

2301
2302 Partistyrelsen anser att principen om att hellre fria än fälla är grundläggande i en rättsstat. I
2303 praxis gäller i Sverige att det ska vara "ställt utom rimligt tvivel" att den åtalade utfört
2304 gärningen. Om det visar sig att domen är otillfredsställande på grund av att juristdomaren inte
2305 har haft utslagsröst finns möjligheten att överklaga målet till hovrätten. De fall där
2306 prövningstillstånd krävs är: när den tilltalade endast har dömts till böter, när den tilltalade har
2307 frikänts och det högsta straff som brottet kan ge är fängelse i sex månader och när
2308 överklagandet endast gäller den del av domen som rör skadestånd. Möjligheten att överklaga
2309 är grundläggande trots att detta innebär en ökad kostnad för samhället.

2310
2311 I september 2014 trädde nya regler ikraft som innebar en förbättring av
2312 nämndemannasystemet. Bland annat skärptes kravet på lämplighet och det blev lättare för
2313 domstolen att entlediga en nämndeman som genom att begå brott eller på annat sätt har visat
2314 sig olämplig för uppdraget och det förtydligades också att nämndemannauppdraget inte är ett

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2315 politiskt uppdrag. Dock har vi sett hur nämndemän upprepat har orsakat rubriker, inte sällan
2316 med grund i en politisk ideologi. Det finns en överhängande risk att nämndemän i vissa fall
2317 låter sig påverkas av sin politiska ideologi. Även om dessa nämndemän inte är många riskerar
2318 förtroendet för rättsväsendet att skadas svårt.

2319
2320 För att värna den modern rättsstaten kan en modell som håller politiker borta från den
2321 dömande verksamheten behövas.

2322
2323 En av tankarna med nämndemannasystemet är att nämndemännen ska kunna tillföra målet
2324 kunskap. Men det finns tveksamheter kring om personer utan juridisk kompetens riskerar att
2325 basera domar på annat än lagstiftning. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner då det
2326 gäller problematiken kring politiskt tillsatta nämndemän och ser behovet av att se över om
2327 nämndemannasystemet ska ändras.

2328
2329 Partistyrelsen ser i nuläget inga behov av att förändra sammansättningen i domstolen och ej
2330 heller styrkan i röstförhållandena mellan ordföranden respektive nämndemännen i rätten.
2331 Motionärerna lyfter också förslaget att Centerpartiet ska verka för att domarnämnden blir
2332 fristående från Justitiedepartementet. Domarnämnden är en statlig myndighet som har till
2333 främsta uppgift att lämna förslag till regeringen i ärenden om utnämning av ordinarie domare
2334 eller hyresråd och ska också bedriva ett aktivt och långsiktigt arbete för att tillgodose
2335 rekryteringsbehovet av ordinarie domare. Partistyrelsen anser att Justitiedepartementet är det
2336 departement som är bäst lämpat att inneha ansvaret för denna myndighet och ser inte att det
2337 för närvarande skulle vara aktuellt att domarnämnden skulle bli fristående från detta.

2338

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att Centerpartiet verkar för att utreda ett system utan partipolitiskt tillsatta nämndemän.

2339

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

8.48.7 Centerpartiet ska verka för en ökad tillgång till målsägandebiträden

2340

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i motionen:

8.48.1

8.48.2

8.48.3

8.48.4

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

8.48.5
8.48.6
8.48.9
8.48.10
8.48.11
8.48.12

2341

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.46
8.47
8.48.8
8.48.13
8.48.14
8.48.15

2342

Centerstudenter reserverar sig till förmån för bifall till motion

8.48.1-6, 8.48.8-15, 8.46, 8.47

2343 [8.49](#), [8.50](#), [8.51](#): Brottsoffer

2344

2345 8.49.1 Att partiet arbetar för att brottsoffer skall kunna få det skadestånd som rätten fastslår.

2346

2347 8.49.2 Att partiet arbetar för att det inte skall vara den tilldömde som skall driva denna fråga.

2348

2349 8.50.1 att det införs en kris-samordnare när polis skall meddela person(-er) att ett våldsbrott
2350 begåtts. Detta för att hjälpa brottsoffer och att minska ytterligare ökning av psykisk ohälsa

2351

2352 8.51.1 Att alla som utsätts för ett svårt brott ska kunna erbjudas psykologhjälp och att ett
2353 nationellt ansvar tas för att klara det.

2354

2355 **Partistyrelsens yttrande:**

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2356

2357 En motionär lyfter svårigheten för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, dels i ljuset av att
2358 man som brottsoffer förväntas ta ett aktivt ansvar för att hålla i kontakten med bland annat
2359 gärningspersonen och Kronofogdemyndigheten och dels när det gäller den ofta
2360 förekommande problematiken kring gärningspersonens brist på medel och möjlighet att betala
2361 skadeståndet. Motionären föreslår att samhället ska ta ett ökat ansvar för att brottsoffret får ut
2362 sitt skadestånd.

2363

2364 En motionär föreslår att en krissamordnare ska finnas på plats när polis ska meddela någon att
2365 ett våldsbrott har begåtts. Motionären lyfter att risken är stor att den psykiska ohälsan ökar om
2366 inte rätt hjälp sätts in så snart det är möjligt för brottsoffer och anhöriga.

2367

2368 En motion tar upp frågan om stöd åt brottsoffer och menar att den hjälp med krisbearbetning
2369 som man som brottsoffer kan få skiljer sig åt bland annat beroende på bostadsort. Motionen
2370 yrkar därför på ett nationellt ansvar för att erbjuda psykologhjälp åt brottsoffer.

2371

2372 Centerpartiet vill ha ett starkare brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Många brottsoffer
2373 vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir
2374 än större. Centerpartiet tog på stämman 2015 tydlig ställning i frågan kring skadestånd till
2375 brottsoffer. Vi vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta
2376 idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. På stämman 2017 uttalade partiet i
2377 programmet Trygghet i hela landet att det är viktigt att man som utsatt för brott både har rätt
2378 och möjlighet att få bättre information från rättsväsendet och att det finns professionell
2379 personal som kan ta hand om brottsoffret om det behövs. För de som utsatts för grova brott
2380 och efterlevande till personer som mördats, är det dessutom av stor vikt att de kan få stöd när
2381 en gärningsperson får permissioner eller frigges.

2382

2383 En motionär lyfter en fråga som Centerpartiet driver sedan tidigare. Det är viktigt att
2384 brottsoffers rättigheter tillvaratas bättre när det gäller bland annat sättet för utbetalning och
2385 hanteringstider. Dock måste det av såväl praktiska som ekonomiska skäl finnas en
2386 begränsning i vilket ansvar staten ska ha för de skadestånd som döms ut till brottsoffer och
2387 därför har Centerpartiet sedan tidigare föreslagit vissa begränsningar. Brottsoffer som
2388 tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till
2389 fängelse ska inte själv behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen utan detta bör vara ett
2390 statligt ansvar. Staten ska sedan kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.

2391

2392 Partistyrelsen instämmer i motionernas intentioner då stöd till såväl brottsoffer som deras
2393 anhöriga är av största vikt för att de känslomässiga följderna av ett våldsbrott ska kunna
2394 begränsas så mycket som möjligt. Partistyrelsen anser dock att det ska vara
2395 Polismyndighetens ansvar att på det sätt som fungerar bäst ta ställning till hur detta ska ske.

2396

2397 Idag är det kommunerna som har brottsofferansvaret och är skyldiga att erbjuda hjälp och stöd
2398 åt den som utsatts för brott. Det kan handla om såväl ekonomiskt stöd som hjälp med
2399 psykolog. Socialstyrelsen har också tagit fram en vägledning för socialtjänsten för hur
2400 brottsoffers behov av hjälp ska bedömas. Det är angeläget att brottsoffer kan erbjudas hjälp på
2401 liknande villkor i hela landet. Därför behöver kommunernas socialtjänst säkerställa att de
2402 lever upp till gällande lagstiftning och regelverk. Socialstyrelsen publicerade öppna

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2403 jämförelser av kommunernas stöd åt brottsoffer senast 2014. En möjlighet för att få en bättre
2404 helhetsbild av hur stödet ser ut idag är att genomföra en ny kartläggning.
2405

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.49

8.50

8.51

2406 [8.52](#): Skadestånd och ersättning i brottmål

2407

2408 8.52.1 Centerpartiet ska driva på för att en förändring i lagstiftningen ska ske så att
2409 Brottsoffermyndigheten skyndsamt efter en laga kraft vunnit dom ska betala ut det utdömda
2410 beloppet. Det ska sedan åligga brottsoffermyndigheten att kräva in ersättningen av
2411 gärningsmannen.
2412

2413 8.52.2 Centerpartiet ska driva på för att rätten att få ersättning från Brottsoffermyndigheten
2414 inte ska påverkas av om en person har en privat försäkring eller ej.
2415

2416 **Partistyrelsens yttrande:**

2417

2418 Motionären tar upp den långa och byråkratiska processen som brottsoffer inte sällan måste gå
2419 igenom för att få ut tilldömt skadestånd. Motionären lyfter att det handlar om en utsatt grupp
2420 som blivit utsatta för brott och att processen bör göras om för att förenkla för de personer som
2421 redan har drabbats.
2422

2423 Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att
2424 kränkningen efter brottet blir än större. Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner i den
2425 del den berör fråga om skadestånd då Centerpartiet på stämman 2015 tog tydlig ställning i
2426 frågan kring detta. Vi vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då
2427 detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process och att staten i fall där
2428 gärningsmannen har dömts till fängelse ska betala ut skadeståndet till brottsoffret och sedan
2429 vara ansvarig för att kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.
2430

2431 Motionären lyfter frågor som Centerpartiet driver sedan tidigare. Det är viktigt att brottsoffers
2432 rättigheter tillvaratas bättre när det gäller bland annat sättet för utbetalning och
2433 hanteringstider. Av såväl praktiska som ekonomiska skäl vill Centerpartiet att det ska finnas
2434 en begränsning i vilket ansvar staten ska ha för de skadestånd som döms ut till brottsoffer och
2435 därför har Centerpartiet sedan tidigare föreslagit vissa begränsningar. Brottssoffer som
2436 tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till
2437 fängelse ska inte själv behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen utan detta bör vara ett
2438 statligt ansvar. Staten ska sedan kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen. Då

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2439 det är viktigt att hushålla väl med skattebetalarnas pengar anser Partistytelsen inte att staten
2440 ska ta ansvar för att betala ut skadeståndet om en försäkring täcker detta.

2441

Partistytelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.52.1

2442

Partistytelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.52.2

2443 [8.53](#): Kränkningersättning

2444

2445 8.53.1 Att lagstiftaren inför en bestämmelse i skadeståndslagen som ger anhöriga till
2446 våldsdödade rätt till kränkningersättning.

2447

2448 **Partistytelsens yttrande:**

2449

2450 Motionären föreslår att anhöriga ska rätt till kränkningersättning då en nära anhörig har
2451 dödats. Motionären hänvisar till Norge där anhöriga får ersättning om gärningsmannen
2452 uppsåtliga eller av grov vårdslöshet orsakat dödsfallet.

2453

2454 Centerpartiet vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta
2455 idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. Vi vill att brottsoffers rättigheter ska
2456 tillvaratas bättre när det gäller bedömning av skadestånds och ersättnings storlek, sättet för
2457 utbetalning och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer. När det gäller
2458 brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen
2459 har dömts till fängelse vill vi inte att brottsoffret självt ska behöva kräva skadeståndet från
2460 gärningsmannen, utan att detta bör vara ett statligt ansvar.

2461

2462 Skadestånds- och ersättningsfrågor i samband med brott har vid många tillfällen blivit en
2463 fråga för diskussion. Senast i samband med att en av föräldrarna till en flicka som dog i
2464 terrordådet på Drottninggatan i Stockholm tillerkändes ersättning för sveda och värk, men
2465 vägrades kränkningersättning av Tingsrätten (domen har överklagats). Inför en lagändring i
2466 Skadeståndslagen 2002 övervägde lagstiftaren att införa en särskild ersättningspost för
2467 kränkningersättning till anhöriga. Regeringen beslutade då att säga nej till en ny särskild
2468 ersättningspost för kränkningersättning till anhöriga med motivet att allmänna
2469 skadeståndsrättsliga principer innebär att ersättning endast kan utgå när skadan är en
2470 ”beräknelig och typisk följd” av skadehändelsen och ”omedelbart och direkt” drabbar någon.
2471 Skada i form av anhörigas kränkning ansågs inte falla inom dessa principer. Partistytelsen
2472 anser att närstående till en person som blir våldsdödad måste anses vara berättigade till
2473 ersättning för den upprördhet, sorg, maktlöshet och kränkning av sinnesfriden som någon kan
2474 känna om en nära anhörig har dödats genom brott mot dennes person. Sedan länge finns en

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2475 bestämmelse i norsk lag om att vissa närstående till den avlidne har rätt till
2476 kränkningersättning om gärningsmannen uppsåtligt eller av grov vårdslöshet orsakat
2477 dödsfallet. Partistyrelsen anser att detta är något som bör ses över på nytt och föreslår därför
2478 att frågan utreds.
2479

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att en utredning ser över möjligheten att införa en bestämmelse i skadeståndslagen som ger anhöriga till våldsdödade rätt till kränkningersättning.

2480

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i motion:

8.53

2481 [8.54](#): Hets mot folkgrupp

2482

2483 8.54.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att avskaffa lagen om hets mot folkgrupp

2484

2485 Partistyrelsens yttrande:

2486

2487 Motionen lyfter frågan om grupper som samlas kring en exkluderande och fördomsfull eller i
2488 vissa fall rasistisk agenda. Motionären anser att lagen om hets mot folkgrupp är
2489 kontraproduktiv då grupperna på grund av denna lagstiftning tvingas hålla sina agendor dolda
2490 med risk för påföljder om de hade öppet proklamerat var de egentligen står. Motionären pekar
2491 på att allt fler väljer att rösta in dessa grupperingar i våra parlament och att varje individ och
2492 gruppering istället bör få ge uttryck för vad de verkligen driver för frågor.

2493

2494 Centerpartiet tar tydligt avstånd från grupperingar som driver en rasistisk eller exkluderande
2495 agenda och oroas över den högerpopulism som sprider sig i Sverige, Europa och världen. Det
2496 är viktigt att på alla sätt arbeta mot detta till exempel genom att kriminalisera deltagande i
2497 våldsbejakande organisationers verksamheter, vilket är något Centerpartiet tidigare har
2498 föreslagit.

2499

2500 Ett av de viktigaste verktyg vi har mot de personer och organisationer som sprider hatiska
2501 budskap är möjligheten att åtala de som försöker piska upp hatet. Att ta bort denna möjlighet
2502 genom att avkriminalisera hets mot folkgrupp skulle lämna fältet fritt för de som vill hetsa
2503 mot till exempel religiösa minoriteter eller HBTQ-personer. Sverige har dessutom skrivit
2504 under FN:s konvention om avskaffande av alla former av rasdiskriminering och skulle vi
2505 avkriminalisera hets mot folkgrupp skulle vi inte uppfylla våra åtaganden enligt denna
2506 konvention.

2507

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

[8.55](#), [8.56](#), [8.57](#), [8.58](#), [8.59](#), [8.60](#): Brott och påföljder

8.55.1 Att partiet arbetar för att få till en översyn på denna möjlighet och praxis för de som utreder brott att lägga ihop olika typer av brott i samma mål.

8.56.1 Centerpartiet ska driva på för att sänka gränsen på straffvärdet för när villkorlig dom ska kunna tillämpas.

8.56.2 Centerpartiet ska driva på för att ändra lagstiftning så att villkorligt straff ska omvandlas till fängelsestraff om nya brott begås. Endast brott med penningböter på straffskalan bör vara undantaget denna regel.

8.56.3 Centerpartiet ska driva på så att det för straff som grundar sig på flera olika brottstillfällen ej ska vara möjligt att döma till villkorlig dom.

8.57.1 Att nedre delen av straffskalan för grovt vållande till annans död höjs

8.57.2 Att en ny brottsrubricering, Synnerligen grovt vållande till annans död, införs.

8.57.3 Att samhället genom lagstiftning tar ett större ansvar för återfallsbrottslingar via Kriminalvården

8.58.1 att Centerpartiet arbetar för att påskynda utvisningarna av dömda personer med utländskt medborgarskap samt

8.58.2 att Centerpartiet medverkar till att platstillgången ökar på våra fängelser

8.59.1 att besluta att förenkla kameraövervakning i affärer och restauranger, krogar.

8.59.2 att det ska bli en nolltolerans mot vardagsbrott. Vardagsbrott måste tas på större allvar i hela rättskedjan med början i att polisen utreder de brott som har förutsättning att klaras upp. Det skulle öka anmälningsbenägenheten och stärka förtroendet för rättsväsendet.

8.59.3 att straffrabatten för återfallsförbrytare tas bort. Systematik måste beivras hårdare – inte rabatteras. Det är orimligt att det lönar sig att begå många brott. Straffrabatten gynnar de individer som försörjer sig genom stölder och annan brottslig verksam

8.59.4 att butikerna ska vara en fredad zon. En handlare har visserligen rätt att avvisa personer ur butiker men saknar redskap för att hålla personer som tidigare hotat, stulit eller till och med misshandlat borta. Vi vill att personer som inte följer uppmaningen om att lämna butiken ska anses störa mot den allmänna ordningen och avlägsnas från butiken. Vågran ska likställas med olaga intrång. Vi vill också att personer som dömts för upprepade brott mot butik ska

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2550 kunna beläggas med tillträdesförbud – framförallt gällande trakasserier eller misshandel av
2551 personal. Inga arbetsplatser hade accepterat att en person som tidigare utsatt personal för hot
2552 och våld släpps in igen. Det måste gälla även i butiker.

2553

2554 8.59.5 att påföljderna anpassas efter gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig.
2555 Bötesstraffet, som är den vanligaste påföljden, har i många fall också spelat ut sin roll. Cirka
2556 14 000 personer har i dag tre eller fler oregrerade böteskulder hos Kronofogden

2557

2558 8.60.1 att Centerpartiet ska verka för att skydda medborgarna från återfallsförbrytare genom
2559 att införa längre straffsatser vid upprepad brottslighet

2560

Partistyrelsens yttrande:

2561

2562
2563 En motionär föreslår en förändring av systemet med mängdrabatt vilket innebär att en person
2564 som begått många brott inte straffas fullt ut för samtliga brott.

2565

2566 En motion behandlar frågan om villkorlig dom och villkorlig frigivning. Villkorlig dom
2567 används idag i stor utsträckning, i synnerhet för många brott vid en första överträdelse men
2568 även då det gäller upprepad brottslighet. Motionären lyfter risken med att människor riskerar
2569 att tappa förtroendet för rättsväsendet då även relativt grova brott liksom upprepad
2570 brottslighet inte leder till kännbara straff samt att de villkorliga straffen ofta försvårar
2571 Polismyndighetens arbete med mängdbrottslighet då det i många fall handlar om
2572 återfallsförbrytare som avtjänar villkorligt straff.

2573

2574 En motionär föreslår en skärpt syn på brottet vållande till annans död och pekar på att det
2575 även i fall där brottet anses vara grovt döms till straff långt under maxstraffet. Detta även om
2576 gärningsmannen är återfallsförbrytare eller påverkad av droger eller alkohol.

2577

2578 En motionär föreslår att påskynda utvisningar av dömda personer med utländskt
2579 medborgarskap, bland annat av kostnadsskäl. Motionären föreslår att dömda personer som ska
2580 utvisas får avtjäna sitt straff i hemlandet i högre grad. Motionären menar också att detta skulle
2581 öka platstillgången i våra fängelser och att Centerpartiet bör verka för att detta sker.
2582 Centerpartiet har länge arbetat för att kriminalvården både ska straffa och rehabilitera för att
2583 förhindra att dömda personer begår brott igen. De som sitter i fängelse behöver få
2584 arbetsträning, social övning och hjälp för att jobba mot missbruk och kriminellt beteende.
2585 Centerpartiet har också varit tydligt med att utvisning på grund av brott ska användas i flera
2586 fall.

2587

2588 En motion föreslår ett antal åtgärder för att öka tryggheten i affärer och på restauranger och
2589 krogar, bland annat att ta bort straffrabatten för återfallsförbrytare och att anpassa påföljden
2590 efter gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig bland annat när det gäller bötesstraff.

2591

2592 En annan motion föreslår att Centerpartiet ska verka för att skydda medborgarna från
2593 återfallsförbrytare genom att införa längre straffsatser vid upprepad brottslighet

2594

2595 Centerpartiet har i ett flertal sammanhang varit tydliga med att vi vill att mängdrabatten i den
2596 form den finns idag ska tas bort, bland annat under valrörelsen 2018. Detta är inte minst

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2597 viktigt när det gäller brott som begås med systematik, till exempel stölder. När det gäller den
2598 frågan har Centerpartiet även drivit på för att systematiska stölder ska straffas hårdare, något
2599 som nyligen har utretts av regeringen och där förslag förhoppningsvis snart ska kunna läggas
2600 på riksdagens bord.

2601
2602 Centerpartiet har länge talat om skarpare straff, i synnerhet när det gäller sexualbrott och
2603 grova våldsbrott, men även när det gäller upprepad brottslighet. Vi har också sagt att vi vill
2604 slopa dagens system med automatisk villkorlig frigivning efter två tredjedelar av strafftiden
2605 och ersätta den med ett system där större hänsyn tas bland annat till hur den enskilde skött sig
2606 under verkställigheten.

2607
2608 Det system vi har idag riskerar att uppmuntra till fler brott. Att helt ta bort mängdrabatten
2609 skulle dock riskera att leda till att människor döms till längre straff för ett stort antal stölder än
2610 för ett mord eller en våldtäkt och det är inte önskvärt. Centerpartiet vill att dagens form av
2611 mängdrabatt ska tas bort och att fler brott än det grövsta ska straffas fullt ut. Dagens
2612 bestämmelser innebär dessutom att det finns flera möjligheter att inte inleda eller på förhand
2613 avsluta en brottsutredning. Direktavskrivning innebär att polisen skriver av ärendet och inte
2614 inleder någon förundersökning. Förundersökningsbegränsning innebär att man begränsar
2615 brottsutredningen till att endast omfatta vissa brott. Slutligen finns även så kallad
2616 åtalsunderlåtelse, som innebär att brottet utreds men inte leder till åtal. Det är inte rimligt att
2617 en så stor andel av alla brottsutredningar idag läggs ned i förtid. Möjligheterna till
2618 direktavskrivning, förundersökningsbegränsning och åtalsunderlåtelse bör därför begränsas,
2619 särskilt i fall där det finns ett tydligt brottsofferintresse. Inte minst för att ett brottsoffer ska få
2620 större möjlighet att tilldömas skadestånd av gärningsmannen.

2621
2622 Centerpartiet har i ett flertal sammanhang varit tydligt med att vi vill ta krafttag mot
2623 mängdbrottsligheten, bland annat genom att föreslå skärpta straff för systematisk stöld och att
2624 ta bort mängdrabatten och ersätta den med ett system där fler brott än det grövsta ska straffas
2625 fullt ut.

2626
2627 Centerpartiet vill att samhället markerar tydligare mot grova brott genom att hela straffskalan
2628 används och att straffen höjs för vissa grova brott. Centerpartiet ser också allvarig på återfall
2629 i brottslighet och vill att dagens form av mängdrabatt ska tas bort. När grova brottslingar
2630 döms till så låga straff att de kan upplevas som kränkande för brottsoffren är det lätt att känna
2631 att samhället inte ser allvaret i det brott som har begåtts. Det finns en utmaning i att
2632 domstolarna, trots upprepade lagändringar, inte använder hela straffskalan ens i ärenden där
2633 detta tycks uppenbart. Dock ska en straffskala kunna användas på många olika situationer där
2634 vissa kan motivera ett lägre straff medan andra motiverar ett högre. Partistyrelsen vill se en
2635 översyn av lagstiftningen för att nå en tydlig förändring i straffmätningen inte bara när det
2636 gäller vållande till annans död utan även till andra brott. Angående förslag kring att begränsa
2637 användningen av villkorlig dom som påföljd anser Partistyrelsen frågan är av bredare karaktär
2638 varför en bredare ansats bör tas när det gäller påföljder generellt.

2639
2640 Svårigheten med att förmå domstolarna att använda hela straffskalan har i vissa fall gjort att
2641 lagstiftaren har valt att införa ytterligare en grad i bedömningen av brottets allvar. Det gäller
2642 till exempel synnerligen grov misshandel. För att dömas till grovt vållande till annans död ska
2643 domstolen särskilt beakta om gärningen har innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2644 slag, eller om gärningsmannen, när det krävts särskild uppmärksamhet eller skicklighet, har
2645 varit påverkad av alkohol eller något annat medel eller annars gjort sig skyldig till en
2646 försummelse av allvarligt slag. Enligt Partistyrelsen är det önskvärt att domstolen i högre grad
2647 använder den övre delen av straffskalan, men ser inte nödvändigheten i att införa en ny
2648 grovhetsgrad, särskilt som det ter sig svårt att fastställa vad som skulle krävas för att ett brott
2649 ska anses vara synnerligen grovt.

2650
2651 Kriminalvårdens fokus ska redan idag vara rehabilitering. Först då kan vi se till att de som är
2652 intagna inte begår nya brott efter att straffet har tjänats av. De som dömts till straff har olika
2653 förutsättningar för behandling. Målet är att varje person ska kunna ta hand om sig själv, vara
2654 fri från missbruk och kunna försörja sig lagligt. Det ligger redan i Kriminalvårdens uppdrag
2655 att ta ansvar för återfallsbrottslingar. Partistyrelsen ser ingen anledning till ytterligare
2656 lagstiftning, men instämmer i övrigt i motionens intentioner.

2657
2658 En person som är dömd till fängelse i Sverige, men har ett annat hemland kan personen under
2659 vissa förutsättningar avtjäna straffet där. Om en person blir överförd till sitt hemland bestäms
2660 bland annat av lagar, regler och avtal mellan länder. Reglerna är olika beroende på om man
2661 kommer från ett annat nordiskt land, ett annat EU-land, eller ett land utanför Norden och EU.
2662 Man kan bli överförd till det andra landet om man har anknytning dit. Det är Kriminalvården
2663 eller den dömde som tar initiativ till att flytta personen till ett annat land.

2664
2665 Den svenska kriminalvården lider av stor platsbrist och det är av vikt att platstillgången ökar.
2666 Centerpartiet bör vara en aktiv aktör för att se till att detta förändras. Partistyrelsen ser att
2667 regelverket som tillåter att en person kan avtjäna straffet i ett annat land redan finns på plats.
2668 Samtidigt som det är viktigt att Sverige följer de internationella konventioner som finns på
2669 området och inte utvisar personer som riskerar att råka ut för inhuman behandling ser
2670 partistyrelsen att det i vissa fall kan vara mer humant att få verkställa sitt straff i sitt hemland
2671 till exempel genom att det ökar möjligheten för den dömde att ha kontakt med familj som kan
2672 komma på besök. Partistyrelsen anser därför att det är bra om fler, inom de lagar, regler och
2673 konventionsbestämmelser som redan finns på plats, vägar kan sökas att låta fler personer som
2674 dömts till utvisning avtjäna sitt straff i hemlandet. Med reservation för att svenska
2675 medborgare inte kan eller ska utvisas handlar det enligt Partistyrelsens mening dock inte
2676 främst om vilket medborgarskap en person har, som det uttrycks i motionen, utan om vilket
2677 koppling personen har till Sverige respektive det andra landet och brottets allvar och föreslår
2678 därför en alternativ skrivning. Även när det gäller frågan om platstillgång anser partistyrelsen
2679 att skrivningen behöver breddas.

2680
2681 Motionären lyfter frågan om ökade möjligheter till kameraövervakning i bland annat affärer
2682 och restauranger. Detta är något som Centerpartiet står bakom och partistyrelsen instämmer
2683 därför i motionerens intentioner. Dock har en ny Kamerabevakningslag redan trätt i kraft
2684 2018 vilken innebär att kravet på tillstånd begränsas till myndigheter och vissa andra som
2685 utför uppgifter av allmänt intresse. Möjligheterna för bland annat butiksägare att installera
2686 övervakningskameror har därmed underlättats markant.

2687
2688 Centerpartiet driver sedan tidigare frågan om nolltolerans mot brott. Av såväl finansiella som
2689 praktiska skäl krävs dock att detta börjar i vissa utsatta områden där brottsligheten är som
2690 störst. Det är ett sätt att markera att brottets bana inte leder någonstans och få bukt med att

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2691 unga fastnar i kriminalitet. Vi vill också att mängdrabatten i den form den finns idag ska tas
2692 bort och har sedan stämman 2017 beslut på att driva frågan om tillträdesförbud till butiker för
2693 att stoppa personer som stjälar eller trakasserar personal eller kunder. Även i dessa delar
2694 instämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

2695

2696 Den påföljd en person får ska både vara ett straff och leda till att personen får möjlighet att
2697 komma tillbaka till ett liv utan brott. Motionärens förslag om att påföljden ska anpassas efter
2698 gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig är tacksamt. Ett alternativt sätt att straffa en
2699 person som inte har förmåga att betala böter, till exempel fängelse eller samhällstjänst, skulle
2700 kunna få flera önskvärda effekter. Dels skulle gärningsmannen få ett kännbart straff i ordets
2701 egentliga mening, vilket inte är fallet om det ändå inte finns någon möjlighet för
2702 gärningsmannen att betala böterna. Dels undviker man att gärningsmannens skulder ökar
2703 vilket i sig kan underlätta rehabilitering och en väg tillbaka till ett liv utan brott.

2704

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

Att arbeta för att dagens form av mängdrabatt ska tas bort och ersättas med ett system där fler brott än det grovsta ska straffas fullt ut.

Att Centerpartiet ska driva på för en tydlig förändring i straffmätningen så att domstolarna i högre grad använder hela straffskalan

Att Centerpartiet ska arbeta för att möjligheterna till direktavskrivning, förundersökningsbegränsning och åtalsunderlåtelse ska begränsas, särskilt i fall där det finns ett tydligt brottsofferintresse

Att Centerpartiet arbetar för att låta fler personer som dömts till utvisning avtjäna sitt straff i hemlandet

Att Centerpartiet arbetar för att öka kapaciteten på landets häkten och anstalter

Att Centerpartiet ska arbeta för nolltolerans mot brott med start i vissa områden

Att Centerpartiet ska arbeta för att gärningsmannen ska göra rätt för sig och att påföljden anpassas efter det

2705

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i motion

8.55

8.56

8.57.1

8.57.3

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

8.58

8.59

8.60

2706

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.57.2

2707

2708 [8.61](#): Bilmålvakter

2709

2710 8.61.1 att centerpartiets riksdagsgrupp verkar för att den nya lagen följs upp och
2711 implementeras

2712

2713 **Partistyrelsens yttrande:**

2714

2715 Motionären lyfter behovet av att följa upp och utvärdera den lag mot bilmålvakter som relativt
2716 nyligen instiftades. Detta i syfte att till exempel se vilka verktyg Transportstyrelsen har för att
2717 begränsa antalet fordon per person och för att se hur Polismyndigheten kommer att följa upp
2718 att lagen följs.

2719

2720 Att enskilda kan skriva hur många bilar som helst på sitt namn samtidigt som man har stora
2721 skulder är ett problem som måste lösas. Centerpartiet tror att lagstiftningen måste ändras så att
2722 polisen även kan stoppa bilar som färdas vid misstanke om brott för att ingripa vid misstanke
2723 om brott och så kallat bilmålvakteri. Vi vill även göra det enklare för kommunerna att agera
2724 mot övergivna fordon.

2725

2726 Regeringen genomförde en översyn av lagstiftningen kring fordonsmålvakter 2018.

2727 Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner att det är viktigt att lagen fungerar och att
2728 myndigheterna har de verktyg som behövs för att kunna göra sitt jobb, men vill invänta
2729 eventuella nya förändringar som framkommit av den nya utredningen innan en ny uppföljning
2730 föreslås.

2731

2732

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.61

8.62: Vapenlagstiftning

8.62.1 att innehav av vapendelar som inte färdigställts till ett användbart vapen klassas som ”grovt vapenbrott”.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären menar att innehav av olika vapendelar som kan färdigställas till fungerande vapen ger lägre straff än fungerande vapen och föreslår att innehav av vapendelar som inte färdigställts till ett användbart vapen klassas som grovt vapenbrott.

Centerpartiet anser att det är viktigt med tydliga och förutsägbara regler, att myndigheternas tillståndsgivning fungerar smidigare och snabbare än idag och att vi inte krånglar till det för sportskyttar och jägare i onödan.

Trots att många förslag som rör vapenlagstiftning inte bedöms ha någon märkbar effekt på kriminellas eller terroristers användning av vapen har Partistyrelsen noterat att jägares och sportskyttars möjlighet att bedriva sin verksamhet beskärs just med detta argument. Det är ovanligt att legala vapen används i brottslig verksamhet. Vitala delar för att kunna sätta ihop ett fungerande vapen är redan tillståndspliktiga och kräver licens för att inneha. Risker finns att den föreslagna lagstiftningen skulle skapa onödiga problem för legala vapenägare samtidigt som den riskerar få ringa eller ingen effekt på de grovt kriminella som hanterar vapen.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.62

8.63: Offerlösa brott

8.63.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för en lagstiftning att det enbart är brottsligt att utsätta någon annan för lidande

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att det inte ska vara möjligt att lagföra individer för offerlösa brott. Motionären beskriver offerlösa brott som brott där ingen blir lidande.

Centerpartiet anser att det är viktigt att ha ett brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Bland annat driver vi sedan länge brottsoffers rätt till bättre information, större möjligheter att få ut ett tilldömt skadestånd och att färre utredningar ska kunna läggas ner. Det är viktigt att vi både har ett effektivt rättsväsende som lagför så många brott som möjligt och att brottsoffer kan få någon sorts upprättelse för det brott som har begåtts emot dem.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2772
2773
2774
2775
2776
2777

Ett brott som begås mot en person är ofta mycket värre än ett brott som begås mot en organisation, en myndighet, eller mot allmänheten. Dock är det viktigt att alla brottsliga handlingar kan lagföras och att vi inte sätter en generell begränsning utifrån en föreställning om vad lidande innebär.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.63

2778
2779
2780
2781
2782
2783
2784

[8.64](#): Samhälleliga satsningar

8.64.1 Att: Centerpartiet använder minst hälften av de medel vi vill tillföra rättsväsendet på satsningar inom skolväsendet

2785
2786
2787
2788
2789
2790
2791
2792
2793

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att Centerpartiet ska använda minst hälften av det medel partiet vill tillföra rättsväsendet på satsningar inom skolväsendet. Syftet är att satsa förebyggande på att ge individer möjlighet att klara av sina studier. Motionären menar att man på så sätt kan öka antalet vuxna i skolan och bättra på skolans kvalitet.

Centerpartiet anser att skolans roll i det brottsförebyggande arbetet är viktig. Inte bara genom skolans möjligheter att jobba med elevernas attityder till brott, utan även möjligheten att ge barnen bra framtidsutsikter.

2794
2795
2796
2797
2798
2799
2800

Partistyrelsen ser vikten av att alla elever får en bra utbildning. Alla elever som lämnar grundskolan ska kunna läsa och skriva och ha grundläggande kunskaper i matematik. Skolan har en viktig roll i det brottsförebyggande arbetet, men Partistyrelsen tror inte att ett omedelbart överförande av hälften av det medel som idag satsas på rättsväsendet skulle innebära lägre brottslighet då det på kort sikt skulle göra att polisen inte kunde göra sitt jobb för att förebygga, förhindra och utreda brott som begås idag.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.64

2801
2802
2803
2804

[8.65](#): Straffmyndig ålder

8.65.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att både behålla den straffrabatt som ges och utöka den upp till 25 års ålder

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2805
2806
2807
2808
2809
2810
2811
2812
2813
2814
2815
2816
2817
2818
2819
2820
2821
2822
2823
2824
2825
2826
2827
2828
2829
2830
2831

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att Centerpartiet ska arbeta för att behålla den straffrabatt som ges för unga personer idag och utöka den upp till 25 år ålder. Motionären menar att en individ som döms till fängelse löper större risk att fortsätta i kriminalitet och föreslår att åldern för möjligheten att ges vård snarare än fängelse bör höjas.

För att minska kriminaliteten på lång sikt är det viktigt att ge de barn och familjer som behöver stöd tidig hjälp. De ungdomar som ändå begår brott ska ha en snabb och tydlig reaktion från samhället. Centerpartiet tog på stämman 2017 beslut på att vill se över straffrabatten för unga återfallsförbrytare och unga grova brottslingar. Centerpartiet har i riksdagsmotioner poängterat att Kriminalvården har en viktig roll i att stärka arbetet med att förebygga återfall för såväl yngre som äldre brottslingar och även lyft att åtgärder för att stärka avhoppbarverksamheten, förstärka tidigare dömdas möjligheter på arbetsmarknaden, förhindra att skulder uppstår för den intagne under fängelsetiden och stärka samverkan mellan berörda myndigheter för att få till stånd en adekvat utslussning måste ses över.

Partistyrelsen anser att det behövs tidiga sociala insatser för att förebygga brott. Varje ung människa som hamnar i kriminalitet är ett misslyckande från samhällets sida. Samtidigt har det vid ett flertal tillfällen blivit tydligt att vissa unga människor begår väldigt grova brott där brottsofferperspektivet gör att de måste kunna straffas hårdare. Det finns en risk att människor förlorar sin tro på rättssystemet om alltför låga straff döms ut och det vore allvarligt. Partistyrelsen menar att det behövs en översyn av den straffrabatt som nu ges till unga brottslingar så att de som upprepat begår brott och de som begår riktigt grova brott kan få ett rättmätigt straff.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.65

2832 **8.66: Övervakning**

2833
2834
2835
2836
2837
2838

8.66.1 Att: Centerpartiet aktivt arbetar för att vi ska ha ett öppet samhälle utan övervakning av individer i samhället

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att Centerpartiet ska arbeta aktivt för att vi ska ha ett öppet samhälle utan övervakning. Motionären menar att individer känner mer otrygghet som en följd av mer kontroll och att övervakning inte förhindrar brott och att det finns mer effektiva åtgärder för att arbeta mot brott.

2843

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2844 Centerpartiet anser att respekten för den enskildes personliga integritet är en grundsten i varje
2845 demokrati. En egen personlig sfär där människor utan övervakning kan forma och utbyta
2846 tankar och skapa relationer är en förutsättning för personlig utveckling och ett fritt offentligt
2847 samtal. Centerpartiet anser dock att viss övervakning, som t.ex. kameraövervakning är
2848 nödvändigt för att kunna utreda grova brott. Centerpartiet står därför bakom den nya
2849 Kamerabevakningslagen som trädde ikraft 2018 vilken innebär att kravet på tillstånd
2850 begränsas till myndigheter och vissa andra som utför uppgifter av allmänt intresse.
2851 Centerpartiet anser också att polisen efter anmälan ska kunna sätta upp kameror där det är
2852 nödvändigt till exempel för att lättare kunna utreda brott.

2853

2854 Partistyrelsen anser att ett starkt integritetsskydd är en omistlig del av ett öppet och
2855 demokratiskt samhälle. Det är viktigt att all lagstiftning prövas mot dess påverkan på
2856 människors personliga integritet och att det finnas en proportionalitet mellan lagstiftningens
2857 inskränkning av medborgarnas integritet och lagarnas syfte. Samtidigt är en viss övervakning
2858 nödvändig för att till exempel kunna utreda grova brott. Partistyrelsen anser motioneren för
2859 kategorisk för att bifalla, men instämmer i dess generella intentioner.

2860

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.66

2861

2862 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

2863

2864 8.1: Internationell politik för frihet

2865 *Centerstudenter*

2866 Inledning

2867 Världen är öppnare, friare och bättre än någonsin idag. Det är till stor del tack vare de liberala
2868 institutioner och regelverk som upprättades efter andra världskriget och som mynnat ut i
2869 organisationer som EU, FN, Nato och WTO. Utgångspunkten för denna liberala
2870 världsordning är att individens rättigheter står i centrum, att regeringar har ett ansvar att
2871 skydda dessa rättigheter och att ett demokratiskt styrelseskick är den bästa garanten för ett
2872 sådant skydd.

2873 Den liberala världsordningen utmanas när länder rör sig bort från demokrati och öppenhet och
2874 ersätter dessa med auktoritära styren och slutenhet. Hoten mot den liberala världsordningen
2875 finns både inom EU och i övriga världen. De gör sig påmind när människors individuella fri-
2876 och rättigheter kränks, demokratiska institutioner urholkas och när vissa stater bryter mot
2877 internationella lagar och regler. Centerpartiet behöver en utrikespolitisk profil som syftar till
2878 att främja liberala kärnvärden som en stark rättsstat, frihandel, skydd av minoriteters
2879 rättigheter och fredliga internationella samarbeten.

2880 Idag kallar regeringen ofta Sverige för en moralisk stormakt, men för att Sverige ska bli ett
2881 moraliskt föredöme finns det inget utrymme för dubbelmoral i det faktiska agerandet. Ett
2882 exempel på hyckleri är att kritisera andra länders handlande när de bryter mot mänskliga
2883 rättigheter utan att genomföra riktade åtgärder eller nyttja vår roll i mellanstatliga samarbeten

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2884 till fulla. Ett annat exempel är när man påstår sig värna mindre bemedlade länders tillväxt och
2885 välbefinnande, men samtidigt skickar bistånd som riktas fel, är ineffektivt eller skadar lokalt
2886 företagande. Sveriges internationella agerande måste präglas av samma krav på transparens
2887 som gäller på hemmaplan. Sverige måste också vara berett att använda hårda,
2888 säkerhetspolitiska medel mot aktörer som inte respekterar internationella spelregler.
2889 Värderingar betyder lite om de inte kan backas upp med handlingskraft. Det är viktigt att den
2890 liberala demokratin värnas på riktigt och här kan Sverige spela en vital roll.
2891 Värna den liberala demokratin
2892 Liberal demokrati innebär att den politiska makten utgår från folket samtidigt som det finns
2893 spärren för att förhindra maktmissbruk och diskriminering av minoriteter. Viktigast av detta är
2894 en oberoende rättsstat. Liberal demokrati är det politiska system som bäst upprätthåller
2895 individens fri- och rättigheter och bör därför försvaras.
2896 Länder, såväl inom som utanför EU, som inte respekterar grundläggande liberala och
2897 demokratiska principer bör hållas ansvariga för sina handlingar. Centerstudenter ser att
2898 kriterierna för EU-medlemskapet inte efterföljs av alla medlemsländer och anser att Sverige
2899 bör driva på hårdare för att sanktioner mot dessa länder verkställs. Vidare anser
2900 Centerstudenter att den roll som erhållit i en rad internationella samarbeten utanför EU bör
2901 nyttjas mer effektivt för att främja den liberala demokratin. Här kan exempelvis krav på
2902 demokrati och jämställdhet inom olika samarbeten bättre tillämpas.
2903 Ett sätt för Sverige att påverka de demokratiska processerna i övriga delar av världen är
2904 genom bistånd. Centerpartiets nuvarande enprocentsmål anser Centerstudenter vara ineffektivt
2905 då det fokuserar på volym snarare än mål och resultat. Genom att skifta fokus från volym till
2906 innehåll och behov kan regeringen bättre se till så att biståndet används effektivt och uppnår
2907 önskade resultat.
2908 Vi anser även att det går att specificera riktlinjerna för bistånden och prioritera vissa bistånd
2909 före andra, framförallt katastrof- och klimatbistånd. Partiet bör även verka för att biståndet
2910 inte ska hämma utvecklingen av privat företagande och ett starkt civilsamhälle. Frihandel
2911 Handel är en förutsättning för ekonomisk utveckling och välbefinnande. Genom handel kan
2912 regioner och länder specialisera sig på det de gör bäst, samtidigt som konsumenter får tillgång
2913 till ett bredare och billigare utbud av varor och tjänster. Som ett litet import- och
2914 exportberoende land ligger det i Sveriges intresse att det finns tydliga och effektiva spelregler
2915 för gränsöverskridande handel.
2916 Idag är frihandeln hotad. Från att ha varit mestadels ifrågasatt av vänstern attackeras frihandel
2917 numera även från nationalistiskt håll. Under 2019 riskerar Världshandelsorganisationens
2918 (WTO) skiljedomstol att bli dysfunktionell på grund av den amerikanska regeringens ovilja
2919 att utse nya domare. Det skulle göra internationella handelsregler tandlösa eftersom det inte
2920 finns någon instans som kan hålla länder till svars om de bryter mot dessa regler. Samtidigt
2921 går WTO:s problem långt bortom tvistlösningssystemet. För att vara relevant i dagens globala
2922 ekonomi behöver WTO utveckla internationella regler för till exempel subventioner, statliga
2923 bolag och e-handel. Det är därför angeläget att Sverige tillsammans med övriga EU-länder
2924 vidtar åtgärder för att reformera WTO.
2925 Parallellt med att arbeta för ett effektivare WTO bör Sverige verka för att EU ska fortsätta
2926 sluta ambitiösa frihandelsavtal med resten av världen, inklusive USA. Sådana avtal kan också
2927 utgöra utmärkta tillfällen att främja liberala och demokratiska värderingar och säkerställa att
2928 västvärlden, inte auktoritära stater som Kina och Ryssland, sätter standarden för framtidens
2929 handelsrelationer.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2930 Frihandel handlar idag om mer än att avskaffa tullar. Sedan den globala finanskrisen är det
2931 främst så kallade icke-tariffära handelshinder – regler, särkrav och standarder – som vuxit
2932 fram. Sådana handelshinder finns även inom EU, vilket förhindrar unionens inre marknad från
2933 att nå dess fulla potential. Icke-tariffära handelshinder påverkar särskilt tjänstesektorn
2934 negativt. Bland annat krävs särskilda tillstånd för att utöva vissa yrken i andra EU-länder,
2935 trots att detta i många fall är onödigt. Även utvecklingen av den digitala ekonomin hämmas
2936 av ett lapptäcke av nationella regelverk, och tumregler som försiktighetsprincipen gör att EU
2937 aktivt bromsar innovation. Att den ekonomiska integrationen inom EU är så långtgående är
2938 Sveriges och Europas främsta konkurrensfördel, och Sverige behöver vara drivande för att
2939 den inre marknaden fortsätter att utvecklas.

2940 Vissa auktoritära stater använder handel och investeringar för sin egen strategiska vinnings
2941 skull, såsom att köpa demokratiska länders tystnad. På EU-nivå har en gemensam mekanism
2942 för att granska investeringar i samhällsviktiga sektorer tagits fram. Däremot saknas
2943 lagstiftning i Sverige för att utvärdera och eventuellt stoppa utländska investeringar som kan
2944 vara riskabla för Sveriges nationella säkerhet. Ett sådant instrument, som balanserar nationella
2945 säkerhetsintressen utan att hemfalla åt protektionism, bör tas fram. Rusta för fred
2946 Omvärlden blir allt mer osäker. Den europeiska sammanhållningen och den liberala
2947 världsordningen hotas både inifrån och utifrån, politiskt såväl som militärt. Ett av de största
2948 orosmolnen är de ryska aggressionerna under Putinregimen. Det innebär för svensk del en
2949 viss återgång till det säkerhetspolitiska tillstånd som rådde under kalla kriget med en
2950 konfrontativ och välbeväpnad stormakt i vårt geografiska närområde.

2951 Oavsett om Sverige är medlem i Nato eller inte förutsätter den nuvarande utvecklingen en
2952 fortsatt uppbyggnad av militär förmåga för territorialförsvar samt en allmän uppbyggnad av
2953 försvarsförmåga i Östersjöregionen. Ökat samarbete mellan länderna i Östersjöregionen är
2954 därför ett måste.

2955 En moralisk eller idealistisk utrikespolitik förutsätter att ord omsätts i handling. Det kanske
2956 tydligaste exemplet på när ord och handling inte överensstämmer är vid export av
2957 försvarsmateriel, där Sverige fortsätter att exportera militär utrustning till länder som inte är
2958 demokratier eller klandervärda vad gäller mänskliga rättigheter. För oss är det självklart att
2959 Sverige inte ska exportera försvarsmateriel till länder som är odemokratiska eller bryter mot
2960 mänskliga rättigheter. Sverige bör även undvika att sälja civil teknik som kan användas i syfte
2961 att övervaka eller förtrycka en befolkning till sådana länder.

2962 I krigstid är självförsörjning av bland annat bränsle en viktig del. Sverige är idag i princip helt
2963 beroende av andra länder för tillförsel och försörjning av bränsle. Däremot är Sverige i stort
2964 sett självförsörjande på skog. I en krigssituation kan man inte utesluta att andra länder skulle
2965 skära av tillförseln av bränsle och andra viktiga förnödenheter. Om Sverige skulle ha
2966 möjlighet att köra stridsvagnar, flygplan och andra militära fordon på biobränslen från den
2967 svenska skogen skulle vi ha möjlighet att hålla gränsen även då tillförsel av bränslen från
2968 andra länder skulle skäras av.

2969 I tider av oro står trovärdigheten för det europeiska projektet och faller med att
2970 Lissabonfördragets solidaritetsklausul hörsammas. Detta är en osäker och delvis otillräcklig
2971 grund på vilket hela försvarssamarbetet förväntas byggas. Sverige bör istället bygga sin
2972 framtida säkerhetspolitik i gemenskap med sina grannar och allierade. Nato är naturligtvis en
2973 grundförutsättning för detta. De säkerhetspolitiska banden måste knytas såväl i Norden,
2974 Östersjöregionen och i Europa, som via den transatlantiska länken. Hultqvistdoktrinen, med
2975 dess låsning vid bilaterala avtal med USA, är otillräcklig. Genom europeiska försvarsfonden

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

2976 (EDF), Pesco och Nordefco kan Europas demokratier samarbeta för att skapa säkerhet.
2977 Stärk EU både inåt och utåt
2978 Utrikes- och säkerhetspolitiken är ett av de områden där EU:s ansvarsroll varit tilltagande
2979 sedan Lissabonfördraget. Det är en utveckling vi bör bejaka då det stärker EU:s möjlighet att
2980 agera och verka som en kraftfull röst i världen. EU:s grannskapspolitik och det östliga
2981 partnerskapet har blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen. Centerstudenter anser att EU bör
2982 fortsätta närma sig länder som står utanför unionen i Östeuropa och Sydkaukasien. I
2983 förlängningen bör fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna välkomnas som
2984 medlemmar i det europeiska samarbetet. Det är också viktigt att stärka EU:s handlingskraft i
2985 utrikes- och säkerhetspolitiken; auktoritära stater som Ryssland och Kina ska inte få köpa
2986 vissa medlemsländers tystnad och på så sätt förhindra EU att tala med en röst. Ett splittrat EU
2987 skulle vara en seger för auktoritära regimer och en förlust för den liberala världsordningen.
2988 Den solidaritetsklausul som infördes i och med Lissabonfördraget innebär att
2989 medlemsstaterna ska hjälpa varandra om det inträffar en terroristattack, naturkatastrof eller en
2990 katastrof orsakad av människor. För att stärka solidaritetsklausulen anser Centerstudenter att
2991 Europeiska försvarsbyrån (EDA) bör få ett större ansvar för samordning av medlemsstaternas
2992 försvarsresurser. Vi vill även stärka samarbetet på rättsområdet, bland annat genom
2993 åklagarmyndigheten EPPO.
2994 EU:s motståndskraft mot yttre och inre hot utgörs inte bara av militära förmågor. Robustheten
2995 i de politiska och finansiella systemen är också avgörande för unionens sammanhållning och
2996 utveckling. Följderna av eurokrisen och bristen på system för att hantera ekonomiska
2997 nedgångar och kriser är alltför tydliga.
2998 En avgörande faktor för att EU ska få en ökad finansiell stabilitet är att bryta den skadliga
2999 kopplingen mellan finansiellt svaga banker och finansiellt svaga stater. Det förutsätter ett ökat
3000 samarbete i ekonomiska frågor och en mer gemensam fördelning av finansiell risk inom EU.
3001 Steg för att uppnå detta har tagits i och med införandet av Single Resolution Fund men fler
3002 steg, såsom en gemensam insättningsgaranti, skulle skapa ökad stabilitet i unionen. Med ökad
3003 ekonomisk stabilitet följer förhoppningsvis ökad politisk stabilitet och därmed ökad
3004 motståndskraft mot främmande makt och populistiska krafter.
3005
3006 Därför yrkar Centerstudenter att:
3007 • Centerpartiet ska verka för att det övergripande målet för svenskt bistånd
3008 • är att utveckla och upprätthålla juridiska och byråkratiska institutioner och
3009 den fria marknaden, samt se till att mänskliga fri- och rättigheter upprätthålls
3010 i mottagarländerna.
3011 • Centerpartiet ska verka för att strängare sanktioner verkställs mot de
3012 medlemsstater inom EU som inte respekterar grundläggande demokratiska
3013 och rättsstatliga principer.
3014 • Centerpartiet ska verka för att införa ett demokrati- och jämställdhetskrav på
3015 medlemsländerna i FN:s råd för mänskliga rättigheter.
3016 • Centerpartiet slopar det nuvarande enprocentsmålet för bistånd och ersätter
3017 det med en biståndsbudget som fastställs för fyraårsperioder på liknande sätt
3018 som forskningsbudgeten.
3019 • Centerpartiet ska verka för att avskaffa den ordning där en del av
3020 biståndsanslagen, och därmed myndighetsutövning, delegeras till svenska
3021 civilsamhällesorganisationer. I stället bör civilsamhällesorganisationer på
3022 lika villkor och i konkurrens söka anslag direkt från myndigheterna genom
3023 transparenta anslagsprocesser.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3024 • Centerpartiet ska verka för att biståndet inte bidrar till undanträngning av
- 3025 privata investeringar, eller att lokalt näringsliv tar onödig skada.
- 3026 • Centerpartiet utvecklar nya riktlinjer så att bistånd av akut karaktär,
- 3027 exempelvis klimat-och katastrofbistånd, prioriteras.
- 3028 • Centerpartiet ska verka för att negativa konsekvenser för civilsamhället
- 3029 minimeras i beslutsfattande genom att stärkandet av mötes- och
- 3030 föreningsfriheten prioriteras i all internationell politik, inte minst i
- 3031 ambassadernas arbete.
- 3032 • Centerpartiet ska verka för att Sida genomför en mer omfattande uppföljning
- 3033 av svenska biståndsmedel, samt att krav på kostnadseffektivitet inom FN-
- 3034 projekt införs.
- 3035 • Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på EU:s arbete med att
- 3036 reformera WTO genom att anpassa regelverk och avtal efter den globala och
- 3037 digitala ekonomin.
- 3038 • Centerpartiet ska vara pådrivande för att Sverige och EU tar initiativ till ett
- 3039 plurilateralt avtal om e-handel, som hålls öppet för att så småningom bli
- 3040 multilateralt.
- 3041 • Centerpartiet ska verka för att EU-kommissionens förhandlingsmandat, för
- 3042 ett nytt frihandelsavtal med USA, antas och att förhandlingar påbörjas.
- 3043 • Centerpartiet ska verka för att Sverige driver på för att fler skyddade yrken
- 3044 inom EU avregleras för att skapa en bättre fungerande inre marknad för
- 3045 tjänster.
- 3046 • Centerpartiet ska verka för att ursprungslandsprincipen, som innebär att man
- 3047 får verka i ett annat land så länge man följer lagstiftningen i sitt hemland,
- 3048 antas som grundregel för utförandet av tillfälliga tjänsteuppdrag inom EU.
- 3049 • Centerpartiet ska verka för att EU:s inre marknad fördjupas, med särskilt
- 3050 fokus på regelförenklingar som sänker trösklarna för små och medelstora
- 3051 företag.
- 3052 • Centerpartiet ska verka för att Sverige inför en mekanism för att granska
- 3053 utländska investeringar i samhällsviktiga sektorer, som ska vara förenlig
- 3054 med den koordineringsmekanism för investeringsgranskning som EU ska ta
- 3055 fram.
- 3056 • Centerpartiet ska verka för att EU:s sanktioner i större utsträckning än idag
- 3057 kan riktas mot enskilda individer och beslutsfattare, helst i form av en så
- 3058 kallad Magnitskij-lagstiftning på EU-nivå.
- 3059 • Centerpartiet ska verka för att EU inför bindande lagstiftning för att
- 3060 förhindra att företag med kopplingar till icke-demokratiska stater överför
- 3061 teknik med militära användningsområden till dessa stater.
- 3062 • Centerpartiet ska verka för att försvarsbudgeten uppgår till minst två procent
- 3063 av BNP år 2027.
- 3064 • Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete inom ramen för
- 3065 Nordefco.
- 3066 • Centerpartiet ska verka för ett skarpt demokratikriterium, kravställande på
- 3067 mänskliga rättigheter och jämställdhet i länder dit svensk export av
- 3068 försvarsmateriel sker.
- 3069 • Centerpartiet ska verka för svenskt deltagande i fler Pesco-projekt.
- 3070 • Centerpartiet ska verka för stärkta nordiska och europeiska samarbeten vid
- 3071 anskaffning och utveckling av militärt materiel.
- 3072 • Centerpartiet ska verka för ett fördjupat militärt samarbete med Finland, med
- 3073 gemensam försvarsplanering och delning av militära förmågor.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3074 • Centerpartiet ska verka för höjda anslag för försvarsforskning och
- 3075 materielutveckling, såväl i Sverige och i Norden som inom EU.
- 3076 • Centerpartiet ska verka för att EDF-medel för forskning och utveckling av
- 3077 försvarsmateriel inte bara delas ut till projekt där två eller fler medlemsstater
- 3078 är inblandade, utan att projektets potential ska vara den avgörande faktorn.
- 3079 • Centerpartiet ska verka för att uppköp av materiel inom ramen för Pesco
- 3080 sker genom en transparent process som även möjliggör för utomeuropeiska
- 3081 företag att konkurrera om kontrakt.
- 3082 • Centerpartiet ska verka för en förenkling av upphandlingsprocessen av
- 3083 försvarsmateriel, så att pålitliga partners premieras och inte behöver
- 3084 upprepade säkerhetsgranskning i detalj inför varje enskild upphandling.
- 3085 • Centerpartiet ska verka för att berörda expertmyndigheter som Försvarets
- 3086 materielverk får större ansvar i frågor som rör försvar och säkerhet, i
- 3087 synnerhet för upphandlingen av materiel.
- 3088 • Centerpartiet ska verka för att leverantörskedjor för europeiska
- 3089 försvarstekniska företag granskas noga för att förhindra läckage av militär
- 3090 teknik till främmande makter.
- 3091 • Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten ska öka användningen av
- 3092 biobränsle som drivmedel för militära fordon.
- 3093 • Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och möjliggör
- 3094 starkare partnerskap för kringliggande länder.
- 3095 • Centerpartiet ska verka för att Köpenhamnskriterierna uppdateras och
- 3096 skärps.
- 3097 • Centerpartiet ska verka för att ett nytt avtal inom det östliga partnerskapet,
- 3098 som inte tillåter militära samarbeten med Ryssland, verkställs.
- 3099 • Centerpartiet ska verka för att kvalificerad majoritetsröstning (QMV) istället
- 3100 för konsensus används i fler beslut inom EU:s utrikes- och säkerhetspolitik,
- 3101 framför allt i frågor som rör mänskliga rättigheter och beslut om sanktioner.
- 3102 • Centerpartiet ska verka för att Europeiska försvarsbyrån (EDA) ska få ett
- 3103 större ansvar för samordning av medlemsstaternas försvarsresurser.
- 3104 • Centerpartiet ska verka för att EU:s bedrägeribekämpningsbyrå Olaf får en
- 3105 starkare tillsynsroll och därmed kan få fler som misstänkts för bedrägerier
- 3106 med EU-medel att åtalas.
- 3107 • Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma
- 3108 åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.
- 3109 • Centerpartiet ska verka för att Sverige ska ansluta sig till den europeiska
- 3110 åklagarmyndigheten EPPO.
- 3111 • Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom
- 3112 terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis-
- 3113 och rättsvårdande myndigheter.
- 3114 • Centerpartiet ska verka för att Sverige ska delta fullt ut i alla delar av den
- 3115 Europeiska bankunionen.
- 3116 • Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en
- 3117 skuldfördelningsmekanism för europeiska banker.
- 3118 • Centerpartiet ska ställa sig positivt till att Sverige i framtiden går med i
- 3119 Eurozonen och i EMU:s tredje steg.
- 3120 • Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en mekanism för att
- 3121 hantera externa ekonomiska chocker i enskilda medlemsstater.
- 3122 • Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av Euroobligationer.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3123 • Centerpartiet ska ställa sig positivt till skapandet av en gemensam europeisk
- 3124 insättningsgaranti.
- 3125 • Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet
- 3126 avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin
- 3127 ordförande, som i Europaparlamentets utskott.
- 3128 • Centerpartiet ska verka för att parlamentets verksamhet förläggs
- 3129 stadigvarande till Bryssel.
- 3130
- 3131
- 3132

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3133

3134 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3135 [8.2 Skogsbränder](#)

3136 *Arne Axelsson, Motala (Godegårds centeravdelning)*

3137

3138 Under sommaren 2018 drabbades Sverige av stora skogsbränder som förorsakade stora
3139 materiella kostnader och personliga lidande för enskilda personer som drabbades av
3140 bränderna.

3141

3142 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3143 att verka för att Sveriges riksdag skyndsamt beslutar om inköp av två stycken flygplan för
3144 brandsläckning med en kapacitet om minst sextusen liter vatten samt
3145 att man monterar ett tiotal lyftkrokar på flygvapnets helikoptrar med tillhörande
3146 vattenbehållare.

3147

3148 **Distriktets yttrande:**

3149 Distriktsstyrelsen tackar för en viktig motion som belyser en svaghet i den svenska
3150 krisberedskapen. Ett land med så pass mycket skog som Sverige måste givetvis ha tillgång till
3151 brandflyg, som är en nyckelresurs för att uppnå kontroll över skogsbränder. Samtidigt är
3152 brandflyg en dyr resurs: det krävs utöver själva flygmaskinerna även personal och underhåll
3153 som gör att de kan användas vid behov.

3154 Bränderna som sommaren 2018 drabbade oss var inte heller en unik svensk företeelse: såväl
3155 Finland som Norge kämpade med skogsbränder i vårt närområde. Brandflyg som delas mellan
3156 de nordiska länderna skulle kunna täcka den större ytan samtidigt som det också skulle bli
3157 billigare för varje enskilt land. Frågan är även aktuell i ett europeiskt sammanhang.

3158 Centerpartiet bör därför verka för att Sverige ska få ökad tillgång till brandflyg, på egen hand
3159 eller tillsammans med våra nordiska och europeiska grannar

3160 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att instämma i motionens intentioner.

3161 Distriktsstämmans beslut

3162 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag

3163

3164 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3165 8.3 Skogsbränder

3166 *Lars Bäckström på uppdrag av Robertsfors Centerpartiets Västerbotten*

3167

3168 Vid Robertsfors Centerkrets årsmöte i feb. 2019 så väcktes frågan kring beredskapen att både
3169 tidigt upptäcka men även klara att släcka stora bränder lokalt, regionalt och nationellt. Därför
3170 uppdrogs till undertecknad att via en motion till Centerpartiets riksstämman påtala vikten att
3171 Centerpartiet agerar för en kraftig höjd beredskap. Särskilt under tider när det är väldigt torrt i
3172 markerna så gäller det att tidigt upptäcka och lokalisera bränderna, samt att snabbt släcka
3173 bränder i skog och mark.

3174 Under den torra och varma sommaren 2018 ryckte räddningstjänsten ut till 7000 bränder. Den
3175 svenska brand och krisberedskapen prövades väldigt hårt på flera håll i landet och det visade
3176 sig tyvärr att Sverige inte är tillräckligt rustat för att klara att hantera kommande stora
3177 skogsbränder. Den sittande regeringen drog dock slutsatsen att Sverige "generellt har en bra
3178 krisberedskap och en bra räddningstjänst". Brandmännen som jobbade med bränderna var av
3179 en annan åsikt. Varannan brandman ansåg efteråt att bristande resurser påverkade spridningen
3180 av bränderna. Räddningstjänsterna lyckades till slut släcka bränderna, mycket tack vare
3181 hjälpinsatser från andra länder och stora frivilliginsatser från närboende. Inga väsentliga
3182 samhällsfunktioner slogs ut och inga människor kom till skada av sommarens skogs-bränder.
3183 Dessa bränder blev dock en katastrof för många enskilda personer. Människor tvingades
3184 lämna sina hem och ca 25 000 ha skogsmark slukades av branden och många enskilda
3185 skogsägare drabbades hårt.

3186 Regeringens utredare Jan-Åke Björklund konstaterade senare att Sverige inte är tillräckligt
3187 rustat för kommande skogsbränder och att regeringen borde agerat snabbare. Lärdomarna från
3188 den stora branden i Västmanland 2014 har uppenbart fallit i glömska hos många, möjligen
3189 beroende på att detta är något som i huvudsak drabbar landsbygden.

3190 Det finns mycket som behöver förbättras både vad gäller brandflyginsatser, materiel,
3191 utrustning, samordning regionalt mellan kommuner och ett samordnande nationellt ledarskap.
3192 Klimatförändringarna innebär samtidigt också att Sverige både nationellt, regionalt och lokalt
3193 måste ha en högre beredskap för att klara stora översvämningar.

3194 Vi föreslår därför att Centerpartiet verkar för att Sveriges beredskap höjs markant för att
3195 hantera skogsbränder och översvämningar genom att:

3196

3197 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3198 att beredskapen att från luften tidigt upptäcka skogsbränder måste höjas men även att snabbt
3199 kunna släcka dessa bränder med flygburna farkoster som kan bära stora vattenvolymer
3200 att det ska finnas brandmän med specialutbildning i att klara stora skogsbränder, som kan
3201 rycka ut över hela landet när det behövs

3202 att få till en samordning mellan kommuner och mellan regioner för att vara bättre förberedd
3203 inför stora skogsbränder men även översvämningar

3204 att kommunerna tillförs ekonomiska resurser för investeringar för att bättre hantera både stora
3205 skogsbränder och översvämningar

3206

3207 **Distriktets yttrande:**

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3208 När distriktsstyrelsen summerar och analyserar sommarens bränder kan vi konstatera att
3209 beredskapen i landet och kommunerna för att möta många bränder inom en kort period hade
3210 brister som förvärrade bränderna. Det gäller brister av både manuella insatsstyrkor, fordon
3211 och övriga hjälpmedel för brandbekämpning.
3212 Situation räddades delvis av brandflyg från andra länder och alla ideella krafter som ställde
3213 upp. Bristen på tillräckliga resurser har i efterhand inneburit stora påfrestningar för landets
3214 räddningstjänster och kommuner med stora ekonomiska påfrestningar som följd vilket
3215 motiverar motionärens förslag om att det tillförs ekonomiska resurser till kommunerna för att
3216 förstärka brandskyddet. Till detta ska läggas alla privata skogsägare och boende i de drabbade
3217 områdena som drabbats ekonomiskt av stora skador.
3218 Vi konstaterar också att Centerpartiet, tillsammans med alliansen, presenterat flera förslag för
3219 att öka krishanteringsförmågan. Bland annat vill Centerpartiet etablera en nationell krisfond
3220 som kan ersätta förluster som inte täcks av försäkringar. En nationell krisfond skulle skapa
3221 bättre förutsättningar för ett mer förutsebart ersättningssystem som gynnar bland annat
3222 skogsägare som drabbats extra hårt av naturkatastrofer.
3223 När det gäller stödet till att förstärka det lokala brandskyddet bör ett sådant uppdrag ges åt
3224 MSB. Centerpartiet vill också återinföra möjligheten till statligt stöd för
3225 skogsbrandsbevakning för att snabbare upptäcka brandhärder. Partiet vill också satsa på en
3226 nationell brandbekämpningsförmåga från luften för att stärka den civila
3227 krishanteringsförmågan. Det handlar bland annat om att ha en egen kapacitet av flygplan med
3228 vattenbombningsmöjligheter.
3229 Med detta är distriktsstyrelsens uppfattning att motionären lyfter mycket angelägna
3230 synpunkter när nämnda krissituationer uppstår. Krissituationer som säkert inte är av
3231 engångskaraktär utan som riskerar att återkomma i framtiden. Ett mer flexibelt nyttjande av
3232 den kapacitet som finns i det lokala samhället skulle underlätta snabbare och effektivare
3233 insatser.
3234 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
3235 att bifalla motionen.
3236 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta enligt distriktsstyrelsens förslag.
3237 Distriktsstämman beslutar enligt kommitténs förslag.
3238

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3239 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3240 8.4 Mönstring för 18-åringar

3241 *Per Brykt, Per-Ewert Ohlsson-Björk, Sandvikens kommunkrets*

3242

3243 När den allmänna värnplikten infördes 1901 var det under en tid då behovet av soldater för att
3244 försvara Sverige var stort. När den togs bort 2010 ansågs det inte behövas något
3245 värnpliktsförsvar och vi fick i praktiken en ren yrkesmilitär. Förutom att bidra till
3246 försvarsförmågan bidrog den allmänna värnplikten till andra värden i det svenska samhället
3247 som sedan dess har gått förlorade. Sammanhållningen i Sverige, både geografiskt och bland
3248 ungdomar från olika socioekonomiska förhållanden, har försämrats samtidigt som en viktig
3249 del i samhällskontraktet har gått förlorat. Med det sista menas att den grundläggande känslan
3250 att ett medborgarskap innefattar både rättigheter och skyldigheter försvagats när den allmänna
3251 värnplikten togs bort. Genom att införa obligatorisk mönstring för alla svenska medborgare
3252 (män och kvinnor) det år de fyller 18 år skulle ett första steg att vända denna utveckling tas.
3253 Under denna mönstring ska de som mönstrar ta del av information från både det militära
3254 försvaret och civilförsvaret (Totalförsvaret). Utgångspunkten ska sedan vara att alla som
3255 bedöms lämpliga (d v s nära nog alla) av de som mönstrar ska genomgå en gemensam
3256 grundutbildning inom totalförsvaret som innefattar både praktiska och teoretiska moment
3257 såsom svenska grundlagen och kunskap om grundläggande samhällsfunktioner. Denna
3258 utbildning genomförs i normalfallet direkt efter gymnasieexamen. Efter denna utbildning görs
3259 ett val om att gå in i det militära försvaret eller civilförsvaret och där genomföra ytterligare
3260 utbildningar inom specialistområden antingen inom det militära eller civilförsvaret. På detta
3261 vis säkrar vi tillgång till personal i det militära försvaret och till andra viktiga
3262 skyddsfunktioner i samhället som behövs vid naturkatastrofer eller andra hot mot samhällets
3263 grundfunktioner. Vi kommer också att stärka sammanhållningen i det svenska
3264 samhället. Sandvikens kretsårsmöte 2019 genom Per Brykt, Per-Ewert Ohlsson-Björk

3265

3266 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3267 att uppdra till partistyrelsen att driva frågan att samtliga svenska medborgare som fyllt 18 år
3268 ska genomgå mönstring.
3269 att uppdra till partistyrelsen att verka för att en obligatorisk totalförsvarsutbildning ska införas
3270 direkt efter avslutade gymnasiestudier

3271

3272 **Distriktets yttrande:**

3273 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborgs förslag till distriktsstämman:
3274 Motionärerna vill att alla svenska medborgare som fyllt 18 år ska genomgå mönstring samt att
3275 en obligatorisk totalförsvarsutbildning skall införas direkt efter avslutade gymnasiestudier.
3276 Centerpartiet menar dock att det är viktigt att inte fler än vad omvärldsläget och
3277 rekryteringsbehovet kräver inkallas genom plikt. I grunden vill Centerpartiet idag se en
3278 rekrytering som baseras på frivillighet där motivation och goda incitament lockar individer till
3279 försvaret. Centerpartiet står dessutom bakom den mönstringsplikt som infördes 2017 till följd
3280 av omvärldsläget och försvarets rekryteringsbehov. I Januariavtalet är Centerpartiet och de
3281 andra partierna i överenskommelsen överens om att värnplikten dessutom skall byggas ut. Det
3282 är viktigt eftersom Försvarsmakten har ett stort rekryteringsbehov av bl.a. soldater.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3283 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar
3284 att motionen avslås.
3285

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3286 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3287 8.5 Totalförsvarsplikt

3288 *Karlskronakretsen*

3289

3290 Motionären har ej lämnat någon brödtext.

3291

3292 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3293 att Centerpartiet ska verka för att en totalförsvarsplikt ska införas. Alla ungdomar ska efter

3294 förmåga lära sig att bidra till totalförsvarsförmågan vid kriser och förhöjd beredskap.

3295 Totalförsvarsutbildning och övning enskilt och i grupp ska genomföras för att ta hand om

3296 olika scenarier enligt nationell risk och sårbarhetsanalys.

3297

3298 **Distriktets yttrande:**

3299 Sveriges försvarsförmåga handlar om mycket mer än kapaciteten på det rent militära

3300 försvaret. Beredskap omfattar så mycket mer än rent militära angrepp på vårt land.

3301 Befolkningens förmåga att hantera oförutsedda påfrestningar och framförallt beredskap för att

3302 hantera situationer där den vardagliga ordningen rubbas är av avgörande betydelse för att

3303 minimera negativa effekter. Den mentala beredskapen såväl som det praktiska kunnandet i hur

3304 en allvarlig krissituation ska bemästras behöver sannolikt förbättras i vårt land.

3305 Centerpartiets distriktsstyrelse ser behovet av allmän kunskapsförbättring på det område

3306 motionären pekar på och rekommenderar distriktsstämman att anse motionen besvarad.

3307

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3308 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3309 8.6 Framtidens drivmedelsplan

3310 *Robert Blomberg, Lerum*

3311

3312 Sverige har länge varit neutrala. Men om kriget kommer måste vi vara rustade på flera sätt. Vi
3313 kommer behöva stora mängder mat och energi. Idag vet vi redan att om Sverige skulle gå in i
3314 krig imorgon så är vi inte rustade inom flera områden. Dels har vi för liten arme och skulle
3315 därför behöva stöd av våra grannländer eller Nato. Vi har även för låg livsmedelsförsörjning
3316 vilket betyder att vi ej kommer kunna försörja oss på mat. Här har Centerpartiet många bra
3317 förslag på hur vi skall förbättra oss.

3318 Men på energisidan känner jag mig oroad. Skulle Sverige behöva gå ut i krig, så behöver vi
3319 mängder av energi. Inte bara el till våra hushåll och industrier utan även drivmedel till våra
3320 fordon. Centerpartiet har många bra förslag för att ställa om, men en punkt gör mig oroad.

3321 Dagens fordon inom armen har vad jag vet inga fordon som går på el, utan har en flotta som
3322 går mest på fossilt bränsle. Går Sverige ut i krig behöver vi en säker drivmedelsreserv som
3323 betänker detta område. Helst även lokaliserad i Sverige så inte andra länder lägger beslag på
3324 den.

3325 Sverige har en stor mängd skog som skulle kunna användas för att producera etanol. Vi har
3326 även mängder av möjligheter att producera biogas. Att betänka dessa två typer av drivmedel i
3327 en drivmedelsreserv är väldigt viktigt då det är något som vi kan producera själva ifall kriget
3328 kommer. Dessutom är dem klimatneutrala.

3329 Bara för kriget kommer, är det inte en ursäkt att förstöra klimatet. Jorden är en ändlig resurs,
3330 och har även den ett slut, precis som historiens krig.

3331

3332 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3333 Centerpartiet arbetar att ta fram en drivmedelsplan där försvarsberedskap inkluderas

3334 Centerpartiet betänker att använda etanol och biogas som möjliga framtida drivmedel i
3335 drivmedelreserven

3336

3337 **Distriktets yttrande:**

3338 Distriktsstyrelsens svar:

3339 Distriktsstyrelsen instämmer med motionären och bifaller båda att-satserna. Efter kalla krigets
3340 slut och muren föll så förändrades hotbilden mot Sverige och vi rustade ned landets försvar
3341 och beredskap. Nu är hotbilden en annan och totalförsvarsarbetet behöver återigen stärkas. Vi
3342 behöver strategiskt stärka vår försvarsberedskap på många olika områden, drivmedel är ett av
3343 dem.

3344 Bifall på båda att-satserna

3345 Beslut från distriktsstämman:

3346 Beslut att bifalla distriktsstyrelsens förslag med Nics ändringsförslag.

3347 Tillägg:

3348 att andra att-satsen utvecklas med ”andra energikällor som kan produceras inom
3349 Sverige”.

3350

Kommitté 8 Lag och ordning, utrikes, försvar

3351 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3352 8.7 Livsmedelsförsörjning

3353 *Camilla Andersson Sparring, Falun*

3354

3355 År 1988 antog Sverige vid dåvarande försvarsbeslut att avveckla beredskapslagren av
3356 livsmedel på grund av kostnadseffektiva skäl men också genom att det säkerhetspolitiska
3357 läget, såg ut som det gjorde just då.

3358 Idag har vi åter igen tyvärr ett helt annat säkerhetspolitiskt läge. Idag behöver vi återbygga
3359 dessa beredskapslager igen. På den tiden (innan år 1988) hade vi samarbete med svenska
3360 livsmedelsproducenter som tillexempel långtidskonserverade livsmedel till Försvarsmakten
3361 och i viss mån medborgarna. Idag har vi inga sådana samarbeten. Det är dock av stor vikt att
3362 vi ser till att säkra upp livsmedelsförsörjningen i händelse av kris eller krig/avspärrning, då
3363 det kommer vara svårt att importera mat i ett sådant läge.

3364 Vi behöver helt enkelt från statligt håll, gå in och se möjligheterna och skapa nya avtal med
3365 livsmedelsindustrin som finns inom landets gränser. Det är avgörande för att tillexempel
3366 soldater, sjukvårdspersonal, och övriga samhällsstrukturer får mat, då försvaret av landet inte
3367 är starkare än vår egen förmåga att kunna sätta mat på tallrikarna. Totalförsvarsplanen ska
3368 vara klar år 2020, och just livsmedelsförsörjningen är oerhört viktig. Det fungerar dåligt att vi
3369 inte har någon beredskapsförmåga vad gäller livsmedel, soldaten behöver äta ca 4000
3370 kcal/dygn och vi har nu ca 50 000 soldater som ska bli fler.

3371 Maten ska även räcka till övriga instanser och medborgare! Här har vi ett viktigt jobb att göra
3372 på kort tid så:

3373

3374 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3375 att centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att driva fram dessa avtal i riksdag och regering

3376 att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att lyfta upp frågan på agendan vad gäller

3377 lagerplatser till beredskapsförvaring av mat

3378 att Centerpartiet ger i uppdrag till partistyrelsen att verka för att de två övre att satserna

3379 kommer till skott snarast möjligt innan totalförsvarsplanen ska vara klar

3380

3381 **Distriktets yttrande:**

3382 Vid försvarsbeslutet 1988 godkändes att beredskapslagren av livsmedel skulle avvecklas dels
3383 på grund av kostnadsskäl men också på grund av det säkerhetspolitiska läget som rådde då.

3384 Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges omvärld har sedan dess försämrats och blivit mer

3385 hotfullt. Det är viktigt att vi i dag inser att tillgången till livsmedel är en av de viktigaste

3386 samhällsfunktionerna för vår trygghet och måste säkras upp och fungera i händelse av kris

3387 eller krig/avspärrning. Motionären uppmärksammar en viktig beredskapsfråga och är kritisk

3388 till att vi i Sverige inte är tillräckligt förberedda och medvetna om vad som händer med

3389 tillgången till livsmedel, i händelse av krig och avspärrning. Sveriges självförsörjningsgrad av

3390 livsmedel måste ökas och säkerställas.

3391 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att instämma i motionens intentioner

3392 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade att instämma med motionens intentioner.

3393

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3394 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3395 8.8 Livsmedelsförsörjning

3396 *Torsten Sandberg Kalix Norra Centerpartiavdelning Norrbotten*

3397

3398 "En vacker dag strejkade teletotalen. Detta hade hänt någon enstaka gång tidigare, och ingen
3399 kunde ana annat än att det var en lokal störning som snart skulle vara reparerad.... Därefter
3400 kom en serie förvirrade bilder och signaler, varefter den igen blev tyst. Folk började nu bli
3401 oroliga. Man började beställa varor, bl a mat för dagen, och då kom genast en svarssignal,
3402 men inga varor anlände.....

3403 Störningarna tycks ha satt in samtidigt över hela jorden. Det var uppenbarligen det
3404 internationella datanätet som gått ur funktion.....

3405 Människorna tycks ha reagerat likadant överallt. Först tog alla saken lugnt, man gick kanske
3406 till grannar och skämtade över missödet. Efter något dygn började alla bli hungriga och
3407 törstiga, och de som bodde i ett kallt klimat började frysa. Ingen mat, inget vatten, ingen
3408 värme, inga kommunikationer, ingen möjlighet att få reda på vad som hänt....

3409 Nu bröt skräcken och förtvivlan ut. Hela den normala lyckliga världen existerade helt enkelt
3410 inte mer. Man var van att trycka på en knapp och alla ens önskningar uppfylldes. Man tryckte
3411 och tryckte, men inget hände....

3412 "Vem skrev detta och när? Professor Hannes Alfvén (fysikern och nobelpristagaren som
3413 betydde mycket för Thorbjörn Fälldins och Centerpartiets kärnkraftsmotstånd). År 1966!!! I
3414 boken/visionen Sagan om den stora datamaskinen. Skaffa den! Fascinerande läsning. Över 50
3415 år sedan!

3416 Tråkigt nog finns det anledning till farhågor. Alltför få i beslutande ställningar reflekterar
3417 över beroendet av internet. Digitaliseringen av i princip allt kommer givetvis att fortsätta med
3418 många fördelar. Men vad händer vid ett hastigt bortfall av hela eller den svenska delen av
3419 internet? Lätt ordnat av en illasinnad makt eller bara av duktiga hackare. Var säker på att
3420 främmande makter enkelt kan slå ut t ex vår kraftförsörjning! Det ställs tyvärr alldeles för få
3421 krav på att samhällsfunktioner och vardagen skall fungera vid störningar. I sammanhanget
3422 finns det kontantlösa samhället. Redan ett problem för många.

3423 Sårbarheten växer i takt med den snabbt fortgående digitaliseringen. I släptåg kommer robotar
3424 och artificiell intelligens. Redan nu sker det missöden på grund av bristande kunskap eller
3425 mänskliga misstag. Regelverk följs inte. Servrar hackas.

3426 Globaliseringen av handeln har gjort många stater mycket sårbara. I synnerhet Sverige. Det
3427 talas om en självförsörjningsgrad t o m under 50%. Det handlar inte bara om maten i sig utan
3428 också om energi, gödselmedel och råvaror för att producera den. Sårbarheten gäller också
3429 andra råvaror. Vid större störningar i världshandeln, som absolut inte kan bortses ifrån, är vi
3430 illa rustade.

3431 Människor blir oroliga. Givetvis också av andra anledningar som t ex klimatfrågor och
3432 militära och civila försvarsfrågor. Oroliga människor fångas lätt upp av populistiska
3433 strömningar. Centerpartiet bör arbeta för att öka säkerheten i samhället. Inte bara FRAMÅT!
3434 Det måste finnas parallella system som tryggar viktiga samhällsfunktioner. Elförsörjningen
3435 skall t ex inte bara styras från en enda plats utan lokalt vid produktionsställena och oberoende
3436 av internet. Sjukvård, äldreomsorg m fl. inrättningar måste kunna fungera utan digitala lösningar.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3437 Och givetvis måste Sverige öka sin självförsörjningsgrad. Kontanter måste kunna användas
3438 om de elektroniska betalsystemen fallerar. Osv.

3439

3440 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3441 att Centerpartiet verkar för att åtgärder vidtas som tryggar viktiga samhällsfunktioner även vid

3442 bortfall av hela eller den svenska delen av internet. att Centerpartiet sätter upp ett konkret

3443 högt mål för Sveriges självförsörjningsgrad med åtgärder för att uppfylla målet.

3444 att Centerpartiet sätter upp ett konkret högt mål för Sveriges självförsörjningsgrad med

3445 åtgärder för att uppfylla målet.

3446

3447 Distriktets yttrande:

3448 Distriktsstämman föreslår avslag på motionen

3449

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3450 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3451 8.9 Livsmedelsförsörjning

3452 *Pietro Marchesi, Täby*

3453

3454 Ett av försvarets viktigaste ansvar är att skydda civilbefolkningen. I händelse av en kris som
3455 hindrar transporterna av livsmedel från utlandet, blir bristen på många baslivsmedel akut
3456 redan inom en vecka. Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel bör öka från dagens runt
3457 50% till minst 100% av vårt inhemska behov av ett antal utvalda baslivsmedel.

3458

3459 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3460 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att öka självförsörjningsgraden av

3461 livsmedel från dagens runt 50% till minst 100% av vårt inhemska behov av ett antal utvalda
3462 baslivsmedel.

3463

3464 **Distriktets yttrande:**

3465 Instämna i motionens intentioner

3466

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3467 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3468 8.10 Vaccintillverkning

3469 *Pietro Marchesi, Täby*

3470

3471 Sverige bör som en del av total- och civilförsvaret bygga en egen vaccinfabrik med kapacitet
3472 att på kort tid tillverka tillräcklig mängd doser för Sveriges behov i händelse av en pandemi.
3473 Idag har Sverige avtal som ska garantera leverans av tillräckligt antal doser vaccin vid en
3474 pandemi. Detta kostar mycket pengar och enligt min mening vore det är naivt att tro att denna
3475 försäkring faller ut i det fall en verklig kris utbryter och en livshotande pandemi sprider sig.
3476 Kan vi då verkligen lita på att vi får leverans av livsnödvändigt antal doser vaccin vi behöver i
3477 tid eller kommer de länder där vaccinet tillverkas att prioriteras? Jag hävdar att om det är
3478 fråga om liv eller död är ett avtal om leverans inte mycket värt. Ett annat argument för egen
3479 vaccintillverkning är ekonomiskt. Egen tillverkning ger oss inte bara säker och snabb
3480 leverans, det blir billigare särskilt i en krissituation då efterfrågan pressar upp priset enormt.
3481 Sverige importerar stora mängder vaccin, inte minst för den årliga influensavaccineringen.
3482 Egen vaccinfabrik skulle minska det allmänna importberoendet av många slags vaccin.

3483

3484 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3485 att Centerpartiet ska verka för att utreda möjligheten att som förslagsvis en del av total- och
3486 civilförsvaret bygga en inhemsk vaccinfabrik för att säkra tillgången av vaccin både för
3487 behovet av årlig influensavaccinering, barnvaccinering och i beredskap för pandemier.

3488

3489 Distriktets yttrande:

3490 Att bifalla motionen

3491 Nina Wahlin, Södertälje, har reserverat sig mot beslutet att bifalla yrkandet avseende motion
3492 662,då folkhälsomyndigheten idag har avtal med tre läkemedelsföretag om säkerhetslager av
3493 vaccin. Centerpartiet ska inte driva krav eller vara pådrivande för en utredning.

3494

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3495 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3496 8.11 Krisberedskap och civilt försvar

3497 *Per-Evert Staff , Ulrik Hansson-Mild et al Vallentuna, Stockholms län.*

3498

3499 Vårt försvar, både militärt och civilt, har ju nedrustats mycket kraftigt och det krävs
3500 omfattande insatser, både ekonomiskt som personellt och planeringsmässigt för att uppnå en
3501 acceptabel miniminivå som skapar nödvändig redundans i samhället. Omvärlden är orolig,
3502 både i vårt närområde som i mer avlägsna platser. Sverige är ett modernt samhälle med stora
3503 delar av våra dagliga behov beroende på ”just-in-time” leveranser och en fungerande IT-
3504 struktur för att säkra allt från sjukvård, transportflöden, elektricitet till ekonomiska
3505 transaktioner och telekommunikation bland annat. Sårbarheten har under det gångna åren
3506 givit sig tillkänna i terrorhandlingar, stora skogsbränder och allt kraftigare oväder/stormar.

3507

3508 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3509 att Centerpartiet verkar för att vårt försvar skyndsamt återuppbyggs både militärt och civilt.

3510 att Centerpartiet verkar för att skyddsrum återigen börjar byggas och att bidrag återinförs för
3511 att skyddsrum skall byggas.

3512 att kommunens krisberedskap förstärks med en beredskapshandläggare samt uppdaterade
3513 krisberedskapsplaner.

3514 att lokala krishanteringscentraler förbereds där ansvariga och nödställda kan nå säkert
3515 samband, vatten och reservkraft.

3516

3517 Distriktets yttrande:

3518 Bifalla att sats 1 och i övrigt instämman i motionens intentioner.

3519

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3520 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3521 8.12 Krisberedskap och civilt försvar

3522 *Susanne Wicklund Stockholm*

3523

3524 Kriser kan komma i olika skepnader. De kan vara i form av stormar och översvämningar,
3525 bränder och sabotage, cyberattacker och terroristdåd. Vår infrastruktur för el- och telenät kan
3526 stängas ned, banksystemet kan slås ut, sjukdomar och pandemier kan spridas, leveranser av
3527 bränsle och mat kan utebli.

3528 Vi måste ha en beredskap och veta vad vi ska göra för att minimera skadorna och skydda
3529 medborgarna.

3530 Enligt Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser
3531 och höjd beredskap har kommuner och landsting ansvar för att planera för hur de ska kunna
3532 minska risker och för att kunna hantera allvarliga störningar i verksamheten.

3533 Samtidigt utgör privata aktörer idag en central och växande del av den samhällsviktiga
3534 verksamheten. Exempel är betalningssystem, el- och telenätet men även inom omsorg och
3535 transportsektorn.

3536 Ansvaret ska vara och bör vara delat och ligga på både offentliga och privata aktörer.
3537 I MSB:s direktiv är det luddiga formuleringar om samverkan mellan myndigheter och företag.
3538 Det finns ingen uttalad kravställare, få avtal om ens några tecknas mellan det offentliga och
3539 företagen, det är oklart vem som ska ta initiativet och det sker ingen uppföljning.

3540

3541 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3542 Centerpartiet initierar tydligare direktiv och kravställan på vad som ska gälla vid kriser och att
3543 avtal tecknas mellan berörda parter

3544

3545 Distriktets yttrande:

3546 Motionären lyfter en väldigt angelägen fråga, inte minst i ljuset av den återupptagna
3547 totalförsvarsplaneringen. Samverkan mellan privata och offentliga är en väldigt viktig del i en
3548 fungerande krisberedskap och utan de privata aktörerna stannar samhället i en kris.

3549 Svensk krisberedskap utgår från en grundläggande princip och det är ansvarsprincipen. Den
3550 säger att den verksamhetsansvariga som ansvarar för en verksamhet i vardagen också ska
3551 ansvara för den i kris eller krig. Vilka krav som ska finnas med i avtal mellan en
3552 verksamhetsansvarig, exempelvis en kommun, och en privat aktör vid en kris måste utgå från
3553 två perspektiv, dels från de risker och sårbarheter som varje verksamhetsutövare eller sektor
3554 har identifierat och analyserat för sin verksamhet, dels tydliga krav på funktionalitet
3555 definierade av staten. Det saknas idag vilket är anledningen till att Centerpartiet sedan tidigare
3556 har stämmobeslut på att funktionalitetskrav måste tas fram för samhällsviktig verksamhet i
3557 händelse av kris eller krig.

3558 Distriktsstyrelsen instämmer i det motionären skriver om att avtal kommer behövas mellan
3559 berörda parter vid en kris. Staten har en viktig roll här, MSB men också andra
3560 sektorsansvariga myndigheter inom sina respektive områden.

3561 Sverige ska ha en god försörjningsförmåga av samhällsviktiga varor och tjänster i händelse av
3562 kris och krig, där offentliga aktörer och näringsliv samt enskilda individer tillsammans har en
3563 viktig roll.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3564 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:
3565 Att bifalla motionen
3566 Distriktsstämmans beslut:
3567 Att bifalla motionen
3568

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3569 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3570 8.13 Undanröjande av gränshinder

3571 *Sven Tornberg, Haparanda*

3572

3573 Det nordiska samarbetet bygger på fri rörlighet, tillit och gemensam nytta. Norden är unikt i
3574 världen genom sitt långa samarbete, ömsesidig öppenhet och fri rörlighet. I samband med
3575 migrationskrisen skapades en gräns mellan Sverige och Danmark som vi inte sett make till på
3576 decennier. Det är förståeligt, men beklagligt. Den fria rörligheten i Norden behöver värnas.
3577 Sveriges, Finlands och Danmarks EU-inträde har också påverkat den fria rörligheten i
3578 Norden. Genom att EU-lagstiftning implementerats olika har gränshindren blivit fler. Det
3579 gagnar oss inte.

3580 Centerpartiet, bör som ett liberalt parti som värnar internationellt samarbete och öppenhet
3581 vara en drivande kraft för att minska gränshindren inom norden.

3582

3583 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3584 att verka för att minska gränshindren inom Norden

3585 att verka för mer likartad implementering av EU-direktiv inom Norden med syfte att inte
3586 skapa nya gränshinder.

3587

3588 **Distriktets yttrande:**

3589 Distriktsstämman föreslår att bifalla motionen

3590

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3591 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3592 8.14 Nordiska samarbetet

3593 *Gunnar Selstam, Sotenäs Fyrbodol*

3594

3595 Med Norden menar vi Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Norden förenas av djupa
3596 demokratiska värden, en likartad samhällsstruktur och en stor vänskap. Nordiska samarbetet
3597 har kritiserats särskilt under andra världskriget, att vi inte kunde enas i samma grad som EU,
3598 men nordiska samarbetet har ändå spelat en stor roll i vårt samarbete och särskilt för våra
3599 länders arbete för ekonomi, ungdomsutbyte, forskning, fred och säkerhet i världen.

3600 Estland har idag drygt en miljon invånare och är stort som Småland, Skåne och Blekinge
3601 tillsammans. Estland har ömsom tillhört Sverige och Ryssland. Den svenska tiden med början
3602 på 1600talet kallas i Estland den gyllene tiden där svensk administration med mycken lokal
3603 hänsyn och grundandet av universitet gjorde stort avtryck opinionsmässigt, men la också
3604 grunden för många vetenskapliga upptäckter. Efter första världskriget blev Estland fritt, men
3605 ockuperades 1939 av Sovjetunionen.

3606 Under 1970- och 1980-talet fördes en hård och delvis bitter frihetskamp som slutade med
3607 Estlands befrielse 1991. Därefter har Estland utvecklats på alla områden till en modern stat
3608 med stort välstånd. Från 2000\$ per capita vid befrielsen till 30 000 idag (Sverige 47 000), dvs
3609 på bara 28 år.

3610 Estland har efter befrielsen sökt sig till Västeuropa och Svenska organisationer samt
3611 affärspartners har varit viktiga delar. Grannsämja när man genom att bjuda in. Vi hade mycket
3612 nära handels- och andra förbindelser före kriget. Estlands huvudstad är närmsta huvudstaden
3613 till Stockholm. Vår mycket nära granne bör bjudas in till nordiskt samarbete. Rimligtvis kan
3614 detta bara stärka vårt nordiska samarbete och då särskilt samarbetet kring Östersjön. För att
3615 påbörja och utreda detta behövs

3616

3617 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3618 att regeringen utreder vad det betyder om Estland ingår i Nordiska Rådet

3619 att frågan tas upp till diskussion i Nordiska Rådet

3620 att om inga formella eller andra hinder föreligger, Estland då kommer att inbjudas in att bli
3621 sjätte medlemmen i Nordiska Rådet.

3622

3623 **Distriktets yttrande:**

3624 Distriktsstyrelsen delar motionärens ingång om att Nordiska samarbetet stärks om det arbetar
3625 närmare de baltiska länderna. Utvidgning kan ske stegvis. Undersökningar visar att nästan
3626 hälften av svenskarna tycker det är ett bra förslag att de baltiska länderna ska ingå i Norden,
3627 inom ramen för nuvarande samarbetsformer.

3628 Frågor som måste lösas gäller t.ex. den nordiska passfriheten, rörelsefriheten och frågor som
3629 gäller arbetslivet. I jämförelse med hur utvidgningen av Europeiska unionen skall lösas är
3630 dessa frågor betydligt mindre komplicerade.

3631 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

3632 Att bifalla motionens intentioner

3633 Att Centerpartiet ska arbeta för att de tre baltiska länderna Estland, Lettland och Litauen ska
3634 kunna bli medlemmar i Nordiska rådet.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3635 Stämman beslutade
- 3636 Att bifalla motionens intentioner
- 3637 Att sända motion med svar från distriktsstämman till partistämman
- 3638

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3639 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3640 8.15 Nato

3641 *David Kollberg, Göteborg*

3642

3643 Om Sverige skulle bli en fullvärdig medlem i NATO skulle världen och Sverige bli osäkrare.

3644 Sveriges nationella intressen tjänas idag bäst av alliansfrihet. Sverige skall självständigt ta

3645 ställning i utrikespolitiska frågor men skall inte ingå i en militärallians.

3646 Som medlem av NATO skulle då vara i ett osäkrare läge och vara närmare att tvingas in i krig

3647 för första gången på över 200 år, till exempel vid en konflikt mellan NATO-medlemmen

3648 Turkiet och dess grannländer.

3649 Sverige bör verka aktivt i utrikespolitiken och främja Förenta nationerna och dess

3650 fredsbevarande insatser.

3651 Sverige bör verka för nedrustning, för fredligt internationellt samarbete, för medverkande i

3652 FN-insatser.

3653

3654 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3655 att Sverige skall förbli alliansfritt

3656 att Sverige inte skall bli en medlem i NATO

3657

3658 **Distriktets yttrande:**

3659 Distriktsstyrelsens yttrande

3660 Centerpartiets inställning i den här frågan är att vi genom samarbete tryggar både vår egen

3661 säkerhet och kan hjälpa andra demokratier. Redan idag är Sverige med i ett samarbete som

3662 NATO ansvarar för, "Partnerskap för fred". Vi samarbetar också med NATO i olika

3663 internationella insatser. Vi samarbetar väldigt nära med NATO på många olika sätt.

3664 Men det räcker inte. Centerpartiet vill att Sverige går med i NATO snarast möjligt. Både för

3665 att stärka både vårt eget försvar och för att bidra till säkerheten i vårt närområde.

3666 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

3667 Att avslå motionen

3668 Distriktsstämman beslutar:

3669 att bifalla distriktsstyrelsens förslag.

3670

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3671 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3672 [8.16 Nato](#)

3673 *Fredrik Gradelius, Kjell Genitz, Sture Gardell Norra Gotlands krets*

3674

3675 Historien bör lära oss att ta förnuftiga beslut, under andra världskriget så var Sveriges
3676 neutralitet den enskilt viktigaste anledningen till att vi kunde gå respektfullt ur andra
3677 världskriget. Om man väljer sida så kommer också en representation i fientliga situationer att
3678 krävas, är vi beredda på att delta? Vilken sida skulle man välja Nato med Donald T. eller
3679 Ryssland med Putin, vem känns mest stabil och trovärdig?

3680 Ett medlemskap i Nato skulle flytta Natos gräns närmare Ryssland, det skulle också innebära
3681 att fredliga utbyten, både affärsmässiga och diplomatiska, med Ryssland skulle bli svårare.
3682 Vi anser att centerpartiet ska jobba för att motverka ett svenskt medlemskap i Nato.

3683

3684 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3685 att centerpartiet ska jobba för att motverka ett svenskt medlemskap i Nato.

3686

3687 Distriktets yttrande:

3688 -Stämman beslutade att skicka vidare motionen till riksstämman enligt beslut på fjolårets
3689 distriktsstämma.

3690

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3691 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3692 8.17 Kärnvapen

3693 *Stefan Bengtsson, Varberg och Marianne Andersson, Vårgårda, Halland.*

3694

3695 Vid en kärnvapenexplosion frigörs en enorm mängd energi, värme och radioaktivitet. Vid en
3696 krigs- eller terrorhandling är det en katastrof med väldigt många offer omedelbart och
3697 hundratusentals offer riskerar att skördas under decennier som följer. Forskning visar att även
3698 ett begränsat kärnvapenkrig mellan Indien och Pakistan kan leda till minskad nederbörd och
3699 solljus med svår missväxt i såväl Kina som ända bort till USA som följd.

3700 Om ett kärnvapen kommer till användning igen finns det inget en stat eller internationell
3701 organisation skulle kunna göra för att hantera omfattningen av de humanitära konsekvenserna.
3702 Det är helt enkelt omöjligt för stater och humanitära hjälporganisationer att förbereda sig för
3703 ett kärnvapenkrig - en insikt som bottnar i erfarenheterna från 1945, som vuxit fram i det
3704 internationella samtalet och fastslogs vid den första konferensen om kärnvapnens humanitära
3705 effekter i Oslo 2013. Sedan Hiroshima och Nagasaki har kärnvapen utgjort ett ständigt
3706 närvarande hot mot mänskligheten. Ett hot som befästes av årtionden av kapprustning under
3707 kalla kriget och som eskalerat även efter terrorbalansens tid. I dag finns flera tusen kärnvapen
3708 varav ett inte ringa antal står i beredskap för att kunna avfyras inom loppet av minuter. Många
3709 av dessa vapen har avsevärt större sprängkraft än de som användes 1945. Förekomsten av ett
3710 ständigt överhängande massförstörelsehot utgör ett kraftfullt hinder för en fredlig och jämlik
3711 samverkan mellan världens stater.

3712 Den 7 juli 2017 röstade därför 122 stater, vid ett sammanträde på FN:s högkvarter i New
3713 York, igenom ett avtal som förbjuder kärnvapen (A/CONF.229/2017/8 Treaty on the
3714 Prohibition of Nuclear Weapons). Sverige deltog aktivt under förhandlingarna och röstade
3715 även ja till avtalet som antogs med stående ovationer. Sverige har dock, trots att man
3716 tillstyrkte avtalet, ännu inte skrivit under och implementerat (ratificerat) avtalet för Sveriges
3717 del. Sveriges förhållande till Nato gör frågan mer komplicerad men bör ändå vara hanterbart.
3718 Nato använder kärnvapenparaply vilket innebär att minst två stater ingår i ett militärt
3719 samarbete där den ena parten utlovar att skydda den andra (kärnvapenfria) parten med
3720 kärnvapen. En rapport från Harvard Law School från juni 2018[1] visar att exempelvis Natos
3721 kärnvapenparaply är i motsats till andan i Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons.
3722 Rapporten konstaterar dock att det är juridiskt möjligt att avsäga sig skyddet under
3723 kärnvapenparaplyet och således både vara med i säkerhetsallianser och vara part av Treaty on
3724 the Prohibition of Nuclear Weapons, så länge staten nogsamt fastställer att inga aktiviteter är
3725 kärnvapenrelaterade. Flera Natoländer har idag olika avtal gällande kärnvapen, exempelvis
3726 tillåter inte Danmark, Island, Norge och Spanien kärnvapen på deras territorium i fredstid
3727 medan Litauen ovillkorligen förbjuder kärnvapen på dess territorium[2]. Sverige skulle i en
3728 framtida anslutningsprocess ställa liknande krav och officiellt deklarerat sitt avståndstagande
3729 från Natos politiska strategiska dokument och att inga Natokärnvapen får användas i Sveriges
3730 namn. Detta har gjorts tidigare, främst av Danmark.

3731 Avtalet i FN innebär en tidigare oöverträffad möjlighet att ändra den internationella normen
3732 kring kärnvapen och på sikt åstadkomma total kärnvapennedrustning. Avtalet sluter cirkeln
3733 med förbud mot massförstörelsevapen och särskilt inhumana vapen och är ett verktyg för att
3734 ta avstånd från och kritisera det fortsatta förlitandet på kärnvapen i militära och

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3735 säkerhetspolitiska doktriner. I en situation där både USA och Ryssland frånträder
3736 nedrustningsavtalet och världen ställs inför ökad nationalism och totalitära ledare finns det
3737 anledning att FN's roll stärks. Att Sverige ratificerar FN's kärnvapenförbud är ett sätt att bidra
3738 till en fredligare värld.[1] Nuclear Umbrella Arrangements and The Treaty on The Prohibition
3739 Of Nuclear Weapons, [https://slmk.org/wp-](https://slmk.org/wp-content/uploads/Nuclear_Umbrella_Arrangements_Treaty_Prohibition.pdf)
3740 [content/uploads/Nuclear_Umbrella_Arrangements_Treaty_Prohibition.pdf](https://slmk.org/wp-content/uploads/Nuclear_Umbrella_Arrangements_Treaty_Prohibition.pdf)
3741 [2] "The TPNW and its implications for Norway" Gro Nystuen, Kjølsv Egeland, Torbjørn
3742 Graff Hugo 2018.

3743

3744 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3745 att Centerpartiet ska verka för att Sverige signerar och ratificerar FN:s kärnvapenförbud.

3746

3747 **Distriktets yttrande:**

3748 Distriktsstyrelsens yttrande

3749 Sverige ska självklart vara en tydlig röst i nedrustningsarbetet och vara pådrivande för att
3750 reducera kärnvapenhotet och medverka till en balanserad nedrustning.

3751 För Centerpartiet är det viktigt att arbetet med nedrustning fortsätter och att det globala icke-
3752 spridningsavtalet, NPT, fortsätter utvecklas. Det handlar om att kärnvapenländer förbinder sig
3753 att inte sprida kärnvapentechnik till andra länder. Och länder som inte har kärnvapen lovar
3754 genom avtalet att själva inte utveckla sådana vapen. Dessutom går avtalet långsiktigt ut på att
3755 minska – och på sikt – avskaffa kärnvapen.

3756 Ett globalt kärnvapenförbud kan tyckas lovvärt, sett hur omvärlden ser ut. Det förbud som FN
3757 röstat för kommer dock inte att leda till en kärnvapenfri värld. Det är slutsatsen, från en nyss
3758 gjord utredning beställd av Utrikesdepartementet, ordagrant formulerad "Utredarens
3759 sammanvägda bedömning av konsekvenserna för Sverige avseende de tre huvudområdena i
3760 utredningsdirektivet leder till slutsatsen att Sverige varken bör tillträda eller underteckna
3761 konventionen i dess nuvarande form.". De tre områdena har varit att utreda konsekvenserna
3762 för svensk nedrustnings- och ickespridningspolitik, för Sveriges säkerhets- och
3763 försvarssamarbeten och om hur Sverige ska kunna efterleva konventionen.

3764 Det är mycket som är problematiskt med FN kärnvapenförbudskonvention såsom att
3765 konventionen i flera viktiga avseenden inte går i den riktning som Sverige verkat för under
3766 lång tid avseende verifiering, kontroll och uppföljning, förbudet mot kärnvapenparaplyer,
3767 risken att samarbetet med Natomedlemsländer stagnera samt frånträdesklausulen.

3768 Dessutom om Sverige skulle skriva under ett sådant avtal leder det till att vi blir isolerade
3769 bland våra grannar och allierade i Norden och Europa som inte skrivit under avtalet.

3770 Det finns några få nedrustningsavtal – och förtroendeskapande nedrustningssamarbeten – som
3771 fortfarande fungerar. Vi ska inte göra något som riskerar dessa. Snarare måste det arbetet
3772 stärkas.

3773 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

3774 Att avslå motionen.

3775 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

3776 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag
3777 att avslå motionen

3778

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3779 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3780 8.18 Vapenexport

3781 *David Kollberg, Göteborg*

3782

3783 Sverige säljer idag vapen till diktaturer och nationer i konflikt. Sverige har t.ex. godkänt
3784 vapenexport till Thailand, Filippinerna, Bahrain, Pakistan och México där allvarliga
3785 kränkningar av mänskliga rättigheter sker.

3786 Sverige bidrar på så sätt till en farligare och osäkrare värld.

3787 Idag skall Sverige "ta hänsyn till det mottagande landets demokratiska status i
3788 exportkontrollen av krigsmateriel" och detta är "riktlinjer".

3789 Förslaget innebär en skärpning av nuvarande regler och bidrar till en fredligare värld och är
3790 ett viktigt ställningstagande i en värld där upprustning pågår.

3791

3792 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3793 att förbjuda vapenexport till länder där mänskliga rättigheter kränks, till icke demokratier och
3794 till länder som är i eller riskerar att hamna i väpnad konflikt

3795

3796 **Distriktets yttrande:**

3797 Distriktsstyrelsens yttrande:

3798 Under 2018 antog riksdagen en skärpning av reglerna om krigsmaterielexport. Den
3799 röstades igenom med ett brett stöd där också Centerpartiet ingick.

3800 I den nya lagen läggs för det första ökad vikt vid hur demokratiskt mottagarlandet är.

3801 För det andra läggs ökad vikt vid hur mottagarlandet respekterar mänskliga rättigheter.

3802 Centerpartiet kommer att verka för en ökad transparens när det gäller hur dessa nya
3803 regler efterlevs.

3804 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

3805 Att anse motionen besvarad.

3806 Beslutar att: bifalla distriktsstyrelsens förslag.

3807

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3808 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3809 8.19 Globalt samarbete

3810 *Tomas Bokström, Stockholms stad*

3811

3812 Efter de senaste årens utveckling tycks en utbredd föreställning råda att den liberala

3813 demokratin och universella värderingar behöver kliva tillbaka till förmån för ett mer

3814 nationalistiskt och partikulärt politiskt landskap. Att globalisering, snabb samhällsförändring

3815 och ökade och mer transparenta klyftor mellan de mest respektive de sämst bemedlade skapat

3816 oro hos många människor verkar klart. Att detta till del tagit sig uttryck i ökat väljarstöd för

3817 populistiska partier och rörelser som är fientliga till migration och globalisering, frihandel

3818 med mera bör dock inte ses som ett bevis på att människors åsikter har förskjutits utan kan

3819 lika gärna ses som ett uttryck för liberala och mittenorienterade partiers brist på konkreta

3820 idéer kring hur samhället kan utvecklas framåt. Denna avsaknad av politiska alternativ

3821 riskerar att medföra en utveckling som blir självuppfyllande - populism och

3822 främlingsfientlighet får allvarliga politiska och ekonomiska konsekvenser som medför

3823 ytterligare polarisering.

3824 En av de stora obesvarade frågorna är hur globala frågor, vilka blir allt fler, kan hanteras på

3825 ett transparent och effektivt sätt. FN-systemet är centrerat kring nationalstater och att

3826 upprätthålla stabilitet mellan dessa snarare än att lösa globala problem även om den typen av

3827 frågor också hanteras inom ramen för FN i brist på annat. FN är en produkt av 1900-talet och

3828 en syn på nationalstater och "folk" som något organiskt och sammanlänkat. För alla utom de

3829 mest övertygade nationalisterna är det uppenbart att denna syn är en anakronism givet vad vi

3830 idag vet om hur människor i alla tider rört sig och utbytt varor, kunskaper och släktband med

3831 varandra. De idag mest aktuella utmaningarna kring hållbarhet vad gäller miljö, ekonomi och

3832 samhälle kräver uppenbart globala lösningar likaväl som regionala och lokala.

3833 Centerpartiet bör verka för att bryta närsynheten som råder i den svenska (och europeiska)

3834 politiken och bidra till att initiera ett globalt samtal om hur mänskligheten i framtiden, om 30

3835 år och mer, ska samarbeta för vår fortsatta utveckling och överlevnad. Ett sådant samtal skulle

3836 inspirera människor som idag upplever att den mest framsynta blicken kommer från Greta

3837 Thunberg och kunna bidra till att bryta den uppgivenhet som tycks finnas kring politikens

3838 möjligheter och inte minst dess skyldigheter att leverera på såväl kort som lång sikt.

3839

3840 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3841 att initiera framtagande av en vision för mänsklighetens globala styre 2050 och framåt

3842

3843 **Distriktets yttrande:**

3844 Distriktsstyrelsen delar motionärens oro kring populistiska partier och dess växande framfart i

3845 Europa och i världen. Att Centerpartiet som ett politiskt parti i Sverige dock skulle bjuda in

3846 alla världens ledare, politiska partier, internationella och europeiska samfund för att initiera en

3847 helt ny typ av internationell organisation och styrning kan inte anses rimligt. FN kan på

3848 många sätt utvecklas och förändras, inte minst göras mer transparent för att minska förakt mot

3849 politiker och etablissemang. Centerpartiet verkar redan idag för att beslutsfattandet i FN:s

3850 säkerhetsråd förbättras, genom bland annat frågan om användningen av vetorätten bör minska

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3851 och besluten bättre ska spegla hela världen. Även i EU driver Centerpartiet frågan om mer
3852 transparens i de olika organen.
3853 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman
3854 att avslå motionen
3855 Distriktsstämmans beslut:
3856 att avslå motionen
3857

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3858 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3859 8.20 Gängkriminalitet

3860 *Christer Gustafsson, Sala Västmanlands län*

3861

3862 Det blir rubriker när det blir uppgörelser mellan gäng i form av skjutningar. Men
3863 gängkriminalitet pågår hela tiden utan att det blir rubriker och de som lider mest är förstås de
3864 som har det i sin närhet varje dag. Det framförs ibland att gängkriminaliteten i Sverige, i
3865 förhållande till Sveriges storlek, hör till de värsta i Europa. Oavsett om det är sant eller en
3866 överdrift så måste Sverige göra något mer aktivt åt problemet än vad som görs nu. Att lite
3867 slappt säga att det beror på socioekonomiska faktorer är helt otillräckligt. Problemet är inte
3868 unikt och det finns mycket att lära sig av hur andra länder har hanterat frågan där en av de
3869 viktigaste åtgärderna har varit att se till att gängledare förlorar sin höga status.

3870

3871 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3872 att Centerpartiet arbetar för åtgärder med fokus på gängledarnas status

3873

3874 **Distriktets yttrande:**

3875 Distriktsstämmans yttrande ang motion "Gängkriminalitet".

3876 I motionen föreslås "att Centerpartiet arbetar för åtgärder med fokus på gängledarnas status".

3877 Den organiserade brottsligheten och gängkriminaliteten behöver bekämpas på alla möjliga
3878 plan. Genom översyn av straffskalor för olika brott, till bättre förutsättningar för

3879 Polismyndigheten och ner till kommunernas viktiga brottsförebyggande arbete.

3880 Centerpartiet har också fler förslag för att bryta kriminaliteten och motarbeta destruktiva
3881 miljöer. I stämmoprogrammet "Trygghet i hela landet" nämns bland annat:

- 3882 • Se över straffrabatten för återfallsförbrytare.
- 3883 • Skärpa straffen för grova brott och se till att straffskalorna används fullt ut.
- 3884 • Polisen behöver ta lärdom från andra länders sätt att bekämpa den organiserade
3885 brottsligheten, ex hur man arbetat i New York, USA.

3886 Det är dock viktigt att skilja på politikens roll och vad Polisen ska hantera. Politiken ska i
3887 första hand som lagstiftare och anslagsgivare ge Polisen rätt verktyg för att klara sitt uppdrag
3888 och i mindre del detaljstyra det brottsbekämpande arbetet. Var och hur den organiserade
3889 brottsligheten bekämpas är av sådan karaktär att det måste vara upp till Polismyndigheten att
3890 bestämma hur insatser görs.

3891 Distriktsstämman beslutar att avslå motionen enligt vad som framförs i yttrandet.

3892

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3893 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3894 8.21 Gängkriminalitet

3895 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

3896

3897 Man ser på nyheterna att grovt kriminella till och med tränger sig in på sjukhus. Sjukhus
3898 måste vara fredade från intrång från kriminella.

3899

3900 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3901 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så ska sjukhusen ha möjlighet

3902 legitimationskontroll vid entréerna. Om inte legitimation kan visas måste besökaren

3903 fotograferas och lämna fingeravtryck.

3904 att om sjukhus har problem med intrång från kriminella så bör de också ha

3905 kameraövervakning på ett sätt så att patienternas och personalens integritet ändå värnas.

3906 att påföljderna anpassas efter gärningsmannens förmåga att göra rätt för sig. Bötesstraffet,

3907 som är den vanligaste påföljden, har i många fall också spelat ut sin roll. Cirka 14 000

3908 personer har i dag tre eller fler oreglerade böteskulder hos Kronofogden

3909

3910 **Distriktets yttrande:**

3911 Inget yttrande insänt från distriktet

3912

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

3913 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3914 8.22 Vapenamnesti

3915 *Anders Agnemar, Vadstena C krets*

3916

3917 Illegala skjutvapen och handgranater måste bort. En liten men inte oviktig åtgärd i kampen för
3918 att uppnå detta är att ge amnesti till dem som på eget initiativ lämnar in skjutvapen och
3919 handgranater till polisen.

3920 Eftersom det är svårt att hitta några nackdelar med en permanent vapenamnesti bör man
3921 införa en sådan.

3922 Årsmötet för Vadstena Centerkrets biföll motionen 2019-02-10

3923

3924 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3925 Att en amnesti för återlämnande av skjutvapen och handgranater införs och görs permanent.

3926

3927 **Distriktets yttrande:**

3928 Distriktsstyrelsen yttrande:

3929 Permanent amnesti gör det möjligt för kriminella att lämna in vapen när man vill. Vi anser att
3930 den bedömning regeringen gjorde 2017, vid införandet av en tidsbegränsad vapenamnesti
3931 2018 var korrekt och att detta ställningstagande fortsatt bör gälla. Vill man veta mer kan man
3932 läsa lagrådets remiss i ärendet från 2017-03-23.

3933 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå motionen.

3934 Distriktsstämmans beslut:

3935 Stämman beslutade efter votering enligt distriktsstyrelsens förslag.

3936

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3937 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3938 8.23 Blåljuspersonal

3939 *Sven Svederberg*

3940

3941 Under de senaste åren fått se hur polisen angrips med stenar och andra tillhyggen av
3942 maskerade personer när polisen försöker återta kontrollen i områden där kriminella ligor styr.
3943 Ligor som befinner sig i konflikt om narkotikamarknaden och där människor hotas och
3944 mördas.

3945 Enligt polisförbundet fanns inte ens stenkastning registrerad som hot mot polisen 2008. Tio år
3946 senare har över 30 % av poliserna varit utsatta för stenkastning och ca 25% för beskjutning
3947 med fyrverkeripjäser. Brandkår och ambulans vågar inte köra in i utsatta områden utan
3948 polisbeskydd. Konsekvensen av fördröjd akut vård eller brandbekämpning är inte svår att
3949 inse.

3950 Ambulans, brandkår och polis utgör en viktig del av grundtryggheten och säkerheten i
3951 samhället.

3952 Ett litet antal kriminella i bostadsområden ställer till stort förtret för den stora majoriteten
3953 skötsamma. I Sverige får inte förekomma att kriminella ser närvarande poliser, ambulans och
3954 brandkår som ett "lovligt villebråd" mot vilka man kan gå till angrepp med olika tillhyggen.
3955 Det kan heller inte vara acceptabelt att förstöra offentlig egendom.

3956 För att komma tillrätta med problemet måste rättsväsendet förse med verksamma verktyg.
3957 Omedelbar häktning, rättegång och fängelse har varit till hjälp med de kriminella som bär
3958 vapen och borde ha samma effekt mot dem som angriper polisen, ambulans och brandkår.

3959

3960 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3961 att bifalla motionen

3962 att angrepp på blåljuspersonal jämföras med att bära vapen och att häktningen direkt följs av
3963 rättegång och fängelsestraff utan mellanliggande frigivning

3964

3965 **Distriktets yttrande:**

3966 Motionen om angrepp på blåljuspersonal lyfter ett mycket angeläget ämne. Som motionären
3967 beskriver har stenkastning ökat kraftigt det senaste decenniet. Därför vill Centerpartiet också
3968 skärpa straffen för brott mot blåljuspersonal och göra det enklare och mer effektivt att
3969 bestraffa den som angriper blåljuspersonal eller försöker stoppa en utryckning. Centerpartiet
3970 vill samtidigt ge ambulans- och räddningstjänstpersonal samma juridiska skydd mot angrepp
3971 som polisen. När brandmän eller sjukvårdspersonal attackeras hindras de från att hjälpa
3972 människor i nöd. Det gör den här sortens brott extra allvarliga. Det måste också synas i
3973 konsekvenserna.

3974 Motionären föreslår att angrepp på blåljuspersonal jämföras med att bära vapen och att
3975 häktningen direkt följs av rättegång och fängelsestraff utan mellanliggande frigivning. För att
3976 förtydliga motionens innebörd ska det här förtydligas att för den som bär ett skarpladdad
3977 vapen har det skett en straffändring som innebär att den som bär ett sådant vapen kan häktas
3978 direkt fram till rättegång. Orsaken till den omedelbara häktningen är att straffet är minimum
3979 två års fängelse. Enbart för brott med ett minimistraff på två år kan misstänkta häktas

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 3980 omedelbart. Att införa en minimistraff för stenkastning mot blåljuspersonal på två års fängelse
3981 anses överdrivet.
3982 Distriktsstämman föreslår Partistämman
3983 att avslå motionen
3984 att instämma i motionens intentioner.
3985
3986

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

3987 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

3988 8.24 Mutor

3989 *Natalie Tordnell- Göteborg*

3990

3991 Trots flera stora muthärvor och korruptioner som har gett oss skandaler kända över hela
3992 världen så driver inget riksdagsparti specifika åtgärder mot mutor och korruptioner och inget
3993 parti arbetar för en nationell handlingsplan. Det visar en partienkät som Transparency
3994 International, TI, låtit göra inför valet.

3995 Enligt TI medför den svenska korruptionen ökade kostnader av gemensamma resurser, skapar
3996 sämre marknadsförhållanden och minskar förtroendet för viktiga institutioner och
3997 politiker. Transparency Internationals korruptionsindex – Corruption Perceptions Index, CPI, –
3998 mäter graden av korruption i den offentliga sektorn på en skala från 0 till 100. För 2017 kom
3999 Nya Zeeland på första plats, upplevs som minst korrupt tätt följd av Danmark, Finland, Norge
4000 och Schweiz. Singapore och Sverige delar sjätte platsen. Somalia upplevs som det mest
4001 korrupta landet av de 180 länder som har undersökts.

4002 Enligt TI är en förklaring till att Sverige tappat i rankningen bland annat de
4003 korruptionsärenden som figurerat hos flera svenska myndigheter under 2017, som till exempel
4004 Polismyndigheten, Transportstyrelsen och Statens fastighetsverk. I skrivande stund är vi alla
4005 chokade över Swedbanks skandalen om penningtvätt som sägs ha pågått i mer än 7 år. Även
4006 kommuner lyfts fram. I Göteborg var bland annat de kommunala bolag som gjorde otillåtna
4007 direktupphandlingar, och kommunala utlandsresor som kritiserades av Stadsrevisionen.
4008 I Firm Competitiveness and Detection of Bribery undersöktes hur upptäckt korruption
4009 påverkar organisationers konkurrenskraft. I studien framgår att den största negativa påverkan
4010 som korruptionen har inom organisationer gäller de anställdas arbetsmoral. Därefter följer
4011 affärsrelationer, företagets rykte och slutligen rättsliga påföljder. – Korruptionens
4012 skadeverkningar tenderar att ofta handla om direkta kostnader som böter och bristande
4013 förtroende från till exempel kunder, men inbegriper så mycket mer. Korruption, eller enbart
4014 misstanken om korruption, slår direkt mot förtroendet. Förlorar ett företag sitt förtroende
4015 bland medarbetarna innebär det såväl höga kostnader som negativ påverkan på lönsamhet,
4016 säger Natali Phalén, generalsekreterare Institutet Mot Mutor. I studien The Neuroscience of
4017 Trust undersöktes medarbetare i totalt 82 000 team i 230 organisationer, från 73 olika länder.
4018 Förutom ett högt engagemang visade även studien att medarbetarna känner mer energi, är
4019 mindre stressade och är mer nöjda med sina liv i organisationer med hög grad av tillit jämfört
4020 med organisationer med låg grad av tillit. – När företag fokuserar på ökade vinster är det lätt
4021 att förbise kulturens roll på arbetsplatsen. Det intressanta i denna studie är att medarbetare
4022 som känner sig uppskattade på en arbetsplats som dessutom genomsyras av en god
4023 förtroendekultur inte bara bidrar till företagets lönsamhet, utan även ger ökad produktivitet
4024 och kundlojalitet, säger Natali Phalén.

4025 Tre giganter, Telia, Volvo och Scania har fått böter på sammanlagt drygt 22 miljarder kronor.
4026 Enligt Erik Skoglund, korruptionsexpert på EY att vår svaga korruptionslagstiftning bär en del
4027 av skulden.

4028 Även Natali Phalén har påpekat att brister i lagstiftningen som orsak i friande dom i
4029 Teliarättegången. Svensk lagstiftning blir tandlös när svenska bolag inte kan hållas ansvariga
4030 för mutbrott på hemmaplan men bötfälls för miljardbelopp i USA. Vi behöver lagstiftning

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4031 med tänder som kriminaliserar mutor till faktiska beslutfattare oavsett om de har formellt
4032 uppdrag eller inte. Sverige saknar riktlinjer och handlingsplan medan Finland och England
4033 redan har antagit en nationell handlingsplan. I Sverige har vi länge haft en stor tilltro att det
4034 offentliga behandlar alla lika och att skattepengar använts på ett korrekt sätt. Våra plikttrogna
4035 förfäder har byggt upp sunt regelverk som har skapat tillit för vår förvaltning. Människor har
4036 litat på att spegelreglerna är rättvisa och vågat att bygga upp företag. Om regler för
4037 upphandlingar och anställningar åsidosatts skapas en bild av ett riggat och osunt system och
4038 demokratin urholkas.

4039 Därför är det viktigt att vi skapar bästa möjliga förutsättningar för att allt ska gå rätt till i
4040 förvaltningen. Lagar och regler ska vara så tydliga som möjligt och transparenta. Det krävs
4041 starka kontrollfunktioner – både internt på myndigheterna och i form av externa tillsynsorgan
4042 med rejäla resurser. Offentlighetsprincipen och meddelarskyddet måste stärkas så att
4043 medborgare och medier tillförsäkras insyn och påföljderna för den som inte följer reglerna ska
4044 vara kännbara.

4045 Vi behöver också ett levande samtal om kulturen på våra arbetsplatser Olle Lundin, professor
4046 i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet har efterlyst en kulturförändring där det ses som
4047 positivt när någon påpekar felaktigheter, i stället för att tolkas som obekvämt. Även
4048 statsvetaren Gissur Erlingsson har lyft fram det norska ”varselvernet” som ett positivt
4049 exempel – en lagstiftning som inte bara innebär ett förbättrat skydd för visselblåsare utan
4050 också ökade krav på arbetsgivare att skapa goda förutsättningar för arbetstagare att slå larm
4051 om de upptäcker oegentligheter.

4052 Enligt en rapport som revisionsfirman EY tog fram våren 2017 uppskattas att varannan person
4053 skulle, i lojalitet med kollegor och företag, kunna tänka sig att inte rapportera oegentligheter
4054 därför är mörkertalet väldigt stort. Vem bär ansvaret när olika former av korruption
4055 rapporteras och inget händer? Vem bär ansvaret då 90 % av kompetent personal i en viktig
4056 myndighet, Upphandlingsmyndigheten, sagt upp sig i protest mot vänskapskorruption som har
4057 förekommit i samband med rekryteringar. Detta trots att ansvarig minister och även JO har
4058 fått kännedom och anmälan och relevant bevisning kopplad till specifika tjänster. Även
4059 Statskontoret som har fått regeringens uppdrag att verka för att utveckla och intensifiera
4060 myndigheternas arbete med att upptäcka och förebygga korruption och andra oegentligheter
4061 har fått kännedom om händelserna. Tillit är värdefullt men skört.

4062 Samhället har redan börjat fakturera oss i form av sociala klyftor där många människor inte
4063 har tilltro för lika behandling och för ett rättvist samhälle. Detta har skapat utanförskap och
4064 segregation och ökade kriminalitet i många olika former där även eliten begår grova brott pga
4065 bristfälligt regelverk och de kryphål de använder sig av i befintlig lagstiftning.

4066 Med åtgärder på bred front kan den grund som vår offentliga förvaltning bygger på stärkas.
4067 Riksdag, regering och myndighetsledningar måste göra allt de kan för att försvara tilliten.
4068 Sverige behöver en kraftsamling och behovet av en nationell strategi mot mutor och
4069 korruption för att säkerställa ett tryggt, demokratiskt samhälle och en hållbar utveckling är
4070 akut.

4071 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4072 att Centerpartiet ska verka för att Sverige antar en nationell handlingsplan mot mutor och
4073 korruption.
4074 att Centerpartiet ska verka för bildandet av en organisation i Sverige med syfte att stödja
4075 visselblåsare och förändring av befintlig lagstiftning för att kunna upptäcka och lagföra samt
4076 förebygga korruption.
4077

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4078

4079 **Distriktets yttrande:**

4080 Distriktsstyrelsens yttrande:

4081 Motionären tar upp en mycket viktig fråga, och nämner även frågans lokala påverkan på
4082 Göteborg, vilket uppskattas. I Centerpartiet i Göteborgs kommunala handlingsprogram
4083 finner man ett stort utbud av resonemang kring hur de kommunala bolagen bör hanteras
4084 och inte hanteras, vilket visar att frågan redan uppmärksamats inom partiet.

4085 Nationellt har Centerpartiet lyft frågan om korruption på ett flertal punkter, bland annat
4086 genom att utveckla en mer decentraliserad maktfördelning och minska statens makt över
4087 individen. Distriktsstyrelsen står fast vid att detta utgör grundbulten för minskandet av
4088 korruptionen i samhället. Detta utesluter dock inte att det kan vara lämpligt att anta fler
4089 angreppsvinklar i kampen mot korruption.

4090 Frågan kring startandet av organisationer som stödjer visselblåsare och uppmärksammar
4091 korruption är mycket viktig, men distriktsstyrelsen anser att partistämman är fel forum
4092 för att hantera denna. För att en sådan organisation skulle kunna uppnå sitt syfte krävs
4093 det att den är fri och inte har några band till politiken. Centerpartiets inblandning skulle
4094 alltså motverka organisationens eget syfte, varför startandet av dylika organisationer
4095 måste hanteras av civilsamhället, utan inblandning från politiken.

4096 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

4097 Att bifalla motionens första att-sats.

4098 Att avslå andra att-satsen.

4099 Yrkande

4100 Natalie Tordnell tilläggsyrkande att Centerpartiet verkar för att en utredning ska tillsättas för
4101 hur man kan kraftsamla och ändra lagstiftningen där behovet är störst.

4102 Propositionsordning

4103 Ordförande ställer först propositioner på distriktsstyrelsens förslag, följt av propositioner på
4104 Natalies förslag mot avslag.

4105 Distriktsstämman beslutar:

4106 att bifalla distriktsstyrelsens förslag, samt

4107 att avslå Natalies tilläggsyrkande.

4108

4109

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4110 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4111 8.25 Kommunal polis

4112 *Christian Ottosson, Kommunalråd Huddinge kommun Stockholms län*

4113

4114 Motionen syftar till att ta nästa steg för en närodlad politik för säkerhet och trygghet, genom
4115 att förespråka en särskild kommunal polis. I idéprogrammet från 2013 slår vi i Centerpartiet
4116 fast betydelsen av en lokalt förankrad polis. Det har dock länge varit tydligt att det krävs en
4117 förändring för att detta ska bli verklighet. Centerpartiets närodlade politik handlar om att se
4118 verkligheten som den är i landets olika delar, och anpassa polisorganisationen därefter.

4119 Vår utgångspunkt måste nu vara den enskilde invånaren. Den invånare som knappast kan
4120 vänta så många år som det teoretiskt skulle ta att komma upp i det antal poliser som partierna
4121 talar om. Den invånare som vill att de lokalt förtroendevalda tar ansvar för situationen. Den
4122 invånare som följer nya polisorganisationen med intresse, men inte ser fler poliser.

4123 En ny kommunal polis i Sverige bör framför allt ha som uppgift att jobba lokalt
4124 brottsförebyggande och för att upprätthålla den allmänna ordningen, det vill säga de uppgifter
4125 i polislagen som inte ges tillräcklig prioritet idag. Låt oss också vara tydliga med att tydligt
4126 nationella uppgifter som till exempel terrorbekämpning förstås inte påverkas negativt av att
4127 man inför en kompletterande lokal funktion med andra uppgifter.

4128 Utgångspunkten bör vara att kommunala polisen inte ansvarar för större polisutredningar utan
4129 att istället fokusera på det som många invånare idag saknar: en lokalt förankrad polis. I
4130 grunden bör de ha samma befogenheter på gator och torg som dagens poliser har. Deras fokus
4131 ska ligga på att vara närvarande i människors vardag, att förebygga brottslighet och att
4132 bötfälla och utreda mindre grova brott. Allt utifrån lokala prioriteringar i de kommuner som
4133 önskar införa dem och där de kommer att vara anställda i någon form.

4134 I korthet finns många fördelar med förslaget:

4135 En kommunal polis ger fler arbetsgivare för den enskilde polisen och därmed fler
4136 karriärvägar. Kommunpolisen skulle kunna locka fler till yrket.

4137 Kommunerna får ett tydligt mandat istället för att som idag använda ordningsvakter.

4138 Om polisen får en högre lokal närvaro så kommer också lokalkännedomen att öka.

4139 En kommunal polis kan prioritera det brottsförebyggande arbetet.

4140 Med kommunal polis kan invånarna utkräva ansvar. I den nya polismyndigheten har
4141 invånarnas insyn via sina folkvalda tvärtom minskat.

4142 Centerpartiet ska inte vara det parti som alltid har staten som svaret på alla de stora
4143 samhällsutmaningarna. Precis som i andra länder som har kommunal polis som ett
4144 komplement så finns här ett behov av en lokalt förankrad polis – på riktigt.

4145

4146 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4147 att Centerpartiet vill utreda en kommunal polis med ansvar för exempelvis brottsförebyggande
4148 arbete och den allmänna ordningen

4149

4150 **Distriktets yttrande:**

4151 Avslag

4152 Christian Ottosson, Huddinge reserverar sig beträffande motion 617 till förmån för motionen

4153

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4154 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4155 8.26 Deputerade poliser

4156 *Erik Sihlberg, Stockholm*

4157

4158 Vi har många fått anledning att fundera över polisens verksamhet syftande till att komma
4159 tillrätta med kriminalitetens utmaningar och därvid kopplad otrygghet. Det är inte läge att
4160 omorganisera poliskåren, men samtidigt kan vi inte blunda för de brister som ändå finns.
4161 Centerpartiet ser polisiär verksamhet som en statlig kärnuppgift, men denna yttersta
4162 samhällsservice måste komma alla till del – vare sig de bor på landsbygden eller i tätort, i
4163 innerstad eller ytterstad. Det är även mot bakgrund av detta som många inom och utanför
4164 centerrörelsen föreslagit kommunala ordningsvakter eller till och med en kommunal polis.
4165 Gemensamt för dessa förslag är att de söker en mer snabbfotad organisation som också löser
4166 upp utbildnings- och rekryteringsproblematiken för ordinarie poliser. Privata och kommunala
4167 ordningsvakter är viktiga komplement till polisen, men det finns även klara fördelar med
4168 polisanställda ordningsvakter. Många polisuppgifter är av enklare karaktär som inte kräver
4169 flerårig högskoleutbildning, och av den anledningen använder flertalet poliskårer i andra
4170 länder redan deputerade, dvs förordnade poliser. Det som i polislagen kallas för
4171 ordningsvakter.

4172 Centerpartiet har redan tagit viktiga steg i denna riktning genom att söka att lära av New
4173 York-polisens arbetssätt, och en viktig lärdom som gäller för hela den amerikanska
4174 polisverksamheten är att inte slösa bort högskoleutbildade poliser på patrullering mer än
4175 nödvändigt. Även lagstiftaren har sedan ett antal år tagit ett steg i denna riktning i och med
4176 införandet av den nya, enhetliga och polisliknande ordningsvaksuniformen.
4177 Privatanställda ordningsvakter kommer förstås fortsatt att behövas, men tiden är nu mogen att
4178 utreda om och hur polisen skulle kunna direktanställa ordningsvakter, eftersom de som
4179 integrerad del av polisorganisationen på ett helt annat sätt kan vara en operativ del av
4180 densamma.

4181

4182 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4183 att Centerpartiet verkar för att utreda ifall polisanställda ordningsvakter kan vara ett
4184 kostnadseffektivt förslag att snabbare komma tillrätta med resursbristerna hos
4185 polismyndigheten.

4186

4187 Distriktets yttrande:

4188 Inget distriktsyttrande har inkommit

4189

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4190 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4191 8.27 Beredskapspolis

4192 *Josef Johnsson Göteborg*

4193

4194 2019 så är det 18 år sedan Göteborgs skakades, av några av de värsta kravallerna som detta
4195 landet har sett. Dessa kravaller och demonstrationer bevakades av 2500 poliser som detta till
4196 trots inte kunde bibehålla ordningen. Mycket har hänt sedan dessa. Idag beskrivs polisbristen
4197 som skriande och större insatser som bilbränder och fotbollsmatcher är svåra att bemanna.
4198 Resurser tas från ordinarie verksamhet vilket drabbar utredningar. Vidare kan man fråga sig
4199 hur polisen skall räcka till vid ett längre utdraget krisscenario.

4200 Det finns alltså ett behov av en reservpolis eller beredskapspolis som kan stötta polisen vid
4201 större insatser. Dessa beredskapspoliser kan användas för enklare bevakning eller som
4202 stöttning vid insatser genom att man arbetar i mindre grupper som direkt leds av en ordinarie
4203 polisman. Fram till 2012 fanns en sådan organisation, Beredskapspolisen, men den lades ned
4204 då man ej såg ett behov av en sådan organisation. Mycket har hänt sedan dess både
4205 internationellt och inrikes. Invasionen på Krim, Brevik, Drottninggatan och bilbränder. Detta
4206 är exempel på situationer där de finns ett kraftigt ökat behov av poliser. Dessa poliser kan en
4207 beredskapspolis bistå med.

4208

4209 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4210 att utreda hur en modern beredskapspolis organisation kan organiseras.

4211 att aktivt arbeta för att återinföra beredskapspolisen för att stärka Sveriges poliser i fred såväl
4212 som i kris.

4213

4214 **Distriktets yttrande:**

4215 Oavsett var man bor i Sverige ska alla människor kunna känna trygghet här. Motionären
4216 vill utreda hur en modern organisation för beredskapspolis ska organiseras och vill att
4217 Centerpartiet ska arbeta aktivt för att återinföra beredskapspolisen. Annie Lööf lyfte
4218 redan i sitt jultal 2015 ett återinförande av beredskapspolisen och i Centerpartiets
4219 vårbudgetar har vi sedan 2016 avsatt pengar för just beredskapspolisen. Detta är
4220 därmed en fråga vi redan driver och aktivt verkar för. Tidigare hade beredskapspolisen
4221 ett avtal med Rikspolisstyrelsen och Myndigheten för samhällskydd och beredskap.
4222 Sedan den lades ner 2012 finns Beredskapspolisförbundet som även det arbetar för ett
4223 återinförande. Eftersom organisationen har funnits fram till 2012 finns redan en modell
4224 för hur organisationen skulle kunna se ut men eftersom det gått sju år sedan dess kan
4225 det finnas en poäng i att se över organisationen innan den återinförs.

4226 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

4227 att bifalla motionens första att-sats,

4228 att anse motionens andra att-sats besvarad.

4229 Distriktsstämman beslutar:

4230 att bifalla distriktsstyrelsens förslag.

4231

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4232 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4233 8.28 Beredskapspolis

4234 *Anthon Gyllensten, Haninge Stockholms län*

4235

4236 Polismyndigheten går idag på knäna. Både polisen, politiker och medborgarna använder
4237 uttrycks om polis i kris. Så verkar det också vara. Många poliser byter jobb i andra
4238 myndigheter av olika anledningar. Men viktigast av allt, polisen kan inte lösa tillräckligt
4239 många brott. Bara under 2018 har vi sett skjutning efter skjutning och fler människor har fått
4240 livet berövat i våldsbrott med och utan dödliga vapen. Polisen behöver helt enkelt bli fler,
4241 polisen behöver utbilda och anställa mer personal. Men viktigast av allt. Polisen måste lösa
4242 brott som anmäls.

4243 Vi lever i en orolig tid där terrordåd och demokratihotande grupperingar sätter skräck hos
4244 befolkningen. Därför tror jag att det är bra om polismyndigheten vrider klockan tillbaka till
4245 1986 återupprättar beredskapspolisen. Beredskapspolisens uppgift var i huvudsak att avlasta
4246 ordinarie polis med uppgifter som exempelvis upprätthållande av ordning vid tillställningar
4247 som krävde avspärrning, trafikdirigering och bevakning av skadeplatser. Men också för att
4248 utgöra en förstärkning till yrkespoliser i exempelvis kris, höjd beredskap eller annan särskild
4249 händelse. Vid höjd beredskap eller annan särskild händelse torde det vara behövligt för
4250 yrkespoliser att disponeras för mer kvalificerade uppdrag, men då få avlastning i dem
4251 verksamheter (exempelvis trafikdirigering och avspärrningar) som måste fortgå, även i skarpt
4252 läge.

4253 Beredskapspolisen medverkade i händelser som exempelvis stormen Gudrun, husrasen i
4254 Tuve, tågolyckan i Borlänge samt under EU-toppmötet i Göteborg 2001. Och kan användas
4255 vid stora olyckor, naturkatastrofer, sökoperationer, hot och påverkan från främmande makt.
4256 När beredskapspolisen upphörde 2012 avsågs det att det inte förelåg ett polisiärt
4257 förstärkningsbehov. Idag är situationen annorlunda. Inte bara det, Centerpartiet har under
4258 långt tid haft beredskapspolisen i våra budgetmotioner; senast nu för 2019.

4259 Under senaste åren har vi fått höra och se händelser som skakat vår befolkning och vår
4260 demokrati. Vid dessa händelser har statsmakten agerat rätt och kontrollerat, vid sådana
4261 händelser behöver statsmakten än mer hjälp. Sådan hjälp skulle kunna tillhandahållas av
4262 utbildad beredskapspolis. Därför måste Sverige påbörja ett arbete med att utveckla den
4263 tidigare utbildningen och Faktiskt börja att utbilda beredskapspoliser. Med anledning av det
4264 som händer i samhället och eventuella händelser som kan komma att ske menar jag att vi
4265 måste gå från ord till handling!

4266 Kretsstämman i Haninge anser motionen behandlad och överlämnar motionen till
4267 distriktsstämman.

4268

4269 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4270 Centerpartiet ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigare utbildning ses över
4271 och att beredskapspoliser börjar att utbildas.

4272 Centerpartiet verkar för att beredskapspoliser utbildas under 2019.

4273 Centerpartiet verkar för att det ska finnas minst 500 utbildade till 2020

4274

4275 Distriktets yttrande:

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4276	1	Bifall
4277	2	Avslag
4278	3	Avslag
4279		

4280 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4281 8.29 Polisers legitimation vid pensionering

4282 *Tord Bergqvist Malung-Sälen, Dalarna.*

4283

4284 En läkare eller sjuksköterska som går i pension får behålla sin legitimation såvida inte han
4285 eller hon lämnar tillbaka den eller fråntas den. En polis som går i pension fråntas sina
4286 befogenheter.

4287 Några av dessa poliser som idag på detta sätt avaktiveras skulle säkert vara villiga och
4288 kapabla att rycka in när det behövs. Inte minst på landsbygden skulle det kunna vara av
4289 avgörande betydelse för att snabbt få fram resurser när något händer.

4290 Det nuvarande systemet där polisbrickan med tillhörande befogenheter måste lämnas in vid
4291 pensioneringen är naturligtvis förlegat och måste vara möjligt att förändra. Grundregeln
4292 borde vara att en polisman får behålla sina befogenheter fram till dess en aktiv åtgärd vidtas,
4293 antingen efter ett eget beslut eller att brickan återkallas. Frågan om vapen i tjänsten borde inte
4294 vara något problem eftersom poliser i allmänhet fortlöpande måste uppvisa sina färdigheter
4295 med vapen för att få använda dem i tjänsten.

4296 Vid partistämman 2017 beslutades att denna motion skulle anses besvarad med hänvisning till
4297 att partiet föreslagit införande av en nationell polisreserv. Det har inte framkommit att något
4298 har hänt sedan dess. I stället för att utreda en specifik fråga har man begravt den i ett större
4299 sammanhang.

4300 Under tiden fortsätter problemen, inte minst på landsbygden. I slutet av förra året kunde man i
4301 Malung-Sälens kommun notera att det i ett fall dröjde 2,5 timmar innan polis anlände för att
4302 gripa en rattfyllerist. Vid ett annat tillfälle dök polisen aldrig upp för att gripa en
4303 drogmisstänkt förare som hade förorsakat en trafikolycka. Samtidigt kunde man konstatera att
4304 flera nyligen pensionerade poliser fanns i närområdet.

4305

4306 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4307 att Centerpartiet ska arbeta för att poliser som pensioneras får behålla sina befogenheter fram
4308 till dess en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

4309

4310 Distriktets yttrande:

4311 Distriktsstyrelsen ställer sig bakom motionärens intentioner men betonar behovet av regelverk
4312 som reglerar detta. Idag är det en stor brist på poliser, och det gäller både på landsbygden och
4313 i städerna. Polisen måste kunna göra utryckningar och finnas på plats. I vissa delar av Sverige
4314 finns det stora geografiska polisområden som dessutom har få poliser. Här klarar inte
4315 polismyndigheten sitt uppdrag. På dessa platser har man upplevelsen av ett laglöst land och
4316 det är inte acceptabelt.

4317 Polismyndigheten arbetar på flera olika sätt för att möta situationen. Just nu utbildas fler
4318 poliser än tidigare och man har även utökat möjligheten till utbildning på distans. Ett sätt att
4319 möta behovet av fler poliser skulle vara att använda pensionerade poliser i större utsträckning.
4320 Det är dock inte självklart att detta är en lösning som gäller för alla. Kompetensen måste
4321 säkerställas och även möjligheten att inte förlänga tjänstgöring i de fall då det inte är lämpligt.

4322 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4323 att instämna i motionens intentioner

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 4324 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade
4325 att instämma i motionens intentioner
4326

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4327 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4328 8.30 Tryggare bostadsområden

4329 *Christian Ottosson, Kommunalråd Huddinge kommun, Stockholms län*

4330

4331 Det finns i vårt land idag mycket engagemang för att skapa trygga och trivsamma
4332 stadsmiljöer. Det är tämligen uppenbart att lokala aktörer kan uträtta mer om de jobbar
4333 tillsammans. De kan förena sina nätverk och sina ekonomiska resurser och om det finns
4334 gemensamma projekt och aktiviteter i ett område kommer det också att stärka invånarnas och
4335 företagarnas uppfattning av området.

4336 Genom olika typer av partnerskap mellan fastighetsägare, till exempel de som går under den
4337 engelska beteckningen Business improvement districts, kan tryggheten öka och kriminaliteten
4338 motverkas. Det har flera andra länder visat, och dessa har också lagstiftning för att stödja detta
4339 – några exempel är Tyskland, Holland och USA. I en rapport om modellen beskrivs arbetet
4340 som en institutionaliserad form av långsiktigt samarbete mellan lokala partners.

4341 Genomgående är också att försöka samverka kring uppgifter som gynnar invånarna och där
4342 varje aktör annars får uppfinna hjulet på nytt. Exempel på insatser är förbättrad belysning,
4343 städning, områdesväktare och sommarjobb.

4344 Partnerskap för trygghet är ett närodlat och resurseffektivt statsutvecklingsarbete där lokala
4345 aktörer samarbetar för bästa effekt av varje satsad krona. Så kallat snålskjutsbeteende, där
4346 oseriösa fastighetsägare agerar friåkare, kan motarbetas och fler aktörer än bara kommunen
4347 involveras i den lokala stadsutvecklingen.

4348 Några av framgångsfaktorerna med lokal områdesutveckling är kontinuitet (att vara uthållig),
4349 fastighetsägare (som är nyckelaktörer med både resurser och en närhet till boende) och en
4350 gemensam plattform för att kanalisera allt engagemang som finns på orten.

4351 Partnerskap för trygghet, där fastighetsägare och kommuner samverkar på olika sätt utifrån
4352 lokala förutsättningar, skulle främjas av en lagstiftning som främjar detta beteende. Då kan
4353 dessa partnerskap utvecklas snabbare och bli den plattform som både fastighetsägare och
4354 myndigheter använder sig av för att göra en viss områdessatsning långsiktigt hållbar.

4355 Ett BID-samarbete skulle underlättas av en lagstiftning som främjar detta, precis som i andra
4356 länder. Därför vill vi att Centerpartiet arbetar för en lagstiftning som skapar åtminstone en
4357 försöksverksamhet där intresserade kommuner kan pröva sig fram genom olika lösningar.

4358

4359 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4360 att Centerpartiet vill skapa en försökslagstiftning i syfte att kommuner och fastighetsägare kan
4361 skapa lokala partnerskap för trygghet

4362

4363 Distriktets yttrande:

4364 Instämna i motionens intentioner

4365

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4366 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4367 [8.31 Kameraövervakning](#)

4368 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

4369

4370 Hot, våld och skadegörelse är ingen som skall accepteras i ett civiliserat samhälle. I
4371 kollektivtrafiken skall både personal och passagerare kunna känna trygghet.

4372

4373 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4374 att det skall vara lättare att få tillstånd för kameraövervakning i kollektivtrafiken.

4375

4376 **Distriktets yttrande:**

4377 Inget yttrande insänt från distriktet

4378

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4379 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4380 8.32 Djurrättsrelaterad brottslighet

4381 *Robert Wallner och Stephanie Forsmark, Gävle*

4382

4383 Djurrättsterrorism och brott mot svenska lantbrukare och deras familjer ökar och blir allt
4384 grövre. De utsätts bl.a. för skadegörelse, bränder, trakasserier, inbrott och grova hot. Vilket
4385 resulterar i stort lidande för de drabbade.

4386 Lagstiftningen är inte anpassad till dessa hot och trakasserier. T.ex. kan djurrättsaktivisterna
4387 stå på gårdarna och demonstrera/skrämma vilket naturligtvis uppfattas som mycket hotfullt.
4388 Hoten och trakasserierna består ofta består av serier av mindre allvarliga brott. Det är svårt att
4389 lagföra personerna som begår brotten och polisen har en begränsad tillgång till starkare
4390 rättsmedel. Det är dessutom svårt att föra statistik och få en helhetsbild av situationen på
4391 grund av avsaknaden av brottskoder.

4392 En översyn av lagstiftningen behöver göras där vi gärna ser ett införande av en ny
4393 brottsrubricering för djurrättsterrorism. Redan nu bör brottskoder införas kopplade till
4394 djurrättsterrorism för att möjliggöra statistik. Polisen bär även prioritera dessa brott och arbeta
4395 samordnat nationellt.

4396

4397 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4398 en översyn av lagstiftningen när det gäller brott kopplade till djurrättsterrorism, eventuellt
4399 med införandet av en ny brottsrubricering
4400 införandet av brottskoder kopplade till djurrättsterrorism.
4401 en skärpning av lagstiftningen när det gäller hot och trakasserier av företagare och personer på
4402 privat mark.

4403

4404 **Distriktets yttrande:**

4405 Centerpartiet i Gävleborgs förslag till Distriktsstämman

4406 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg har sett det ökade andelen hot och våld gentemot
4407 de som försörjer oss med livsmedel. Vi anser att de utgör en hot mot vårt samhälle och att
4408 lagstiftningen på detta område behöver skärpas. Motionärerna tar upp tre bra förslag som vi
4409 tycker att det vore intressant att gå vidare med.

4410 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborg yrkar

4411 Att motionen bifalls i sin helhet

4412

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4413 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4414 8.33 Djurrättsrelaterad brottslighet

4415 *Rune Andersson Båstads kretsen*

4416

4417 Lagstiftarens tanke var att man ej skulle störa boende på landsbygden, när tomtmark och
4418 bostadshus låg nära naturen, med tanke på allemansrätten.

4419 Nuvarande regler gäller ej fastigheter med ekonomibyggnader med näringsverksamhet. (Se
4420 naturvårdsverkets hemsida om hemfridszon.) En lucka i lagen gör att allmänheten jämte
4421 radikala aktivister fritt kan uppehålla sig och hindra verksamhetsutövare att bedriva godkända
4422 verksamheter.

4423 Man kan röra sig fritt och i anslutning till ekonomibyggnader utan att kunna straffas för
4424 intrång. Djurhållande gårdar kan även få problem med smittspridning då vissa regler gäller för
4425 besöka.

4426

4427 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4428 att lagen om hemfridszon ändras så att en zon om 250 meter från yttervägg på
4429 ekonomibyggnad på fastighet gäller. Då allmänheten ej får vistas och störa
4430 näringsverksamheten

4431

4432 **Distriktets yttrande:**

4433 Motionären föreslår att lagen om hemfridszon ändras så att en zon om 250 meter från
4434 yttervägg på ekonomibyggnad på fastighet gäller. Då allmänheten ej får vistas och störa
4435 näringsverksamheten.

4436 Det motionären anför i form av hemfridszon för exempelvis ekonomibyggnader med
4437 djurhållning är lovvärt med tanke på eventuella aktivister samt smittspridning.

4438 Allemansrätten innebär att den som rör sig i skog och mark är skyldig att ta hänsyn till sin
4439 omgivning. Till växt- och djurliv lika väl som till markägare och andra människor i närheten.

4440 Det innebär att de som använder sig av allemansrätten också har en skyldighet.

4441 Det finns många ekonomibyggnader runt om i Sverige vid sjöar, skogar, ängar etc. Det kan
4442 vara allt ifrån tillfälliga fiskehus, jaktstugor, värmestugor osv. Att inför att skyddsavstånd på
4443 250 m skulle inskränka rättigheterna att ströva fritt i skog och natur på ett icke önskvärt vis.

4444 Det är även svårt att på 250 m avstånd avgöra om det är en aktiv eller icke aktiv
4445 ekonomibyggnad.

4446 Distriktsstämman föreslår Partistämman

4447 att instämma i motionens intentioner och avslå Att-satsen.

4448 att Distriktet uppdrar åt partistyrelsen att formulera en ny att-sats med intentionen i motionen
4449 om att skydda djurhållare och dess gårdar.

4450

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4451 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4452 8.34 Djurrättsrelaterad brottslighet

4453 *Dan Hällgren Arvidsjaur Norrbotten*

4454

4455 I dagsläget är den som bedriver djurhållning eller livsmedelsproduktion utsatt för hot och
4456 trakasserier från olika grupper i samhället, det handlar om direkta och indirekta hot mot
4457 familjen men även mot släktingar. Vi har även intrång på fastigheten i fråga med ren
4458 skadegörelse mot den egna bostaden men även mot verksamheten i fråga.

4459 I dag tvingas djurhållare eller livsmedelsproducenter att avveckla sin verksamhet av hänsyn
4460 till familjens säkerhet.

4461 Ur ett längre perspektiv kan det få en negativ inverkan på det Svenska samhällets möjlighet
4462 att försörja befolkningen med livsmedel vid en kortare eller längre kris i vår närhet som
4463 påverkar vår möjlighet att importera.

4464

4465 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4466 att fastigheter avseende livsmedelsproduktion eller djurhållning skyddsklassas för att skydda
4467 innehavaren av berörd fastighet mot intrång eller hot från olika grupperingar i samhället.

4468 att man utreder hur en skärpt lagstiftning skall utformas för att skydda djurhållare eller
4469 livsmedelsproducenter och deras familj mot trakasserier från grupperingar som inte accepterar
4470 djurhållning eller livsmedelsproduktion.

4471

4472 Distriktets yttrande:

4473 Distriktsstämman föreslår bifall till motionen

4474

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4475 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4476 8.35 Djurrättsrelaterad brottslighet

4477 *Gunilla Berglund FolkareCentern Dalarna*

4478

4479 Djurrättsaktivister är ett allt större problem för landets företagare inom de gröna näringarna
4480 som har djuhållning.

4481 Problemet har genomlysts på ett utmärkt sätt i en granskande artikelserie hos

4482 GöteborgsPosten under årets första veckor 2019.Förra sommaren startade trakasserier ,

4483 skadegörelse och hot mot en företagare i Avesta som sedan dess varit mycket utsatt. Dagligen

4484 drabbad av aktivisterna. Även övrig familj, vänner, förtroendevalda m fl har drabbats av dessa

4485 kriminella extremisters verksamhet. De hotar även minderåriga barn till företagare.

4486 Extremisterna ringer hotfulla samtal kvällar och nätter, företrädesvis helger. De gör inbrott,

4487 intrång, skadar och skrämmer djur , stjälar djur osv. De gör detta med nån sorts täckmantel att

4488 de är djurvänner. Det är i själva verket helt kriminell verksamhet de sysslar med.

4489 Dagens lagar är inte tillräckligt kraftfulla för att stoppa den här brottsligheten. För lågt

4490 straffvärde gör att polisen inte kan få tillgång till de resurser som behövs och kan inte heller

4491 samordna insatserna nationellt. Det bör också införas en brottskod för den här typen av

4492 kriminalitet för att kunna statistiskt bedöma volymen brott. Det är stort behov av snabba och

4493 märkbara förändringar i straffskala för den här sortens brott. Den här typen av brott bör ges

4494 kännbart fängelsestraff och höga bötesbelopp samt skadestånd för ekonomisk skada.

4495

4496 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4497 att Centerpartiet mycket skyndsamt arbetar för en ny brottskod för den här typen av brott

4498 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för fängelsestraff och höga bötesbelopp för den här

4499 sortens brott

4500 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för skadestånd för ekonomisk skada för de

4501 drabbade företagarna

4502 att Centerpartiet mycket skyndsamt verkar för att polisens arbete ska samordnas på nationell

4503 nivå

4504

4505 **Distriktets yttrande:**

4506 Djurrättsaktivister är ett allt större problem för landets företagare inom de gröna näringarna

4507 som har djurhållning. Sverige är ett av de länder där bönder och djurhållare är extra utsatta för

4508 hat och hot, både på nätet och genom aktivister som söker sig till deras gårdar, där de gör

4509 intrång, skadar och skrämmer djur, stjälar djur osv.

4510 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens uppfattning att dessa handlingar är en kriminell

4511 verksamhet och att dagens lagar inte är tillräckligt kraftfulla för att stoppa den här

4512 brottsligheten. Det finns ett stort behov av snabba och märkbara förändringar i straffskalan för

4513 den här sortens brott.

4514 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4515 att bifalla motionen

4516 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

4517 att bifalla motionen

4518

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4519 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4520 8.36 Djurrättsrelaterad brottslighet

4521 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

4522

4523 Djuruppfödare upplever fler hot och sabotage. Detta är en utveckling som måste stoppas.

4524

4525 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4526 att djuruppfödare inte ska behöva ha tillstånd för övervakningskameror i sina

4527 djuruppfödningssanläggningar och infarter till anläggningarna samt ett område 50 meter från

4528 anläggningarna.

4529

4530 Distriktets yttrande:

4531 Inget yttrande insänt från distriktet

4532

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4533 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4534 8.37 Djurrättsrelaterad brottslighet

4535 *Ulf Eriksson, Vännäs Västerbotten*

4536

4537 Många lantbrukare och uppfödare är oroliga för hot från djurrättsaktivister. Enligt en
4538 undersökning som LRF gjort känner var femte lantbrukare sig orolig för att de ska utsättas för
4539 hot eller kränkningar på grund av sitt jobb. Var fjärde lantbrukare har själv drabbats, eller
4540 känner någon som utsatts. I många fall framförs hoten på telefon, men en hel del uttalas också
4541 på sociala medier.

4542 Ett annat problem är att det inte krävs tillstånd för att demonstrera utanför städerna. Det
4543 betyder att vem som helst kan ta sig in på enskilt område och använda sin demonstrationsrätt.
4544 Gårdarna ligger ofta ensligt och lantbrukarna jobbar ofta ensamma så de blir väldigt utsatta
4545 om det dyker upp aktivister,
4546 Lantbrukarna i Sverige blir allt färre och LRF befarar att oro för hot leder till att ytterligare
4547 flykt från yrket.

4548

4549 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4550 att Centerpartiet arbetar för att det blir enklare att spåra upp och lagföra aktivister som begår
4551 brott.

4552 att Centerpartiet arbetar för att tillstånd krävs för demonstrationer utanför städerna.

4553

4554 **Distriktets yttrande:**

4555 Motionären föreslår att det ska bli enklare att spåra upp och lagföra aktivister som begår brott
4556 samt att Centerpartiet ska arbeta för att tillstånd ska krävas för demonstrationer utanför
4557 städerna. Centerpartiet har föreslagit att den här typen av brott ska ha en egen brottskod för att
4558 det ska bli enklare att föra statistik och Centerpartiet har också föreslagit att organisationer
4559 som driver djurrättsfrågor och samtidigt bejaktar våld mot djurägare inte ska få tillgång till
4560 offentliga medel. Då det gäller motionen är vi lite fundersamma angående den första att-
4561 satsen, hur ska det gå till i praktiken, det handlar väl mer om resurser för polis och domstolar?
4562 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta
4563 att instämna i den första att-satsens intention,
4564 att bifalla den andra att-satsen.

4565 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4566 att instämna i den första att-satsens intention

4567 att bifalla den andra att-satsen

4568 Kommittén föreslår distriktsstämman besluta

4569 att instämna i den första att-satsens intention

4570 att Centerpartiet arbetar för att tillstånd krävs för demonstrationer
4571 utanför detaljplanelagt område.

4572 Under stämmans behandling yrkas:

- 4573 • Oscar Wellman, Skellefteå, bifall till motionens första och andra att-sats.
4574 • Ulf Eriksson, distriktsstyrelsen, bifall till motionens första och kommitténs
4575 andra att-sats

4576 Distriktsstämman beslutar enligt Ulf Erikssons yrkande.

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4577

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4578 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4579 8.38 Ordningslagen

4580 *Gunnar Kjelldahl, Norrtälje, Stockholmslän.*

4581
4582 Vi ser att möjligheten att med stöd av Ordningslagen införa lokala ordningsföreskrifter mot
4583 passiv insamling, i en och annan kommun nu av vissa partier börjar användas för något som
4584 liknar riktade s.k. ”tiggeriförbud” mot folkgrupper, vilket absolut inte har varit lagstiftarens
4585 mening. Jag menar därför att det bör förtydligas vad som är lagens intentioner. De undantag
4586 som beslutas i kommunerna ska vara väl motiverade och grundade på uttalade
4587 ordningsproblem kopplat till just den aktuella platsen, och till följd av insamlingen ifråga. Det
4588 ska också vara uttalat hur stor förbudszonen är vid den specifika plats där man vill införa
4589 begränsningar, så att detta inte blir en trend mot generella lokala regler som avser hela
4590 köpcentrum, torg eller stadsdelar. Trubaduren som drygar ut studiemedlen genom att spela på
4591 torget, eller skolklassen som bedriver insamling till sin resa, måste likväl som den fattiga
4592 kvinnan från Rumänien kunna få veta hur nära just den aktuella t.ex. entrédörren de får idka
4593 passiv insamling, och framförallt varför det är ett ordningsproblem om de befinner sig
4594 närmare.

4595 Vi har i vårt land en frihet som vi måste värna, och där passiv insamling utan polistillstånd är
4596 en del. Vi har aldrig ifrågasatt denna rättighet, som nyttjats frekvent av enskilda individer,
4597 församlingar och föreningsliv. Om vi ser problem i den nyare företeelsen av sådan insamling
4598 som bedrivs i försörjningssyfte av fattiga människor från andra delar av EU, så bör vi bemöta
4599 de problemen med andra åtgärder än med att göra lokala inskränkningar i våra medborgares
4600 frihet och lagstadgade rättigheter.

4601
4602 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4603 Att som partiets inriktning verka för att den möjlighet som medges i Ordningslagen att med
4604 stöd av lokala ordningsföreskrifter av ordningsskäl förhindra passiv insamling utan tillstånd,
4605 inte missbrukas för andra syften.

4606
4607 **Distriktets yttrande:**

4608 1 Instämna i motionens intentioner

4609 2 Instämna i motionens intentioner

4610

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4611 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4612 8.39 Kontrollerande beteende

4613 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

4614

4615 I Storbritannien har en ny lag trätt ikraft som kriminaliserar kontrollerande beteenden eller
4616 tvångsbeteenden som syftar till att inskränka andra människors liv. Möjligheten att införa
4617 motsvarande lag i Sverige bör utredas.

4618 Kvinnojourerna vittnar om att teknikutvecklingen, med enkla spåringsmöjligheter av
4619 personer via deras mobiltelefoner, påverkar utsatta kvinnors säkerhet negativt. Det har lett till
4620 att kvinnor får lära sig att av-installera spårningen och/eller att Kvinnojourerna får uppsöka
4621 utsatta kvinnor på deras arbetsplatser eller i hemmet istället för tvärt om. Resultatet är att
4622 kvinnor och Kvinnojourer anpassar sig efter den kontrollerande partens agerande. Ny
4623 lagstiftning skulle istället kunna kriminalisera vederbörandes agerande.

4624 I Storbritannien beskrivs lagen enligt följande: Ett brott anses ha begåtts om en person
4625 upprepat eller kontinuerligt beter sig på ett kontrollerande och tvingande sätt om:

4626 Personerna har en personlig koppling, till exempel att de är gifta, bor ihop, tillhör samma
4627 familj eller har eller haft en relation.

4628 Beteendet har allvarlig effekt på den utsatte.

4629 Gärningsmannen vet eller borde ha förstått att beteendet skulle ha allvarlig effekt på
4630 brottsoffret.

4631 Med allvarlig effekt åsyftas att brottsoffret vid minst två tillfällen ska ha trott att våld skulle
4632 användas eller att det skapar allvarlig rädsla som har en betydande negativ effekt på
4633 brottsoffrets dagliga liv. Ett brott har inte begåtts om gärningsmannen har ett ansvar för
4634 brottsoffret för att han eller hon är dennes vårdnadshavare; samt om brottsoffret är under 16
4635 år.

4636 Kontrollerande beteende anses vara handlingar som syftar till att brottsoffret ska känna sig
4637 undergiven och beroende av gärningsmannen genom att till exempel isolera personen från
4638 deras nätverk, kontrollera inkomsten, förneka personen tillgång till sådant som behövs för att
4639 kunna vara självständig eller reglera deras dagliga liv till exempel genom att ringa och
4640 kontrollera att personen kommit hem vid en viss tid.

4641 Tvingande beteende anses vara handlingar som till dels redan är kriminaliserade i Sverige
4642 såsom ofredande eller olaga hot, men även till exempel förlöjligande.

4643 I Sverige kan delar av ovanstående handlingar vara brottsligt om det till exempel rör sig om
4644 förolämpning, ofredande eller olaga hot, men många handlingar går i praktiken straffria. I
4645 dagsläget är psykisk misshandel straffbart om en medicinsk effekt går att påvisa. Vid fall av
4646 psykisk misshandel då en medicinsk påvisbar effekt inte kan styrkas utdöms inte något straff
4647 även om det finns bevis för att den förekommit. Den drabbade kan även ha lidit härav, trots att
4648 denne inte visar några tecken på att ha åsamkats tydliga psykiska skador.

4649 Mot bakgrund av ovanstående yrkar Centerkvinnornas förbundsstyrelse;

4650

4651 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4652 Att Centerpartiet verkar för en utredning av lag som skyddar en person från andra personers
4653 kontrollerande beteenden och tvångsbeteenden.

4654

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4655 **Distriktets yttrande:**

4656

4657

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4658 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4659 8.40 Sexköp

4660 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

4661

4662 Människohandel och prostitution är slavhandel och något som vi aldrig kan acceptera. Vi har
4663 kommit långt i Sverige, i och med den svenska sexköpslagen, men det krävs ytterligare
4664 åtgärder för att säkerställa att ingen människa köps eller säljs.

4665 Straffskalan för köp av sexuell tjänst är böter eller fängelse i högst ett år. Den som köper sex
4666 av ett barn (en person under arton år) döms för brottet 'köp av sexuell handling av barn' (BrB
4667 6:9) till böter eller fängelse i högst två år.

4668 Straffskalan skärptes av den borgerliga regeringen 2010. I propositionen som ligger till grund
4669 för beslutet konstateras att mer än 85 procent av alla lagföringar för brottet medfört påföljden
4670 50 dagsböter. Tyvärr har inte straffskärpningen medfört önskad effekt. Fängelsestraff döms i
4671 princip aldrig ut. Enligt Brottsförebyggande rådet, Brå, finns tre sådana domar – mellan 1999,
4672 då lagen kom, och 2016. Men inte heller i de fallen är det säkert att det varit själva sexköpet
4673 som gett fängelse, eftersom andra brott i samma dom kan ligga till grund för straffet.

4674 Inte heller i fall som gäller köp av sexuell handling av barn är fängelsestraff vanligt
4675 förekommande. Bakgrunden till detta är svårigheten att bevisa att förövaren är medveten om
4676 barnets ålder. Organisationen Talita, som arbetar för att lyfta kvinnor och flickor ur
4677 prostitution, ger ett exempel på sin hemsida;”

4678 En 40-årig man har sex med en 14-årig flicka i en lägenhet i Stockholm. Mannen, som på sin
4679 fritid arbetar ideellt med flyktingbarn, betalar 1500 kronor till flickan för vaginalt samlag och
4680 oralsex. Han grips av Stockholmspolisens prostitutionsgrupp, åtalas och döms i tingsrätten.
4681 Påföljden? Skyddstillsyn med särskild behandlingsplan.”

4682 Vi anser inte att nuvarande straffsats speglar allvaret i brottet att köpa någon annans kropp. En
4683 jämförelse kan vara straffsatsen för brottet ”stöld av normalgraden” är fängelse i max två år.
4684 Att stjäla någons prylar ger med andra ord ett strängare straff än att utnyttja någons kropp. Det
4685 är inte rimligt.

4686

4687 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4688 att Centerpartiet ska verka för att straffet för sexköp skärps så att minimistraffet höjs från
4689 böter till fängelse i minst 14 dagar, vilket motsvarar straffsatsen för misshandel av
4690 normalgraden.

4691 att Centerpartiet ska verka för att straffskalan för brottet köp av sexuell handling av barn
4692 skärps dels genom att minimistraffet höjs från böter till fängelse och att brottsbeteckningen
4693 för köp av sexuell handling av barn ändras till utnyttjande av barn

4694

4695 **Distriktets yttrande:**

4696

4697

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4698 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4699 8.41 Spärlista

4700 *Aron Bergman, Nordanstig*

4701

4702 2005 införde Rikspolisstyrelsen en spärlista som skulle innehålla webbsidor med

4703 barnpornografiskt innehåll som internetoperatörer kunde välja att implementera. 2008 uppgav

4704 Rikspolisstyrelsen att spärlistan innehöll 4600 adresser.[1]

4705 Spärlistan är sekretessbelagd, vilket gör att ingen utanför Rikspolisstyrelsen kan granska

4706 innehållet på listan. I slutet av 2010 släpptes dock en analys av innehållet i en spärlista som

4707 läcktes via WikiLeaks. Av analysen framgick att så mycket som 98,2% av webbsidorna inte

4708 innehöll barnpornografiskt material. De få webbsidor som innehöll barnpornografiskt material

4709 raderades inom 3 timmar efter att organisationen bakom rapporten mailat webhotellen.

4710 Spärlistan är också väldigt enkel att ta sig runt. Det går till exempel att ansluta till webbsidan

4711 via dess IP-adress, det går att ändra från internetleverantörens egna DNS-server till en aktör

4712 som inte använder sig av spärlistan eller så använder man sig av en proxy eller VPN och

4713 därmed skickas all data via en server i ett annat land där spärlistan inte gäller. Det tar inte

4714 många minuter för den som är det minsta teknikkunnig att söka upp instruktioner för att

4715 genomföra dessa åtgärder.

4716 Vi kan alltså dra slutsatsen att det så kallade barnporrfiltret är ett ineffektivt sätt att gömma

4717 barnpornografi för de som inte vill se det. De som aktivt letar smyger oupptäckt förbi den

4718 dimridå som Rikspolisstyrelsen satt upp. Det faktum att det inte finns något sätt att granska

4719 vilka webbsidor som Rikspolisstyrelsen inkluderar på listan gör det väldigt lätt att censurera

4720 webbsidor av helt andra skäl. Att webshotellen som informerades om att de var värd för

4721 barnpornografiskt material raderade innehållet inom 3 timmar säger också något om

4722 Rikspolisstyrelsens vilja att faktiskt göra något åt förekomsten av barnpornografi.

4723 [1] <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=1883339>

4724 [2] <http://ak-zensur.de/2010/09/29/analysis-blacklists.pdf>

4725

4726 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4727 att Rikspolisstyrelsen upphör att uppdatera och sprida spärlistan.

4728

4729 **Distriktets yttrande:**

4730 Centerpartiets distriktsstyrelse i Gävleborgs förslag till distriktsstämman:

4731 Utifrån motionen kan man utläsa att barnporrfiltret snarare hjälper denna typ av brottslighet,

4732 istället för att beivra den.

4733 Centerpartiets distriktsstyrelse yrkar att:

4734 Motionen bifalls.

4735

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4736 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4737 8.42 Centrum mot hederförtryck

4738 *Centerkvinnornas förbundsstyrelse*

4739

4740 Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och utsatthet ökar idag i Sverige. Flera
4741 undersökningar har gjorts för att få en övergripande bild av omfattningen. Ungdomsstyrelsens
4742 rapport från 2009 visade att ungefär 70 000 ungdomar var drabbade. I en annan undersökning
4743 från 2014 låg siffran på ca 100 000 drabbade. Utöver dessa siffror tillkommer utsatta vuxna
4744 och en övertygelse från forskare om stora mörkertal.

4745 Samtidigt är kunskapen om dessa frågor eftersatt och bristfällig runt om i landet, både inom
4746 kommunernas socialtjänst, polis och sjukvården. Hedersrelaterad brottslighet är ofta mycket
4747 komplext och kräver stor samverkan, snabbhet och specialkunskaper. Att arbeta med dessa
4748 frågor handlar om att arbeta förebyggande, informationsskapande om både vad det är samt
4749 hur de kulturella skillnaderna ger sitt uttryck. Det finns ett tydligt behov av att höja
4750 allmänhetens kunskapsnivå.

4751 Idag har Östergötlands Länsstyrelse regeringens uppdrag att arbeta nationellt för att förebygga
4752 hedersrelaterad brottslighet, genom olika regionala och nationella regeringsuppdrag motverka
4753 hedersrelaterat våld och förtryck samt förhindra att unga blir gifta mot sin vilja såväl som att
4754 motverka könsstämpning. Under 2018 var det 959 ärenden till hedersteamet i Östergötland.
4755 På partistämman i Malmö antogs ett förslag om att arbeta mer för att sprida kunskap om
4756 hedersrelaterad problematik i skolan och inom socialtjänsten. Nu anser Centerkvinnorna att
4757 det är dags att gå vidare med denna fråga och bli mer konkret. Centerkvinnorna anser att de
4758 erfarenheter som länsstyrelsen i Östergötland har skaffat sig är mycket värdefull kunskap som
4759 måste tas till vara och utvecklas för hela Sverige. Uppdraget som Länsstyrelsen i Östergötland
4760 har fått från regeringen löper ut 2020. Vad som händer där efter är just nu oklart.

4761 Eftersom hedersrelaterad problematik ökar och kunskapen runt om i landet är eftersatt
4762 behöver detta arbete prioriteras. Vi anser att ett nationellt hederscentrum permanentas som en
4763 nationell samordnande funktion som utgår från länsstyrelserna runt om i landet. Vi anser att
4764 nationellt centrum inrättas i landet, men med decentraliserade team på samtliga länsstyrelser i
4765 landet för att arbeta med dessa frågor. Länsstyrelserna ska vara samordnare där kommunernas
4766 socialtjänster, skolan, regionernas hälso-/sjukvård och polis ska vara starkt sammankopplade.

4767

4768 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4769 att Centerpartiet verkar för ett permanent nationellt hederscentrum för människor som utsätts
4770 för hedersförtryck

4771 att Centerpartiet verkar för att alla kommuner ska åläggas att ta fram en handlingsplan mot
4772 hedersrelaterat våld och förtryck

4773

4774 Distriktets yttrande:

4775

4776

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4777 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4778 8.43 Slöja

4779 *Ingrid Røjstrand Östra Ryd, Söderköping Östergötland*

4780

4781 Sløjans vara eller inte vara diskuteras mycket, om den är ett verktyg för att kontrollera
4782 kvinnor eller om det är frivilligt och något kvinnor själva kan bestämma. Detta frivilliga kan
4783 vara svårt att bestämma om man sedan barnsben blivit van att bära slöja.

4784 I Sverige har vi under lång tid arbetat för jämlikhet mellan könen, samma rättigheter och
4785 skyldigheter samt rättvisa. Vi tar också särskilt ansvar för alla barn i vårt samhälle och enligt
4786 FN barnkonvention ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
4787 Ett barn är varje människa under 18 år och alla barn är lika mycket värda och har samma
4788 rättigheter. Ingen får diskrimineras. Frågan blir då varför ska vi tillåta att flickor under 18 år
4789 ska bära ett plagg som strider mot den målsättning som finns i samhället ang. jämlikhet, som
4790 särskiljer flickor från pojkar och som inte tar avstånd från diskriminering.

4791 Läser i en debattartikel av Omar Makram som är projektledare och debattör för
4792 riksorganisationen GAPF (glöm aldrig Pela och Fatime). Han skriver "Hijab på barn handlar
4793 inte om religionsfrihet. Detta är en fråga om religiös extremism och sexualisering av barn,
4794 vilket barn bör skyddas ifrån. Vi bör aldrig värdera föräldrarnas religionsfrihet högre än
4795 barnets bästa".

4796 Vi måste stå upp för barns/flickors bästa och ta avstånd från att vuxna sexualiserar barn, i alla
4797 sammanhang.

4798

4799 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4800 att flickor under 18 år inte tillåts bära slöja.

4801 att vi tar avstånd från att vuxna sexualiserar barn, i alla sammanhang.

4802

4803 **Distriktets yttrande:**

4804 Distriktsstyrelsen yttrande

4805 Distriktsstyrelsen delar problematiken med motionären. I centerpartiet har vi under en lång tid
4806 arbetat för jämlikhet och demokrati och kommit långt i frågan. Men centerpartiet är också ett
4807 liberalt parti och vill inte besluta om lagar som inskränker på vår egen vilja. Men det är
4808 skillnad på de mindre barnen, och där ser vi att vi behöver fortsätta arbetet med att försvara
4809 och beakta våra barns rättigheter, både pojkar och flickor. DS föreslår att avslå första att
4810 satsen och att bifalla andra att satsen.

4811 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att avslå 1:a att satsen och bifalla 2:a att
4812 satsen.

4813 Distriktsstämmans beslut

4814 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

4815

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4816 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4817 8.44 Hedersrelaterat våld och förtryck

4818 *Monica Hansson, Falkenberg Hallands län*

4819

4820 Hedersförtryck är ett alarmerande, skrämmande och ständigt tilltagande samhällsproblem i
4821 Sverige. Kunskapen ökar dock tack vare kunniga förkämpar, men ändå verkar Svenska
4822 myndigheter och polisen ha små möjligheter att hantera frågan.
4823 Sverige är en demokrati, där allas lika värde och rätt till frihet är grundlagsstadgat. Ändå lever
4824 tiotusentals barn och unga, majoriteten av dem kvinnor under helt andra lagar. Hederslagar.
4825 Sverige måste införa lagstiftning mot hedersförtryck, där hedern utgör en försvårande
4826 omständighet som leder till hårdare straff.
4827 Skolpersonal behöver utbildas, i att se signaler. Hedersförtryck måste bli en del av
4828 skolundervisningen, så att unga blir medvetna om sina rättigheter och att hjälp finns att få.
4829 Samhället måste uppmärksamma dessa problem på allvar.

4830

4831 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4832 att lagstiftning mot hedersrelaterat våld införs
4833 att hedern utgör en försvårande omständighet, som leder till hårdare straff
4834 att utbildning i hedersförtryck blir en del i skolundervisningen

4835

4836 **Distriktets yttrande:**

4837 Distriktsstyrelsens yttrande

4838 Motionären föreslår olika åtgärder för att i större utsträckning kunna komma åt problematiken
4839 med hedersförtryck och hedersrelaterat våld. Fallen med Pela Atroshi som mördades 1999,
4840 och Fadime Sahindal, som mördades 2002, ledde till ett uppvaknande i Sverige kring att
4841 hedersrelaterad brottslighet finns även här. Under senare år har det kommit att få allt mer
4842 uppmärksamhet, men likväl fortsätter det hedersrelaterade förtrycket. I vilken mån problemet
4843 har ökat under senare år eller om det bara blivit mer uppmärksammat är svårt att säga, men att
4844 det alltså är ett stort problem råder det ingen tvekan om.

4845 Vilken väg som är det effektivaste att gå för att komma åt det hedersrelaterade förtrycket är
4846 inte helt lätt att avgöra, men att se över befintlig lagstiftning och skärpa straffen kan vara en
4847 väg att gå. Däremot är det mer tveksamt om krav på undervisning i just hedersförtryck är
4848 något som ska skrivas in i skolans uppdrag. Redan idag går det bra att informera om
4849 problemet inom ramen för exempelvis religionskunskap, samhällskunskap och
4850 sexualkunskap, samt genom skolorna elevvårdsteam. Exakt vad undervisningen ska innehålla
4851 eller hur man bäst arbetar bör däremot avgöras på den enskilda skolan.

4852 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

4853 att bifalla intentionerna i motionens första och andra att-sats, samt

4854 att avslå motionens tredje att-sats.

4855 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

4856 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

4857 att bifalla intentionerna i motionens första och andra att-sats

4858 att avslå motionen tredje att-sats

4859

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

4860 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4861 8.45 Sekretess för vittnen

4862 *Christer Gustafsson, Sala Västmanlands län*

4863

4864 Vittnen är ofta avgörande för att lösa brott och därmed upprätthålla trygghet och säkerhet i
4865 samhället. Tyvärr händer det att vittnen hotas för att avstå från att vittna vilket är ett hot mot
4866 hela rättssystemet.

4867 Vittnen ska inte kunna var anonyma gentemot rättssystemet. Däremot måste man öppna upp
4868 möjligheten att vittnens identitet ska kunna sekretessklassas och skyddas och det ska vara
4869 absolut sekretess, dvs. inte en sekretess som omprövas fall för fall om någon begär ut
4870 uppgifterna.

4871

4872 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4873 att Centerpartiet driver frågan om möjlighet till sekretess för vittnen

4874

4875 **Distriktets yttrande:**

4876 Distriktsstämmans yttrande ang motion ”Sekretess för vittnen”.

4877 I motionen föreslås ”att Centerpartiet driver frågan om möjlighet till sekretess för vittnen”.

4878 Motionen lyfter en mycket angelägen frågeställning. Enligt flera myndigheter, bland annat

4879 Polismyndigheten, finns ett växande problem med personer som inte vågar eller vägrar att

4880 ställa upp som vittnen. Detta särskilt kopplat till grovre brottslighet med gängkriminalitet som
4881 det bottnar i.

4882 En utveckling likt detta är självfallet viktig att bryta. Men det gäller att bryta den inom det
4883 som kan och ses som rättssäkert. Rättssäkerheten är viktig att värna om och stå upp för. Det
4884 handlar om legitimitet för systemet och för att säkerställa att oskyldiga inte döms.

4885 Att veta vem som vittnar är en del av rättssäkerheten. Att släppa fram för anonymitet i
4886 vittnesförfarandet sätter därmed nuvarande rättssäkerhet på prov. Distriktsstyrelsen menar att
4887 det är grundläggande för att få till rättrådiga rättegångar och domar att vittnen inte hålls
4888 anonyma, eller bakom sekretess. Arbetet bör istället fokuseras kring vittnesskydd och
4889 förebyggande arbete för att säkerställa rättsinstansernas förtroende hos befolkningen.

4890 Distriktsstämman beslutar att avslå motionen.

4891

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4892 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4893 8.46 Rättsstatliga frågor

4894 *Anders Eriksson, Kungsbacka Halland*

4895

4896 I Tingsrätten idag sitter det 4 personer och dömer. Det är 3 nämndemän som är politiskt
4897 tillsatta, fast de skall vara opolitiska, samt 1 ordförande som är juridiskt utbildad. Idag har alla
4898 dessa 4 lika stort inflytande på utfallet av domen när det gäller brottsmål. I civilrättsliga delar,
4899 som skadestånd, har ordförande en utslagsröst.

4900 I praktiken betyder det att i ett brottsmål kan det bli 2 mot 2 och då blir det alltid det

4901 lindrigaste beslutet för den åtalade. När 2 nämndemän vill fria som exempel och 1

4902 nämndeman samt ordförande vill fälla blir domen alltså fria.

4903 Nämndemännens funktion är att ge samhällets syn på brottet. Det är en funktion som är för

4904 mig väldigt viktig att ha i Tingsrätten. I Hovrätten är det 2 nämndemän samt 3 utbildade

4905 domare som dömer, samt i Högsta domstolen finns det ingen nämndeman alls.

4906 Dagens samhälle har förändrats på många sätt. Vi har olika värderingar och politiska samt

4907 religiösa åsikter, vilket är bra att ha i Tingsrätten precis som i samhället. Men det kan även

4908 göra att nämndemän i vissa fall vill fria, där juridiken tydligt bör fälla. Detta kan, och har

4909 skett, på grund av politiska, ideologiska, religiösa anledningar. Ibland tas även sådana beslut

4910 på ren okunskap med, på grund av att man som nämndeman inte alltid förstår bevisningen.

4911 I Tingsrätten är det idag även väldigt mycket teknisk bevisning som skall beaktas. Att förstå

4912 värdet av den samt lita på teknisk bevisning är även det ibland komplicerat.

4913 I ett mål i en domstol kan det idag vara både ett brottsmål samt ett civilrättsligt mål. Ett

4914 exempel, en person har blivit misshandlad. Då är misshandeln ett brottsmål medan

4915 stämningen för sveda och värk är civilrättslig. Den civilrättsliga delen faller dock om den

4916 åtalade blir friad för brottsmålet. Detta kan göra att om 2 nämndemän anser att misshandeln ej

4917 var allvarlig så kan den åtalade få ett lågt straff, medan ordförande och 1 nämndeman anser att

4918 det var en allvarlig misshandel och därmed ge ett högt skadestånd för sveda och värk. Det blir

4919 för mig ologiskt.

4920 Största problemet är dock när 2 nämndemän vill fria helt, för då har ordföranden och den 3:e

4921 nämndemannen inget att säga till om. Dessa fall blir dock snabbt överklagade till Hovrätten.

4922 Vilket är en ekonomisk kostnad för staten. Om ordförande hade haft en utslagsröst, då

4923 behöver alla 3 nämndemän enas för att kunna ta ett beslut emot ordförandes åsikt. Om så sker

4924 då är samhället enat och då bör det vara så. Men vid 2 mot 2 då kan man enligt mig ej anse att

4925 de 2 nämndemän som har avvikande åsikt mot ordförande och den 3:e nämndemannens åsikt,

4926 är mer värd om de vill fria.

4927 Beslutsförslag:

4928 Kretsstyrelsen föreslår årsstämman att bifalla motionen.

4929 Reservation:

4930 Kretsstyrelsen 1/2019, bilaga 1

4931 Reservation till motion: Ge ordförande i Tingsrätten utslagsröst även i brottsmål

4932 Nämndemannasystemet har till syfte att stärka förtroende för rättsväsendet och en insikt om

4933 rättsskipningen. I förlängningen är syftet att upprätthålla en förståelse för domstolsväsendet.

4934 Av just den här anledningen är rösterna i juryn likvärdiga. Det är en poäng att de fortsätter att

4935 vara det. Expertisen består i tingsrätten men rösterna är lika mycket värda. I tingsrätten kan

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

4936 inte eller ska inte juryn vara experter utan göra allmänhetens avvägning. Däremot ökar
4937 expertisens inflytande i högre instanser. Nämndemannaväsendet kritiseras ofta – främst av
4938 expertisen, juristerna och domarna – men det finns en poäng i att behålla likvärdigheten med
4939 lagfarna och nämndemännen, för att behålla förtroendet. Däremot kan partierna behöva
4940 förbättra rekryteringen av nämndemän för en bredare rekrytering och som mer speglar
4941 befolkningen i stort.

4942 Jag anser att motionen ska besvaras.

4943 Maria Andersson

4944 Kretsstämman beslutade att:

4945 bifalla motionen samt sända den tillsammans med kretsstyrelsens yttrande för behandling på
4946 Centerpartiets distrikts- och riksstämma.

4947 Maria Andersson reserverade sig mot beslutet till förmån för sin reservation.

4948

4949 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4950 att ordförande i skall ha en utslagsröst vid brottsmål, precis som vid civilrättsliga mål.

4951

4952 **Distriktets yttrande:**

4953 Distriktsstyrelsens yttrande

4954 Motionären föreslår att ordförande ska ges utslagsröst vid lika röstetal i brottmålsärenden i
4955 tingsrätten. I brottsmål som kan resultera i högre straff än enbart böter ska domen fällas av en
4956 nämnd som består av en lagfaren domare (ordförande) och tre nämndemän. Allas röster är lika
4957 värda i nämnden och vid lika röstetal bestäms domens innehåll utifrån vad som är mildast för
4958 den tilltalade.

4959 Principen bakom detta är att skuldfrågan i samband med brottsmål ska vara ”ställd bortom
4960 rimligt tvivel” för en fällande dom. Detta rekvisit kan inte gärna kan anses vara uppfyllt om
4961 bara halva nämnden vill fälla den tilltalade. Att domaren är lagfaren kan inte heller anses vara
4962 ett tillräckligt starkt skäl för att ge denne en avgörande röst vid nämndens utslag. Tvärtom så
4963 skulle en sådan förändring kunna leda till en urholkning av denna så grundläggande princip i
4964 det svenska rättssystemet.

4965 Distriktsstyrelsen föreslår stämman

4966 att avslå motionen.

4967 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

4968 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

4969 att avslå motionen

4970

4971 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

4972 8.47 Rättsstatliga frågor

4973

4974 Sverige har de senaste åren råkat ut för en rad skandaler involverande nämndemän. Vårt eget
4975 parti har tyvärr även det varit inblandat i ett av de fall där nämndemän gått fullständigt vilse i
4976 argumentation, materiell juridik, bevisvärdering och respekt för rättssäkerheten.

4977 Rätten att döma en annan människa och därmed inkräkta på dennas frihet och äganderätt är en
4978 nödvändighet som staten har för att vårt samhälle ska kunna fungera, för att vi ska kunna
4979 skydda allmänheten från farliga personer, för att kunna upprätthålla lag och ordning och för
4980 att den som begår ett brott förtjänar ett straff. För den som sätter varje individs fri- och
4981 rättigheter i främsta rummet är det av oerhörd vikt att dömande utövas på ett rättssäkert sätt.
4982 Denna rättssäkerhet grundar sig på att lagarna är tydliga och lättillgängliga och att dömandet
4983 sker på ett i förhållande till lagarna förutsägbart och konsekvent sätt. Den mänskliga faktorn
4984 kommer alltid att finnas, men empiriskt sett har domare visat sig ta färre ovidkommande
4985 hänsyn i sitt dömande än nämndemännen.

4986 Syftet med nämndemannasystemet då det infördes på 1200-talet var att agera som en form av
4987 bevismedel men har historiskt gjort en resa uppåt i fråga gällande makt då varje nämndeman
4988 sedan 1983 har individuell röst i avgörande i mål, istället för den kollektiva röst de hade
4989 tidigare. Nämndemannasystemet försvaras idag med att det ger insyn för allmänheten och
4990 påverkar dömande till att återspegla vad folket anser om lagen. Det är en förrädisk
4991 argumentation. Folket har rätt att yttra sin åsikt om lagarna var fjärde år, då riket har allmänna
4992 val och väljer vem som skall ges makten att vara lagstiftare. Lagarna kan inte få ges en ändrad
4993 innebörd genom att politiskt tillsätta nämndemän får makt att uttolka dem. De flesta som idag
4994 är nämndemän tar naturligtvis sitt uppdrag på största allvar, och är måna om att göra en så
4995 korrekt bedömning av varje mål som möjligt. Men det räcker inte. När skandal på skandal
4996 avlöser varandra i fråga om nämndemannainstitutionen, riskerar det att skada förtroendet för
4997 rättsväsendet på ett allvarligt sätt. Ett land där befolkningen inte har förtroende för
4998 rättsväsendet, är ett land där rättsväsendet snart kommer att tappa sin makt och betydelse.
4999 Därför får Caesars hustru inte ens misstänkas - och nämndemannasystemet bör avskaffas.

5000

5001 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5002 att nämndemannasystemet avskaffas

5003

5004 **Distriktets yttrande:**

5005 Håkan Larsson yttrar sig och yrkar att distriktsstämman anser att nämndemannasystemet
5006 behöver ses över och reformeras. Mot denna bakgrund anses motionen besvarad. Bosse
5007 Svensson yrkar bifall till distriktsstyrelsens yttrande att distriktsstyrelsen instämmer i
5008 motionärens resonemang och yrkar bifall med ändringen av attsatsen att
5009 nämndemannasystemet i sin nuvarande form avskaffas.

5010 Thomas Andersson yrkar bifall till Håkan Larssons förslag.

5011 Stämman ajourneras.

5012 Bosse Svensson yttrar sig och yrkar på ett kompromissförslag: att distriktsstyrelsen anser att
5013 dagens nämndemannasystem har stora brister och att lekmannainflytandet och transparensen
5014 med målet att genomföra en förändring. Mot denna bakgrund anses motionen besvarad.

5015 Beslutsgång, ordförande frågar på två förslag:

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 5016 Ordföranden frågar om stämman väljer att gå på distriktsstyrelsens förslag. Ordföranden
5017 frågar om stämman väljer att besluta enligt kompromissförslaget och finner att stämman
5018 beslutar:
5019 -Att distriktsstyrelsen anser att dagens nämndemannasystem har stora brister och att
5020 lekmannainflytandet och transparensen med målet att genomföra en förändring. Mot denna
5021 bakgrund anses motionen besvarad.
5022

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5023 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5024 [8.48](#) Rättsstatliga frågor

5025 *Centerstudenter*

5026

5027 Inledning

5028 Världen blir allt mer demokratisk genom att fler länder anammar versioner av den liberala
5029 rättsordning som blivit norm i västvärlden. Samtidigt står de gamla demokratierna inför
5030 ständiga hot. Extrema rörelser vill avskaffa den, pressade politiker åsidosätta den och
5031 människor saknar förståelse för dess innebörd. Detta i synnerhet i de avseenden den liberala
5032 demokratin skiljer sig från andra former av demokrati. För på samma sätt som det är en garant
5033 för folkstyre är det en garant för att begränsa vanstyre genom att slå vakt om förutsägbarhet,
5034 transparens, proportionalitet och den enskildes rätt.

5035

5036 I en svensk kontext, där frånvaron av politiska och militära konflikter varit konstant i sekel,
5037 har rättsstatsprinciper ofta betraktats som något elitistiskt och en historiskt stark misstro mot
5038 juristväsendet satt sina tydliga spår. Med en allt oroligare omvärld finns det all anledning att
5039 stärka den svenska rättskedjan, alltså med utgångspunkten att garantera medborgarnas
5040 rättigheter gentemot det allmänna.

5041 Människans rätt gentemot staten

5042 Enskilda individers rättigheter behöver skyddas mot statens maktutövning. I en tid när
5043 rättsstatliga principer och ideal hotas måste garantin för människors frihet stärkas.

5044 För majoriteten av våra grundlagsstadgade rättigheter gäller att de enbart får inskränkas
5045 genom stöd i lag och att dessa rättighetsbegränsningar endast får göras för att tillgodose
5046 ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle. Det betyder att begränsningen aldrig
5047 får gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den, och
5048 inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen, som en av
5049 folkstyrelsens grundvalar. Detta bör vara utgångspunkten för samtliga begränsningar av
5050 människor rättigheter.

5051 Med grund i detta synsätt bör staten kunna bli skyldig att utge skadestånd när den kränker
5052 individens rättigheter. Staten ska inte utan lagstöd få beröva någon frihet eller egendom.
5053 Vidare är det också viktigt att en enskild individ kan erhålla ersättning när staten vållar
5054 individen skada genom felaktiga myndighetsbeslut eller genom att överträda sina
5055 befogenheter. Såväl svensk grundlag, som EU-rätten och Europakonventionen, stadgar att
5056 individen har rätt till en rättvis rättegång. Rättvisa ska vara tillgänglig för alla. Ofta är
5057 rättegångskostnaderna i mål om fri- och rättighetsinskränkningar höga. Det är därför rimligt
5058 att individen får ersättning för sina rättegångskostnader när denne haft skälig anledning att få
5059 sin sak prövad.

5060 Polis och rättsväsende i hela landet

5061 Oavsett var i Sverige du bor ska du kunna vara säker på att det finns ett fungerande
5062 polisväsende. Att bli utsatt för ett brott mot sin person eller egendom är den största
5063 frihetsinskränkning en person kan erfara. Att få hjälp när man tillkallar polis och få sin
5064 anmälan behandlad på ett professionellt sätt borde vara en självklarhet. Så är det inte idag.
5065 I många delar av landet finns i dagsläget ett så få antal anställda poliser att det inte går att
5066 tillkalla en polispatrull när brott pågår. Efteråt är risken för att brottsutredningen läggs ner

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5067 dessutom stor, mycket till följd av att det saknas resurser för att genomföra en ordentlig
5068 förundersökning. Detta skapar en misstro gentemot polis och rättsväsende, samtidigt som det
5069 minskar förtroendet för hela rättskedjan och det gemensamma samhällskontraktet.

5070 År 2015 inleddes en stor omorganisation inom polisen. Syftet med den nya strukturen var att
5071 förbättra den polisiära närvaron och öka ingripande- och uppklärningsprocenten. Den nya
5072 organisationen upplevs dock inte ha gett önskad effekt och har även kritiserats hårt internt.
5073 Många poliser uppges ha lämnat professionen som ett yttrande av sitt missnöje.

5074 För att komma tillrätta med de problem som finns inom polisen, både vad gäller utbildning,
5075 rekrytering och kontinuitet krävs ett helhetsomfattande grepp och en övergripande
5076 parlamentarisk polisberedning där diskussion om den svenska polisens framtid kan föras. Det
5077 handlar bland annat om att förbättra arbetsmiljön, minska den administrativa bördan, och öka
5078 yrkesattraktiviteten för poliser i yttre tjänst. Det måste till en bred politisk enighet för att
5079 förhindra att polisväsendet används som ett slagträ i den politiska debatten.

5080 Målsägarbiträden

5081 Att delta under en rättegång är en jobbig upplevelse för de flesta inblandade, särskilt för den
5082 som blivit utsatt för brott. Målsägandebiträden uppfyller en viktig roll under rättegången som
5083 stöd till den käre och ser till att dennes intressen tillvaratas. Idag har målsäganden rätt till
5084 ett målsägandebiträde vid sexualbrott samt vid brott där påföljden kan bli fängelse om det
5085 utifrån personliga förhållanden och andra omständigheter kan tänkas behövas. Vi anser att det
5086 behövs en ökad tillgång till målsägandebiträden och fler möjligheter att vara berättigad till ett
5087 sådant.

5088 Kronvittnen

5089 Centerpartiet bör starkt ta ställning mot kronvitnesssystemet som ger misstänkta som vittnar i
5090 en rättegång strafflindring eller straffbefrielse. Att ge misstänkta personer möjlighet att
5091 undslippa straff i utbyte mot vittnesmål är inte bara rättsosäkert utan underminerar även en del
5092 av straffets funktion, nämligen att ge brottsoffer upprättelse.

5093 Överskottsinformation

5094 Förutsättningarna och formerna för att tillåtas inskränka individens personliga frihet genom
5095 tvångs- och våldsutövning är noggrant reglerade i lag och dessutom underkastad hård
5096 prövning och kontroll. Tvångsmedel får inte användas utan att ändamålet tillåter det och att
5097 det finns behov eller proportionalitet för detsamma. Dessa krav bör också gälla
5098 överskottsinformation som framkommit vid användningen av hemliga tvångsmedel, däribland
5099 övervakning av privat kommunikation.

5100 Nämndemannasystemet

5101 Sveriges domstolar har under hundratals år haft någon slags motsvarighet till nämndemän.
5102 Lekmannadomare som inte är lagfarna och som är tänkta att tillföra en grad av
5103 medborgarinflytande och ett återspeglade av den allmänna rättsuppfattningen hos folket. I
5104 praktiken har det inneburit att de politiska partierna nominerat personer som ska tillsättas som
5105 nämndemän. År 2016 var enbart fem procent av nämndemännen partipolitiskt obundna. Det
5106 nomineringssystem med vilket nämndemännen tillsätts har väckt stor kritik. Dels som en följd
5107 av att Sverigedemokraterna, ett nationalistiskt populistparti med en bristande respekt för
5108 många lagstadgade rättigheter nu tillsätter en stor andel av nämndemännen, och dels som en
5109 följd av att partier med ett sviktande antal medlemmar har haft svårt att hitta och nominera
5110 lämpliga nämndemän.

5111 En studie på över 15 000 domar gällande asyl vid migrationsdomstolarna i Stockholm, Malmö
5112 och Göteborg visade att chansen att få asyl minskade när nämndemän nominerade av
5113 Sverigedemokraterna varit med om att fatta beslutet. Det tyder på en oroande trend, där

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5114 nämndemän ser det som sitt jobb att döma inte bara som lagen lyder, utan som deras
5115 respektive partier anser att lagen borde lyda.
5116 Den politiska nomineringen av nämndemän skapar även problem för partierna. När en
5117 nämndeman agerar tveksamt eller felaktigt i domstol får partiet som nominerade personen i
5118 fråga ofta bära en stor del av skulden. Det försätter partianknutna nomineringskommittéer i ett
5119 beklämmande läge där de tvingas välja mellan att ta risken att nominera en ny och för partiet
5120 relativt okänd person som nämndeman, eller fortsätta satsa på personer som är välkända av
5121 partiet. Detta medför dessutom särskilda svårigheter för partier med ett litet urval av
5122 medlemmar, att nominera nämndemän med varierande ålder, härkomst och socioekonomisk
5123 bakgrund. Sammantaget gör svårigheterna med nomineringen av lämpliga nämndemän
5124 sannolikheten för att nämndemannasystemet, i realiteten, skulle spegla den allmänna
5125 rättsuppfattningen hos folket låg.
5126 För att komma åt dessa problem bör i synnerhet två åtgärder genomföras. För det första bör
5127 tillsättningen av nämndemän vara opolitisk. För det andra behöver antalet nämndemän
5128 reduceras. I svensk tingsrätt sitter tre nämndemän och en domare. Antalet nämndemän bör
5129 reduceras från tre till två, efter en modell som liknar den som råder i Tyskland. Att gå från tre
5130 till två nämndemän skulle dels göra det enklare att tillsätta ett tillräckligt antal lämpliga
5131 nämndemän, och dels bevara nämndemännens möjlighet att rösta emot den utbildade
5132 domaren.

- 5133
- 5134 • Centerpartiet ska verka för att möjliggöra skadeståndsanspråk baserat på
 - 5135 rättighetsstadgan i Regeringsformen.
 - 5136 • Centerpartiet ska verka för att staten bekostar egna rättegångskostnader även vid bifall
 - 5137 om medborgaren haft skäligen anledning att få sin sak prövad.
 - 5138 • Centerpartiet ska verka för att stärka äganderätten så att den omfattas av de särskilda
 - 5139 begränsningsbestämmelserna i Regeringsformen.
 - 5140 • Centerpartiet ska verka för att stärka näringsfriheten så att den omfattas av de särskilda
 - 5141 begränsningsbestämmelserna i Regeringsformen.
 - 5142 • Centerpartiet ska verka för att riksdagen tillsätter en polisberedning.
 - 5143 • Centerpartiet ska verka för att polisens metoder i högre grad ska vara empiriskt
 - 5144 beprövade.
 - 5145 • Centerpartiet ska verka för en ökad tillgång till målsägandebiträden.
 - 5146 • Centerpartiet tydligt tar avstånd från att införa kronvittnen i svensk rätt.
 - 5147 • Centerpartiet förnyar sitt ställningstagande gällande att ta avstånd från anonyma
 - 5148 vittnen.
 - 5149 • Centerpartiet ska verka för att användningen av överskottsinformation ska vara
 - 5150 restriktivt med hänvisning till individens personliga integritet. Om
 - 5151 överskottsinformation ska användas till andra syften än vad som föranlett
 - 5152 frambringandet krävs att det är proportionerligt i relation till det brott där
 - 5153 informationen är tänkt att användas.
 - 5154 • Centerpartiet ska verka för att överskottsinformation endast ska kunna användas som
 - 5155 bevisning om brottet i sig hade kunnat föranleda användning av de hemliga
 - 5156 tvångsmedel med vilken överskottsinformationen insamlades från början.
 - 5157 • Centerpartiet verkar för att nämndemän tillsätts genom en partipolitiskt oberoende
 - 5158 process.
 - 5159 • Centerpartiet verkar för att antalet nämndemän i första instans minskas från tre till två.
 - 5160 • Centerpartiet verkar för att nämndemännens sammanvägda röst likställs med rösten av
 - 5161 rättens ordförande.

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 5162 • Centerpartiet ska verka för att domarnämnden blir fristående från
- 5163 Justitiedepartementet.

5164

5165

5166

5167 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5168 8.49 Brottsoffer

5169 *Ask Fjellklang, Bengtsfors*

5170

5171 Om någon utsätts för ett brott, typ misshandel, våldtäkt eller annan kränkande handling blir de
5172 oftast tilldömda ett skadestånd. För att få det skadeståndet utbetalt som de blir tilldömda så
5173 krävs mycket av offret tyvärr. De skall ju själv ansöka först hos den som utfört brottet! Sedan
5174 om denna inte betalar själv, gå vidare till kronofogden och fylla i en blankett som skall
5175 skickas ut till alla offer och be om hjälp/utmätning av den samme en gång till. Ett sätt är att då
5176 låta kronofogden bevaka eventuella tillgångar hos den som dömts att betala skadestånd år
5177 efter år vilket kan kosta pengar från den som är brottsoffer tyvärr. Eventuellt kan
5178 försäkringsbolaget hjälpa till med skadestånd. Sist söka hos brottsoffermyndigheten som i
5179 vissa fall kan betala ut delar av summan beroende på olika grunder i brottet tyvärr.
5180 Varför kan inte samhället betala ut på något sätt? Samhället betalar ju arvoden till advokaten
5181 för den som försvarar brottslingen utan avskrivning för något. Den utbetalningen sker även
5182 mycket skyndsamt. Hela förundersökning, rättegång, eventuellt sjukvård osv bekostas av
5183 samhället men inte hjälper det offer mycket.

5184 Varför är ersättningen till försvarare viktigare än verkställighet av utdömt skadestånd? Inte
5185 ens brottsofferjouren är statlig utan består av frivilliga ideella personer som hjälper så gott den
5186 kan. För att brottsoffer skall få det tilldömda skadeståndet krävs ju tyvärr att personen som
5187 gjort brottet har tillgångar. Om inte tillgångar finns så är det mycket svårt för att inte säga
5188 nästan omöjligt att få det skadestånd som vårt rättssystem tilldömt offret tyvärr.
5189 Det är ju känt att det finns målvakter i vissa typer av brott. Det är således i nuvarande system
5190 tyvärr krångligt och osäkert om det någonsin betalas ut det skadestånd som
5191 personen/brottsoffer blev tilldömt.

5192

5193 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5194 Att partiet arbetar för att brottsoffer skall kunna få det skadestånd som rätten fastslår.

5195 Att partiet arbetar för att det inte skall vara den tilldömde som skall driva denna fråga.

5196

5197 Distriktets yttrande:

5198 Centerpartiet Fyrbodal delar motionärens syn att det är viktigt att stärka brottsoffers möjlighet
5199 till skadestånd. Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd
5200 gör att kränkningen efter brottet blir än större.

5201 Vi vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta
5202 upplevs som en orimligt krånglig process. Vi vill att brottsoffers rättigheter ska tillvaratas
5203 bättre när det gäller bedömning av skadestånds och ersättnings storlek, sättet för utbetalning
5204 och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer.

5205 När det gäller brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där
5206 gärningsmannen har dömts till fängelse vill vi inte att brottsoffret självt ska behöva kräva
5207 skadeståndet från gärningsmannen. Detta bör vara ett statligt ansvar. Staten ska sedan, med
5208 hänsyn till eventuella försäkringar, kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.
5209 Centerpartiets partistämma 2015 beslutade i enlighet med motionärens intentioner och driver
5210 frågan i riksdagen. Vi vill att brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 5211 dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse ska inte själv behöva kräva skadeståndet
5212 från gärningsmannen utan detta bör vara ett statligt ansvar.
5213 Distriktsstämmans beslut:
5214 Att anse motionen besvarad
5215 Att översända motionen till partistämman
5216

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5217 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5218 8.50 Brottsoffer

5219 *Loulou Andersson Kungsbacka, Hallands län.*

5220

5221 Då polis skall meddela person(-er) att ett våldsbrott begått skall det finnas en person med som
5222 stöd vid detta tillfälle.

5223 Personen kan vara psykolog, sjuksköterska, läkare eller en person från kommunen. Denna
5224 person skall fungera som en kontakt för samtal och hjälp till läkare, psykolog mm och kan
5225 kallas kris-samordnare...Detta saknas helt idag! Det kan få förödande konsekvenser, dels få
5226 besked om brott och dessutom inte få hjälp vart personen kan vända sig. Risken är stor att den
5227 psykiska ohälsan ökar om inte rätt hjälp sätts in så snart som möjligt även för brottsoffer.
5228 Stöd till brottsoffer måste stärkas!

5229

5230 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5231 att det införs en kris-samordnare när polis skall meddela person(-er) att ett våldsbrott begåtts.

5232 Detta för att hjälpa brottsoffer och att minska ytterligare ökning av psykisk ohälsa

5233

5234 **Distriktets yttrande:**

5235 Distriktsstyrelsens yttrande

5236 Precis som motionären skriver så behövs stöd för brottsoffer, deras anhöriga och anhöriga till
5237 förövare i en situation där våldsbrott begåtts. Brottsofferjouren ger gratis stöd åt alla
5238 brottsutsatta. Detta gäller samtalsstöd, råd och vägledning, information m m.

5239 Stödinsatser av olika slag bör även i akutläget finnas tillgängliga för såväl drabbade personer
5240 och deras anhöriga. Polis, räddningstjänst- och ambulanspersonal har en viktig uppgift i att
5241 vid varje enskilt tillfälle förmedla hjälp från sjukvård alternativt socialtjänsten och avgöra
5242 vilket extra stöd som eventuellt behövs.

5243 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

5244 Att instämma i motionens intentioner

5245 Centerpartiet Hallands årsstämmobeslut:

5246 Årsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag

5247 att instämma i motionens intentioner

5248

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5249 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5250 8.51 Brottsoffer

5251 *Jenny Adolphson, Köpings C-krets*

5252

5253 Att bli utsatt för ett brott kan skapa många oroliga tankar hos brottsoffret. Det kan vara svårt
5254 att veta vart man ska vända sig för att få adekvat hjälp att bearbeta krisen och psykologhjälp.

5255 Var i Sverige du bor kan också vara avgörande, såväl vilket försäkringsbolag du valt.

5256 Sådär olika kan det se ut enligt brottsofferjouren:

5257 Kommunen: Socialtjänsten gör en bedömning av den hjälpsökandes behov av ekonomiskt
5258 bistånd för kostnader för psykoterapi. Brottsoffer eller ej är inte i fokus. Vissa kommuner har
5259 utarbetat särskilda grupper eller mottagningar för vissa brottsofferkategorier, där man erbjuder
5260 samtal.

5261 Landstinget: Öppenmottagningen gör en bedömning av den hjälpsökandes behov. En remiss
5262 kan utfärdas till en psykoterapeut. Brottsoffer kan ibland remitteras till Kris- och
5263 traumacentrum, som har kompetens på traumabearbetning och särskilt tar emot personer
5264 utsatta för våld och övergrepp. Ett fåtal sjukhus har särskilda enheter för omhändertagande av
5265 brottsoffer. Det är ofta verksamheter för kvinnor utsatta för övergrepp.

5266 Försäkringsbolag: Vissa försäkringar täcker kostnad för uppemot tio samtal med psykolog
5267 efter till exempel rån eller misshandel. Ofta krävs polisanmälan. Ibland gäller inte
5268 försäkringen vid våld i nära relationer. Vissa arbetsgivare har kollektivavtal och det kan, om
5269 skadan klassas som arbetsskada, ge ersättning för till exempel psykoterapi.

5270 Din försäkring kan ge dig förtur hos Kris- och Traumacenter.

5271 Brottsoffermyndigheten: Om brottet polisanmälts kan man ansöka om ersättning för
5272 kränkning och kostnader för psykoterapi hos Brottsoffermyndigheten. Detta förutsätter att inte
5273 gärningsmannen betalar skadestånd eller att det egna försäkringsbolaget står för de
5274 kostnaderna. Myndigheten gör en egen bedömning enligt brottsskadelagen.

5275 Ideella organisationer: Få ideella organisationer kan erbjuda professionell psykoterapi. En del
5276 ideella brottsoffer- och kvinnojouren erbjuder gruppsamtal, självhjälpgrupper eller
5277 kontinuerlig krisbearbetning, ofta ledda av erfarna – men inte professionella – personer. Ofta
5278 kan den ideella föreningen förmedla vidare eller hjälpa till att ställa krav på krisbehandling.

5279 Att söka hjälp privat: Utbudet av privata behandlare är stort. Kostnaden för behandling
5280 varierar. Det finns en rad rikstäckande föreningar där du kan söka efter en legitimerad
5281 behandlare.

5282 Som det framgår av ovan finns ingen samstämmighet i det stöd ett brottsoffer kan förvänta sig
5283 för hjälp. Det behövs en ökad jämlikhet och tydligare ansvar för brottsoffrens bästa. En
5284 nationell samordning eller ansvarsutpekande behövs – exempelvis kan Brå tillsammans med
5285 andra myndigheter/organ få det uppdraget.

5286

5287 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5288 att alla som utsätts för ett svårt brott ska kunna erbjudas psykologhjälp och att ett nationellt
5289 ansvar tas för att klara det.

5290

5291 **Distriktets yttrande:**

5292 Distriktsstämmans yttrande

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5293 I motionen föreslås ”att alla som utsätts för ett svårt brott ska kunna erbjudas psykologhjälp
5294 och att ett nationellt ansvar tas för att klara det.”
5295 Att bli utsatt för ett brott kan och är ofta en psykisk påfrestning, kanske inte alltid direkt i
5296 anslutning vid brottet. Oro, osäkerhet och andra tankar kan komma även en tid efter att brottet
5297 skett. Då är det viktigt att stöd och hjälp finns. Stödet måste också vara likvärdigt i hela
5298 landet, precis som motionären framför.
5299 I dagens system ska Polisen alltid fråga den som blivit utsatt för brott om hen är i behov av
5300 eller önskar stöd. Detta ska i så fall meddelas till Brottsofferjouren för kontakt. Att denna
5301 kedja ska fungera beror på dels att frågan ställs till brottsoffret samt att hen är mottaglig för
5302 stöd vid just det tillfället. Det finns uppenbara risker i det förfarandet att personer går miste
5303 om stöd.
5304 Information hur man får stöd som utsatt för ett brott, eller som närstående, behöver bli
5305 tydligare. Att alternativ genom försäkringar finns är självklart välkommet, men det
5306 grundläggande måste få en tydligare roll och samordning.
5307 En nationell kraftsamling behövs där Polisens roll och Brottsofferjouren görs tydligare.
5308 Brottsofferjouren bör också få bättre resurser nationellt för att kunna vara den samordnande
5309 instansen för ett bättre stöd för brottsoffer.
5310 Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen enligt vad som framförs i yttrandet.
5311

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5312 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5313 8.52 Skadestånd och ersättning i brottsmål

5314 *Anton Nilsson Piteå krets Norrbotten*

5315

5316 Idag är processen för lång och byråkratisk för de personer som drabbas av brott och blivit
5317 tilldömda skadestånd. Den här motionen handlar i första hand om brottsoffer som blivit
5318 tilldömda skadestånd i domstol.

5319 Processen börjar idag med att en domstol beslutar om eventuella skadestånd i samband med
5320 att en gärningsman blir dömd för ett brott. Skadeståndet kan bestå av bland annat sakskada,
5321 ersättning för kränkning eller ersättning för sveda och värk. Gärningsmannen ska sedan betala
5322 detta till målsägaren. Målsägaren måste dock själv kräva in detta av gärningsmannen och kan
5323 för detta ta hjälp av Kronofogdemyndigheten. Om gärningsmannen ej kan betala, kan
5324 målsägare vända sig till Brottsoffermyndigheten för att få ersättning därifrån. Målsägaren ska
5325 i sådant fall först ha vänt sig till det försäkringsbolag denne har för att om möjligt få
5326 ersättning därifrån eftersom det är ett krav från brottsoffermyndigheten.

5327 Brottsoffermyndigheten gör i sin tur en egen bedömning och kan både höja och sänka
5328 beloppet men de gör alltid ett grundavdrag på 1500 kronor för att det inte ska vara fördelaktigt
5329 att vända sig till Brottsoffermyndigheten istället för till försäkringsbolag.

5330 Denna process är byråkratisk och kan ta lång tid. Det drabbar också en utsatt grupp eftersom
5331 det handlar om personer som blivit drabbade av brott. Denna process bör göras om för att
5332 förenkla för de personer som redan är skadelidande. Det är också orimligt att två olika statliga
5333 myndigheter bedömer ersättningen olika.

5334

5335 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5336 Centerpartiet ska driva på för att en förändring i lagstiftningen ska ske så att
5337 Brottsoffermyndigheten skyndsamt efter en laga kraft vunnen dom ska betala ut det utdömda
5338 beloppet. Det ska sedan åligga brottsoffermyndigheten att kräva in ersättningen av
5339 gärningsmannen.

5340 Centerpartiet ska driva på för att rätten att få ersättning från Brottsoffermyndigheten inte ska
5341 påverkas av om en person har en privat försäkring eller ej.

5342

5343 Distriktets yttrande:

5344 Distriktsstämman föreslår bifall till motionen

5345

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5346 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5347 8.53 Kränkningsersättning

5348 *Carina Höglund CK*

5349

5350 Då svenska domstolar är bundna av lagstiftarens uttalade att kränkningsersättning inte kan
5351 utgå till anhöriga krävs det nu en ny lagstiftning som i likhet med norsk lagstiftning ger rätt
5352 till ersättning för den upprördhet, förtvivlan, vanmakt, hat och kränkning av sinnesfriden som
5353 någon kan känna om en nära anhörig har dödats genom brott mot dennes person.

5354 I Norge finns det sedan lång tid tillbaka en bestämmelse i den norska ersättningslagen där
5355 make/maka, sambo, barn eller föräldrar till den avlidne har rätt till kränkningsersättning om
5356 gärningsmannen uppsåtligen eller av grov vårdslöshet orsakat dödsfallet.

5357 Vid mordförsök ligger kränkningsersättning enligt praxis på 100-150,000 kr till brottsoffret,
5358 men om brottsoffret avlider faller kränkningsersättningen helt bort då anhöriga inte anses
5359 direkt drabbade av dödsfallet.

5360

5361 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5362 att lagstiftaren inför en bestämmelse i skadeståndslagen som ger anhöriga till våldsdödade rätt
5363 till kränkningsersättning.

5364

5365 Distriktets yttrande:

5366 Inget distriktsyttrande har inkommit

5367

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5368 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5369 8.54 Hets mot folkgrupp

5370 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

5371

5372 I samhället ser vi hur grupper formeras med agendor som är exkluderande i form av ren
5373 rasism eller bygger på fördomsfulla tankar. Jag anser att lagen om hets mot folkgrupp är
5374 direkt kontraproduktiv då dessa grupper tvingas hålla just sina agendor dolda med risk för
5375 repressalier om de hade öppet proklamerat var de egentligen står. Allt fler både nationellt
5376 väljer att rösta in dessa grupperingar i våra parlament, många gånger utan konsekvenstänk.
5377 Mestadels för att man vill ha "förändring". En förändring som få vet vad den består av, bara
5378 det blir förändring.

5379 Jag är övertygad om att det alltid är mer gynnsamt att kunna bemöta det som verkligen sägs
5380 än det som är tillåtet att säga i det offentliga rummet. Låt varje individ och gruppering ge
5381 uttryck för vad de verkligen driver för frågor. Nu "luras" många in att se direkt fascistiska
5382 alternativ som något gynnsamt i vårt samhälle, detta då dessa grupperingar lärt sig
5383 spelreglerna som samhället satt upp. En utveckling som vi bör ta på största allvar och en
5384 avskaffning av hets mot folkgrupp är ett sätt att lyfta upp dessa frågor på allvar.

5385

5386 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5387 att Centerpartiet aktivt arbetar för att avskaffa lagen om hets mot folkgrupp

5388

5389 Distriktets yttrande:

5390 SVAR

5391 Vårt demokratiska system bygger på att bemöta partier och grupperingar sakligt och att olika
5392 uppfattningar är till gagn för samhället.

5393 Dock är det ett problem när grupper/personer kollektivt beskylls för och angrips utifrån ras,
5394 religion, sexuell läggning, etnicitet eller nationalitet.

5395 Varje människa är unik och ska behandlas utifrån det, alla människors lika värde, det som är
5396 grundbulten i vårt rättssamhälle.

5397 Vi anser att det är bra med en lag som skyddar utsatta.

5398 Distriktsstyrelsen föreslår att motionen avslås.

5399

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5400 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5401 8.55 Brotts och påföljder

5402 *Ask Fjellklang, Bengtsfors*

5403

5404 Nu är det så att om en person begår olika typer av brott under en viss period så behandlas de i
5405 samma mål ofta för att underlätta förarbetet. Det kan vara ett rån, några mordförsök, några fall
5406 av misshandel i samband med narkotikabrott, en massa olovliga framförande av fordon som
5407 kan vara både avställda och belagda med körförbud och oförsäkrade och i övrigt trafikfarliga.
5408 Rätten behandlar ofta efter målsägarbiträdens yrkande först det med längst påföljd. Sist
5409 kommer de som inte anses som så allvarliga. Visst är det svårt att veta vilka brott som är så
5410 kallade perdurerande* och inte kan skiljas åt under det åtalstiden men vi behöver göra en
5411 översyn över sättet detta används för att nästan hjälpa den som begår brott.

5412 Det brott är inte mera ringa/mindre allvarliga bara för att personer är påverkade av alkohol,
5413 droger, sjuka eller annat. Att framföra exempelvis ett fordon är inte så allvarligt före det
5414 händer olyckor med skador eller dödsfall i vårt land tyvärr. Men om någon blir allvarligt
5415 skadad eller avlider är det ju tyvärr lika allvarligt för inblandade oavsett hur tillståndet på den
5416 som framförde eller äger fordonet var vid tillfället eller ett år före händelsen.

5417 Dålig tröst för offer att den som orsakar en ev olycka misshandlat eller rånat någon ett år före.
5418 De senare typerna brott räknas upp och ingår i domen och tyvärr resulterar de ofta inte i något
5419 extra vare sig straff eller böter. Men för oss vanliga skulle ett enda fall av olovlig körning med
5420 eventuellt narkotikabrott eller alkohol medföra stora bekymmer och kostnader för samhället.
5421 Uppsägning då jobbet inte kan skötas. Dryga böter. Svårt i umgängeskretsen. Olika licenser
5422 kan äventyras som på vapen och då med jakt som blir svår i framtiden. Kanske inte kan köra
5423 barn till olika aktiviteter m.m. Kan följas av skilsmässa, konkurs och ibland till att de kommer
5424 in som personer som behöver ekonomiskt bistånd i samhället.

5425 Men de som får ett långt straff kanske utbildar sig till advokat under tiden de sitter i fängelset
5426 med värme, mat och annat som de behöver. Ibland lön för vissa jobb. Vi behöver skilja och
5427 bestraffa alla för brott i olika typer och se över vad som kan anses vara perdurerande* de bor
5428 inte ges någon form av rabatt bara för att de gör flera olika typer av brott efter första tillfället.
5429 Vi behöver se över hur olika brott skall skiljas åt.*perdurerande

5430 Brottsliga handlingar som begås under hela den tid som ett straffbelagt tillstånd pågår. Vad
5431 som är detta tillstånd råder det olika syn på och kan vara från första brottet som åtalet gäller
5432 och under den tid fordonet framförs eller så länge personen är påverkad av droger(flera år).

5433

5434 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5435 Att partiet arbetar för att få till en översyn på denna möjlighet och praxis för de som utreder
5436 brott att lägga ihop olika typer av brott i samma mål.

5437

5438 **Distriktets yttrande:**

5439 Distriktsstyrelsen delar motionärens andemening att eventuella straffrabatter bör tas bort.

5440 Centerpartiet har arbetat med att få bort det på andra områden. Under 2016 fick Centerpartiet
5441 med sig hela riksdagen om ett tillkännagivande om att införa en ny brottsrubricering

5442 ”Systematiska stölder” för att få bort straffrabatter vad gäller stölder och stöldligor. Det kom

5443 från ett beslut på partistämman 2015. Distriktsstyrelsen delar andemeningen i motionen om att

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 5444 minska straffrabatter. Vi anser att det bör göras en översyn av nuvarande lagar och praxis för
5445 att göra eventuella förändringar för att ta bort straffrabatterna i hela rättssystemet.
5446 Distriktsstämman beslut:
5447 Att avslå motionen till förmån för
5448 Att Centerpartiet verkar för att göra en översyn av nuvarande lagar och praxis för att ta bort
5449 eventuella straffrabatter i hela rättssystemet.
5450 Att skicka motionen vidare till Centerpartiets partistämma
5451

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5452 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5453 8.56 Brott och påföljder

5454 *Anton Nilsson Piteå krets Norrbotten*

5455

5456 Villkorlig dom är en påföljd som idag kan användas och används som ett alternativt straff till
5457 fängelse. Villkorligt frigiven blir man normalt sett efter att ha avtjänat två tredjedelar av ett
5458 fängelsestraff. Det innebär att man är fri men förväntas inte begå nya brott och ifall nya brott
5459 begås så ska det villkorliga straffet omvandlas till fängelse.

5460 Villkorlig dom används idag i stor utsträckning och det är för domstolarna möjligt att använda
5461 i straffvärden motsvarande fängelse upp till två år. Det är idag praxis för många brott vid en
5462 första överträdelse. Det är idag också praxis att för vissa brott, trots upprepad brottslighet,
5463 döma till villkorlig dom.

5464 Denna gräns är för högt satt och att villkorlig dom används idag i för hög utsträckning har fått
5465 till följd att många tappat förtroendet för rättsväsendet då även relativt grova brott ej leder till
5466 kännbara straff. Att villkorlig dom till och med används vid upprepad brottslighet skadar
5467 tilltron för rättsväsendet ytterligare. Det gör också Polismyndighetens arbete med
5468 mängdbrottslighet betydligt svårare då det i många fall handlar om återfallsförbrytare som
5469 avtjänar villkorligt straff.

5470 Både när det gäller villkorligt frigivna och personer som blivit dömda till villkorlig dom så är
5471 praxis att om ett brott begås under villkorligt straff så omvandlas straffet till fängelse endast
5472 ifall det är en ny typ av brottslighet, eller att brottet är så grovt att det ifall det tagits upp vid
5473 den tidigare rättegången skulle lett till ett annat straff.

5474 När det gäller mängdbrott är det vanligt att flera olika brott tas upp samtidigt i rättegång och
5475 att dessa tillsammans ligger till grund för straffet. Det är då vanligt att ytterligare ett
5476 mängdbrott ej hade förändrat straffet vilket får till följd att ett likartat brott som begås under
5477 villkorligt straff ej leder till omvandlat straff. Detta skadar tilltron till rättsväsendet och ger
5478 också polismyndighetens betydande merarbete. Grunden för villkorlig dom måste vara att
5479 brott begångna under strafftiden ska leda till avtjäning av återstående tid i fängelse.

5480

5481 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5482 Centerpartiet ska driva på för att sänka gränsen på straffvärdet för när villkorlig dom ska
5483 kunna tillämpas.

5484 Centerpartiet ska driva på för att ändra lagstiftning så att villkorligt straff ska omvandlas till
5485 fängelsestraff om nya brott begås. Endast brott med penningböter på straffskalan bör vara
5486 undantaget denna regel.

5487 Centerpartiet ska driva på så att det för straff som grundar sig på flera olika brottstillfällen ej
5488 ska vara möjligt att döma till villkorlig dom.

5489

5490 Distriktets yttrande:

5491 Distriktsstämman föreslår bifall till motionen

5492

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5493 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5494 8.57 Brott och påföljder

5495 *Stina Munters, Vansbro Dalarna*

5496

5497 En fredagskväll i november slås drömmar i spillror. Elsa 14 år kliver av bussen i Orsa för att
5498 hälsa på vänner. Ett ögonblick senare tar livet slut. Hemma i Malung finns lillasyster, mamma
5499 och pappa vars liv, om några minuter, när telefonsamtalet kommer, går i tusen bitar.

5500 Elsa hade oturen att komma i vägen för, vad utredningen visar, en återfallsförbrytare med 26
5501 avsnitt i belastningsregistret. Fordonet, som var belagt med körförbud, framfördes vårdslöst i
5502 hög hastighet av en påverkad förare, utan körkort och som dessutom smet från platsen.

5503 Åtalet bestod av grovt vållande till annans död, grov vårdslöshet i trafiken samt smitning från
5504 olycksplatsen. Domen, som fastställdes till 2,5 års fängelse, har överklagats av bägge parter.

5505 Fallet Elsa är ett i mängden av brott där förövaren är ”känd sedan tidigare”. Vad är en ung
5506 människas liv värt och vem tar ansvar för att detta inte händer igen? Varför har vi en
5507 straffskala som sträcker sig från ett till sex års fängelse för grovt vållande till annans död, om
5508 inte hela skalan nyttjas?

5509 Ur Brottsbalken 3 kapitel Om brott mot liv och hälsa 7 § Den som av oaktsamhet orsakar
5510 annans död, döms för vållande till annans död till fängelse i högst två år eller, om brottet är
5511 ringa, till böter.

5512 Är brottet grovt, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. Vid bedömning av om brottet
5513 är grovt ska särskilt beaktas

5514 1 om gärningen har innefattat ett medvetet risktagande av allvarligt slag, eller

5515 2 om gärningsmannen, när det krävts särskild uppmärksamhet eller skicklighet, har varit
5516 påverkad av alkohol eller något annat medel eller annars gjort sig skyldig till en försummelse
5517 av allvarligt slag. Lag (2010:370). HD har slagit fast att rättspraxis för grovt vållande till
5518 annans död i trafiken maximalt skall ge tre års fängelse.

5519

5520 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5521 att nedre delen av straffskalan för grovt vållande till annans död höjs

5522 att en ny brottsrubricering, Synnerligen grovt vållande till annans död, införs.

5523 att samhället genom lagstiftning tar ett större ansvar för återfallsbrottslingar via

5524 Kriminalvården

5525

5526 **Distriktets yttrande:**

5527 Distriktsstyrelsen håller med motionären om att straffskalan för grovt vållande till annans död
5528 borde höjas. Idag leder till exempel fusk på högskoleprovet många gånger till högre straff.

5529 Likaså är även distriktsstyrelsens uppfattning att det borde införas en ny brottsrubricering till
5530 ”Synnerligen grovt vållande till annans död”. Många gånger är det återfallsförbrytare med
5531 tunga belastningsregister som är inblandade i incidenter i trafiken, med i vissa fall dödlig
5532 utgång.

5533 Samhället måste därför arbeta mer med rehabiliteringsinsatser tillsammans med

5534 kriminalvården. Det behövs för att vända utvecklingen så att fler kommer tillbaka till ett liv

5535 utan brott. Intagna måste motiveras till att genomgå behandlingsprogram mot missbruk och

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

- 5536 kriminalitet. För att öka denna motivation ska vägran att delta i rehabilitering begränsa
5537 möjligheten till villkorlig frigivning.
5538 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
5539 att bifalla motionen
5540 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade
5541 att bifalla motionen
5542

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5543 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5544 8.58 Brott och påföljder

5545 *Jerry Harrysson Folkare Centerkrets*

5546

5547 Justitieminister Morgan Johansson vill påskynda processen med utvisning/överföring av
5548 fångar med utländskt medborgarskap.

5549 Att fylla våra kostnadskrävande fängelser med personer som EJ har svenskt medborgarskap och
5550 som EJ avses rehabiliteras i Sverige är svårt att motivera. År 2018 överfördes 51(!) personer
5551 till fängelser i sina hemländer , den lägsta siffran på många år.

5552 Sveriges fängelser är de dyraste i hela världen sett till kostnaden per fängslad individ och
5553 dygn. En plats i säkerhetsklass 1 och 2 kostar 1,2 miljoner kronor per år och intagen. I ett
5554 högsäkerhetsfängelse stiger kostnaden per intagen och år till 5,3 miljoner kronor.

5555 Många intagna väntar på utvisning. Vad är egentligen påöängnen med att den brottsdömde
5556 avtjänar straffet i Sverige när den ändå ska utvisas?

5557 OM svenska rättsväsendet känner oror över att den dömda ej får utdömt i hemlandet blir detta
5558 kontrollerbart genom att Sverige bekostar den faktiska fängelsevistelsen samt de
5559 administrativa utläggerna. Detta reducerar kostnaderna samtidigt som plats skapas i våra
5560 fängelseanstalter.

5561

5562 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5563 att Centerpartiet arbetar för att påskynda utvisningarna av dömda personer med utländskt
5564 medborgarskap samt

5565 att Centerpartiet medverkar till att platstillgången ökar på våra fängelser

5566

5567 **Distriktets yttrande:**

5568 Motionären tar upp ett ämne som har blivit mycket aktuellt. Fler personer döms idag till
5569 fängelse och fler personer häktas. Det är ett resultat av de straffskärpningar som gjorts för
5570 bland annat grova våldsbrott och sexualbrott, och att polisen också idag frihetsberövar fler.
5571 Därför råder det nu akut platsbrist framför allt på antal häktningsplatser i hela landet.

5572 Att många som idag sitter i fängelse väntar på utvisning har sin förklaring i att de ska utvisas
5573 till länder dit det inte går att utvisa människor idag. Anledningen är att länderna befinner sig i
5574 krig eller att det inte finns en fungerande rättsstat som kan vara mottagare. Rättsväsendet gör
5575 vad man kan för att verkställa utvisningar, men på grund av faktorer som inte går att påverka
5576 så skapas fördröjningar.

5577 Det finns också brott som i Sverige ger fängelsestraff som t ex grov kvinnofridskränkning,
5578 våldtäkt osv, som inte anses vara brott i många andra länder. Att utvisa människor till dessa
5579 länder skulle innebära att de inte skulle avtjäna det straff som den svenska rättsstaten har
5580 utdömt. Detta skulle vara mycket olyckligt, inte minst för brottsoffret.

5581 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

5582 att avslå motionens första att-sats

5583 att bifalla motionens andra att-sats

5584 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslutade

5585 att avslå motionen

5586

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5587 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5588 8.59 Brott och påföljder

5589 *Anders Danielsson, Kristdala, Oskarshamns kommun*

5590

5591 Affärer och restauranger, krogar skall vara platser där ägare, personal och kunder känner
5592 trygghet. Stöld, rån, hot och skadegörelse kan inte accepteras. Enligt Svensk handel sker en
5593 butiksstöld var 15 sekund. Varor stjäls från Svensk handels butiker för 6 miljarder per år.

5594

5595 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5596 att besluta att förenkla kameraövervakning i affärer och restauranger, krogar.

5597 att det ska bli en nolltolerans mot vardagsbrott. Vardagsbrott måste tas på större allvar i hela
5598 rättskedjan med början i att polisen utreder de brott som har förutsättning att klaras upp. Det
5599 skulle öka anmälningsbenägenheten och stärka förtroendet för r

5600 att straffrabatten för återfallsförbrytare tas bort. Systematik måste beivras hårdare – inte

5601 rabatteras. Det är orimligt att det lönar sig att begå många brott. Straffrabatten gynnar de

5602 individer som försörjer sig genom stöld och annan brottslig verksam

5603 att butikerna ska vara en fredad zon. En handlare har visserligen rätt att avvisa personer ur

5604 butiker men saknar redskap för att hålla personer som tidigare hotat, stulit eller till och med

5605 misshandlat borta. Vi vill att personer som inte följer uppmaning

5606

5607 **Distriktets yttrande:**

5608 Motionären tar upp den ökande problematiken med vardagsbrottslighet. Distriktsstyrelsen

5609 instämmer i motionens andemening att arbetet mot vardagsbrottslighet måste vara högre

5610 prioriterat än idag. Det finns många olika förslag som Centerpartiet idag arbetar med för att

5611 åstadkomma detta, i slutändan handlar det dock mycket om resurser och hur dessa resurser

5612 prioriteras av polismyndigheten. ??Detta är och kommer att vara en aktuell fråga under en tid

5613 framöver och Centerpartiet kommer att vara en aktiv del i arbetet med att skapa möjligheter

5614 att bekämpa denna typ av brottslighet, ett exempel kan vara att underlätta att få tillstånd för

5615 kamerarövervakning. Distriktsstyrelsen är dock inte beredda att så detaljerat gå in och styra

5616 som motionären vill utan detta är ett arbete som måste ledas av de som kan det bäst, ansvariga
5617 myndigheter.

5618 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

5619 att avstyrka motionen

5620 Distriktsstämman beslutade:

5621 att bifalla distriktsstyrelsens förslag

5622

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5623 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5624 8.60 Brott och påföljder

5625 *Karlskronakretsen*

5626

5627 Motionären har ej lämnat någon brödtext.

5628

5629 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5630 att Centerpartiet ska verka för att skydda medborgarna från återfallsförbrytare genom att

5631 införa längre straffsatser vid upprepad brottslighet

5632

5633 **Distriktets yttrande:**

5634 Åtalsunderlåtelse är ett system som skadar förtroendet för rättssamhället. Har personen en
5635 dom och begår nya brott med lägre straffskala så händer ingenting.

5636 Distriktsstyrelsen yrkar bifall till motionen.

5637

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5638 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5639 8.61 Bilmålvakter

5640 *Okänd, Stockholm*

5641

5642 Bilmålvakter är personer som står som ägare till en bil/fordon utan att vara den som
5643 egentligen använder den. Den personen som "köper tjänsten" av bilmålvakten vill komma
5644 undan parkeringsböter, slippa betala skatt och använder bilen i bus eller i kriminell
5645 verksamhet. Bilmålvakter är ofta personer som redan är hårt skuldsatta och som inte har några
5646 utmätbara tillgångar.

5647 Personerna som är de egentliga bilägarna betalar bilmålvakter för att själva slippa stå som
5648 ägare.

5649 De som kör bilarna är alltså inte de egentliga ägarna, dessa undviker betala skatt, böter,
5650 försäkringar och andra kostnader som är förknippade med bilägandet. De kör ett fordon som
5651 är obesiktigade och ibland trafikfarliga.

5652 Bilmålvakterna är alltså registrerade som ägare till en stor mängd fordon. En del kan stå som
5653 ägare till flera hundra fordon. De är ofta tungt skuldsatta, kriminellt belastade och går med på
5654 att stå som ägare till bilarna i utbyte mot betalning.

5655 Kriminella som använder sig av bilmålvakter kör vårdslöst på tex gång- och cykelvägar, de
5656 kör sönder trafikhinder utan att riskera samma konsekvenser som om de själva stått som ägare
5657 av bilen. Trots flera lagar som utfärdats tidigare har bilmålvakter snarare ökat än minskat.

5658 Regeringen har utfärdat lag efter lag utan att kommit någonvart med den typen av
5659 kriminalitet. År 2014 räknade Transportstyrelsen att det fanns 121 bilmålvakter med drygt 47
5660 000 bilar i Sverige. Januari 2017 är motsvarande siffror 153 bilmålvakter och nästan 57.000
5661 bilar/källa SVT. Ja,, ni förstår siffer förhållandet!

5662 En lag har utfärdats nyligen mot bilmålvakter. Vilka verktyg kommer Transportstyrelsen ha
5663 för att begränsa antalet fordon per person i landet Sverige? Hur kommer Polismyndigheterna
5664 se till att lagen följs?

5665

5666 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5667 att centerpartiets riksdagsgrupp verkar för att den nya lagen följs upp och implementeras.

5668

5669 Distriktets yttrande:

5670 Inget yttrande insänt från distriktet

5671

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5672 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5673 8.62 Vapenlagstiftning

5674 *Leif Johansson, Uppsala*

5675

5676 Införsel av separata vapendelar som sedan sätts ihop till fungerande vapen är ett problem.

5677 Innehav av olika vapendelar som kan färdigställas till fungerande vapen ger lägre straff än
5678 fungerande vapen.

5679

5680 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5681 att innehav av vapendelar som inte färdigställts till ett användbart vapen klassas som ”grovt
5682 vapenbrott”.

5683

5684 **Distriktets yttrande:**

5685 Inget distriktsyttrande har inkommit

5686

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5687 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5688 8.63 Offerlösa brott

5689 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

5690

5691 När ett brott begås så finns det en förövare och ett offer. Detta är en sanning som det laboreras
5692 med på olika sätt för att ges möjlighet för att lagföra individer godtyckligt. Detta bör
5693 omedelbart upphöra. Det bör rimligen vara omöjligt att dömas för en handling där ingen blir
5694 lidande. Det kan inte vara ett brott om ingen utsätts för lidande.

5695

5696 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5697 att Centerpartiet aktivt arbetar för en lagstiftning att det enbart är brottsligt att utsätta någon
5698 annan för lidande

5699

5700 **Distriktets yttrande:**

5701 SVAR

5702 Otryggheten i samhället ökar. Då är det viktigt att lagar och regler blir tydligare och ökade
5703 insatser krävs för att bryta denna trend.

5704 Hastigheten är ett tydligt exempel. Kör du i 100 km/tim där det är 30 men ingen olycka sker
5705 så skulle det inte vara brottsligt.

5706 Distriktsstyrelsen föreslår att motionen avslås.

5707

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5708 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5709 8.64 Samhälleliga satsningar

5710 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

5711

5712 I dagsläget är det många som efterfrågar fler poliser i samhället och det är med säkerhet en
5713 satsning som behövs. Även satsningar på hela rättskedjan är av vikt. Det jag upplever hamnar
5714 i skymundan är de satsningar som till viss mån hade kunnat förebygga dessa nödvändiga
5715 satsningar är det som förebygger. Det absolut viktigaste i dessa förebyggande satsningar är att
5716 ge individer möjlighet att klara av sina studier här i livet. Jag skulle vilja se att Centerpartiet
5717 är det parti som tar en mer nykter syn på frågan. Där vi arbetar med ett helhetstänk och tar
5718 minst hälften av de medel vi är beredda på att lägga på rättsväsendet och skjuter till dessa för
5719 att öka både antalet vuxna i skolan men även kvaliteten. Vi behöver se till att det finns
5720 förutsättningar för individer att klara sina studier. Det är en satsning mot kriminalitet.

5721

5722 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5723 att Centerpartiet använder minst hälften av de medel vi vill tillföra rättsväsendet på satsningar
5724 inom skolväsendet

5725

5726 **Distriktets yttrande:**

5727 SVAR

5728 Motionären tar upp en viktig fråga. De förebyggande satsningarna mot kriminalitet är oerhört
5729 viktiga. Centerpartiet vill att kommunerna ska ta ett större ansvar för det brottsförebyggande
5730 arbetet, både när det gäller att jobba förebyggande och när det gäller attityden till brott.

5731 Även tidiga sociala insatser mot dem som riskerar att råka in på en brottslig bana är viktiga.

5732 När erfarna poliser stannar länge lokalt i samma tjänst, kan de lättare vara en del i att skapa
5733 trygghet.

5734 Vi vill också att kunskapen om och användningen av BID-samarbeten (Business Improvement
5735 Districts) ska öka. Det är en internationellt etablerad metod för samverkan mellan privat och
5736 offentlig sektor. Metoden har med framgång använts i New York för att få bukt med ökad
5737 brottslighet.

5738 Genom praktiskt stöd från bland annat kommuner kan fastighetsägare, handlare, ideella
5739 aktörer och andra samverka för att ta ansvar för sitt närområde och skapa en levande och
5740 attraktiv miljö. Det kan kombineras med att anställa ordningsvakter som tillsammans med
5741 polis och polisvolontärer kan jobba för mer säkerhet och trygghet för människor lokalt.

5742 Vi tycker det är viktigt att det läggs mer kraft på levande, trygga och attraktiva miljöer där
5743 människor bor och jobbar. På så sätt skapas färre tillfällen som lockar till brott. I Falkenberg
5744 har en modell liknande den som använts i New York haft stora framgångar i bostadsområdet
5745 Falkagård som är det enda område som tagits bort från polisens lista över utsatta områden.

5746 Centerpartiet vill att Falkenbergsmodellen används i fler kommuner i Sverige.

5747 Vi arbetar också för att stödet till lokalt brottsförebyggande arbete i de särskilt utsatta
5748 områdena utökas, och att satsningarna på att göra trygghetsskapande insatser i lokala centrum
5749 och parker ökar.

5750 Centerpartiet anser också att alla elever som lämnar grundskolan ska kunna läsa och skriva
5751 och ha grundläggande kunskaper i matematik. Skolan ska också sträva efter att alla elever

Kommitté 8

Lag och ordning, utrikes, försvar

5752 lämnar skolan med godkända betyg. För oss är det viktigt att varje elev blir mött där den står.
5753 Den som inte har lika lätt att lära ska få hjälp och stöd att utveckla sina kunskaper. Den som
5754 har lätt för sig ska få utmaningar och stöd att fortsätta utvecklas. Det behövs fler lärare med
5755 specialpedagogisk kompetens i skolan, som kan se till att eleverna får det stöd de behöver.
5756 Centerpartiet har som synes ovan ett antal förslag för att komma till rätta med motionärens
5757 frågeställning och även om vi anser att intentionerna i förslaget är bra så tror vi inte att det är
5758 praktiskt genomförbart.
5759 Distriktsstyrelsen i Blekinge föreslår därför Distriktsstämman avslå motionen
5760

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5761 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5762 8.65 Straffmyndig ålder

5763 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge.*

5764

5765 I samhället idag ser vi allt fler som efterfrågar hårdare straff och slopad straffrabatt för yngre
5766 individer som begår brott. Detta är direkt hämmande för individen men också samhället. En
5767 individ som döms till fängelse löper större risk att fortsätta i kriminalitet än den som undviker
5768 straff. Därför bör vi snarare öka åldern för möjligheten att ges vård än fängelse. Vi bör höja
5769 denna ålder till 25 år, detta då individens förmåga till kognitivt tänkande är utvecklad först vid
5770 denna ålder. Det finns siffror som gör gällande att 95 % gör någon kriminell handling under
5771 sin uppväxt, endast en liten bråkdel av dessa blir kriminella utan slutar helt enkelt upp med
5772 detta beteende när de ser andra alternativ. Vanligtvis i form av fungerande relationer, både till
5773 individer men även till exempelvis sysselsättning. Dock finns det tydliga aspekter för
5774 individer att fortsätta sin kriminella bana. Dessa är, substansberoende, gäng och fängelse. Kan
5775 vi som samhälle hjälpa till att plocka bort dessa aspekter så har individ och samhälle mycket
5776 att vinna på detta.

5777

5778 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5779 att Centerpartiet aktivt arbetar för att både behålla den straffrabatt som ges och utöka den upp
5780 till 25 års ålder

5781

5782 **Distriktets yttrande:**

5783 SVAR

5784 Ingen är ofelbar. Så är det.

5785 Det är trots det viktigt att alla lär sig att man får stå för sina handlingar.

5786 En aspekt som ofta glöms bort är brottsofferperspektivet. Att utsättas för brott är oerhört
5787 tragiskt. Är straffen sedan kopplade till rabatter blir det en ytterligare kränkning mot offer och
5788 anhöriga. Det allmänna rättsmedvetandet måste stämma med lagar och regler annars hamnar
5789 vi i en misstro mot samhället.

5790 Distriktsstyrelsen yrkar avslag på motionen.

5791

Kommitté 8
Lag och ordning, utrikes, försvar

5792 Kommitté 8 - lag och ordning, utrikes och försvar

5793 8.66 Övervakning

5794 *Johan von Reis Karlskrona, Blekinge*

5795

5796 Vi ser hur vi som individer misstänkliggör och tror allt sämre om vår näste. Detta gör att allt
5797 fler efterfrågar mer övervakning. Ett sätt att uppleva större trygghet. Problematiken är att
5798 dessa handlingar är kontraproduktiva. Ju mer kontroll desto större otrygghet upplever
5799 individen i samhället. Ett argument för mer övervakning i samhället brukar vara att det
5800 förhindrar brott. Det finns inga studier på området som visar att så är fallet. Det finns
5801 betydligt mer effektiva åtgärder som dessutom inte gör att vi misstänkliggör vår näste än mer.

5802

5803 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5804 att Centerpartiet aktivt arbetar för att vi ska ha ett öppet samhälle utan övervakning av
5805 individer i samhället

5806

5807 Distriktets yttrande:
5808 Integriteten för enskilda människor är viktig. Övervakning kan vara nödvändig ibland för att
5809 förhindra brott, som kan drabba en enskild eller hela samhället. Det kan ibland vara
5810 nödvändigt för att skapa trygghet. Övervakning ska endast ske då det finns verkliga skäl för
5811 det. Att enskilda har rätt att med kameror övervaka enskild egendom och att handel med
5812 stöldbegärligt gods också har denna möjlighet. Det bör också tillåtas där gängbrott såsom
5813 misshandel m.m. kan tänkas skada människor.

5814 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att anse motionen besvarad.